ANN LECKIE
TRĂDARE ANCILARĂ
virtual-projekt.eu

ANN LECKIE

Seria: Imperial Radch #2

TRĂDARE ANCILARĂ

Original: *Ancillary Sword* (2014)

Traducere din limba engleză de:
PETRU IAMANDI

virtual-project.eu

PALADIN
2020

Capitolul 1

— Ţinând cont de situaţie, te-ai putea folosi de un alt locotenent.

Anaander Mianaai, (pe moment) Stăpâna[1] tuturor planetelor din vastul spaţiu radchaian, şedea într-un fotoliu confortabil, capitonat cu mătase brodată. Acest corp care mi se adresa acum – unul dintre cele câteva mii – părea să aibă în jur de treisprezece ani. Înveşmântat în negru, cu pielea măslinie. Pe faţa ei apăruseră deja trăsăturile aristocrate care, în spaţiul radchaian, erau un semn al rangului şi modei supreme. În circumstanţe obişnuite, nimeni nu vedea versiuni atât de tinere ale Stăpânei Radchului, numai că acestea nu erau deloc circumstanţe obişnuite.

Era o încăpere mică, de 3,5 metri pătraţi, cu lambriuri zăbrelite, din lemn închis la culoare. Într-un colţ, lemnul lipsea – probabil fusese distrus în disputele violente de săptămâna trecută dintre părţile rivale ale lui Anaander Mianaai. Din locurile în care lemnul era intact atârnau cârceii unei plante subţiratice, frunze verzi-argintii, minuscule, ar ici şi colo flori albe, de aceleaşi dimensiuni. Nu era o încăpere publică a Palatului, cum nu era nici sală de audienţe. Lângă fotoliul Stăpânei Radchului se mai afla unul, liber, iar între ele o masă cu un serviciu de ceai, un ceainic şi boluri din porţelan alb, neornamentat, dar cu linii graţioase, genul de obiect care, la prima vedere, ar putea părea banal, însă o a doua privire te-ar convinge că e o operă de artă mai valoroasă decât unele planete.

Mi se oferise ceai şi fusesem invitată să mă aşez, dar preferam să rămân în picioare.

— Spuneai că-mi pot alege singură ofiţerii.

---

[1] Personajele acestei cărţi, a doua (după *Răzbunare ancilară*) din trilogia „ancilară” a lui Ann Leckie, au o înfăţişare ambiguă, nu se diferenţiază după sex. Autoarea însă le consideră feminine pe toate. Dacă în limba engleză substantivele pot fi de genul masculin sau feminin în funcţie de context, în limba română situaţia este mai nuanţată, substantivele schimbându-şi forma după gen (plus că există şi genul neutru). Deşi am încercat să respect intenţia autoarei, există unele cazuri în care substantivele româneşti nu au formă pentru genul feminin şi atunci alăturarea unui substantiv masculin cu un pronume feminin pare nefirească. (n. tr.).

Respectuoasă, ar fi trebuit să adaug „Stăpână”, însă n-am făcut-o. Ar fi trebuit să îngenunchez şi să-mi lipesc fruntea de podea când intrasem şi o văzusem pe Stăpâna Radchului. Nici asta nu făcusem.

— Ai ales doi. Pe Seivarden, bineînţeles, iar locotenentul Ekalu s-a impus de la sine.

Numele îmi aduseră imediat în minte figurile celor care le purtau. În aproximativ o zecime de secundă, *Mila lui Kalr,* parcată la vreo treizeci şi cinci de mii de kilometri de Staţia aceasta, avea să primească comanda aproape instinctivă de verificare a datelor, iar după o altă zecime de secundă, răspunsul urma să ajungă la mine. În ultimele zile învăţasem să-mi controlez acest obicei străvechi. Deşi nu reuşeam pe de-a-ntregul.

— Comandantul unei flote are dreptul la trei ofiţeri, continuă Anaander Mianaai.

Cu bolul frumos din porţelan în mâna acoperită de mănuşa neagră, arătă spre mine, referindu-se probabil la uniforma mea. Militarii radchaieni purtau tunici, pantaloni, cizme şi mănuşi maro-închis. Uniforma mea era altfel. Partea stângă era maro, iar partea dreaptă neagră şi, potrivit însemnelor de căpitan, comandam nu numai propria navă, ci şi căpitanii altor nave. Desigur, în flota mea nu aveam decât o singură navă, *Mila lui Kalr,* dar în apropiere de Athoek, destinaţia mea, nu mai erau alţi comandanţi de flotă, iar funcţia îmi oferea un avantaj faţă de alţi căpitani pe care îi puteam întâlni. Presupunând, bineînţeles, că acei căpitani erau dispuşi să-mi accepte autoritatea.

Cu doar câteva zile în urmă izbucnise un conflict care mocnea de mult, o facţiune distrugând două portaluri inter-sistem. Acum împiedicarea închiderii altor portaluri – ca şi împiedicarea acelei facţiuni de a ocupa alte portaluri şi staţii din alte sisteme – era o prioritate majoră. Înţelegeam motivele pentru care Anaander îmi dădea acea funcţie, dar tot nu-mi plăcea.

— Te rog să nu faci greşeala de a crede că lucrez pentru *tine,* am zis.

— N-o fac, zâmbi ea. Singurii ofiţeri pe care i-ai mai putea alege sunt în sistem acum, aproape de Staţia asta. Locotenentul Tisarwat tocmai şi-a încheiat pregătirea. Ar fi trebuit să capete prima ei misiune, dar acum, desigur, nici nu se mai pune problema. Pe de altă parte, m-am gândit că ai vrea să ai un om

pe care să-l instruieşti după voia ta, zise uşor amuzată de ultimele cuvinte.

În timp ce vorbea, ştiam că Seivarden se afla în faza a doua a somnului adânc. I-am văzut pulsul, temperatura, respiraţia, oxigenul din sânge, nivelul hormonilor. Apoi datele dispărură, înlocuite de locotenent Ekalu, în timpul cartului. Stresată – cu maxilarele aproape încleştate, cu cortizonul mărit. În urmă cu doar o săptămână, când căpitanul navei *Mila lui Kalr* fusese arestată pentru trădare, era un simplu soldat. Nici prin gând nu-i trecuse că va fi numită ofiţer. Cred că nici nu se credea capabilă de aşa ceva.

— Să nu-mi spui că cea mai bună idee pe care o poţi avea e să mă trimiţi cu un singur ofiţer experimentat într-un război civil care tocmai a început, i-am zis Stăpânei Radchului, clipind din ochi ca să alung imaginea locotenentului Ekalu.

— E mai bine decât să te duci fără echipaj, răspunse Anaander Mianaai, conştientă poate de momentul în care îmi fusese distrasă atenţia. Unde mai pui că fata arde de nerăbdare să fie în subordinea unui comandant de flotă. Te aşteaptă în zona de andocare.

Lăsă bolul pe masă şi se îndreptă de spate.

— Dat fiind că portalul care duce spre Athoek s-a închis şi habar n-am care e situaţia acolo, nu-ţi pot da ordine precise, adăugă ea ridicând mâna acum fără mănuşă ca să n-o întrerup. În plus, mi-aş pierde vremea ţinându-te din scurt. Tu oricum faci cum te taie capul. Ai încărcat? Te-ai aprovizionat cu tot ce-ţi trebuie?

Întrebarea era de complezenţă – cunoştea starea magaziilor navei mele la fel de bine ca şi mine. Am făcut un gest voit insolent.

— Poţi lua lucrurile căpitanului Vel, propuse ea, de parcă i-aş fi răspuns cu toată seriozitatea. Nu mai are nevoie de ele.

Vel Osck fusese căpitanul navei *Mila lui Kalr* până acum o săptămână. Erau mai multe motive pentru care nu mai avea nevoie de lucrurile ei, cel mai plauzibil fiind, bineînţeles, acela că era moartă. Anaander Mianaai nu se oprea la jumătatea drumului atunci când avea de-a face cu duşmanii. De data aceasta, desigur, duşmanul pe care îl sprijinise Vel Osck fusese chiar Anaander Mianaai.

— N-am nevoie de ele. Trimite-le familiei ei.

— Dacă pot.

Ceea ce era adevărat.

— Mai ai nevoie de ceva înainte să pleci? Ceva deosebit?

Îmi veniră mai multe răspunsuri în minte. Niciunul care să-mi folosească.

— Nu.

— Să ştii că ai să-mi lipseşti. Nimeni n-o să-mi mai vorbească aşa cum o faci tu. Eşti unul dintre puţinii oameni care nu s-au temut de ce li s-ar putea întâmpla dacă-mi vorbesc pe un ton ofensator. Şi niciunul dintre aceşti foarte puţini oameni n-a avut... un trecut asemănător cu al nostru.

Fiindcă eu fusesem cândva o navă. O IA[2] care controla o navă de transport desant, enormă, şi mii de unităţi ancilare, corpuri umane, parte din mine. La vremea aceea nu mă consideram o sclavă ci, o armă de cucerire, proprietatea lui Anaander Mianaai, care trăia în mii de corpuri împrăştiate prin tot spaţiul radchaian.

Acum eram doar un corp uman.

— Nimic din ce mi-ai putea face nu poate fi mai rău decât ce mi-ai făcut deja.

— Ştiu, cum ştiu şi cât de periculoasă te face asta. Poate că este o mare prostie să te las în viaţă, darămite să-ţi dau puteri sporite şi o navă. Dar jocurile mele nu sunt pentru cei care se tem.

— Pentru cei mai mulţi dintre noi, nu sunt deloc jocuri, am zis eu, lăsându-mă pradă furiei, ştiind că oricum îmi ghicea reacţia, indiferent cât de impasibilă aş fi vrut să par.

— Ştiu şi asta. Chiar foarte bine. Doar că unele pierderi sunt inevitabile.

Aş fi putut alege dintr-o jumătate de duzină de răspunsuri. Dar m-am întors şi am părăsit încăperea fără un cuvânt. În clipa în care am ieşit pe uşă, soldatul *Mila lui Kalr* Unu Kalr Cinci, care aştepta în poziţie de drepţi, m-a urmat, tăcută şi eficientă. Kalr când era om, ca toţi soldaţii din *Mila lui Kalr,* nu o unitate ancilară. Avea un nume, pe lângă cel alcătuit din numele navei, numărul decadei şi numărul propriu. Odată chiar îi spusesem pe nume. Îmi răspunsese cu o aparentă indiferenţă, dincolo de care se desluşea un atac de panică. A doua oară n-am mai încercat.

[2] Inteligenţă artificială. (n. tr.).

Pe când eram navă – doar o componentă a navei de transport desant *Răzbunarea lui Toren* – ştiam în orice moment care era starea ofiţerilor mei. Ce auzeau şi ce vedeau. Fiecare respiraţie, fiecare tresărire a muşchilor. Nivelul hormonilor, nivelul de oxigen. Aproape totul, mai puţin gândurile lor, deşi până şi pe ele le ghiceam, deseori, din experienţă, din cunoaşterea profundă a subordonaţilor. Bineînţeles că nu dezvăluiam nimic din ce ştiam căpitanilor – ar fi însemnat prea puţin pentru ele, un şir de date fără noimă. Pentru mine însă, la vremea aceea, făcea parte din fiinţa mea.

În prezent, *nu* mai eram nava mea. Dar eram în continuare o unitate ancilară, puteam descifra acele date mai bine decât orice căpitan uman. Însă acum aveam un singur creier uman, puteam procesa doar o fărâmă din informaţiile pe care altă dată le înregistram fără nici cel mai mic efort. Pe de altă parte, până şi cu acea fărâmă trebuia să umblu cu grijă – prima dată când încercasem să merg şi simultan să primesc informaţii, dădusem greş. De data aceasta, ca să mă asigur, am întrebat *Mila lui Kalr.* Eram aproape sigură că puteam merge pe coridor şi, concomitent, s-o monitorizez pe Cinci fără să mă opresc sau să mă împiedic.

Am reuşit să ajung fără probleme în sala de recepţie a Palatului. Cinci era obosită şi oarecum mahmură. Plictisită, eram sigură, de cât fixase peretele cu privirea în timpul conversaţiei pe care o avusesem cu Stăpâna Radchului. Am sesizat un amestec ciudat de nerăbdare şi teamă, care m-a pus pe gânduri fiindcă nu-mi dădeam seama ce se întâmplă.

Afară, în sala principală înaltă, vastă şi plină de ecouri, pavată cu piatră, m-am întors spre lifturile care aveau să mă ducă în zona de andocare, la naveta cu care urma să mă întorc la *Mila lui Kalr.* Majoritatea magazinelor şi a birourilor de-o parte şi de alta, inclusiv zeii masivi, vopsiţi în culori vii, portocalii, albaştri, roşii şi verzi, înşiraţi în faţa templului, toate păreau surprinzător de intacte după violenţele de săptămâna trecută, când lupta Stăpânei Radchului cu ea însăşi se manifestase pe faţă. Acum, cetăţeni îmbrăcaţi în haine şi cu mănuşi colorate, împodobiţi cu bijuterii sclipitoare, se plimbau pe străzi, aparent fără grijă. Ca şi cum săptămâna trecută nici n-ar fi existat. Poate că Anaander Mianaai, Stăpâna Radchului, era totuşi aceeaşi, cu corpuri multiple, dar o singură persoană, nedivizată. Săptămâna trecută

însă *existase,* iar Anaander Mianaai nu era, de fapt, o singură persoană. Nu mai era de mult timp.

În timp ce mă apropiam de lifturi, am simţit un val de revoltă şi disperare. M-am oprit şi m-am întors. Kalr Cinci se oprise odată cu mine şi acum privea impasibilă înainte. Ca şi cum valul de revoltă n-ar fi venit dinspre navă. Nu credeam că majoritatea oamenilor pot masca emoţii atât de puternice cu atâta pricepere – faţa ei era pur şi simplu inexpresivă. Dar, după cum constatasem deja, toţi soldaţii din *Mila lui Kalr* erau capabili de aşa ceva. Căpitanul Vel fusese de modă veche – sau cel puţin idealizase ceea ce înţelegea prin a fi „de modă veche” – drept care le ceruse soldaţilor umani să aibă un comportament cât mai apropiat de cel al unităţilor ancilare.

Cinci nu ştia că fusesem o unitate ancilară. Din câte aflase ea, eu eram doar Breq Mianaai, comandant de flotă, promovată în urma arestării căpitanului Vel şi datorită, după cum îşi imaginau mulţi, familiei mele influente. Habar nu avea cât de bine o puteam citi.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat brusc, luând-o prin surprindere.

— Comandant, spuse Cinci pe un ton plat.

Inexpresivă. Dorindu-şi, după mica întârziere cu care îmi răspunsese, să-mi concentrez atenţia în altă parte, s-o ignor. Dar în acelaşi timp dorindu-şi să-mi şi vorbească.

Intuisem bine, eu eram sursa acelei revolte, a acelei disperări.

— Dacă vrei să-mi spui ceva, spune-mi!

Uluire. Groază. Şi nici măcar un muşchi care să tresară.

— Comandant, repetă Cinci, de data aceasta schimbându-şi vag expresia feţei, doar pentru o fracţiune de secundă, şi înghiţind în sec. În legătură cu vesela.

Veni rândul meu să fiu surprinsă.

— Vesela?

— Comandant, ai trimis lucrurile căpitanului Vel aici, în Staţie.

Lucruri unul şi unul. Vesela (plus tacâmurile şi serviciul de ceai) de care se arăta preocupată Kalr Cinci era din porţelan, sticlă, metal emailat şi împodobită cu pietre preţioase. Dar nu era a mea. Şi nici nu voiam nimic din ceea ce îi aparţinuse căpitanului Vel. Cinci se aştepta s-o înţeleg. Îşi dorea atât de mult s-o înţeleg. Însă n-am făcut-o.

— Da, şi?

Frustrare. Furie chiar. Din punctul de vedere al lui Cinci, era limpede ce voia. Dar singurul lucru clar pentru mine era că nu putea spune pe şleau acest lucru, chiar şi după ce o somasem s-o facă.

— Comandant, zise Cinci într-un târziu, în mijlocul cetăţenilor care se perindau încolo şi-ncoace, unii aruncându-ne priviri curioase, alţii prefăcându-se că nu ne văd. Am înţeles că părăsim sistemul cât de curând.

— Soldat, am spus eu, simţind cum îi împrumut frustrarea şi furia, mai ales după discuţia avută cu Stăpâna Radchului. Tu nu poţi să vorbeşti direct?

— Nu putem părăsi sistemul fără o veselă corespunzătoare! reuşi Cinci să îngaime, cu aceeaşi faţă impresionantă prin pasivitatea ei. Comandant!

Văzând că nu-i răspund, continuă, la fel de temătoare, să vorbească fără ocolişuri:

— Sigur că pentru *tine* nu contează. Doar eşti comandant de flotă, funcţia e de ajuns ca să facă impresie în faţa oricui.

Aşa cum făcea impresie şi numele Casei de care aparţineam – acum devenisem Breq Mianaai. Nu eram foarte încântată că mi se dăduse acest nume, prin care deveneam verişoară cu însăşi Stăpâna Radchului. Din tot echipajul, doar Seivarden şi medicul navei ştiau că nu-l aveam prin naştere.

— Poţi să inviţi la cină şi să-i dai mâncarea soldatului, şi tot n-ar zice nimic.

Adevărat, dar cu condiţia să nu aibă o funcţie mai mare decât mine.

— Acolo unde mergem noi n-o să avem parte de cine festive.

Replica mea o contrarie, confuzia făcând-o să se întunece puţin la faţă.

— Comandant! insistă Cinci, exasperată. *Nu* trebuie să pui la inimă ce cred alţii despre tine. Îţi spun toate astea fiindcă aşa mi-ai ordonat.

Desigur. Ar fi trebuit să-mi dau seama. Cu mai multe zile în urmă. Îşi făcea probleme că *ea* îşi va strica imaginea dacă eu nu mănânc din vesela corespunzătoare funcţiei mele. Că se va reflecta negativ asupra navei.

— Te gândeşti la reputaţia navei.

Mâhnire, dar şi uşurare.

— Întocmai.

— Eu nu sunt căpitanul Vel.

Căpitanul Vel punea mare preţ pe astfel de lucruri.

— *Ştiu,* comandant.

Nu eram sigură dacă acel „Ştiu” apăsat – ca şi uşurarea pe care i-o simţeam – se datorau faptului că era un lucru bun că nu sunt căpitanul Vel sau faptului că, în sfârşit, înţelesesem ce se tot chinuia să-mi spună. Sau şi una, şi alta.

Deja îmi golisem contul de aici, toţi banii mei, transformaţi în ordine de plată, fiind încuiaţi în cabina din *Mila lui Kalr.* Mărunţişul pe care-l aveam la mine nu era suficient ca s-o liniştesc pe Kalr Cinci. Staţia – IA care administra acest loc, care *era* acest loc – probabil că putea pune la punct detaliile financiare în locul meu. Pe de altă parte, Staţia nu mă privea cu ochi buni, considerând că eu eram la originea violenţelor de săptămâna trecută şi, în consecinţă, nu era dispusă să mă ajute.

— Întoarce-te la Palat. Spune-i Stăpânei Radchului ce anume doreşti.

Ochii lui Cinci se măriră un pic şi, după două zecimi de secundă, se umplură de neîncredere, apoi de groază.

— După ce primeşti ce-ţi doreşti, te prezinţi la navetă.

Trei cetăţeni trecură pe lângă noi, cu geamantanele în mâinile înmănuşate, făcându-mă să înţeleg, după cele câteva cuvinte schimbate între ei, că se îndreptau spre zona de andocare ca să prindă o navă către o altă staţie. Imediat se deschise uşa unui lift. Bineînţeles. Staţia ştia încotro merg, cetăţenii nu trebuiau să spună nimic.

Staţia ştia şi încotro merg *eu,* dar nu-mi deschidea uşile fără să-i explic pe îndelete ce şi cum. M-am întors şi am păşit repede după cei trei cetăţeni, în liftul care-i ducea spre zona de andocare, văzând cum se închide uşa în faţa lui Cinci, care rămase îngrozită pe pavajul negru al sălii principale. Liftul o luă din loc pe când cetăţenii flecăreau de zor. Am închis ochii şi am văzut-o pe Kalr Cinci cum se holbează la lift, cu respiraţia întretăiată. Se încruntă doar un milimetru – niciun trecător n-ar fi băgat de seamă. Degetele îi tresăriră, atrăgând atenţia navei, deşi cu oarecare îngrijorare, de parcă s-ar fi temut că nu va primi niciun răspuns.

Dar, bineînţeles, *Mila lui Kalr* deja era atentă.

— Calm, zise nava, cu o voce senină şi neutră în urechea lui Cinci şi a mea. Nu pe tine e furioasă comandantul. Ascultă-i ordinul. Va fi bine.

Într-adevăr. Nu pe Kalr Cinci eram furioasă. Am respins datele venite dinspre soldat şi am primit imediat imaginea tulburătoare a lui Seivarden, dormind, visând, şi a locotenentului Ekalu, la fel de încordată, când tocmai îi cerea un ceai unuia dintre Etrepii ei. Am deschis ochii. Cetăţenii din lift râdeau de ceva, nu ştiam de ce şi nici nu mă interesa, cert e că, după ce uşa liftului se deschise uşor, am păşit toţi patru în uriaşa zonă de andocare, străjuită pe laturi de icoane ale zeilor, menite să-i îmbărbăteze pe călători. La această oră din zi nu era deloc aglomerat, doar la intrarea în sediul autorităţii portuare un şir lung de căpitani şi piloţi de navă, nervoase, îşi aşteptau rândul să se plângă inspectorilor-adjuncţi suprasolicitaţi. Două portaluri intersistem fuseseră scoase din funcţiune în cursul tulburărilor de săptămâna trecută, altele urmau probabil în viitorul apropiat, iar Stăpâna Radchului interzisese trecerea prin cele rămase, blocând zeci de nave în sistem, cu tot cu mărfuri şi pasageri.

Îmi făcură loc, înclinându-se uşor de parcă ar fi început să sufle vântul printre ele. Efectul uniformei mele, desigur – am auzit cum un căpitan îi şoptea alteia:

— Cine mai e şi asta?

Colega îi şopti răspunsul, iar celelalte râseră pe seama ignoranţei sale sau contribuiră cu informaţii. Le-am auzit spunând *Mianaai* şi *misiuni speciale.* Ce înţelegeau ele din evenimentele ultimei săptămâni. Versiunea oficială era că venisem sub acoperire la Palatul Omaugh ca să înăbuş o conspiraţie împotriva lui Anaander Mianaai. Că fusesem tot timpul în slujba lui Anaander Mianaai. Dar cine participase la evenimentele care, ulterior, fuseseră prezentate într-o versiune oficială, ştia sau bănuia că nu e adevărat. Pe de altă parte, majoritatea radchaienilor duceau o viaţă obişnuită şi nu aveau niciun motiv să se îndoiască de versiunea oficială.

Nimeni nu obiectă când am trecut pe lângă inspectorii-adjuncţi şi am intrat în primul birou, al inspectorului-şef. Daos Ceit, asistenta ei, încă nu-şi revenise după rănile suferite. Îi ţinea locul un inspector-adjunct pe care n-o cunoşteam; la vederea mea se ridică repede şi se înclină. La fel făcu un locotenent foarte, foarte tânăr, cu mai multă graţie şi stăpânire

de sine decât m-aş fi aşteptat de la o persoană de numai şaptesprezece ani, cu braţele şi picioarele lungi şi subţiri şi îndeajuns de frivolă ca să-şi cheltuiască prima soldă pe ochi de culoare liliachie – cu siguranţă nu se născuse cu ochii aceia. Uniforma, mănuşile şi cizmele maro-închis erau fără cusur, iar părul negru, drept, şi-l purta scurt.

— Comandant, sunt locotenent Tisarwat, spuse ea, şi se înclină din nou.

N-am răspuns, doar am privit-o lung. Nu mi-am dat seama dacă privirea mea cercetătoare o tulbura sau nu. Încă nu trimitea date navei *Mila lui Kalr,* iar pielea ei măslinie nu se înroşise defel. Cele câteva insigne de pe umăr sugerau o familie cu oarecare greutate, dar nu dintre cele mai sus-puse din Radch. Fie avea un calm nefiresc, fie era proastă de-a binelea, am apreciat eu. Nicio variantă nu-mi convenea.

— Poftiţi înăuntru, zise inspectorul-adjunct, pe care n-o cunoşteam, arătând spre biroul următor.

Am intrat, fără să-i adresez niciun cuvânt locotenentului Tisarwat.

Cu pielea măslinie, cu ochii de culoarea chihlimbarului, elegantă şi cu un aer aristocrat chiar şi în uniforma bleumarin a autorităţii portuare, inspectorul-şef Skaaiat Awer se ridică şi se înclină în timp ce uşa se închidea în urma mea.

— Breq. Vasăzică pleci!

Am deschis gura ca să spun „În clipa în care îmi acorzi permisiunea”, dar mi-am amintit de Cinci şi de misiunea pe care i-o dădusem.

— O aştept pe Kalr Cinci. Se pare că nu pot pleca fără o veselă acceptabilă.

Preţ de o clipă i-am citit surpriza pe faţă. Ştia, desigur, că trimisesem lucrurile căpitanului Vel aici şi că nu aveam cu ce să le înlocuiesc. Surpriza făcu loc amuzamentului.

— Ei bine, tu n-ai fi reacţionat la fel?

Cu alte cuvinte, când eram în locul lui Cinci. Când eram navă.

— Nu, n-aş fi reacţionat la fel. N-am reacţionat niciodată aşa. Unele nave au făcut-o. Şi o mai fac.

Cele mai multe din seria *Sabia,* care, în general, se credeau deasupra seriei *Mila,* mai mici şi mai puţin prestigioase, sau a seriei *Răzbunarea,* nave de transport desant.

— În cazul meu, Şapte Issa se ocupa de aşa ceva, zise Skaaiat Awer, care fusese locotenent într-o navă cu trupe umane înainte de a deveni inspector-şef aici, la Palatul Omaugh.

Ochii i se opriră asupra singurei mele bijuterii, o plăcuţă bătută în aur prinsă aproape de umărul stâng. Flutură din mână, schimbând, în aparenţă, subiectul.

— Athoek deci...

Destinaţia mea nu fusese anunţată public, într-un fel putea fi considerată o informaţie secretă. Însă Awer era una dintre Casele cele mai vechi şi mai bogate. Skaaiat avea verişoare care cunoşteau anumite persoane ce ştiau mai multe lucruri decât altele.

— Nu sunt sigură că, dacă ar fi fost după mine, te-aş fi trimis acolo.

— Acolo mă duc.

Acceptă răspunsul, fără să arate că ar fi surprinsă sau iritată într-un fel sau altul.

— Ia loc. Un ceai?

— Nu, mulţumesc.

De fapt, mi-ar fi priit un ceai, în alte împrejurări mi-ar fi plăcut să am o conversaţie relaxată cu Skaaiat Awer, dar de-abia aşteptam să plec.

Inspectorul-şef Skaaiat îmi tratã nerăbdarea cu acelaşi calm. Dar nu se aşezã.

— Când ajungi la Staţia Athoek, vei lua legătura cu Basnaaid Elming.

Nu era o întrebare. Ştia că asta urma să fac. Basnaaid era sora mai mică a unei persoane pe care şi eu, şi Skaaiat o iubiserăm cândva. O persoană pe care, la ordinele lui Anaander Mianaai, o ucisesem.

— În unele privinţe seamănă cu Awn, nu şi în altele.

— Încăpăţânată, ai zis-o chiar tu.

— Foarte mândră. Şi la fel de încăpăţânată ca sora ei. Poate chiar mai rău. S-a arătat foarte ofensată când i-am oferit clientelaj, de dragul surorii ei. Spun asta bănuind că vrei să faci acelaşi lucru. Dacă stau bine să mă gândesc, cred că eşti singura persoană în viaţă mai încăpăţânată decât ea.

Am ridicat din sprânceană.

— Chiar şi decât tirana?

Cuvântul nu era radchaian, ci provenea de pe una dintre lumile anexate şi asimilate de Radch. Anexate de Anaander Mianaai. Tirana însăşi, aproape singura persoană din Palatul Omaugh care ar fi recunoscut şi înţeles cuvântul, în afară de mine şi de Skaaiat.

Skaaiat Awer strâmbă din buze şi spuse pe un ton sardonic:

— Poate că da. Poate că nu. Oricum, fereşte-te să-i oferi bani sau să-i faci favoruri. N-o să-ţi placă deloc reacţia ei.

Flutură din mână, binedispusă, dar şi resemnată, de parcă ar fi vrut să spună: „Până la urmă faci ce crezi de cuviinţă”, şi continuă:

— Bănuiesc că ţi-ai întâlnit noul locotenent cu caş la gură.

Se referea la Tisarwat.

— De ce-a venit aici şi n-a mers direct la navetă?

— A venit ca să se scuze faţă de adjunctul meu.

Înlocuitoarea lui Daos Ceit, din celălalt birou.

— Mamele lor sunt verişoare.

Oficial, cuvântul folosit de Skaaiat se referea la legătura dintre două persoane din Case diferite, care aveau acelaşi părinte sau bunic, dar în vorbirea de zi cu zi însemna o rudă mai îndepărtată, prietenă sau cineva cu care ai copilărit împreună.

— Trebuia să ia ceaiul cu ea, ieri, dar Tisarwat n-a apărut şi nici n-a răspuns la mesajele ei. Ştii cum se poartă armata cu autorităţile portuare.

Adică politicos în public, dispreţuitor între patru ochi.

— Adjunctul meu s-a simţit ofensată.

— De ce s-ar sinchisi locotenentul Tisarwat?

— N-ai mai întreba dacă ai fi văzut cât de furioasă poate fi o mamă căreia i-ai jignit verişoara, răspunse Skaaiat zâmbind.

Aici avea dreptate.

— Ce părere ai despre ea?

— Capricioasă aş fi spus cu o zi sau două în urmă. Azi însă arată foarte serioasă.

Capricioasă nu se potrivea cu tânăra stăpână pe sine pe care o văzusem în celălalt birou. Poate cu excepţia acelor ochi imposibili.

— Până azi ai fi zis că o aştepta o funcţie administrativă, undeva, la marginea sistemului.

— Vrei să spui că tirana mi-a trimis un *administrator* care habar n-are pe ce lume trăieşte?

— Nu m-am gândit că-ţi va trimite pe cineva, tânăr sau mai puţin tânăr. M-am gândit că vrea să vină chiar ea cu tine. Dar poate că e mai multă nevoie de ea aici.

Skaaiat trase adânc aer în piept, semn că ar fi vrut să mai zică ceva, dar se încruntă, îşi lăsă capul pe o parte şi adăugă:

— Scuză-mă, trebuie să rezolv o problemă.

Zona de andocare gemea de nave care aveau nevoie de provizii, de reparaţii sau de asistenţă medicală de urgenţă, nave blocate aici, în sistem, cu echipaje şi pasagere extrem de nemulţumite de situaţie. Subordonatele lui Skaaiat trăgeau din greu, de zile întregi, cu foarte puţine pauze.

— Desigur, am spus eu, înclinându-mă. Nu te mai reţin.

Skaaiat se concentra asupra unui mesaj pe care îl primea chiar în momentul acela. Am dat să plec.

— Breq.

Am privit înapoi. Skaaiat era în aceeaşi poziţie, cu capul lăsat uşor pe o parte, ascultând-o pe cea care-i vorbea.

— Ai grijă.

— Şi tu, i-am răspuns eu şi am ieşit pe uşă, dând în celălalt birou.

Locotenent Tisarwat stătea în picioare, nemişcată, tăcută. Adjunctul privea înainte, tastând, răspunzând fără îndoială unei solicitări.

— Locotenent, am spus eu tăios şi, fără să aştept vreun răspuns, am ieşit din birou şi am trecut printre căpitanii care bombăneau nemulţumite, spre zona de andocare şi naveta ce urma să mă ducă la *Mila lui Kalr.*

•

Naveta era prea mică, nu putea genera propria ei gravitaţie. Faptul în sine nu mă deranja, deşi nu puteam spune acelaşi lucru despre ofiţerii foarte tineri. Am lăsat-o pe Tisarwat lângă sas, ca s-o aştepte pe Kalr Cinci, şi am trecut graniţa nesigură, periculoasă, dintre gravitaţia Palatului şi imponderabilitatea navetei, mi-am luat avânt spre un scaun şi m-am legat de el. Pilotul înclină din cap, respectuoasă, orice plecăciune fiind dificilă în aceste condiţii. Am închis ochii, am văzut-o pe Cinci într-o magazie imensă din Palat, simplă, strict funcţională, cu pereţii cenuşii. Plină cu lăzi şi cutii. Într-o mână acoperită de mănuşa cafenie ţinea un bol de ceai din sticlă subţire, trandafirie. Într-o cutie deschisă din faţa ei erau mai multe

obiecte – un ceainic, alte şapte boluri, farfurioare. Plăcerea pe care o simţea în faţa unor lucruri frumoase şi dorinţa ei erau subminate de îndoială. Nu-i puteam citi gândurile, dar am ghicit că i se spusese să aleagă din magazie şi găsise aceste obiecte care îi plăceau foarte mult, însă nu credea că i se va permite să le ia cu ea. Eram aproape sigură că acest serviciu de ceai era artizanal şi avea în jur de şapte sute de ani. Nu ştiam că Cinci are ochiul format pentru aşa ceva.

Am alungat imaginea din minte. Cinci mai întârzia, am gândit eu, răstimp în care puteam să trag un pui de somn.

M-am trezit după trei ore, în clipa în care locotenent Tisarwat, cu ochii ei liliachii, se lega, îndemânatică, pe un scaun din faţa mea. Kalr Cinci – cu faţa radiind de mulţumire, probabil după timpul petrecut cu folos în magazia Palatului – se împinse spre Tisarwat, înclină din cap şi spuse calmă: „Pentru orice eventualitate”, apoi îi dădu o pungă pentru momentul aproape inevitabil când stomacul noului ofiţer avea să reacţioneze la microgravitaţie.

Cunoscusem locotenenţi, fete tinere, care luaseră o astfel de ofertă ca pe o insultă. Tisarwat o acceptă cu un surâs vag ce nu-i schimbă expresia feţei. Părea la fel de calmă şi stăpână pe sine.

— Locotenent, am spus eu, în timp ce Kalr Cinci îşi lua avânt spre locul de lângă pilot – o altă Kalr, unde îşi fixă curelele. Ai luat vreun medicament?

O altă posibilă insultă. Medicamente antiemetice erau disponibile şi, de-a lungul vremii, avusesem de-a face cu ofiţeri experimentaţi, extraordinari, care le luau de fiecare dacă când urcau la bordul unei navete. Deşi niciuna nu recunoştea asta.

Ultima rămăşiţă a surâsului locotenentului Tisarwat dispăru brusc.

— Nu, comandant.

Acelaşi ton măsurat, calm.

— Pilotul are câteva. Dacă ai nevoie...

Cuvintele mele ar fi trebuit să provoace o oarecare reacţie.

Ceea ce se şi întâmplă, însă nu imediat, ci la o fracţiune de secundă mai târziu decât m-aş fi aşteptat. Tisarwat dădu să se încrunte, îşi îndreptă umerii, indignată, împiedicată însă de curelele care o ţineau pe loc.

— Nu, mulţumesc, comandant.

„Capricioasă”, o caracterizase Skaaiat Awer. De obicei nu se înşela chiar atât de rău în privinţa oamenilor.

— Nu eu ţi-am solicitat prezenţa aici, locotenent, am zis cu o voce calmă, dar şi cu o undă de mânie, de înţeles în acele împrejurări. Te afli în navă doar fiindcă aşa a poruncit Anaander Mianaai. Eu n-am nici timp, nici resurse, ca să cresc un copil de ţâţă. Sfatul meu e să treci pe *repede-nainte.* Am nevoie de ofiţeri care ştiu ce fac. Vreau să mă *bazez* pe întregul echipaj.

— Am înţeles, comandant, răspunse locotenent Tisarwat, tot calmă, însă cu o voce mai gravă şi mai încruntată ca de obicei.

Sigur luase ceva. Poate împotriva senzaţiei de greaţă şi, dacă aş fi fost ahtiată după jocurile de noroc, aş fi pariat o avere că era plină ochi cu cel puţin un sedativ. Voiam să-i văd dosarul – *Mila lui Kalr* trebuie să-l fi primit între timp. Dar tirana ar fi băgat de seamă că-l cerusem. La urma urmei, *Mila lui Kalr* îi aparţinea lui Anaander Mianaai, care avea cum s-o controleze. Nava observa şi auzea tot ce făceam, iar dacă tirana dorea acea informaţie, nu trebuia decât s-o ceară. Eu nu voiam să ştie ce anume îmi dădea de bănuit. Ca să spun drept, departe de mine dorinţa ca bănuielile să mi se adeverească. Preferam să fie neîntemeiate.

Pe moment însă, dacă tirana era cu ochii pe mine – fapt aproape sigur atâta timp cât *Mila lui Kalr* se afla în sistem –, voiam să afle că nu-mi plăcea deloc că-mi vârâse pe gât o neofită în locul unei persoane care să ştie meserie.

Am lăsat-o în plata Domnului pe Tisarwat. În faţa mea, pilotul se aplecă spre Cinci şi întrebă în şoaptă şi cu subînţeles:

— E totul în ordine?

Cinci doar se încruntă, nedumerită.

— E prea multă linişte, adăugă pilotul.

— De atâta timp? întrebă Cinci.

Tot cu subînţeles. Fiindcă se refereau la mine şi nu voiau să-i cer navei să mă anunţe când deveneam subiect de discuţie pentru echipaj. Aveam un obicei vechi – de vreo două mii de ani – să cânt orice cântec îmi venea în minte. Sau să-l fredonez. La început, echipajul se arătase descumpănit şi nemulţumit – acest corp, singurul care-mi rămăsese, nu avea o voce foarte frumoasă. Dar se obişnuiseră, şi acum eram uşor amuzată când le vedeam pe unele membre ale echipajului îngrijorate de tăcerea mea.

— Niciun sunet, îi zise pilotul lui Kalr Cinci, cu o scurtă privire piezişă şi o tresărire a muşchilor gâtului şi a umerilor care-mi spuseră că ar fi vrut să se uite în spate, spre Tisarwat.

— Mda, făcu Cinci, fiind de acord, probabil, cu bănuiala neexprimată despre ceea ce m-ar fi putut preocupa.

Foarte bine. Anaander Mianaai să vadă şi asta.

•

Drumul până la *Mila lui Kalr* dură câteva ore bune, dar Tisarwat nu folosi punga nici măcar o dată şi nici nu dădu vreun semn că s-ar simţi rău. Eu mi-am petrecut timpul dormind sau meditând.

Navele, mesajele şi informaţiile circulau între stele prin portalurile marcate cu balize, deschise tot timpul. Calculele fuseseră deja făcute, rutele marcate prin spaţiul straniu al portalurilor, unde distanţele şi proximitatea erau altfel decât în spaţiul obişnuit. Dar navele militare – precum *Mila lui Kalr* – puteau genera propriile portaluri. Era, desigur, mult mai riscant – puteai alege o rută greşită, o ieşire sau intrare greşită şi nava putea nimeri în cu totul altă parte sau se putea rătăci pentru totdeauna. În privinţa asta nu-mi făceam griji. *Mila lui Kalr* ştia ce face, mai mult ca sigur aveam să ajungem la Staţia Athoek fără niciun fel de probleme.

La trecerea prin portal, în bula noastră de spaţiu normal, urma să fim complet izolate. Ceea ce de-abia aşteptam. Voiam să scap de Palatul Omaugh, de privirea lui Anaander Mianaai şi de eventualele ei ordine sau intervenţii.

Ajunse aproape de portal, cu câteva minute înainte de andocare, Nava îmi şopti în ureche:

— Comandant?

Nu era nevoie să-mi vorbească, putea să-mi atragă atenţia şi altfel. Ştia aproape întotdeauna ce vreau, fără să-i spun. Puteam să interacţionez cu *Mila lui Kalr* într-un mod care celorlalţi le era inaccesibil. Dar nu puteam fi *Mila lui Kalr* aşa cum fusesem *Răzbunarea lui Toren.* Mi-aş fi pierdut identitatea pe de-a-ntregul. Ireparabil.

— Ascult, am răspuns eu, calmă.

Fără să adaug nimic, *Mila lui Kalr* îmi arătă rezultatele calculelor, făcute din proprie iniţiativă, şi un şir întreg de rute posibile şi ore la care puteam să plecăm, care mi se derulară

prin faţa ochilor. Am ales ora cea mai apropiată, am dat ordinele cuvenite şi, în mai puţin de şase ceasuri, am plecat.

Capitolul 2

Tirana spusese că trecutul nostru se asemăna şi, în unele privinţe, avea dreptate. Anaander Mianaai era alcătuită – cum fusesem şi eu – din sute de corpuri, toate cu aceeaşi identitate. Din acest punct de vedere ne asemănăm foarte mult. Fapt pe care unii cetăţeni îl remarcaseră (deşi doar relativ recent, în ultima sută de ani) în cursul dezbaterilor despre utilizarea unităţilor ancilare în scopuri militare.

Când te gândeai că aşa ceva ţi se putea întâmpla ţie, unui prieten sau unei rude, ideea părea îngrozitoare. Dar Stăpâna Radchului trecea prin acelaşi proces, era, oarecum, aceeaşi fiinţă ca şi navele care o slujeau, deci cum să fie atât de rău pe cât susţineau detractorii? Mai ales că în tot acest timp politica ei îşi probase dreptatea în tot Radchul.

Dreptatea, parte a unei triade. Dreptate, oportunitate şi belşug. Fapta dreaptă nu putea fi inoportună, la fel cum fapta oportună nu putea fi nedreaptă. Dreptatea şi oportunitatea, atât de strâns legate, duceau la belşug. Cât despre cine şi ce avea de câştigat rămânea un subiect pentru discuţiile nocturne în jurul unor sticle de arac pe jumătate goale, dar de regulă niciun radchaian nu se îndoia că dreptatea şi oportunitatea aveau, în ultimă instanţă, câştig de cauză, bineînţeles şi cu binecuvântarea zeilor. Doar în situaţii excepţionale se găsea câte unul care să creadă că în Radch triada clasică era departe de a domni.

Desigur, spre deosebire de navele ei, Stăpâna Radchului avea statut de cetăţean – nu numai de cetăţean, ci şi de conducătoare a întregului Radch, absolută. Eu eram o armă de care se folosise ca să-şi extindă puterea. Slujitoarea ei. În multe feluri, chiar sclava ei. Iar diferenţa era şi mai mare. Fiecare dintre corpurile lui Anaander Mianaai era identic cu toate celelalte, clone, concepute şi crescute cu scopul clar de a deveni părţi ale ei. Fiecare dintre miile de creiere crescuseră şi se dezvoltaseră în jurul implanturilor care o legau de ea. Vreme de trei mii de ani nu fusese altceva decât Anaander Mianaai. Niciodată nu fusese o persoană cu un singur corp – de preferat

spre sfârşitul adolescenţei sau la începutul maturităţii, deşi, într-o situaţie-limită, era mai bine să fie mai coaptă – niciodată nu căzuse prizonieră, nu fusese ţinută în anabioză decenii întregi sau chiar secole, până ca lumea să aibă nevoie de ea. Niciodată nu fusese decriogenizată rapid, niciodată nu i se înfipsese un implant în creier, niciodată nu i se tăiaseră conexiunile pentru a-i fi înlocuite cu altele, niciodată nu i se distrusese identitatea pe care o avusese toată viaţa pentru a-i fi înlocuită cu IA a unei nave.

Dacă n-ai trecut prin aşa ceva, nu cred că-ţi poţi imagina cum este. Groaza şi greaţa, oroarea, chiar şi după ce totul s-a sfârşit, iar corpul ştie că e o navă, că persoana care ai fost nu mai există ca să-şi plângă moartea. Putea dura o săptămână, uneori poate mai mult, până când corpul şi creierul se adaptau la noua realitate. Un efect secundar al procesului, care putea fi eliminat sau poate atenuat, ca să pară mai puţin oribil decât era. Dar ce conta disconfortul temporar al unui corp? Un corp, din atâtea zeci sau chiar sute, nu însemna nimic, suferinţa lui era doar un inconvenient trecător. Dacă durerea era prea intensă sau nu se domolea într-o perioadă rezonabilă, corpul respectiv putea fi îndepărtat sau distrus şi înlocuit cu unul nou. Avea balta peşte.

Dar acum că Anaander Mianaai hotărâse să nu se mai fabrice alte unităţi ancilare – fără a mai socoti prizonierii în anabioză din calele navelor uriaşe de transport desant, miile de corpuri criogenizate, în aşteptare – nimeni nu mai trebuia să se preocupe de această problemă.

•

În calitate de comandant al navei *Mila lui Kalr* aveam cabina mea, trei metri pe patru, cu banchete de-a lungul pereţilor care serveau şi ca spaţiu de depozitare. Una dintre ele era şi patul meu; sub ea, printre cutiile şi lăzile în care îmi ţineam lucrurile, se afla o cutie pe care nava n-o vedea şi nici n-o simţea. Ochii umani, chiar dacă ochii îi aparţineau unei unităţi ancilare, o puteau vedea. Dar niciun scaner, niciun senzor mecanic nu putea percepe acea cutie sau arma şi muniţia dinăuntru – gloanţele care puteau străpunge absolut orice înveliş din univers. Cum de se întâmpla aşa ceva era un mister – nu numai gloanţele inexplicabile, ci şi felul cum lumina emanată de cutie sau de armă putea fi percepută de ochii umani, dar nu şi de camerele de luat vederi care, în ultimă instanţă, funcţionau pe

aceleaşi principii. Nava, de exemplu, nu vedea un spaţiu gol în locul cutiei, unde ar fi trebuit să fie ceva, ci un obiect pe care se aştepta să-l vadă acolo. Absurd, într-adevăr. Dar aşa stăteau lucrurile. Cutia, arma şi muniţia fuseseră fabricate de presgeri, alienii cu scopuri necunoscute. De care până şi Anaander Mianaai se temea, chiar dacă stăpânea imensul spaţiu radchaian şi îi comanda armatele ce păreau fără număr.

Mila lui Kalr ştia de existenţa cutiei şi a armei, fiindcă îi spusesem chiar eu. Pentru subordonatele mele era doar o cutie ca toate celelalte, de care nu se atingeau. Dacă ar fi fost unităţile ancilare care uneori se pretindeau a fi, aşa ceva nu s-ar fi întâmplat. Însă nu erau unităţi ancilare. Erau fiinţe umane şi, bineînţeles, curioase. Îşi dădeau cu părerea şi priveau întrebătoare ori de câte ori îmi făceau patul. Dacă n-aş fi fost căpitan – mai mult de-atât, comandant de flotă – mi-ar fi umblat prin bagaje milimetru cu milimetru, de două-trei ori deja, şi ar fi discutat între ele despre tot ce-ar fi descoperit mai interesant. Dar eu *eram* comandantul, cu drept de viaţă şi de moarte asupra întregului echipaj, motiv pentru care aveam parte de această mică intimitate.

Cabina îi aparţinuse căpitanului Vel înainte să treacă de partea perdantă în lupta Stăpânei Radchului cu ea însăşi. Mocheta, păturile şi pernele de pe banchete dispăruseră, fiind lăsate în Palatul Omaugh. Vel poruncise ca pereţii să fie împodobiţi cu ornamentaţii complicate, în nuanţe de violet şi verde, un stil şi un amestec de culori pe care le împrumutase dintr-o altă eră, probabil mai nobilă şi mai civilizată decât aceasta. Spre deosebire de căpitanul Vel, eu o trăisem şi n-o regretam prea mult. Aş fi ordonat ca decoraţiunile să fie scoase dacă n-aş fi avut pe cap probleme mai urgente; slavă Domnului că numai cabina căpitanului arăta aşa.

Zeii ei, care ocupaseră o firidă sub zeii navei – Amaat, desigur, mai-marele zeilor radchaieni, şi Kalr, parte din numele navei – îi înlocuisem cu Cea-care-a-răsărit-dintr-un-crin, o EskVar (Emanaţia începutului şi sfârşitului), şi cu o icoană mică, ieftină, a lui Toren. Avusesem noroc s-o găsesc. Toren era un zeu vechi, nu foarte popular, uitat aproape de toţi, mai puţin de echipajele navelor care-i purtau numele, niciuna staţionată în apropiere, una dintre ele – adică eu – fiind distrusă.

Era loc şi pentru alţi zei, ca întotdeauna. Dar eu nu credeam în niciunul. Echipajului i s-ar fi părut ciudat să n-am zeii mei, în afară de cei ai navei; ce pusesem acolo mi se părea suficient. Pentru mine nu erau zei, doar îmi aminteau de altceva. Echipajul nu avea cum să ştie sau să înţeleagă asta, însă eu le ardeam tămâie în fiecare zi, ca şi lui Amaat şi Kalr, şi le aduceam drept ofrandă mâncare şi flori din alamă smălţuită, care o făcuseră pe Cinci să se încrunte prima oară când le văzuse, fiindcă erau ieftine şi obişnuite, deloc florile pe care o Mianaai şi un comandant de flotă s-ar fi cuvenit să le ofere zeilor, după părerea ei. Chiar îi spusese despre asta, mai pe ocolite, lui Kalr Şaptesprezece, fără să-mi pomenească numele sau funcţia. Nu ştia că sunt o unitate ancilară, nu ştia că, tocmai din cauza asta, navei îi era atât de uşor să-mi arate ce simţea Kalr Şaptesprezece, ce spunea, unde spunea, ori de câte ori doream acest lucru. Credea cu toată puterea că nava nu-i va dezvălui bârfele.

•

La două zile după ce trecusem prin portal, spre Athoek, în fragmentul nostru izolat şi minuscul din univers, şedeam pe marginea patului şi beam ceai dintr-un bol din sticlă subţire, trandafirie, în timp ce Kalr Cinci aduna bucata de postav şi bobii în care dădusem puţin mai devreme. Bobii îmi arătaseră că totul era în ordine, desigur, numai cei mai nechibzuiţi căpitani ar fi dat un alt înţeles felului în care se aranjau acele discuri metalice pe bucata de pânză.

Am închis ochii. Am simţit coridoarele şi cabinele navei *Mila lui Kalr,* de un alb imaculat. Ca întotdeauna, întreaga navă mirosea plăcut, a solvent şi aer reciclat. Decada Amaat curăţase coridoarele care îi reveneau şi cabinele de care răspundea. Locotenentul ei, Seivarden, superiorul locotenenţilor din *Mila lui Kalr,* tocmai termina de inspectat sectorul, împărţind laude sau mustrări, sarcini pentru a doua zi, cu accentul ei elegant, desuet. Seivarden era născută pentru acest gen de activitate, iar faţa ei îţi spunea imediat că aparţinea uneia dintre cele mai nobile Case din Radch, înrudite de departe cu însăşi Anaander Mianaai, bogate şi frumos educate. Fusese crescută în ideea că va ajunge să comande. Era, din multe puncte de vedere, prototipul ofiţerului radchaian. Aşa cum li se adresa Amaaţilor ei, relaxată şi sigură pe ea, era aproape cea pe care o

cunoscusem cu o mie de ani în urmă, înainte de a-şi pierde nava şi de a fi salvată, într-un modul pentru anabioză, de o unitate ancilară. Emiţătorul modulului se stricase, motiv pentru care Seivarden fusese purtată de colo-colo timp de secole. După ce fusese găsită şi decriogenizată, după ce descoperise că toţi cei pe care-i cunoscuse erau morţi, că până şi Casa ei dispăruse şi că Radchul nu mai era cum îl lăsase ea, părăsise spaţiul radchaian şi petrecuse mai mulţi ani rătăcind prin univers, demoralizată, lipsită de orice speranţă. Fără să-şi dorească moartea, bănuiam eu, dar nădăjduind, în subconştient, să cadă victimă unui accident fatal. Se mai îngrăşase de când o găsisem, îşi întărise muşchii şi arăta mult mai sănătoasă, dar parcă era tot lipsită de vlagă. Avea patruzeci şi opt de ani când unităţile ancilare o vârâseră în modulul pentru anabioză. Dacă adăugam cei o mie cât stătuse criogenizată, era a doua cea mai în vârstă persoană de la bordul navei *Mila lui Kalr.*

Al doilea ofiţer la comandă, locotenentul Ekalu, stătea de cart alături de doi dintre Etrepii săi. Teoretic nu era nevoie să facă cineva de serviciu, în condiţiile în care *Mila lui Kalr* era tot timpul trează, tot timpul cu ochii în patru, mereu conştientă de nava ce reprezenta propriul ei corp şi de spaţiul din jur. Mai ales în perimetrul portalului, unde nimic deosebit – sau interesant – nu se putea întâmpla. Dar sistemele unei nave se defectau uneori şi, dacă echipajul era deja alertat, criza se putea rezolva mult mai uşor. Şi, desigur, pentru a menţine disciplina, zecilor de oameni care umpleau nava micuţă trebuia să li se dea de lucru. Nava îi prezenta numere, hărţi şi diagrame locotenentului Ekalu, îi murmura în ureche informaţii la care adăuga, din când în când, încurajări prietenoase. Navei îi plăcea de ea, avea încredere în inteligenţa şi priceperea ei.

Kalr era decada comandantului, adică a mea. În toate celelalte decade din *Mila lui Kalr* erau câte zece soldaţi, în Kalr însă erau douăzeci. Nu dormeau toţi în acelaşi timp fiindcă, spre deosebire de celelalte decade, Kalrii erau mereu de serviciu, un ultim obicei rămas din zilele când echipajul navei era alcătuit din unităţi ancilare, când soldaţii erau doar fragmente ale navei, şi nu oameni. Kalrii care tocmai se treziseră, ca şi mine, erau adunaţi în cabina decadei, cu pereţii albi, goi, un spaţiu în care încăpeau doar zece persoane şi suportul pentru veselă. Stăteau în picioare, fiecare cu castronul de skel, o plantă de culoare

verde-închis, lipicioasă, care creştea repede şi conţinea toate substanţele hrănitoare necesare corpului uman. Cele care nu fuseseră obişnuite de mici cu aşa ceva aveau nevoie de timp ca să-i aprecieze gustul. De fapt, mulţi radchaieni crescuseră cu ea.

Kalrii începură rugăciunea de dimineaţă aproape într-o stare de armonie. *Floarea dreptăţii e pacea.* După primele cuvinte recitară la unison, într-un ritm familiar: *Floarea bunei-cuviinţe e frumuseţea în gând şi faptă.*

Medicul – avea un nume şi gradul de locotenent, dar nimeni nu le folosea ca să i se adreseze – era detaşată pe lângă Kalri, deşi nu era locotenent Kalr. Era, pur şi simplu, medicul. Din oră în oră, putea primi ordin să stea de cart, împreună cu doi Kalri. Era singurul ofiţer rămas dintre cei care serviseră sub căpitanul Vel. Pe de o parte ar fi fost greu de înlocuit, pe de alta implicarea ei în evenimentele din ultima săptămână fusese minimă.

Era înaltă şi slabă, cu pielea albă după standardele radchaiene, cu părul mai curând blond decât castaniu, îndeajuns să pară un pic ciudat, dar nu cu acea nuanţă stridentă care să-ţi dea impresia de artificial. Se încrunta destul de des, deşi nu era iritabilă din fire. Avea şaptezeci şi şase de ani şi arăta aproape ca la treizeci, cum avea să arate şi la peste o sută cincizeci. Mama ei fusese tot medic, ca şi bunica şi străbunica ei. Pe moment era extrem de furioasă pe mine.

Se trezise pornită să-mi ţină piept în cele câteva minute de dinainte de cart şi mormăise repede rugăciunea de dimineaţă de îndată ce se ridicase din pat. *Floarea faptei bune este Amaat, pe de-a-ntregul.* Renunţasem să-i mai ascult pe Kalrii din popotă, dar nu puteam să aud primele versuri fără să aud şi restul. *Eu sunt sabia dreptăţii*... Acum medicul stătea tăcută şi încordată lângă scaunul ei din popota ofiţerilor.

Zâmbitoare şi relaxată, Seivarden intră în popota ofiţerilor pentru cină şi o văzu pe medic aşteptând, ţeapănă şi nerăbdătoare, mai încruntată decât de obicei. Preţ de o clipă am văzut cum se enervează, dar se linişti, îşi scuză întârzierea şi primi în schimb un „Nu face nimic” bombănit, de complezenţă.

În cabina decadei, Kalrii terminară rugăciunea de dimineaţă, îngânară şi celelalte versuri pe care le impusesem, o scurtă rugăciune pentru cei morţi, şi numele lor. Awn Elming. Nyseme

Ptem, soldatul care se răzvrătise la Ime, împiedicând un război cu alienii rrrrrri, cu preţul propriei vieţi.

Decada Bo dormea mai curând într-o firidă decât într-o cabină, unde încăpeau înghesuite zece corpuri, fără intimitate, fără spaţiu personal, nici măcar în paturile lor. Tresăreau, oftau, visau, mai agitate decât unităţile ancilare care dormiseră cândva acolo.

În cabina ei minusculă, locotenentul lor, foarte tânăra Tisarwat, ai cărei ochi erau imposibil de liliachii, dormea şi ea, nemişcată şi fără să viseze, dar parcă îngrijorată de ceva, cu puţin mai multă adrenalină decât s-ar fi cuvenit. Ceea ce ar fi trebuit s-o trezească, precum noaptea trecută, dar medicul îi dăduse ceva ca să doarmă.

•

Medicul înfulecă micul dejun, mormăi o scuză şi părăsi popota aproape în fugă.

— Navă, transmise ea, degetele tresărindu-i sacadat, gesticulând. Vreau să vorbesc cu comandantul flotei.

— Soseşte medicul, i-am spus lui Kalr Cinci. Îi vom oferi ceai. Pe care probabil că-l va refuza.

Cinci se uită să vadă cât ceai mai rămăsese în ceainic şi mai scoase un bol din sticlă trandafirie, făcându-mă să bănuiesc că aveam să-mi revăd vechiul serviciu smălţuit numai dacă-i dădeam un ordin expres.

— Comandant, îmi zise *Mila lui Kalr* direct în ureche şi apoi îmi arătă un Amaat care se îndrepta spre cabina decadei, fredonând un cântec, unul dintre acele cântecele fără noimă pe care le îngână copiii de pretutindeni.

— Totul se-nvârteşte, totul se-nvârteşte, planeta-n jurul soarelui, totul se-nvârteşte. Totul se-nvârteşte, luna-n jurul planetei...

Fără noimă şi fals.

În cabina mea, Kalr Cinci spuse cu o voce inexpresivă, din poziţia de drepţi:

— Medicul cere permisiunea să-ţi vorbească, comandant.

Pe coridor, Amaatul, auzind pasul altui Amaat în spate, tăcu, luându-şi brusc seama.

— De acord, i-am răspuns eu lui Cinci, inutil, desigur, fiindcă ştia deja că intenţionez să vorbesc cu medicul.

Uşa se deschise şi medicul intră, un pic mai grăbită decât s-ar fi cuvenit.

— Comandant, începu ea, încordată şi furioasă.

Am ridicat mâna ca s-o opresc.

— Ia loc. Vrei un ceai?

Se aşează. Refuză ceaiul. Kalr Cinci părăsi cabina la ordinul meu, un pic nemulţumită că pierde ce urma să-mi spună medicul, un lucru probabil foarte interesant. I-am făcut semn medicului, care stătea încordată dinaintea mea.

— Dă-i drumul.

— Îmi cer iertare, comandant, zise ea pe un ton care-mi dădea de înţeles că puţin îi păsa dacă i-o acordam sau nu.

Îşi încleştă pumnii pe sub masă şi continuă:

— Comandant. Ai luat mai multe medicamente din infirmerie.

— Da.

Preţ de o clipă, răspunsul meu îi tăie din avânt. Se pare că se aştepta s-o contrazic.

— Nimeni altcineva nu le-ar fi putut lua. Nava a insistat că nu s-a atins nimeni de ele. M-am uitat prin toate actele, la toate înregistrările, dar nicăieri nu apare că ar fi fost luate. Numai tu le puteai ascunde de mine.

Mă temeam că aşa ceva nu mai era adevărat. Dar n-am spus-o.

— Locotenentul Tisarwat a venit la tine ieri, după ce şi-a terminat cartul, şi te-a rugat s-o ajuţi, avea o senzaţie de greaţă şi de anxietate.

Cu două zile în urmă, la câteva ore după ce trecuserăm prin portal, locotenentul Tisarwat începuse să se simtă rău. De-abia se atinsese de mâncare în seara aceea. Decada Bo remarcase – cu îngrijorare, desigur – că problema majorităţii militarilor de şaptesprezece ani era mâncarea insuficientă, nu inapetenţa. Şi ajunsese la concluzia că locotenentului i se făcuse dor de casă. Şi că era afectată de furia pe care mi-o provoca prezenţa ei.

— Te îngrijorează starea ei?

Medicul aproape că sări de pe scaun de indignare.

— Dar nu despre asta e vorba! exclamă ea şi, aducându-şi aminte cui i se adresează, adăugă: Comandant.

Înghiţi în sec, aşteptă, dar nu primi nicio reacţie din partea mea.

— E agitată, continuă ea. Toate semnele îmi arată că e stresată emoţional. De înţeles, perfect normal pentru un locotenent atât de tânăr, aflat la prima misiune.

Imediat îşi dădu seama că ştiam prea bine ce era normal pentru locotenenţii foarte tineri aflaţi la prima misiune. Îşi regretă spusele, iar, pentru moment, regretă că venise aici ca să mă înfrunte, ca să mă acuze. Doar pentru moment însă.

— Perfect normal în condiţiile date, am răspuns eu, dar cu alt înţeles.

— Însă n-am putut s-o ajut fiindcă ai luat absolut toate medicamentele pe care i le-aş fi putut da.

— Da, aşa e. La sosirea ei aici ai constatat că luase ceva?

Ştiam deja care va fi răspunsul, dar tot am întrebat.

Medicul clipi de câteva ori, surprinsă de întrebarea mea, însă numai pentru o fracţiune de secundă.

— *Arăta* de parcă ar fi luat ceva când a coborât din navetă şi s-a prezentat la infirmerie. Am scanat-o, dar n-am descoperit nimic. Cred că era doar obosită.

O uşoară schimbare a ţinutei corpului, ca şi a emoţiilor pe care le percepeam dinspre ea, îmi spuse că se gândea la semnificaţia întrebării mele, la nepotrivirea ciudată, aproape imperceptibilă, dintre cum arătase locotenent Tisarwat în ochii ei de profesionist şi rezultatele scanării.

— Ai găsit în dosarul ei vreo recomandare sau ordine privind administrarea unor medicamente?

— Nu, nimic.

Medicul nu părea să fi ajuns la nicio concluzie. În niciun caz la a mea. Dar acum era curioasă, chiar dacă încă nu-i trecuse furia.

— Evenimentele recente au fost stresante pentru noi toţi. Iar ea e atât de tânără. Şi...

Şovăi. Probabil ar fi vrut să spună că, între timp, toată lumea de la bordul navei ştia cum reacţionasem la aflarea veştii că locotenentul Tisarwat fusese detaşată în *Mila lui Kalr*. Îndeajuns de furioasă ca să nu mai cânt preţ de câteva ore.

De-acum întregul echipaj ştia ce însemna asta. Chiar începuse să vadă cu ochi buni o dovadă atât de evidentă că totul era sau nu în regulă.

— Ce voiai să spui? am întrebat cu o expresie şi o voce cât mai neutre cu putinţă.

— Cred că se simte nedorită aici, comandant.

— Aşa şi este. Din întâmplare.

Medicul clătină din cap, nedumerită.

— Îmi cer iertare, comandant. Ai fi putut refuza trimiterea ei aici.

Aş fi putut refuza. Aş fi putut s-o las în zona de andocare, la plecarea navetei spre *Mila lui Kalr,* s-o uit acolo. Chiar mă gândisem să fac asta. Skaaiat ar fi înţeles, eram sigură, şi ar fi făcut în aşa fel încât niciuna dintre navele andocate să n-o aducă la *Mila lui Kalr* în timp util.

— I-ai dat ceva?

— Ceva care s-o ajute să doarmă. Îşi terminase cartul. Asta e tot ce-am putut face pentru ea.

O vedeam cum se macină, nu doar fiindcă mă băgasem peste ea, ci şi fiindcă nu fusese în stare s-o ajute mai mult pe Tisarwat.

Nu mi-am putut reprima o privire scurtă. Locotenentul Tisarwat dormea, însă nu adânc. Nu se odihnea cum trebuie. Încordată şi acum, pe acelaşi fond de nelinişte care stătea să răbufnească.

— Mda, ai toate motivele să fii furioasă pe mine, am spus eu concentrându-mă din nou asupra discuţiei noastre. Mă aşteptam să fii furioasă, mă aşteptam să protestezi. Aş fi fost dezamăgită dacă n-ai fi făcut-o.

Medicul clipi de câteva ori, derutată, cu mâinile încleştate pe genunchi.

— Ascultă... trebuie să ai încredere în mine.

Pe moment nu aveam cum să-i spun mai multe.

— Eu sunt o cantitate necunoscută, eu nu sunt... genul de persoană căreia să i se încredinţeze, de regulă, comanda unei nave.

Vorbele mele o făcură să se încrunte o clipă, apoi să privească cu repulsie şi jenă, conştientă că-i simţeam fiecare trăire şi, aproape sigur, îi anticipam reacţia. Medicul îmi reparase implanturile, pe care le dezactivasem şi le deteriorasem, ca să le ascundă. Ştia ce sunt, spre deosebire de toţi cei aflaţi la bordul navei, cu excepţia lui Seivarden.

— *Trebuie* să ai încredere în mine.

— Nu cred că am de ales, comandant. Până ajungem pe Athoek, suntem izolate de restul lumii. N-am cui să mă plâng, zise ea frustrată.

— Poţi să te plângi când ajungem pe Athoek. Dacă ţii cu tot dinadinsul.

Şi dacă avea cui să se plângă, tot nu-i era de mare ajutor.

— Comandant, spuse ea, şi se ridică în picioare, înghiţindu-şi replica şi înclinându-se ţeapăn. Îmi permiţi să plec?

— Desigur.

•

Locotenentul Tisarwat chiar era o problemă. Conform biografiei ei oficiale – o înşiruire seacă de fapte –, se născuse şi crescuse pe o planetă, fiind al treilea copil al unui părinte şi al doilea al celuilalt. Primise genul de educaţie comun oricărui radchaian înstărit, născut într-o familie respectabilă. Fusese bună la matematică, îi plăcuse mult poezia, dar fără să aibă talent la asta, iar istoria o lăsase indiferentă. Primea destui bani de la părinţi, care nu-şi puneau prea mari speranţe în ea. Plecase pentru prima oară în spaţiul cosmic atunci când îşi începuse instruirea.

Citind printre rânduri, mi-am dat seama că nu i se rezervase un loc anume în familie, nu urma să primească o moştenire sau o poziţie socială mai acătării, nimeni nu aştepta minuni de la ea, ci doar să facă ceva în viaţă; cert e că se bucura de dragostea părinţilor care o cocoloşiseră până în ziua în care se înrolase în armată. Corespondenţa cu părinţii ei confirma acest lucru. Surorile vitrege, mai mari decât ea, nu păreau s-o invidieze fiindcă era răsfăţata familiei, dimpotrivă, o alintau aproape la fel ca şi părinţii.

„Capricioasă”, o etichetase Skaaiat Awer. „Frivolă”, gândisem eu, văzându-i culoarea ochilor, mai mult ca sigur nu era naturală, iar informaţiile din dosar privind aptitudinile ei inspirau acelaşi lucru. Informaţiile nu sugerau *stăpânire de sine.* Şi nici posomoreala pe care o afişase la scurt timp după ce urcase la bordul navei *Mila lui Kalr.*

Instructoarele ei mai avuseseră de-a face cu aşa ceva, tocmai de aceea fuseseră dure cu ea, dar departe de a o trata cu cruzime. Fără îndoială, unele aveau şi ele surori mai mici şi, la o adică, fata nu aspira decât la un post administrativ. Nu mai conta că, în condiţii de microgravitaţie, nu putea ţine mâncarea în ea – mulţi alţi locotenenţi aveau aceeaşi problemă, mai ales dacă se aflau pentru prima oară în spaţiul cosmic.

Cu două zile în urmă, în timp ce Tisarwat era examinată la infirmerie, în timp ce nava stabilea conexiunile prin care – şi ea, şi eu – să-i urmărim fiecare reacţie şi mişcare, ca în cazul tuturor celorlalte membre ale echipajului, decada ei îi cercetase fiecare milimetru din bagaje şi ajunsese la concluzii cât se poate de corecte privind profilul ei. Bo era pregătită să strâmbe din nas văzând cât e de ignorantă, un copil venit direct de pe băncile şcolii, motiv de batjocură şi exasperare, desigur. Dar şi de înţelegere şi, de ce nu, mândrie. Decada Bo îşi putea asuma oricare dintre succesele viitoare ale lui Tisarwat fiindcă, la urma urmei, tânăra aceasta era creaţia sa. Aveau s-o înveţe tot ce era important. Şi era gata să-i aparţină. Voia din toată inima ca Tisarwat să ajungă locotenentul de care să se mândrească.

Eu tare îmi doream ca bănuielile să nu mi se adeverească niciodată.

•

Cartul se dovedi, bineînţeles, lipsit de evenimente. Medicul plecă spre puntea de comandă, tot furioasă. Amaaţii lui Seivarden se antrenau, se îmbăiau şi curând aveau să se culce, în paturile lor înguste, înghiontindu-se şi apostrofându-se în şoaptă – nu prea era loc în care să se întindă în voie. Etrepii lui Ekalu curăţau de zor cabinele şi coridoarele aproape imaculate de care răspundeau. Locotenentul Tisarwat mai avea de dormit vreo patru ore.

M-am dus la mica sală de fitness a navei, câţiva Amaaţi ferindu-se repede din calea mea. Am tras de fiare timp de o oră. Apoi, la fel de furioasă şi plină de sudoare după antrenament, m-am îndreptat spre poligon.

Acolo totul era simulare. Nimeni nu voia ca gloanţele să zboare printr-o navă atât de mică, mai ales cu vidul de afară. Ţintele erau imagini pe care nava le proiecta pe perete. Arma făcea zgomot şi avea recul, ca şi cum ar fi tras cu gloanţe adevărate, însă din ţeavă ţâşnea doar lumină. Nu atât de distrugătoare pe cât aş fi vrut în acel moment, dar în lipsă de altceva...

Nava ştia în ce stare de spirit mă aflam. Derulă rapid mai multe ţinte, fără să-mi scape vreuna, ochind aproape fără să gândesc. Am reîncărcat arma – de fapt nu era nevoie s-o reîncarc, dar dacă ar fi fost adevărată, ar fi trebuit s-o fac, cel puţin aşa erau regulile. Am tras, iar şi iar, am reîncărcat, am tras

din nou. Nu era de ajuns. Văzând asta, nava puse ţintele în mişcare, câte o duzină odată. Am intrat într-un ritm familiar, trage, încarcă, trage, încarcă. Brusc, mi-am adus aminte de un cântec – muzica mă însoţea întotdeauna. Acesta era unul lung – povestea ultimei dispute dintre Anaander Mianaai şi prietena ei de demult, Naskaaia Eskur. Poeta fusese executată în urmă cu o mie cinci sute de ani – în versiunea ei, Anaander era personajul negativ, iar cântecul se termina cu promisiunea că Naskaaia se va întoarce din morţi ca să se răzbune. În spaţiul radchaian fusese aproape uitat, fiindcă a-l cânta, poate chiar şi doar a şti de existenţa lui, ducea la reeducarea completă a celui vinovat. Dar încă mai circula în unele locuri din afara influenţei radchaiene.

Trădătoare! *Cu multă vreme-n urmă am promis*
Să facem schimb egal, tu dăruieşti, eu dăruiesc.
Fii blestemată: *Tot ce distrugi să te distrugă.*

Trage. Încarcă. Trage, încarcă. Fără îndoială, foarte puţin din cântecul acesta – sau din orice alt cântec pe acelaşi subiect – se baza pe fapte reale. Fără îndoială, întâmplarea în sine fusese ceva obişnuit, nu atât de dramatică din punct de vedere poetic şi nici plină de patos mitic şi profetic. Însă acum mă relaxa.

Ajunsă la sfârşitul cântecului, am lăsat arma jos. Din proprie iniţiativă, nava îmi arătă ce se petrecea în spatele meu – trei Etrepi în uşa poligonului mă priveau uluite. Seivarden, în drum spre cabina ei, ca să doarmă, stătea în spatele lor. Nu-mi putea ghici starea de spirit la fel de bine ca nava, dar mă cunoştea îndeajuns de mult ca să fie îngrijorată.

Nava îmi şopti în ureche: 97%.

Inutil.

Am tras adânc aer în piept. Am lăsat arma în nişa ei. M-am întors. Uluirea de pe feţele celor trei Etrepi dispăru brusc, lăsând loc unei măşti inexpresive, ca de unitate ancilară. Etrepii făcură un pas înapoi, pe coridor. Am ieşit repede pe lângă ele şi am luat-o spre baie.

— Ei, băga-mi-aş! *Aşa* sunt ăştia de la misiuni speciale? am auzit o Etrepă în urma mea.

Am văzut cum celelalte două intră în panică – ultimul lor căpitan le interzisese să înjure.

— Comandantul flotei e dată în mă-sa, am auzit-o pe Seivarden, foarte jovială.

Vulgaritatea ei, combinată cu accentul elegant, arhaic, le făcu să râdă pe cele trei, uşurate, însă fără să le vină inima la loc.

Mila lui Kalr nu mă întrebă de ce sunt furioasă. Nu mă întrebă ce s-a întâmplat. Atitudinea ei îmi sugeră că bănuielile mele erau corecte. Şi pentru prima oară în cei două mii de ani de viaţă, am regretat că nu-mi plăcea să înjur.

Capitolul 3

Am ordonat ca locotenentul Tisarwat să fie trezită cu trei ore mai devreme decât dormea de obicei şi am chemat-o la raport. Tânăra deschise brusc ochii, simţind cum inima îi bate cu putere în ciuda calmantului primit de la medic. Avu nevoie de câteva secunde ca să înţeleagă cuvintele navei, rostite în ureche. În următoarele douăzeci de secunde îşi reglă respiraţia, încet, având senzaţia că i se întoarce stomacul pe dos.

Ajunse la mine la fel de tulburată. Gulerul tunicii îi stătea puţin strâmb – nimeni din decada ei nu era trează ca să aibă grijă de înfăţişarea ei, în plus se îmbrăcase în mare grabă, scăpând lucrurile pe jos, de-abia reuşind să se încheie la nasturi cu mâinile tremurânde. Am întâmpinat-o în picioare şi nu am trimis-o afară pe Kalr Cinci, care-şi făcu de lucru ostentativ, în speranţa că va vedea şi va auzi ceva interesant.

— Locotenent Tisarwat, am spus eu cu o voce aspră, furioasă. Activitatea decadei tale în ultimele două zile a lăsat de dorit.

Resentiment, furie, supărare. Deşi luase poziţia regulamentară, îi vedeam spatele, cu umerii tot mai încordaţi, îi vedeam bărbia, mai sus cu câţiva milimetri. Dar se dovedi îndeajuns de înţeleaptă ca să nu răspundă.

— Ştii, probabil, că nava nu-şi poate vedea unele părţi componente. În trecut, se baza pe unităţile ancilare pentru asta. Curăţarea şi întreţinerea acelor părţi îţi revin *ţie.* Decada Bo le-a trecut cu vederea. De exemplu, bolţurile de la uşile sasurilor din navete n-au mai fost curăţate de mult.

Asta ştiam din proprie experienţă, chiar de săptămâna trecută, când viaţa mea, ca şi viaţa tuturor celor care locuiau în Palatul Omaugh, depinsese, printre altele, de viteza cu care deschisesem sasul uneia dintre navetele *Milei lui Kalr.*

— Mai e un loc şi sub grătarul din baie, pe care-l vezi doar dacă te apleci.

O invitaţie respingătoare, în cel mai bun caz. Şi mai rea atunci când locul nu era curăţat des şi bine.

— *Mila lui Kalr* îţi va da lista. Vreau ca mâine, când vin în inspecţie, totul să arate lună.

— Mâ... mâine, comandant? întrebă Tisarwat, dând impresia că se înăbuşă.

— Mâine, pe vremea asta. Şi nici tu, nici decada ta nu aveţi voie să săriţi peste antrenamentul de la sală şi din poligon. Liber!

Se înclină şi plecă, furioasă şi nefericită. La fel ca decada ei, când avea să afle câte corvezi îi dădusem.

Era adevărat că aveam o putere aproape absolută asupra tuturor celor din navă, mai ales pe fondul izolării noastre în perimetrul portalului. Dar tot atât de adevărat era şi că aş fi făcut cea mai mare prostie să-mi îndepărtez ofiţerii şi, astfel, să-mi atrag antipatia soldaţilor fără un motiv întemeiat. Decada Bo n-avea să privească cu ochi buni hărţuiala la care o supuneam pe locotenentul Tisarwat, în primul rând, fiindcă o afecta şi pe ea şi, în al doilea rând, fiindcă era locotenentul *ei.*

Şi totuşi, chiar asta voiam. Întindeam coarda cât puteam, intenţionat. Dar în aşa fel încât să nu plesnească. Dacă presiunea era prea mare, rezultatele ar fi fost departe de cele dorite de mine, poate chiar dezastruoase. Dacă presiunea era prea mică şi de durată, aş fi intrat în criză de timp şi, din nou, cu rezultate nedorite. În plus, aveam mare nevoie de rezultatele pe care mi le propusesem. Amaaţii, Etrepii şi Kalrii mei înţelegeau atitudinea decadei Bo. De aceea, dacă eram aspră cu Bo – fiindcă a fi aspră cu locotenentul Bo era acelaşi lucru – trebuia ca şi celelalte decade să ştie şi să înţeleagă motivul. Nu voiam ca aceia din *Mila lui Kalr* să creadă că duritatea cu care tratam pe cineva era inexplicabilă, capricioasă, că oricât de capabilă ar fi fost acea persoană, comandantul putea decide oricând să-i facă viaţa insuportabilă. Văzusem căpitani care procedau aşa. Iar echipajele îi răspundeau pe măsură.

Însă, pe moment, nu-mi puteam explica motivele nimănui şi chiar speram să nu le explic niciodată. Să nu fiu nevoită să le explic. De fapt, sperasem încă de la început că nu se va ajunge la o astfel de situaţie.

•

A doua zi dimineaţă am invitat-o pe Seivarden la micul dejun. În cazul meu, micul dejun; în cazul ei, cina. S-ar fi cuvenit să invit şi medicul, care mânca în acelaşi timp, dar m-am gândit că ar prefera să mănânce singură decât cu mine.

Seivarden se arătă foarte prudentă. Mi-am dat seama că voia să-mi spună ceva, dar nu era sigură dacă era înţelept s-o facă. Sau poate că nu era sigură cum să-mi spună. Gustă de trei ori din peşte, apoi spuse în glumă:

— Nu credeam că merit cea mai bună veselă.

Se referea la farfurii, delicate, din porţelan pictat în nuanţe de violet şi verde-albăstrui. Şi la bolurile de ceai din sticlă trandafirie – Cinci ştia că masa luată cu Seivarden nu se supunea convenţiilor, însă tot nu se îndurase să renunţe la vesela de calitate ca s-o aducă pe cea smălţuită.

— *Aproape* cea mai bună, am corectat-o eu. Scuze. Pe cea mai bună încă n-am văzut-o.

Un surâs fericit, plin de mândrie, din partea lui Cinci, care stătea într-un colţ şi se prefăcea că şterge un tacâm imaculat, cu gândul la cea mai bună veselă.

— Mi s-a spus că am nevoie de o veselă mai acătării, aşa că am rugat-o pe Stăpâna Radchului să-mi trimită ceva pe potrivă.

Seivarden ridică din sprânceană, ştiind că Anaander Mianaai nu era deloc un subiect neutru pentru mine.

— Sunt surprinsă că Stăpâna Radchului n-a venit cu noi. Deşi..., zise ea şi se opri, aruncând o privire spre Cinci.

Fără să spun ceva, doar percepându-mi dorinţa, nava îi sugeră lui Kalr Cinci să părăsească încăperea.

— Are acces nelimitat, continuă Seivarden când am rămas singure. Poate porunci navei să-i facă toate poftele, îţi poate porunci şi *ţie* să-i faci toate poftele. Nu-i aşa?

Teritoriu periculos. Dar Seivarden nu avea de unde să ştie. O clipă am văzut-o pe locotenentul Tisarwat, tot stresată şi bolnavă, plus extenuată – nu mai dormise de când o trezisem în urmă cu douăzeci de ore – întinsă pe podeaua din baie, lângă grătarul tras, cu capul în jos, examinând locul pe care nava nu-l putea vedea. Lângă ea un Bo nerăbdător şi la fel de obosit îi aştepta verdictul.

— Nu-i chiar atât de simplu, am răspuns eu, îndreptându-mi din nou atenţia spre Seivarden.

M-am silit să iau o bucăţică de peşte şi o gură de ceai.

— Sigur mai e un cod de acces, unul dintre cele vechi, am adăugat.

De pe vremea când eram navă. Parte a decadei Esk din *Răzbunarea lui Toren.*

— Reacţionează numai la vocea tiranei. Mda, poate că l-a folosit înainte de plecarea mea din Palat. Atât mi-a spus, dacă-ţi aduci aminte... A, şi că nu vrea să-l folosească.

— Dar poate că l-a folosit şi ţi-a spus să nu-ţi aminteşti că l-a folosit.

Mă gândisem deja la această posibilitate, de aceea am respins-o. Cu un gest, *nu.*

— Codurile de acces au şi ele slăbiciunea lor.

Seivarden înclină din cap. Când o întâlnisem prima oară, abia devenise locotenent, avea doar şaptesprezece ani şi nu credea că inteligenţa artificială a navelor avea sentimente deosebite – oricum nu care să conteze foarte mult. Şi, ca mulţi radchaieni, presupunea că raţiunea şi emoţia erau două concepte uşor de deosebit. Şi că inteligenţele artificiale care comandau staţiile mari şi navele militare erau lipsite de pasiuni. Deci, într-un cuvânt, mecanice. Vechile poveşti, dramele istorice despre evenimente petrecute înainte ca Anaander Mianaai să înceapă construirea imperiului, despre nave copleşite de durere şi disperare în urma morţii căpitanilor, toate acestea reprezentau trecutul. Stăpâna Radchului perfecţionase inteligenţa artificială, înlăturase acel defect.

Dar, recent, Seivarden se convinsese de contrariu.

— Pe Athoek, cu sora locotenentului Awn în preajmă, vei fi probabil prea aproape de acea slăbiciune, anticipă ea.

Era mai complicat de atât.

— Să zicem.

— Breq, spuse ea, dându-mi de înţeles că voia să se asigure că-i vorbeşte lui Breq, şi nu comandantului de flotă. Un lucru nu înţeleg. În ziua aceea, Stăpâna Radchului a spus că nu putea fabrica inteligenţe artificiale care să i se supună necondiţionat, fiindcă minţile lor erau prea complicate.

— Da.

Aşa spusese. Într-un moment când aveau alte probleme, mai presante, de aceea nu intrase în detalii.

— Dar Navele iubesc oamenii. Cel puţin, pe unii dintre ei.

Din nu ştiu ce motiv, cuvintele o făcură să se întunece la faţă, să se înfioare de teamă. Ca să-şi mascheze această emoţie, ridică bolul trandafiriu, atât de delicat, şi sorbi din el. Apoi îl lăsă pe masă cu multă grijă.

— Asta-i o slăbiciune, nu? Adică poate fi. De ce nu face în aşa fel încât toate navele s-o iubească?

— Fiindcă şi asta ar fi o slăbiciune, am răspuns eu făcând-o să se încrunte, nedumerită. Tu iubeşti la întâmplare?

Clipi de câteva ori, uluită.

— Poftim?

— Tu iubeşti la întâmplare? Ca atunci când scoţi ceva dintr-o cutie plină cu tot felul de lucruri? Te ataşezi de cel care se nimereşte primul? Sau unii oameni au ceva deosebit, care te face să-i iubeşti?

— Cred că... înţeleg, zise ea şi lăsă jos tacâmul cu bucăţica de peşte neatinsă. Cred că înţeleg ce vrei să spui. Dar nu sunt sigură că asta are legătură cu...

— Dacă o persoană are ceva deosebit care te face s-o iubeşti, ce se întâmplă dacă acel ceva se schimbă? Şi persoana nu mai e cea care a fost?

— Cred... bănuiesc că dragostea adevărată nu dispare niciodată, spuse ea rar, gânditoare.

Pentru un radchaian, dragostea adevărată nu era doar ceva romantic, între doi oameni care se iubeau. Nu numai între un părinte şi copilul său. *Dragostea adevărată* putea exista şi între protector şi client. Sau cel puţin aşa trebuia, ideal vorbind.

— Imaginează-ţi că părinţii tăi nu te-ar mai iubi, adăugă ea, inexplicabil de stânjenită şi din nou încruntată, temătoare. Tu ai fi încetat vreodată s-o iubeşti pe locotenentul Awn?

— Dacă ar fi devenit altceva decât era..., am răspuns eu după ce am mestecat tacticos o bucăţică de peşte.

Seivarden mă privi la fel de nedumerită.

— Cine e Anaander Mianaai? am întrebat eu.

În clipa aceea înţelese, mi-am dat seama după neliniştea pe care i-o citeam în privire.

— Nici măcar ea nu e sigură, zise Seivarden. Ar putea fi două persoane. Sau mai multe.

— Iar în cei peste trei mii de ani sigur s-a schimbat. Toţi se schimbă, în afară de cei morţi. Cât se poate schimba cineva şi să rămână totuşi, la fel? Cum să anticipeze cât se va schimba de-a lungul miilor de ani şi ce se va rupe? E mult mai uşor să te agăţi de altceva. De datorie sau de loialitatea faţă de o idee.

— De dreptate, spuse ea, conştientă de ironie, de ceea ce fusese numele meu. De oportunitate. Şi prosperitate.

Ultimul cuvânt, prosperitate, era cel mai alunecos.

— Oricare dintre ele sau toate ar fi suficiente. Apoi vezi care sunt preferaţii navelor ca să nu provoci vreun conflict. Şi să te foloseşti de acel ataşament în avantajul tău.

— Înţeleg, zise ea şi îşi termină cina în tăcere.

După ce Kalr Cinci se întoarse să strângă masa şi să ne mai toarne ceai, şi apoi plecă din nou, Seivarden mi se adresă sec:

— Comandant.

Aha, chestiuni oficiale. Ştiam că asta va urma. Soldaţii decadelor Amaat şi Etrepa le văzuseră pe Bo cum depăşiseră cu mult ora de culcare, toate zece frecând cu disperare, demontând garnituri, ridicând grătare, cercetând fiecare milimetru, fiecare crăpătură sau scobitură din sectorul lor. Când locotenentul Ekalu o înlocuise pe Seivarden la comandă, îndrăznise să-i spună câteva cuvinte. „Nu vreau să te supăr... Mă gândeam că i-ai putea spune ei...” Seivarden se arătase derutată, în parte de accentul locotenentului Ekalu, în parte de folosirea cuvântului „ei” în loc de „comandantului”, un memento din zilele petrecute de Ekalu ca Amaat Unu, când echipajul obişnuia să vorbească în aşa fel încât să nu atragă atenţia căpitanului. Dar în primul rând, cum se dovedi mai târziu, derutată de ideea că s-ar putea supăra. Ekalu era prea stânjenită ca să se explice.

— Nu crezi că eşti prea dură cu Tisarwat? mă întrebă Seivarden, conştientă că aş fi putut auzi scurta lor conversaţie de pe puntea de comandă.

N-am spus nimic. Seivarden îşi dădu seama că nu sunt deloc în toane bune şi că subiectul era, din motive obscure, mult prea sensibil. Trase adânc aer în piept şi continuă, curajoasă.

— În ultima vreme eşti furioasă.

Am ridicat din sprânceană.

— În ultima vreme?

Bolul cu ceai stătea neatins în faţa mea.

Seivarden îşi ridică bolul un centimetru, dând din cap.

— Câteva zile ai fost mai puţin furioasă. Poate din cauza rănii. Acum însă eşti furioasă din nou. Şi cred că ştiu motivul, de-aia nici nu-ţi găsesc vină, dar...

— Crezi că-mi vărs năduful pe locotenentul Tisarwat.

Pe care nici nu voiam s-o văd. Acum. Nici nu voiam să mă uit. Doi soldaţi din decada ei Bo cercetau cu mare atenţie interiorul

navetei de care răspundeau – una dintre cele două, pe cea de-a treia o distrusesem cu o săptămână în urmă. Comentau, când şi când, pe ocolite şi în cuvinte puţine, tratamentul nedrept la care îi supuneam şi cât de aspră eram cu locotenentul lor.

— *Tu* ştii toate locurile în care soldaţii ar putea trage chiulul. Dar Tisarwat de unde să le ştie?

— Totuşi, ea răspunde de decada ei.

— Aceleaşi reproşuri mi le puteai aduce şi mie, spuse Seivarden apăsat şi mai luă o înghiţitură de ceai. Ar fi trebuit să ştiu şi eu, dar n-am ştiut. Unităţile mele ancilare se îngrijeau de asta fără să fie nevoie să le spun. Fiindcă ştiau că era de datoria lor. Pe ţâţele lui Aatr, *Ekalu* ar trebui să ştie mai bine decât noi toţi locurile în care echipajul se sustrage de la îndatoriri. Nu vreau s-o critic, sper că înţelegi asta. Dar şi eu, şi ea am fi meritat să ne muştruluieşti. De ce numai pe Tisarwat?

Nu doream să ofer explicaţii, de aceea n-am spus nimic, doar am luat bolul de pe masă şi am sorbit din el.

— Recunosc că face o figură tot mai jalnică, continuă ea. Stângace, nu ştie cum să-şi folosească mâinile şi picioarele şi e mofturoasă când e vorba de mâncare. Şi neîndemânatică. A scăpat trei boluri de ceai din cabina decadei, dintre care două s-au spart. Şi e atât de... de supărăcioasă. Aştept ca foarte curând să ne anunţe că nimeni n-o înţelege. Ce-o fi fost în capul Stăpânei? Numai Tisarwat era disponibilă?

— Probabil, am răspuns eu, gândul în sine înfuriindu-mă şi mai mult. Îţi aminteşti când abia deveniseşi locotenent?

Îşi aşează bolul pe masă, îngrozită.

— Spune-mi că nu eram ca *ea.*

— Nu. Nu erai ca ea. Erai stângace şi enervantă în alte privinţe.

Pufni, amuzată şi întristată în acelaşi timp. Apoi redeveni serioasă. Se nelinişti brusc, vrând să-mi spună un lucru care-i stătuse pe limbă tot timpul, intenţia de a mi-l spune intimidând-o mai mult chiar decât intenţia de a mă acuza că mă port urât cu locotenentul Tisarwat.

— Şi totuşi, Breq, echipajul crede că îngenunchez în faţa ta.

— Da.

Ştiam asta, bineînţeles.

— Deşi nu sunt sigură din ce motiv. Cinci ştie prea bine că n-ai trecut niciodată prin patul meu.

— Impresia generală e că mi-am... neglijat îndatoririle. A fost foarte bine că te-am lăsat să te refaci după rănile primite, dar nu se mai cade să... încerc să-ţi abat gândurile de la ce te frământă. Şi poate că echipajul are dreptate, zise Seivarden şi mai luă o gură de ceai. Te *uiţi* la mine. Semn rău.

— Regret că te-am pus într-o situaţie neplăcută.

— A, nu mă deranjează, minţi ea şi adăugă, cu sinceritate: Nu cât să vadă şi ceilalţi. Dar, fiindcă veni vorba... Breq, m-ai găsit acum un an, nu? În tot acest timp nu te-am văzut niciodată să... când...

Se opri, temându-se, cred, să nu spună ceva greşit. Pielea ei era prea întunecată ca să văd că se înroşise, dar am simţit cum îi creşte temperatura.

— Ştiu că ai fost o unitate ancilară. Că *eşti* o unitate ancilară. Şi că navele nu... Ştiu că unităţile ancilare pot...

— Unităţile ancilare pot. După cum ştii din proprie experienţă.

— Da, spuse ea, ruşinată acum de-a binelea. Dar niciodată nu m-am gândit că o unitate ancilară chiar *ar vrea* s-o facă.

Am lăsat-o să aştepte un pic, să se gândească mai bine.

— Unităţile ancilare sunt corpuri umane, dar şi parte din navă. Ce simt unităţile ancilare simte şi nava. Fiindcă simt la fel. Într-adevăr, corpurile sunt diferite. Lucrurile au gust diferit sau altă textură, corpurile nu vor întotdeauna aceleaşi lucruri, dar una peste alta, în general, da, am făcut aşa ceva, pentru corpurile care au avut nevoie. Nu-mi plac situaţiile stânjenitoare, dar cui îi plac? Am făcut tot posibilul ca unităţile mele ancilare să se simtă în largul lor.

— Presupun că nu mi-am dat seama.

— Nici nu era de datoria ta să-ţi dai seama, am răspuns eu, hotărâtă să închid subiectul. Oricum, în general navele nu au nevoie de partenere. Fac ceea ce trebuie să facă singure. Mai ales navele cu unităţi ancilare. Asta e.

Am fluturat din mână ca să întăresc concluzia şi inutilitatea altor explicaţii. N-am adăugat că navele nici măcar nu tânjeau după partenere romantice. După căpitani, da. După locotenenţi. Dar nu după iubite.

— Mda, dar nu ai alte corpuri cu care să faci ceea ce trebuie. Nu mai ai, zise Seivarden şi o nouă idee o făcu să se lumineze la faţă. Cum era? Când aveai mai multe corpuri?

La o asemenea întrebare nu aveam de gând să răspund.

— Sunt puţin surprinsă că nu te-ai gândit la asta până acum.

Foarte puţin. O cunoşteam pe Seivarden prea bine ca să cred că-şi pierduse timpul cu ce gândea sau simţea nava ei. În plus, nu era unul dintre ofiţerii obsedaţi de cum rezolvau unităţile ancilare problema sexului.

— Când îţi iau unităţile ancilare, e ca şi cum ţi-ar tăia bucăţi din propriul corp, nu? întrebă Seivarden după câteva clipe, încruntându-se. Fără să primeşti nicio proteză în schimb.

I-aş fi putut spune: „Întreabă nava”. Dar nava probabil că n-ar fi vrut să-i răspundă.

— Cam aşa se spune, am răspuns eu cu o voce plictisită.

— Breq, când eram locotenent, demult...

Cu o mie de ani în urmă, voia să spună, când era locotenent în *Răzbunarea lui Toren,* sub comanda mea.

— Am acordat vreodată atenţie altcuiva decât propriei persoane?

M-am gândit, câteva clipe, la şirul de răspunsuri adevărate pe care i le puteam da, unele mai puţin diplomatice decât altele pentru ca, în cele din urmă, să spun:

— Uneori.

Fără voia mea, *Mila lui Kalr* îmi arătă cabina decadei, unde Amaaţii lui Seivarden strângeau masa.

— Aşa sunt ordinele, cetăţeni, zise Amaat Unu. Aşa a hotărât locotenentul.

Câţiva Amaaţi mormăiră nemulţumiţi.

— Să vezi c-o să mă gândesc toată noaptea la asta, se plânse altul.

În cabina mea, Seivarden zise pe un ton pocăit:

— Sper că acum mă port mai bine.

În cabina decadei, Amaat Unu deschise gura şi începu să cânte, nesigur, uşor fals:

— Totul se-nvârteşte...

Ceilalţi i se alăturară, în silă, fără entuziasm. Stânjeniţi.

— ... se învârteşte. Planeta-n jurul soarelui, totul se-nvârteşte.

— Da, *puţin* mai bine, am spus eu.

•

Decada Bo îşi făcuse datoria cu prisosinţă, ducând toate corvezile la bun sfârşit. Întreaga decadă era aliniată în popotă, smirnă, cu gulerele şi manşetele la fel de drepte, chiar şi Tisarwat adoptând o atitudine în care severitatea se împletea cu

detaşarea. În sinea ei însă era altceva – tensiunea mocnită, senzaţia de greaţă pe care le detectasem dimineaţa trecută, plus că nu mai dormise de când o trezisem eu ieri. Dinspre decada ei simţeam un val de resentiment dublat de mândrie sfidătoare – la urma urmei reuşiseră să facă destule în ultima zi şi, prin comparaţie, foarte bine. Normal ar fi trebuit să-mi arăt mulţumirea, Bo tocmai asta aştepta de la mine, cu toţii siguri de gestul meu, dar şi, în caz contrar, pregătiţi să creadă că-mi băteam joc de ei.

Meritau să fie mândri. Tisarwat, după cum stăteau lucrurile acum, nu-i merita în slujba ei.

— Bravo, decadă, am zis eu şi am fost răsplătit cu un oftat de uşurare amestecată cu mândrie şi oboseală din partea fiecărui soldat din faţa mea. Ai grijă să continui tot aşa... Locotenent, urmează-mă! am spus apoi tăios.

M-am întors, am ieşit din popotă şi m-am îndreptat spre cabina mea.

— Spune-le Kalrilor că nu vreau să fiu deranjată, i-am transmis navei, fără să gândesc foarte clar de ce voiam asta, altfel m-aş fi înfuriat şi mai tare.

Până şi dorinţa de a mă mişca trimitea impulsuri spre muşchi, mişcări aproape imperceptibile, pe care însă nava le simţea. Pe care le simţeam şi *eu,* atunci când nava mi le arăta. Teoretic, nimeni din *Mila lui Kalr* nu primea acele date aşa cum le primeam eu. Teoretic. Dar nu era momentul să mă gândesc la asta. Am intrat în cabină, uşa deschizându-se fără să-i cer. Kalrul de pază se înclină şi plecă, ocolind-o pe locotenentul Tisarwat care se oprise în prag.

— Intră, locotenent, am zis eu cu o voce calmă, neutră.

Eram furioasă, da, dar era starea mea naturală, era ceva normal. Cei care o sesizau nu aveau de ce să intre în panică. Locotenentul Tisarwat păşi înăuntru.

— Ai reuşit să dormi cât de cât?

— Puţin, comandant.

Surprinsă. Prea obosită ca să-şi limpezească gândurile. Şi la fel de nefericită, cu aceeaşi senzaţie de rău. Cu nivelurile de adrenalină mai mari decât cele normale. Foarte bine.

De fapt, rău. Foarte rău. Îngrozitor.

— Ai mâncat destul?

— N-am...

Clipi de câteva ori, trebuind să se gândească la întrebarea mea.

— N-am prea avut timp, comandant.

Respiră un pic mai uşor decât înainte. Muşchii umerilor i se relaxară, abia vizibil.

Fără să stau pe gânduri, m-am mişcat cât de repede am putut – adică foarte repede. Am înşfăcat-o de gulerul tunicii, am împins-o cu toată puterea în peretele verde-violet la un metru în spatele ei. Am ţintuit-o acolo, arcuită peste banchetă.

Am văzut ce căutam. O fracţiune de secundă. În care nefericirea generală a locotenentului Tisarwat se transformă într-o spaimă soră cu moartea. Adrenalina şi cortizonul atinseră niveluri incredibile. Şi, în capul ei, într-o străfulgerare, aproape ca o nălucă, am văzut implanturi care nu aveau ce căuta acolo şi care, o clipă mai târziu, dispărură.

Implanturi de *unitate ancilară.*

Am izbit-o din nou cu capul de perete. Scoase un ţipăt firav şi atunci am văzut din nou implanturile acelea pe care niciun om n-ar trebui să le aibă, ascunse printre circumvoluţiunile creierului. Şi din nou dispărură.

— Lasă *Mila lui Kalr* în pace, altfel te sugrum pe loc, cu mâinile mele.

— Nu cred, spuse ea gâfâind.

Răspunsul ei îmi demonstra că nu gândea limpede. În condiţii normale, Anaander Mianaai nu s-ar fi îndoit nici măcar o secundă de ceea ce aş fi putut să fac. Am slăbit strânsoarea. Locotenentul Tisarwat începu să alunece pe perete, spre banchetă, însă am apucat-o de gât şi i-am apăsat traheea. Mă prinse de încheieturi, disperată. Înăbuşindu-se. Avea aproximativ zece secunde ca să facă ce-i ceream sau să moară.

— Lasă-mi nava în pace.

Cu o voce calmă. Uniformă.

Datele care veneau dinspre ea prinseră iar viaţă, implanturile de unitate ancilară bine definite, clare, greaţa şi spaima ei, insuportabile, cât pe ce să mi se transmită şi mie. I-am dat drumul, m-am îndreptat de spate şi am privit-o cum se prăbuşeşte, tuşind, gâfâind, pe bancheta tare, necăptuşită, apoi cum se îneacă, cum se chinuieşte să vomite nimicul din stomac.

— Navă, am spus eu.

— A contramandat toate ordinele, zise *Mila lui Kalr* în urechea mea. Îmi pare rău, căpitan.

— N-aveai ce să faci.

Toate navele militare radchaiene aveau coduri de acces sub controlul direct al lui Anaander Mianaai. *Mila lui Kalr* nu făcea excepţie. Aveam noroc că nava nu era deloc încântată să îndeplinească ordinele Stăpânei Radchului, motiv pentru care nu făcuse niciun efort ca să corecteze micile scăpări sau erori. Dacă nava ar fi vrut cu adevărat s-o ajute pe Anaander Mianaai să mă tragă pe sfoară, ar fi reuşit fără doar şi poate.

— Anaander Mianaai, Stăpâna Radchului, i-am spus tinerei locotenent care tremura şi îşi trăgea sufletul pe bancheta din faţa mea. Credeai că nu-mi voi da seama?

— Trebuie să-ţi asumi riscurile, şopti ea şi îşi şterse gura cu mâneca.

— Nu eşti obişnuită să-ţi asumi riscuri pentru care nu te-ai pregătit zeci, sute de ani.

Renunţasem la orice simulacru de expresie umană, acum vorbeam cu vocea mea plată, de unitate ancilară.

— Toate părţile din care eşti făcută îţi aparţin de la naştere. Poate şi de mai înainte. Niciodată n-ai fost o singură persoană şi uite că, brusc, ţi s-a implantat tehnologie de unitate ancilară în creier. Deloc plăcut, nu?

— Ştiam că aşa va fi.

Între timp reuşise să-şi controleze respiraţia şi nu mai vomita. Dar vorbea în şoaptă, răguşit.

— *Ştiai* că aşa va fi. Şi credeai că vei avea acces la medicamentele care să te ajute să rezişti până te obişnuieşti. Le puteai lua singură din infirmerie şi, cu informaţiile pe care le aveai, făceai nava să-ţi acopere urmele.

— Mi-ai dejucat planurile, zise ea, la fel de nefericită, privind în jos la bancheta murdară de vomă. Recunosc.

— Ţi-ai dejucat singură planurile. N-ai un set de implanturi standard.

De aproape o sută de ani era interzisă fabricarea unităţilor ancilare. Fără a pune la socoteală corpurile deja stocate, în anabioză, aflate aproape exclusiv în navele de transport desant. Care erau departe de Palatul Omaugh.

— A trebuit să-ţi modifici echipamentul. Creierul uman e delicat, nu te pui cu el. N-ar fi fost o problemă dacă era al tău,

fiindcă îl cunoşti prea bine. La fel, dacă ar fi fost unul dintre corpurile tale, n-ai fi avut niciun inconvenient. Dar nu putea fi unul dintre trupurile tale, asta a fost şi ideea, în ziua de azi nu se mai poartă şi, în plus, dacă ai fi încercat, te-aş fi aruncat din navă de îndată ce-am fi trecut prin portal. Deci trebuia să fie corpul *altcuiva*. Însă tehnologia ta e fabricată conform parametrilor *creierului tău.* Şi n-ai avut timp să testezi nimic. Ai avut o săptămână la dispoziţie. Cel mult. Ce-ai făcut, ai răpit fata, ai vârât implanturile în ea şi i-ai făcut vânt în docuri?

În ziua aceea Tisarwat nu luase ceaiul cu verişoara mamei ei şi nici nu răspunsese la mesaje.

— Chiar şi cu implanturile potrivite şi cu un medic care îşi ştie meseria, tot nu funcţionează. Cred că ştii asta.

Ştia.

— Ce-ai de gând să faci?

I-am ignorat întrebarea.

— Credeai că le poţi ordona navei şi medicului să-mi dea informaţii false ca să-ţi muşamalizezi acţiunile. Încă din clipa în care au fost inserate implanturile ai înţeles că aveai nevoie de medicamente, dar nu le puteai lua cu tine, fiindcă Bo le-ar fi descoperit imediat, iar eu aş fi devenit suspicioasă.

Văzând apoi că nu le putea obţine, suferinţa ei fusese atât de mare, încât nu şi-o mai putuse ascunde – tot ce putea face era să comande navei s-o minimalizeze cât mai mult.

— Ştiam însă că vei face tot posibilul să-ţi atingi scopurile şi, cât am stat în cabină ca să mă recuperez, m-am tot gândit la planurile tale.

Şi la cum s-o împiedic fără să-şi dea seama.

— N-am crezut nici măcar o secundă că-mi vei da o navă şi mă vei lăsa să plec fără să mă supraveghezi.

— Te-ai descurcat şi fără medicamente. Nu le-ai luat.

M-am apropiat de bancheta pe care dormeam, am dat aşternutul la o parte şi am deschis compartimentul de dedesubt. Înăuntru era cutia pe care ochii unui om o puteau vedea, dar nu şi nava sau Staţia dacă nu aveau ochi de unitate ancilară. Am deschis-o, am scos pachetul cu medicamente pe care îl luasem de la infirmerie, cu multe zile înainte de ultima discuţie avută cu Anaander Mianaai la Palatul Omaugh. Înainte de a o întâlni pe Tisarwat în biroul inspectorului-şef Skaaiat sau de a afla de existenţa ei.

— Mergem la infirmerie, i-am zis eu, iar în gând i-am cerut navei să trimită doi Kalri.

Am simţit cum renaşte speranţa în Anaander Mianaai în clipa în care Tisarwat, înviorată de cuvintele mele şi la vederea pachetului cu medicamente, mă privi copleşită de dorinţa de a scăpa de suferinţă. În timp ce lacrimile îi curgeau din ochii absurd de liliachii, scoase un scâncet abia auzit, pe care şi-l înăbuşi imediat.

— Cum de-ai rezistat atât? întrebă ea. Cum de-ai supravieţuit?

Nu avea niciun rost să-i răspund. Era mai curând o exclamaţie decât o întrebare, nici n-o interesa răspunsul.

— Ridică-te.

Uşa se deschise, şi în încăpere intrară două Kalri, uluite şi panicate s-o vadă pe Tisarwat cu faţa răvăşită, prăbuşită pe banchetă, cu mâneca tunicii pătată de vomă.

Într-o procesiune restrânsă şi tristă am pornit spre infirmerie cu Tisarwat (de fapt, nu Tisarwat) sprijinindu-se de o Kalr, şi urmată de cealaltă. Medicul ne privi înmărmurită. Era îngrozită de ce vedea în capul locotenentului după ce nava încetase să-i deruteze, cu date false, implanturile specializate. Se întoarse spre mine ca să-mi vorbească.

— Aşteaptă, i-am spus eu scurt şi i-am expediat pe Kalri după ce o ajutaseră pe Tisarwat (de fapt, nu pe Tisarwat) să se întindă pe masa de operaţii.

Înainte ca medicul să deschidă gura, înainte ca Anaander să-şi dea seama şi să protesteze, am legat-o pe Tisarwat de masă. Locotenentul tresări, dar era prea ameţită ca să înţeleagă imediat ce se întâmplă.

— Medic, locotenentul Tisarwat are câteva implanturi neautorizate.

Medicul rămăsese mută de groază.

— Extirpă-le!

— Nu, încercă să strige Anaander Mianaai, dar nu scoase decât un sunet gâtuit.

— Cine-a făcut asta? întrebă medicul, încă dezorientată.

— Mai contează acum?

Dacă s-ar fi gândit puţin, şi-ar fi dat seama de răspuns. O singură persoană ar fi *putut* face asta. O singură persoană ar fi făcut-o.

— Medic, zise Tisarwat cu o voce care semăna cu un croncănit în timp ce încerca, fără folos, să scape de curele. Eu sunt Anaander Mianaai, Stăpâna Radchului. Aresteaz-o pe comandantul flotei, desfă curelele şi dă-mi medicamentele de care am nevoie.

— Îţi depăşeşte atribuţiile, locotenent, i-am spus eu şi m-am întors spre medic. Ţi-am ordonat ceva.

Izolaţi cum eram în perimetrul portalului, cuvântul meu era lege. Nu conta ce ordine dădeam, indiferent cât de ilegale sau de nedrepte erau. Comandantul putea fi adus în faţa justiţiei pentru anumite ordine –, dar echipajul răspundea cu viaţa pentru neexecutarea aceloraşi comenzi. Orice soldat radchaian ştia asta, deşi rareori se întâmpla ca regula să fie pusă în practică. Nimeni din *Mila lui Kalr* nu uita aşa ceva. Nyseme Ptem, al cărei nume era amintit în această navă în fiecare zi, fusese un soldat ca oricare alta, însă murise fiindcă refuzase să ucidă oameni nevinovaţi. Nimeni din *Mila lui Kalr* n-o putea uita, cu atât mai mult motivul pentru care murise. Sau că eu însămi hotărâsem ca numele să-i fie pomenit zilnic, ca şi cum ar fi făcut parte dintre morţii familiei mele sau ai acestei nave. Medicul nu avea cum să ignore asta, mai ales acum.

Am văzut cât de nefericită şi de indecisă era. Tisarwat suferea, evident, şi dacă exista ceva care s-o înfurie cu adevărat pe medic, era suferinţa pe care n-o putea alina. Ordinul meu putea fi interpretat ca şantaj, alternativă fiind execuţia, dar şi ca o justificare a ceea ce trebuia să facă, fapt de care avea să-şi dea seama cât de curând.

— Medic, croncăni Tisarwat, luptându-se cu curelele prinse de masă.

I-am pus o mână înmănuşată pe gât. Fără să apăs, doar ca o aducere aminte.

— Medic, am zis eu calmă. Indiferent cine e această persoană, indiferent cine pretinde că este, instalarea implanturilor a fost ilegală – şi total neavenită – încă de la început. Şi a dat greş. Am mai văzut aşa ceva, am trecut şi eu prin asta. Situaţia ei nu se va ameliora, dimpotrivă, va avea mare noroc dacă nu se va înrăutăţi. Medicamentele s-ar putea s-o ajute o vreme, dar nu vor rezolva problema. Există o singură modalitate de a soluţiona asta.

Două modalităţi. Dar, în unele privinţe, erau identice, cel puţin în cazul fragmentului din Anaander Mianaai.

Medicul cântări cele două opţiuni la fel de proaste, numai şansa minimă de a-şi ajuta pacienta făcând diferenţa aproape imperceptibilă dintre ele. Am văzut-o cum şovăie.

— Comandant... niciodată n-am mai făcut aşa ceva.

Încerca din răsputeri să nu-i tremure vocea. Nu mai avusese de-a face cu unităţi ancilare, eu fiind prima pe care o tratase în infirmeria ei. Nava îi spusese ce să facă în cazul meu.

Iar eu eram departe de a fi un caz tipic.

— Ca mulţi alţi medici. Instalarea implanturilor e ceva obişnuit, dar nu-mi aduc aminte ca cineva să le fi *extirpat.* Cineva care să-şi fi făcut probleme în privinţa stării pacientului după procedură. Dar sunt sigură că te vei descurca. Nava ştie ce trebuie să facă.

Nava tocmai îi spunea acelaşi lucru.

— Şi am să te ajut şi eu, am adăugat.

Medicul se uită la Tisarwat – nu, la Anaander Mianaai – legată de masă, liniştită acum, cu ochii închişi. Apoi mă privi.

— Atunci s-o sedăm, începu ea.

— A, nu. Trebuie să fie trează pentru aşa ceva. Dar nu-ţi face griji, am strâns-o de gât destul de tare acum câteva minute. N-o să poată ţipa prea mult.

•

La sfârşit, când Tisarwat zăcea fără cunoştinţă, îndopată cu sedative până la limita suportabilului, medicul tremura, însă nu doar de epuizare. Săriserăm amândouă peste prânz şi cină, în timp ce soldaţii Bo, obosite şi tot mai neliniştite, vârau capul pe uşa infirmeriei, câte una sau câte două, invocând pretexte care mai de care mai evidente. Nava refuza să le spună ce se întâmplă.

— Va fi la fel? întrebă medicul, tremurând toată şi fără vlagă ca să mă mai ajute să spăl instrumentele şi să le pun la loc. Tisarwat va fi tot Tisarwat?

— Nu, am răspuns eu, închizând cutia şi vârând-o într-un sertar. Tisarwat a murit în clipa în care i-au vârât implanturile alea.

Plural. Sau poate că Anaander Mianaai o făcuse de una singură.

— E doar un *copil.* Are doar şaptesprezece ani! Cum să...

Nu mai continuă. Clătină din cap o dată, fără să creadă nici acum, după atâtea ore cât durase operaţia, ce văzuse cu propriii ei ochi.

— Eram de vârsta ei când mi s-a întâmplat acelaşi lucru, am spus eu apăsat.

Nu mie, ci acestui corp, ultimul cu care mai rămăsesem.

— Poate chiar mai tânără, am adăugat.

N-am spus că medicul nu reacţionase la fel când mă văzuse prima dată. Că era totuşi o mare diferenţă – un cetăţean nu era acelaşi lucru cu un duşman învins, necivilizat.

Nici ea nu observă sau poate că era prea copleşită acum ca să reacţioneze.

— Atunci cine e?

— Bună întrebare, am răspuns eu, punând la loc ultimul instrument. Va trebui să hotărască singură.

— Dar dacă nu-ţi va plăcea hotărârea ei?

Era şireată, medicul. Preferam s-o ştiu de partea mea.

— Asta va depinde numai de Amaat, am zis eu, fluturând din mână ca şi cum aş fi dat în bobi. Odihneşte-te. Kalrii îţi vor aduce doamna în cabină. După ce-o să mănânci şi-o să dormi, o să vezi lumea altfel.

— Zău? rosti ea cu amărăciune în glas, provocatoare.

— Nu neapărat. Dar e mai uşor să faci faţă unei situaţii după ce te-ai odihnit şi ai luat micul dejun.

Capitolul 4

În cabina mea, Kalr Cinci, descumpănită de evenimentele zilei, însă fără s-o arate, desigur, mă aştepta cu cina – un bol de skel şi o cană cu apă, raţia obişnuită a unui militar, bănuiam că nava îi propusese meniul, dar n-am cerut o confirmare. Din partea mea aş fi mâncat skel tot timpul, însă asta ar fi deranjat-o pe Cinci şi nu numai fiindcă aşa ar fi ratat şansa de a gusta pe ascuns din alte delicatese, privilegiul mult dorit al servirii comandantului sau ofiţerilor în popota lor.

În timp ce mâncam, decada Bo, lipsită de locotenent, curăţa aproape în tăcere coridoarele pe care le avea în grijă, imaculate, cum le lăsase de dimineaţă, dar imposibil de neglijat din moment ce erau parte din îndatoririle de zi cu zi. Erau obosite şi îngrijorate. Judecând după cuvintele puţine pe care le schimbau între ele, consensul era că o persecutasem pe Tisarwat până căzuse bolnavă la pat. Unele bombăneau cum că: „Nu e diferită de ultima”. Atente să nu dea nume.

La sfârşit, după ce decada îşi termină treaba, Bo Unu, şefa, raportă navei îndeplinirea misiunii. Apoi, în tăcere, doar mişcând din degete, apelă nava.

— Bo Unu, răspunse *Mila lui Kalr,* care o cunoştea foarte bine şi auzise toate bombănelile. Dacă ai întrebări, adresează-i-le comandantului.

Când Bo Unu se dusese să stea de vorbă cu medicul, la mai puţin de cinci minute după ce plecasem spre cabină, medicul îi spusese acelaşi lucru. Acum era a treia oară când nava îi sugera asta. Bo Unu însă tot şovăia. Chiar dacă acum ea era la comanda decadei Bo, dat fiind că Tisarwat se afla în stare de inconştienţă, iar eu nu desemnasem pe nimeni ca să-i ia locul. Prin urmare, avea dreptul şi chiar responsabilitatea de a mă aborda pentru informaţii şi instrucţiuni.

Unităţile ancilare făceau parte din nava lor. Însă exista şi senzaţia vagă, paradoxală, că fiecare decadă aproape are identitatea ei, pe lângă faptul că fiecare unitate ancilară e doar o parte a unui întreg, doar mâini şi picioare – şi o voce – pentru navă. Era imposibil ca o unitate ancilară să aibă întrebări pentru

căpitan sau o problemă personală pe care s-o discute cu un ofiţer.

Mila lui Kalr avea echipaj uman. Însă ultimul ei căpitan ceruse ca oamenii să se comporte ca nişte unităţi ancilare. Chiar şi atunci când i se adresau, Kalrii o făceau exact ca nava. Ca şi cum nu ar fi avut griji sau dorinţe personale. Obiceiul vechi, am gândit eu, o făcea pe Bo Unu să ezite. Ar fi putut să roage un alt locotenent să stea de vorbă cu mine în numele ei, dar Seivarden era de cart, iar Ekalu dormea.

În cabina mea verde-violet am mâncat ultima frunză de skel şi i-am spus lui Cinci:

— Kalr, vreau un ceai. Şi să dispară vopseaua asta de pe pereţi cât mai repede cu putinţă. Vreau monitoare.

Pereţii puteau fi modificaţi, pe ei putea să apară orice doream, inclusiv imagini cu spaţiul din jurul navei. Materialele necesare existau la bord. Dintr-un motiv ştiut numai de ea, căpitanul Vel nu îşi dorise aşa ceva. Iar eu nu aveam neapărată nevoie de o schimbare, însă voiam ca aranjamentele fostului căpitan al navei să rămână doar o amintire.

— Deranjul ar putea fi cam mare, comandant, zise Cinci, cu o voce plată, inexpresivă.

Apoi i-am văzut teama din ochi în clipa în care nava i-a vorbit. Ezitare.

— Dă-i drumul, îi spuse nava în ureche.

— Comandant, Bo Unu doreşte să vă vadă.

Foarte bine. Încă patru secunde şi i-aş fi ordonat să se prezinte la mine. Aşteptasem să termin cina.

— Dacă-i deranj, deranj să fie. Spune-i lui Bo Unu să intre.

Bo Unu intră aparent plină de încredere, dar speriată în sinea sa. Se înclină, rigidă, stângace – unităţile ancilare nu se înclinau.

— Bo, am zis eu ca să-i fac curaj.

Într-un colţ al cabinei, Kalr Cinci îşi făcea de lucru cu ceainicul, prefăcându-se că încă nu era pregătită să servească ceaiul pe care-l cerusem. Asculta îngrijorată.

Bo Unu înghiţi în sec. Şi trase adânc aer în piept.

— Îmi cer iertare, comandant, începu ea un discurs pe care era evident că-l repetase de mai multe ori.

Încet, cu grijă, lungind vocalele, incapabilă să renunţe pe de-a-ntregul la accentul ei, dar străduindu-se din răsputeri.

— Decada Bo e îngrijorată de starea locotenentului ei.

Bo Unu şovăi din nou, mi-am dat seama, ştiind că eram furioasă pe Tisarwat de când urcase la bordul navei, conştientă că simplul fapt că mi se adresa direct o punea într-o poziţie precară, plus că pomenea şi de tânăra locotenent. Propoziţia fusese construită cu grijă, să sune oficial şi să evite numele locotenentului.

— S-au purtat discuţii cu medicul, care a recomandat abordarea comandantului.

— Bo, am spus eu cu vocea calmă.

Da, starea mea de spirit îmi afecta vocea numai dacă ţineam neapărat. Dar pentru aşa ceva nu aveam răbdare.

— Vorbeşte direct când mi te adresezi.

Kalr Cinci muta în continuare serviciul de ceai de colo-colo.

— Am înţeles, comandant, zise Bo Unu, la fel de rigidă şi de speriată.

— Îmi pare bine că ai venit. Chiar voiam să te chem. Locotenent Tisarwat e bolnavă. Era deja bolnavă când a urcat la bord. Administraţia Militară avea mare nevoie de un ofiţer aici, motiv pentru care nici nu s-a interesat dacă e aptă de zbor. Chiar a încercat să-mi ascundă asta.

O minciună care nu era chiar o minciună. Toţi soldaţii şi ofiţerii din toate navele se plângeau de hotărârile iresponsabile ale Administraţiei Militare, luate în necunoştinţă de cauză, membrele ei neavând habar de viaţa la bordul unei nave.

— Cu prima ocazie voi spune mai multe despre asta, am continuat eu, aproape văzând ce gândeşte Bo Unu: *Comandantul e furios pe Administraţia Militară, nu pe locotenentul nostru.* Locotenentul Tisarwat se va întoarce în cabina ei mâine, unde se va odihni o zi-două. Apoi va face treburi mai uşoare până când medicul va decide că şi-a revenit. Eşti şefa decadei, deci răspunzi de soldaţii tăi şi, cât lipseşte locotenentul, îi faci carturile. Bineînţeles că-mi raportezi tot ce se-ntâmplă. Vreau ca decada Bo să aibă mare grijă de locotenentul Tisarwat. Ştiu că aşa vrea şi decada, dar acum aveţi ordinul meu explicit. Dacă vezi că nu se simte bine sau dacă se poartă mai ciudat – dacă e confuză, spune că nu e ceea ce e sau pur şi simplu nu se poartă cum ar trebui – te adresezi direct medicului. Chiar dacă locotenentul Tisarwat îţi ordonă să n-o faci. Ai înţeles?

— Am înţeles, comandant, răspunse Bo Unu, simţindu-se deja mai sigură pe ea.

— În regulă. Eşti liberă.

Kalr se hotărî în sfârşit să-mi toarne ceaiul, fără îndoială gândindu-se la povestea pe care avea s-o spună celorlalţi Kalri.

Bo Unu se înclină. Apoi, uşor tulburată, adăugă:

— Îmi cer iertare, comandant...

Se opri, înghiţi în sec, surprinsă de îndrăzneala ei. Şi de răbdarea mea.

— Cu toţii, comandant, întreaga decadă Bo mulţumeşte pentru ceai, comandant.

Alocasem cinci grame de persoană pe săptămână (soldaţii, ca şi ofiţerii, storceau cât se putea din raţiile foarte mici de frunze), atât timp cât rezistau proviziile mele. La început ordinul fusese primit cu suspiciune. Căpitanul Vel insistase ca echipajul să bea numai apă. La fel ca unităţile ancilare. Încercam cumva să impresionez? Să arăt cât de bogată sunt? Să acord un privilegiu pe care mai apoi să-l retrag dintr-o satisfacţie meschină?

Dacă radchaienii considerau că ceva era esenţial pentru viaţă, acesta era ceaiul. Pe de altă parte, cunoşteam senzaţia de a fi într-o navă plină de unităţi ancilare. Nu aveam nevoie să mă joc cu aşa ceva.

— Cu plăcere, Bo. Eşti liberă.

Se înclină din nou şi plecă. În timp ce închidea uşa în urma ei, nava îi spuse în ureche:

— A fost bine.

•

În următoarele două zile Tisarwat rămase la pat, în cabina ei minusculă. Nava încercă să o binedispună cu filme din bibliotecă, poveşti vesele, presărate cu cântece vioaie sau sentimentale, toate cu finaluri fericite. Tisarwat le urmărea, impasibilă şi detaşată, cu aceeaşi indiferenţă cu care ar fi urmărit tragedie după tragedie, îndopată cum era cu medicamente destinate să-i creeze o stare de bine. Decada Bo se agita în jurul ei, îi aranja păturile, o servea cu ceai; Bo Nouă îi preparase chiar şi un fel de prăjitură în bucătăria micuţă a popotei. Bineînţeles că se făceau tot felul de speculaţii pe seama bolii ei, care pe mine mă scoteau din ecuaţie. În cele din urmă se ajunse la concluzia că Tisarwat fusese supusă unui interogatoriu sever înainte de a fi trimisă în *Mila lui Kalr.* Sau,

mai puţin probabil, însă posibil, fusese victima unei metode de educaţie inepte – uneori, când un cetăţean trebuia să asimileze o cantitate mare de informaţii, o putea face la infirmerie, sub influenţa drogurilor. Aceleaşi droguri care erau folosite la interogatorii şi testarea aptitudinilor. Sau la reeducare, un subiect pe care majoritatea radchaienilor politicoşi se fereau să-l abordeze. Toate patru – interogatoriul, învăţarea, aptitudinile sau reeducarea – trebuiau să aibă loc sub supravegherea unui medic specialist, care ştia despre ce e vorba. Deşi nimeni din *Mila lui Kalr* nu ar fi spus-o cu voce tare, în subtextul fiecărei conversaţii despre ea exista convingerea că, în acele momente, Tisarwat arăta ca un om care tocmai ieşise de la reeducare. Faptul că eu şi medicul făcuserăm totul fără ajutorul vreunui Kalr, plus că nu spuneam nimănui ce se întâmplase, întărea ideea că era vorba de asta. Doar că niciun reeducat nu ar fi avut voie să lucreze în armată, deci varianta aceasta era imposibilă.

Dincolo de orice supoziţie, cu siguranţă ceea ce i se întâmplase lui Tisarwat nu fusese din vina ei. Şi nici din a mea. De aceea toată lumea răsufla uşurată. Aşa cum a doua zi stăteam în cabina mea şi beam ceai – tot din bolul din sticlă trandafirie – dorinţa lui Seivarden de a întreba ce se întâmplase părea logică. Ea însă zise altceva:

— Mă gândeam la ce vorbeam deunăzi. Despre cum nu te-am văzut niciodată...

Se opri dându-şi seama că, probabil, fraza nu se îndrepta în direcţia cea mai bună.

— Ofiţerii au cabina lor, deci le vine uşor, eu însă nici măcar nu m-am gândit dacă Amaaţii mei... adică nu există un loc mai ferit, unde, dacă ar vrea, ar putea să... ştii tu...

De fapt, erau destule locuri, inclusiv magaziile, toate navetele (deşi absenţa gravitaţiei îngreuna mişcările) şi chiar, în cazuri disperate, sub masa popotei soldaţilor. Dar Seivarden avusese întotdeauna cabina ei şi nu fusese nevoită să apeleze la niciuna dintre aceste variante.

— Cred că e bine să te gândeşti la astfel de lucruri. Dar lasă-i pe Amaaţi să-şi păstreze demnitatea, câtă au, i-am zis şi am sorbit din ceai. În ultima vreme te gândeşti cam mult la sex. Mă bucur că n-ai apelat la serviciile unui Amaat.

Seivarden nu ar fi fost primul ofiţer din navă care ar fi făcut-o.

— Să ştii că mi-a trecut prin cap, răspunse ea cu faţa şi mai aprinsă decât până acum. Dar pe urmă m-am gândit la cum vei reacţiona.

— Nu cred că medicul e genul tău, am spus eu, bănuind că medicul nici nu era interesată de sex. Tisarwat e prea tânără, iar în acest moment nici nu e în stare de aşa ceva. Te-ai gândit s-o abordezi pe Ekalu?

Ekalu sigur se gândise la asta. Dar aerul aristocrat şi accentul antic al lui Seivarden o intimidau în aceeaşi măsură în care o şi atrăgeau.

— N-am vrut s-o jignesc.

— Adică nu se cade ca un ofiţer superior să apeleze la unul inferior în astfel de probleme?

Seivarden dădu din cap, aprobator.

— Aş zice că e la fel de jignitor să gândeşti şi să procedezi cum o faci tu, nu crezi? am întrebat eu.

Oftă şi îşi lăsă bolul pe masă.

— Ies în pierdere şi într-un fel, şi într-altul.

— Sau ieşi în câştig în ambele cazuri, i-am zis nu foarte sigură.

— Chiar mă bucur că medicul a ajutat-o pe Tisarwat, spuse ea, râzând scurt.

În cabina locotenentului Tisarwat, Bo Nouă o învelea bine pentru a treia oară în ultima oră. Îi aranja pernele şi lua temperatura ceaiului. Tisarwat se supunea cu calmul şi indiferenţa celui sedat.

— Şi eu mă bucur.

•

Două zile mai târziu – la mai puţin de o treime din drumul spre Athoek – le-am invitat pe locotenenţii Ekalu şi Tisarwat să ia masa cu mine. Date fiind carturile în *Mila lui Kalr,* pentru mine era prânzul, pentru Ekalu cina, iar pentru Tisarwat micul dejun. Şi întrucât Kalrii răzuiau vopseaua de pe pereţii cabinei mele, am hotărât să mâncăm în cabina decadei, mult mai mică decât cabina decadei Esk pe când eram *Răzbunarea lui Toren* şi aveam locotenenţi pentru fiecare dintre cele zece decade.

Hotărârea mea de a mânca acolo a produs oarecare confuzie, Kalr Cinci ţinând morţiş să-şi impună autoritatea în ceea ce, de obicei, reprezenta teritoriul subordonaţilor. Fusese aproape un chin să hotărască dacă să insiste pe folosirea celui de-al doilea

serviciu de porţelan, care ar fi dovedit fără doar şi poate că ea era amfitrioana, îndreptăţită să servească masa în vesela la care ţinea atât de mult, sau dacă să le lase pe Etrepa Opt şi Bo Nouă să folosească vesela decadei, caz în care preţiosul serviciu de porţelan ar fi fost ferit de accidente, dar şi cu implicaţia că masa era sub autoritatea decadelor Etrepa şi Bor. Până la urmă, mândria a avut câştig de cauză, drept care am mâncat ouă şi legume din farfurii pictate manual.

Ekalu, care fusese aproape întreaga ei carieră soldat în această navă şi, foarte probabil, cunoştea ciudăţeniile lui Kalr Cinci, spuse:

— Îmi cer iertare, comandant, dar farfuriile arată minunat.

Cinci nu zâmbi, rareori o făcea în faţa mea, însă mi-am dat seama că Ekalu o atinsese la punctul sensibil.

— Cinci le-a ales, am răspuns eu, aprobând mişcarea lui Ekalu. Sunt din bractee. Şi vechi de peste o mie două sute de ani.

Preţ de o clipă Ekalu înlemni, cu furculiţa deasupra farfuriei, îngrozită că întinsese prea mult coarda.

— Dar nu sunt chiar atât de valoroase. Există locuri în care aproape toată lumea are măcar o parte din serviciu, împachetat într-o cutie, pe care n-o foloseşte niciodată. Dar, într-adevăr, arată minunat, de asta au atâta succes.

Dacă până acum nu o impresionasem pe Kalr Cinci, acum sigur o făcusem.

— O mică observaţie, locotenent. Dacă începi fiecare frază cu „Îmi cer iertare, comandant”, masa asta va fi foarte plictisitoare. Consideră că ai aprobarea mea pentru o conversaţie politicoasă.

— Am înţeles, comandant, zise Ekalu, stânjenită, şi atacă ouăle, cu grijă, ca să nu atingă farfuria cu furculiţa.

Tisarwat se limitase la a spune din când în când „da, comandant”, „nu, comandant” şi „mulţumesc, comandant”. A stat tot timpul cu privirea ei liliachie în podea, fără să se uite nici la mine, nici la Ekalu. Deşi medicul îi redusese drastic doza de sedative, Tisarwat încă se afla sub influenţa lor. Tratamentul, atât cât era, de-abia reuşea să-i ţină în frâu furia şi disperarea. Doar o stare de nesiguranţă, pe moment, nu ce-aş fi vrut eu să predomine după ce renunţa la medicamente.

Era momentul să intervin. După ce am înghiţit o bucată de ou, am zis:

— Ieri, locotenentul Seivarden mi-a spus că decada Amaat e, fără doar şi poate, cea mai bună din navă.

În realitate, Seivarden nu spusese deloc aşa ceva. Dar mândria rănită a lui Etrepa Opt şi a lui Bo Nouă, care stăteau într-un colţ al cabinei şi aşteptau să se facă utile, era atât de palpabilă, încât mai mult ca sigur, Ekalu şi Tisarwat o percepeau şi ele. Reacţia lui Kalr Cinci era aproape la fel de agresivă – tocmai îi lăudasem serviciul de porţelan şi, în plus, decada comandantului se situa în unele privinţe deasupra tuturor.

Lupta care se ducea în sinea lui Ekalu deveni vizibilă imediat, cel puţin pentru mine. Fusese un Amaat până de curând, aşa că reacţiona normal, ca un Amaat care tocmai auzise cum cineva susţinea superioritatea decadei din care făcea parte. Dar, desigur, acum era locotenentul Etrepilor. Se opri din mâncat, gândindu-se, pe îndelete, la un răspuns. Tisarwat privi în farfurie, înţelegându-mi intenţiile, însă fără să-i pese.

— Comandant, spuse Ekalu într-un târziu, străduindu-se să renunţe la „Îmi cer iertare, comandant”, şi să-şi aleagă accentul cu grijă. Toate decadele din *Mila lui Kalr* sunt excelente. Dar, dacă mi s-ar cere să le ierarhizez...

Făcu o pauză, poate dându-şi seama că adoptase o dicţie prea sofisticată.

— Dacă ar trebui să aleg, aş zice că decada Etrepa e cea mai bună. Fără să aduc vreo ofensă locotenentului Seivarden sau Amaaţilor ei, cu tot respectul, acesta-i adevărul.

Ultimele cuvinte le rosti cu propriul ei accent.

Tăcere din partea lui Tisarwat. Panică vizibilă din partea lui Bo Nouă, care stătea în poziţia de drepţi în acelaşi colţ al cabinei.

— Locotenent, spuse *Mila lui Kalr* în urechea lui Tisarwat. Decada ta aşteaptă să-i iei apărarea.

Tisarwat ridică privirea, o clipă doar, cu ochii ei liliachii, mai serioşi ca niciodată. Ştia ce făcea, ştia că avea o singură mutare la dispoziţie. Pe care n-o putea suferi, cum nu mă putea suferi nici pe mine. Furia ei mută crescu aproape imperceptibil, dar nu pentru mult timp, revenind la nivelul iniţial aproape instantaneu. Şi nu doar furia – mi s-a părut că văd şi un dor de ceva, o dorinţă lipsită de speranţă. Privi în altă parte, spre Ekalu.

— Îmi cer iertare, locotenent, cu tot respectul, mă tem că greşeşti, zise ea, amintindu-şi, pe la jumătatea frazei, că n-ar fi trebuit să vorbească precum Seivarden, sau precum Anaander

Mianaai, schimbându-şi un pic accentul. O fi decada mea mai tânără, dar e evident mai bună decât oricare alta din navă.

Ekalu clipi de câteva ori, faţa golindu-i-se de expresie, ca unei unităţi ancilare, surprinsă de accentul, dicţia şi stăpânirea de sine ale lui Tisarwat, deloc ale unei adolescente de şaptesprezece ani, apoi îşi veni în fire. Şi căută un răspuns. Nu se putea lega de faptul că decada Bo era mai tânără – aşa ar fi rămas vulnerabilă în faţa lui Seivarden şi a afirmaţiei că Amaaţii ar fi cei mai buni. Se uită la mine.

Eu afişasem o expresie neutră, interesată, şi mă străduiam s-o păstrez.

— Mda, cred că ar trebui să rezolvăm problema, am spus eu cât se poate de amabilă. În mod obiectiv. Eficienţa în folosirea armelor de foc şi a armurii, de exemplu.

Ekalu îşi dădu în sfârşit seama că eu plănuisem totul. Dar încă era derutată, neînţelegând unele detalii. Mi-am mişcat ostentativ degetele înmănuşate, un ordin pentru Kalr Cinci, şi le-am spus celor doi locotenenţi:

— Care sunt rezultatele voastre?

Clipiră în momentul în care nava le prezentă informaţiile.

— Toate conform standardelor, comandant, răspunse Ekalu.

— Conform *standardelor*? am repetat eu, cu o voce neîncrezătoare. Echipajul acesta trebuie să fie deasupra *standardelor*!

Tisarwat privi din nou în jos, spre farfurie, resentimentul, aprobarea, furia şi acea dorinţă pe care o percepusem mai înainte făcându-şi loc printre efectele medicamentelor. Dar nu le dădu glas.

— Aveţi la dispoziţie o săptămână. La sfârşitul ei, vom vedea care decadă obţine cele mai bune rezultate, Etrepa sau Bo. Participaţi şi voi, locotenenţi. În primul rând, activarea armurii. Aveţi permisiunea mea s-o purtaţi pentru antrenament ori de câte ori credeţi că se impune.

Armura mea era implantată, un scut de forţă pe care-l puteam activa într-o fracţiune de secundă. Aceşti locotenenţi, decadele lor, purtau armurile, prinse în jurul pieptului, doar la ordin. Deşi niciuna nu participase la vreo luptă, îşi puteau activa armura în secunda regulamentară, eu însă voiam un timp mai bun, ştiind ce urma să se întâmple, ştiind că nimic nu avea să mai fie la fel ca înainte.

Kalr Cinci intră în cabina decadei, cu câte o sticlă de culoare albastru-închis în fiecare mână şi una pe care o ţinea în scobitura cotului. Cu faţa impasibilă, dar dezaprobând în sinea ei, în timp ce le aşeza pe masă.

— Arac, am zis eu. Din cel bun. Pentru învingători.

— Pentru întreaga decadă, comandant? întrebă Ekalu, uşor şovăitoare, uluită.

— Cum vreţi să-l împărţiţi, am răspuns eu ştiind, desigur, că între timp Etrepa Opt şi Bo Nouă transmiseseră mesajul camaradelor şi că soldaţii din cele două decade îşi calculaseră deja partea ce le revenea din recompensă poate lăsând o porţie mai mare pentru ofiţerii lor.

•

Mai târziu, în cabina lui Seivarden.

— Cu tot respectul... fără supărare, spuse Ekalu întorcându-se spre Seivarden, de-abia trezită din somn. Nu vreau să te supăr. Dar... voiam să... toată lumea se întreabă dacă îngenunchezi în faţa ei.

— De ce-i spui aşa? întrebă Seivarden încă buimacă, încercând să se dezmeticească. Spune-i *comandant.*

Apoi, cu mintea mai limpede, adăugă:

— A, ştiu de ce. Mă scuzi. De ce să mă supăr?

Ekalu, stânjenită, contrariată, nu răspunse.

— Aş face-o dacă ar vrea să îngenunchez. Dar nu vrea.

— Ea... comandantul e cumva o ascetă?

Seivarden scoase un hohot de râs scurt, plin de ironie.

— Nu cred. Nu e foarte pasională. N-a fost niciodată. Dar pot să te asigur de un lucru.

Inspiră adânc şi răsuflă lung. Repetă gestul în timp ce Ekalu o aştepta să continue.

— Poţi să ai deplină încredere în ea. Nu te va dezamăgi *niciodată.*

— Tot ce e posibil, zise Ekalu, evident sceptică, nevenindu-i să creadă... A făcut parte din Misiunile Speciale, nu?

— S-ar putea, spuse Seivarden şi îşi puse mâna goală pe abdomenul lui Ekalu. Când intri în cart?

Ekalu îşi înăbuşi un mic fior, izvorât dintr-un amestec complicat de emoţii, majoritatea plăcute. Cele mai multe non-radchaiene nu înţelegeau încărcătura emoţională pe care o aveau mâinile goale pentru o radchaiană.

— Peste douăzeci de minute.

— Mmmm, făcu Seivarden gânditoare. Avem timp.

Le-am lăsat să-şi vadă de treabă. Decada Bo şi locotenentul ei dormeau. Pe coridoare, decada Etrepa dădea cu mopul şi cu peria, din când în când armura din jurul pieptului licărind argintiu.

•

Mai târziu am luat ceaiul cu Tisarwat în cabina decadei. Efectul sedativelor fiind pe ducă, cu emoţiile mai intense, gata să iasă la iveală, locotenentul spuse, prinzând un moment când eram singure:

— Ştiu ce faci.

Apoi adăugă, cu o mică răbufnire de furie şi frustrare:

— Ştiu ce încerci să faci.

Mi-am dat seama că dorinţa era cea care vorbea. Dorinţa de a fi parte din echipaj, de a-şi atrage admiraţia şi loialitatea celor din Bo. Poate chiar şi ale mele. Lucruri pe care fosta, nefericita Tisarwat şi le-ar fi dorit. Pe care i le ofeream acum.

Dar în condiţiile impuse de mine, nu de ea.

— Locotenent Tisarwat, am zis eu după ce-am sorbit calmă din ceai. Ţi se pare potrivit să mi te adresezi aşa?

— Îmi cer scuze, comandant, răspunse Tisarwat învinsă.

Sau poate nu. Chiar şi sub influenţa medicamentelor era plină de contradicţii, fiecare emoţie însoţită de ceva paradoxal. Tisarwat nu-şi dorise niciodată să fie Anaander Mianaai. Nu fusese mult timp, doar câteva zile. Dar, indiferent cine devenise, oricât de mult afecta ea planurile lui Anaander Mianaai, acum se simţea mult *mai bine.*

Din pricina mea. De asta mă şi ura. Într-un fel.

— Cinează cu mine, locotenent, am spus eu ca şi cum nici n-am fi avut schimbul de cuvinte de adineauri, ca şi cum n-aş fi văzut ce simte. Şi cu Ekalu. Vă puteţi lăuda cu progresele pe care le fac decadele voastre în timp ce decada Kalr îţi va pregăti prăjitura care-ţi place atât de mult, cu glazură de zahăr.

În cabina mea, nava şopti ordinul în urechea lui Kalr Cinci, care examina pereţii ca să se asigure că totul fusese instalat cum se cuvine. Într-un târziu, Cinci îşi dădu ochii peste cap şi oftă exasperată, mormăi ceva despre gusturile adolescentine, dar în sinea ei, unde credea că numai nava are acces, se declară mulţumită.

•

Întrecerea era acerbă. Atât decada Etrepa, cât şi decada Bo îşi petrecuseră tot timpul liber în poligon şi, pe toată durata cartului, activau şi dezactivau armura. Rezultatele se îmbunătăţiseră vizibil, aproape toate ajungând să mânuiască mai bine armele de foc, iar cele care rămăseseră în urmă având să le ajungă pe celelalte cât de curând. Fiecare Etrepa şi fiecare Bo îşi putea activa armura în mai puţin de jumătate de secundă. Sigur, departe de ceea ce puteau face unităţile ancilare sau de pretenţiile mele, dar era un progres semnificativ.

Decada Bo înţelesese imediat, mai mult sau mai puţin, care era scopul real al întrecerii şi o abordase cu multă hotărâre şi seriozitate. La rândul ei, decada Etrepa, care fusese de acord cu scopul (cum îl înţelegea ea), nu precupeţise niciun efort. Dar premiul l-a câştigat Bo. Am înmânat cele trei sticle de arac (rafinat, foarte tare) locotenentului Tisarwat, care nu mai avea nevoie de tratament, în cabina decadei, în timp ce membrele decadei Bo stăteau drepte şi lipsite de expresie, precum unităţile ancilare, în spatele ei. Le-am felicitat pentru victorie şi le-am lăsat să atace sticlele, lucru despre care ştiam că se va întâmpla de îndată ce ieşeam pe coridor.

După mai puţin de o jumătate de oră, Seivarden se prezentă la mine în numele decadei sale, decada Amaat. În principiu, încercaseră să înţeleagă situaţia, dar acum nu puteau trece pe lângă cabina decadei fără să-şi aducă aminte că ele nu avuseseră şansa de a concura pentru cele trei sticle de arac. În plus, ordonasem ca Etrepa şi Bo să fie servite cu fructe la cină – aveam o rezervă de portocale, fructe de rambutan şi alte fructe confiate, toate cumpărate de Kalr Cinci şi păstrate cu grijă în stare de anabioză. Chiar şi după strângerea mesei, mirosul lor dulce rămăsese pe coridor, făcându-le parcă în ciudă celor din decada Amaat.

— Spune-le că aşa am vrut s-o încurajez pe Tisarwat şi că, dacă ar fi participat şi ele la întrecere, locotenentul n-ar fi avut nicio şansă.

Cuvintele mele o făcură să râdă, în parte fiindcă ştia să recunoască o minciună, în parte fiindcă poate nu era chiar o minciună. Probabil că decada ei avea să reacţioneze la fel.

— Spune-le să obţină rezultate mai bune săptămâna viitoare, aşa vor avea şi ei fructe la cină. Ca şi Kalr.

Le adăugasem şi pe Kalr pentru urechile mereu ciulite ale lui Cinci.

În cabina decadei, petrecerea – care începuse foarte disciplinat, foarte ordonat, fiecare înghiţitură fiind însoţită de o invocare a unuia dintre zeii navei, şi savurată cu evlavie, pe tot drumul până în stomac – începuse să degenereze. Bo Zece se ridică, ceru permisiunea locotenentului, cu limba aproape împleticită, şi, primind-o, îşi declară intenţia de a recita o poezie proprie.

— Mai am arac, i-am spus lui Seivarden, în cabina mea. Şi vreau să mai dau din el. Dar prefer să nu-l dau pe tot odată.

În cabina decadei, intenţia lui Bo Zece fu primită cu urale de aprobare, chiar şi din partea locotenentului Tisarwat, aşa că Zece se lansă în ceea ce se dovedi a fi un poem epic, improvizat în mare parte, despre faptele de vitejie ale zeiţei Kalr. Care, potrivit lui Bo Zece, era mai tot timpul beată şi compunea poezii proaste.

— Limitarea consumului de arac e, probabil, o idee bună, spuse Seivarden în cabina mea, uşor meditativă. Şi, oricum, nu m-aş fi atins de el.

Când o găsisem, dezbrăcată şi inconştientă pe o stradă îngheţată, în urmă cu un an, era dependentă de kef. De atunci rareori mai pusese băutură în gură.

În timp ce Bo Zece îi dădea înainte, poemul ei devenea un elogiu al superiorităţii decadei Bo faţă de toate celelalte decade din navă, inclusiv decada Amaaţilor.

— Cântecul nostru e mai frumos! hotărî o altă Bo beată, oprind, pentru moment, debitul lui Bo Zece.

— Care e cântecul nostru? întrebă alta, la fel de beată, dar poate cu mintea mai limpede.

Bo Zece, fără să-i pese prea mult că schimbă subiectul şi deloc pregătită să cedeze centrul atenţiei, trase adânc aer în piept şi începu să cânte cu o voce contralto surprinzător de plăcută, deşi tremurată:

— Copac, copacule! Mănâncă peştele!

Era un cântec pe care-l cântasem şi eu, destul de des. Nu era în radchaiană, iar Bo Zece aproxima cuvintele, folosindu-le numai pe cele mai cunoscute.

— Bucata asta de granit desface-o piersică!

Din capul mesei, Tisarwat scoase un chicot.

— Copac, copacule! Unde mi-e fundul?

La ultimul cuvânt, Tisarwat şi toate cele din decada ei izbucniră în hohote de râs. Patru dintre ele alunecară de pe banchetă şi se prăbuşiră la podea. Avură nevoie de cinci minute ca să-şi revină.

— Stai! exclamă Tisarwat şi se gândi să se ridice, însă renunţă la idee, pentru că efortul era prea mare. Stai! Stai!

Când toată lumea se întoarse spre ea, spuse fluturând din mâna înmănuşată:

— Stai! Ăsta... e cântecul nostru!

Sau asta încercă să spună, fiindcă la ultimul cuvânt se înecă de râs. Ridică paharul, cât pe-aci să verse aracul pe masă.

— În cinstea decadei Bo!

— În cinstea decadei Bo! repetară celelalte, iar un soldat adăugă: În cinstea comandantului Breq!

Tisarwat era îndeajuns de beată ca să fie de acord fără ezitare:

— În cinstea comandantului Breq! Care nu ştie unde îi este fundul!

Apoi nu se mai auziră decât râsete şi refrenul urlat din toţi răr unchii: *Copac, copacule*! *Unde mi-e fundul*?

•

— Tocmai din cauza asta căpitanul Vel le interzicea decadelor să bea, spuse medicul o oră mai târziu, în cadă, ajutată, la fel cum eram şi eu, de o Kalr cu o bucată de pânză şi un lighean.

— Ba nu, am răspuns eu calmă.

Medicul, la fel de încruntată ca întotdeauna, înălţă o sprânceană, dar nu întrebă de ce.

— Sigur, nu cred că e o idee bună să le dau de băut în mod regulat. Dar acum am avut motive întemeiate.

Medicul le ştia prea bine.

— Eşti pregătită pentru unsprezece mahmure?

— Comandant! exclamă medicul, vădit indignată.

Ridică un cot – era lipsit de politeţe să ridici o mână dezgolită în cadă şi adăugă:

— Kalr pot rezolva problema foarte uşor.

— Într-adevăr.

Nava nu spuse nimic, continuă doar să-mi arate cabina decadei unde Tisarwat şi decada Bo râdeau şi cântau de zor.

Capitolul 5

Dacă Staţia Athoek avea vreo importanţă, asta se datora faptului că planeta pe orbita căreia se afla era producătoare de ceai. Producea şi alte lucruri, desigur – planetele sunt mari, e loc destul pentru orice. Iar cele terraformate, cu climă temperată, erau extraordinar de valoroase prin ele însele – rezultatul a secole întregi, dacă nu chiar milenii, de investiţii, răbdare şi muncă în condiţii vitrege. Însă Anaander Mianaai nu fusese nevoită să suporte costurile – îi lăsase pe locuitori să facă toată treaba; apoi îşi trimisese nenumăratele nave de război, armatele de unităţi ancilare, ca să preia totul pentru ea. După câteva mii de ani, avea acum o colecţie de planete locuibile, în condiţii confortabile, motiv pentru care majoritatea radchaienelor nu le considerau ieşite din comun.

Athoek avea câteva lanţuri muntoase lungi, cu o mulţime de lacuri şi râuri. În plus, athoekanele construiseră o reţea de control meteo cu mai bine de un secol înainte de anexare. Radchaienele nou-sosite nu trebuiau decât să planteze ceaiul şi să aştepte. Acum, după aproximativ şase sute de ani, Athoek producea zeci de milioane de tone anual.

•

Negrul opac, sufocant, al spaţiului din jurul portalului făcu loc luminii stelare şi iată-ne în sistemul Athoek. Stăteam pe puntea de comandă, cu locotenent Ekalu lângă mine. Două membre ale decadei sale ne încadrau, fiecare la consola ei. Cabina era mică şi austeră, doar cu un perete gol, dacă nava voia să proiecteze o imagine (sau în caz că cele care erau de cart preferau să privească într-acolo), cele două console, şi un scaun pentru comandant sau ofiţerul de cart. Prize pentru mâini atunci când viteza navei era prea mare pentru a te putea adapta la gravitaţie. Acesta era unul dintre puţinele compartimente ale navei care nu fuseseră vopsite sau redecorate la ordinul căpitanului Vel, cu singura excepţie a unei plăci fixate deasupra uşii, pe care scria: *Atenţia neprecupeţită în timpul cartului este o ofrandă adusă zeilor.* O platitudine, obişnuită de altfel, dar

care, la ordinul meu, fusese scoasă şi împachetată cu celelalte obiecte ale căpitanului Vel.

Nu era nevoie să fiu pe puntea de comandă. Oriunde aş fi fost, dacă închideam ochii, vedeam cum întunericul era înlocuit de soarele planetei Athoek, simţeam valul brusc de particule, auzeam murmurul diferitelor reţele de comunicaţii ale sistemului şi al balizelor automate. Planeta era îndeajuns de departe ca să arate ca un cerc mic, alb-albastru, strălucitor. Imaginea ei ajungea aici după trei minute.

— Ne aflăm în Sistemul Athoek, comandant, anunţă o Etrepă a locotenentului Ekalu.

Peste câteva momente, nava avea să-mi spună ce vedeam deja – că în jurul Staţiei Athoek păreau să fie o mulţime de nave, mult mai multe decât i se părea normal; că în afară de asta, totul părea a fi în ordine, sau cel puţin fusese în ordine cu două până la zece minute în urmă, timpul în care lumina şi semnalele ajungeau până la locaţia noastră; şi că, în timp ce trei nave militare fuseseră staţionate aici, numai una era vizibilă, lângă unul dintre cele patru portaluri ale sistemului. Sau fusese vizibilă în urmă cu două minute şi jumătate. Bănuiam că era vorba de *Sabia lui Atagaris,* deşi nu puteam fi sigură decât după ce veneam mai aproape sau îşi dezvăluia identitatea.

M-am gândit la nava aceea îndepărtată. Unde erau celelalte două şi de ce *Sabia lui Atagaris* păzea unul dintre cele patru portaluri ale planetei Athoek? Şi încă pe cel mai puţin important – dincolo de el era un sistem gol, fără portaluri, unde athoekanele intenţionaseră să se extindă înainte de anexare, dar nu mai apucaseră s-o facă.

M-am gândit aşa preţ de câteva secunde. Lângă mine, locotenent Ekalu se încruntă uşor la ceea ce-i arăta nava, aceeaşi imagine a Sistemului Athoek la care mă uitam şi eu. Nu era nici surprinsă, nici alarmată. Doar puţin contrariată.

— Comandant, cred că cea de lângă Portalul Fantomelor e *Sabia lui Atagaris,* zise ea. Dar nu se văd *Mila lui Phey* şi *Mila lui Ilves.*

— Portalul Fantomelor?

— Aşa i se spune, comandant, răspunse ea un pic stânjenită. Sistemul de dincolo de el se pare că e bântuit de fantome.

Radchaienii credeau cu tărie în fantome. Sau, mai precis, mulţi radchaieni credeau în fantome. După atâtea anexări, după

atâtea populaţii şi credinţe religioase absorbite de Radch, exista o întreagă varietate de opinii radchaiene despre ceea ce se întâmpla după moarte. În cele mai multe cazuri cetăţenii aveau o vagă bănuială că moartea violentă sau nedreaptă, ca şi nerespectarea întocmai a aducerii ofrandelor, făceau ca spiritul persoanei respective să rămână printre cei vii, nedorit şi de multe ori periculos. Acum însă era prima oară când auzeam de fantome care să bântuie un sistem întreg.

— Tot sistemul? Ce fel de fantome?

— Circulă mai multe poveşti, răspunse locotenent Ekalu la fel de stânjenită, fluturând neîncrezătoare din mână.

Am cugetat câteva momente şi am hotărât:

— Mda. Navă, să ne dezvăluim identitatea şi să trimitem salutările noastre cordiale căpitanului Hetnys din *Sabia lui Atagaris.*

Atât *Mila lui Kalr,* cât şi locotenent Ekalu credeau că nava de lângă Portalul Fantomelor era *Sabia lui Atagaris,* şi, după părerea mea, cel mai probabil aveau dreptate.

— Şi, cât aşteptăm, apropie-te de Staţia Athoek, am adăugat eu, apreciind că aşteptarea va dura în jur de cinci minute.

Ieşisem din perimetrul portalului mult mai departe decât ar fi trebuit – îmi dorisem o poziţie avantajoasă, din care să pot vedea cum stăteau lucrurile înainte de a încerca să mă apropii.

Dar de la această distanţă, aveam nevoie de mai multe zile, poate chiar de săptămâni, ca să ajungem pe Athoek. Puteam, desigur, să intrăm prin portal mult mai aproape. Puteam, în teorie, să pătrundem foarte aproape de Staţie, însă ar fi fost extrem de periculos. Ca să facem asta, trebuia să ştim unde se aflau toate navele, toate navetele, toate modulele de intervenţie, în clipa în care părăseam perimetrul portalului. Însăşi deschiderea lui putea vătăma sau distruge tot ce se afla în acel loc, iar *Mila lui Kalr* se putea ciocni de tot ce întâlnea în cale.

Mi se mai întâmplase, pe vremea când eram navă. În cursul anexărilor, când nu conta numărul morţilor şi al distrugerilor. Mai ales într-un sistem radchaian, plin de cetăţeni civili.

— Doreşti ceai, comandant? întrebă locotenent Ekalu.

Eram din nou atentă la ce se întâmpla afară, la stea, la lumina şi căldura ei, la planeta ei îndepărtată. La portaluri şi balizele lor. La gustul prafului de pe corpul navei. Am deschis gura ca să

spun: „Nu, mulţumesc”. Apoi mi-am dat seama că Ekalu voia ceai pentru ea – nu băuse deloc cât aşteptaserăm să ieşim prin portalul făcut de noi, iar acum, după ce trecuserăm fără probleme, spera să comand pentru amândouă. Numai dacă ceream eu, se alegea şi ea cu o porţie. Felul în care sugerase asta mi se părea destul de îndrăzneţ, cel puţin în ceea ce-o priveşte.

— Da, mulţumesc, locotenent.

La scurt timp, cu aproape un minut înainte să primesc răspunsul la primul meu mesaj, o Etrepă îmi înmână un bol cu ceai, iar nava despre care toţi credeam că e *Sabia lui Atagaris* dispăru de pe monitor.

Stătusem cu ochii pe ea. Şi mă bucurasem de priveliştea care – lucru rar – aproape că mă făcuse să uit avalanşa de informaţii pe care le primeam de la navă, deşi eram obişnuită cu aşa ceva. Să nu mai pot procesa totul, să nu-mi mai controlez senzaţia că văd exact ce voiam – atât de aproape, dar nu îndeajuns ca să pot atinge.

În acele momente *aproape* uitasem că nu mai sunt navă. Motiv pentru care, în clipa dispariţiei *Sabiei lui Atagaris,* am reacţionat imediat, instinctiv.

Şi m-am trezit că nu pot face nimic. Datele pe care le doream nu veneau pe loc, iar nava, care era, desigur, *Mila lui Kalr,* nu se mişca la simpla mea dorinţă, cum s-ar fi mişcat propriul meu corp. Mi-am revenit însă brusc, la singurul meu trup, pe puntea de comandă.

Totuşi, nava ştia ce voiam şi de ce.

— Comandant, ţi-e rău? întrebă locotenent Ekalu.

Apoi *Mila lui Kalr* se mişcă, puţin mai rapid decât i-ar fi trebuit ca să se adapteze la gravitaţie. Bolul îmi căzu din mână şi se făcu ţăndări, împroşcându-mi cizmele şi pantalonii cu ceai. Ekalu şi însoţitoarele noastre se clătinară şi se agăţară de ce aveau la îndemână. Eram din nou în perimetrul portalului.

— Au trecut prin portal, am dedus eu. De îndată ce ne-au văzut.

Cu siguranţă înainte de a primi mesajul şi numele nostru.

— Ne-au văzut şi în treizeci de secunde au şi trecut, am adăugat.

Accelerarea în urma căreia bolul se vărsase peste picioarele mele le trezise pe locotenent Tisarwat şi decada ei. Un soldat

din decada Amaat a lui Seivarden căzuse şi-şi scrântise încheietura mâinii. În afară de alte câteva vase sparte, totul era în regulă – obiectele fuseseră fixate bine în eventualitatea unui accident la ieşirea din portal.

— Dar... dar, comandant. Nava noastră e din seria *Milei.* Şi arată ca o *Milă*. În plus, nu ne-am apropiat pe furiş. De ce să fugă la vederea noastră? întrebă locotenent Ekalu şi făcu legătura cu mişcarea noastră bruscă. Chiar crezi că fug?

— N-am vrut să risc nimic, am recunoscut eu.

O Etrepă strânse repede cioburile de porţelan şi şterse balta de ceai.

— Părăsim perimetrul portalului în patruzeci şi cinci de secunde, îi anunţă nava pe toţi cei din jur.

— Dar *de ce*? întrebă Ekalu panicată, descumpănită. N-au cum să ştie ce s-a întâmplat la Omaugh, de acolo şi până aici portalurile au fost închise înainte ca vestea să se răspândească.

Fără să ştie de disocierea lui Anaander Mianaai sau de taberele la care aderaseră navele militare şi ofiţerii în acea luptă, căpitanul Hetnys şi *Sabia lui Atagaris* nu aveau motiv să vadă o ameninţare în sosirea noastră.

Nici măcar cetăţenii care credeau că în Radch pătrunseseră elemente subversive cu intenţia de a-l corupe din interior, care credeau că unii oficiali şi căpitani erau duşmani potenţiali, nici ei nu ştiau că lupta se ducea pe faţă acum.

— Ori au aflat ceva, ori s-a întâmplat ceva aici, am zis eu.

— Ţineţi-vă bine, ne avertiză nava.

— Comandant, cum vom şti unde e *Sabia lui Atagaris* când vom ieşi de aici? întrebă Ekalu.

— Nu vom şti.

Inspiră adânc. Dădu să spună ceva, dar se răzgândi.

— Nu cred că vom lovi *Sabia lui Atagaris,* am adăugat eu. În spaţiul cosmic e loc pentru toată lumea. Iar în dimineaţa asta bobii ne-au prezis noroc.

Locotenent Ekalu nu era sigură dacă glumeam sau vorbeam serios.

— Am înţeles, comandant.

Ne-am întors în univers. Soare, planetă, portaluri, murmurul reţelelor de comunicaţii. Nici urmă de *Sabia lui Atagaris.*

— Unde o fi? întrebă Ekalu.

— Zece secunde, am răspuns. Rămâneţi pe poziţii.

Zece secunde şi jumătate mai târziu o gaură mai neagră decât tot întunericul din lume se deschise în univers şi *Sabia lui Atagaris* apăru la mai puţin de cinci sute de kilometri de locul pe care tocmai îl părăsiserăm. Chiar înainte de a trece cu totul prin portal, începu să transmită.

— Navă necunoscută, dezvăluie-ţi identitatea, altfel vei fi distrusă.

— Aş vrea s-o văd cum încearcă, zise nava doar pentru mine.

— Asta nu e căpitanul Hetnys, spuse Ekalu. Cred că e locotenentul ei Amaat.

— *Sabia lui Atagaris,* am zis eu, nava ştiind cum să-mi transmită cuvintele. Sunt comandantul de flotă Breq Mianaai, în nava *Mila lui Kalr.* Explică-te.

Mesajul meu ajunse la *Sabia lui Atagaris* într-o jumătate de secundă, iar locotenentului de acolo îi trebui patru secunde ca să se adune şi să răspundă.

— Comandant, îmi cer scuze.

Între timp, *Mila lui Kalr* îşi dezvăluise identitatea.

— Ne-am... ne-am temut că nu sunteţi ceea ce păreaţi a fi, comandant.

— Ce-aţi crezut că suntem, locotenent?

— Nu... nu ştiu, comandant. Doar că... nu vă aşteptam. Sunt zvonuri că Palatul Omaugh a fost atacat sau chiar distrus şi e aproape o lună de când n-am mai primit veşti de acolo.

M-am uitat la locotenent Ekalu. Reluase obiceiul soldaţilor din *Mila lui Kalr,* devenind inexpresivă. Gestul în sine era elocvent, dar desigur, eu vedeam mai multe. Chiar dacă nu ţinea cont de cele întâmplate, tot nu avea o părere prea bună despre locotenentul Amaat din *Sabia lui Atagaris.*

— Dacă ar fi fost după tine, locotenent, ai aştepta şi acum veşti de la Omaugh, am zis eu sec. Vreau să vorbesc cu căpitanul Hetnys.

— Îmi cer iertare, comandant, dar căpitanul Hetnys este la Staţia Athoek, spuse locotenentul şi, dându-şi seama că informaţia nu era completă, adăugă după o mică pauză: Se consultă cu guvernatorul sistemului.

— Când am s-o găsesc acolo, crezi că va fi în stare să-mi explice mai bine ce cauţi aici? am întrebat pe un ton uşor sarcastic.

— Da, comandant.

— Foarte bine.

Nava întrerupse legătura. M-am întors spre locotenent Ekalu.

— O cunoşti pe acest ofiţer?

Aceeaşi figură inexpresivă.

— Apa toceşte piatra, comandant.

Era un proverb. Sau jumătate dintr-unul. *Apa toceşte piatra, dar nu-ţi pune şi mâncarea pe masă.* Orice lucru are şi părţi bune. Spus cu destulă ironie, proverbul putea însemna şi că, din moment ce zeii ţi-au menit ceva, ai un rost pe lume, însă nu ştii care ar putea fi acela.

— E dintr-o familie bună, adăugă Ekalu, la fel de impasibilă, când văzu că tac. Are un arbore genealogic cât braţul tău de lung. Mama ei este verişoară de-a doua cu nepoata unui client al unui client al lui Mianaai însăşi, comandant.

Şi probabil se asigura ca toată lumea să ştie asta.

— Şi căpitanul?

Anaander Mianaai îmi spusese că ceea ce-i lipsea la capitolul viziune, căpitanul Hetnys compensa cu îndeplinirea întocmai a atribuţiilor de serviciu.

— E oare posibil să fi lăsat ordin ca *Sabia lui Atagaris* să atace tot ce pătrunde în sistem?

— N-aş crede, comandant. Ideea e că... imaginaţia nu e punctul forte al locotenentului. Ştiţi cum se spune, e mai tare în genunchi decât în cap, zise Ekalu schimbându-şi accentul spre final. Îmi cer iertare, comandant.

Vasăzică, cel mai probabil, *Sabia lui Atagaris* fusese avertizată că orice navă care se apropie poate fi o ameninţare. Trebuia neapărat să-l întreb pe căpitan despre asta, cu prima ocazie.

•

Andocarea la Staţia Athoek era în mare parte automatizată. Când presiunea s-a uniformizat şi Cinci a deschis trapa navetei, am trecut, alături de locotenent Tisarwat, de la starea de imponderabilitate din navetă la gravitaţia artificială a Staţiei. Terminalul era cenuşiu murdar, învechit, ca orice terminal din oricare altă staţie.

Un căpitan de navă ne aştepta, iar în spatele ei stătea o unitate ancilară în poziţie de drepţi. La această imagine am simţit un fel de invidie. Fusesem şi eu cândva la fel ca acea unitate ancilară. Şi nu mai puteam fi niciodată aşa.

— Căpitane Hetnys, am spus eu, pe când Tisarwat venea în urma mea.

Căpitanul Hetnys era înaltă – mai înaltă decât mine cu cel puţin zece centimetri – latră în spate, trupeşă. Părul, tuns scurt, milităreşte, era cărunt-argintiu, într-un contrast evident cu pielea măslinie. Chestie de vanitate, poate – cu siguranţă alesese acea culoare pentru păr ca să atragă atenţia asupra lui sau asupra tunsorii. Nu toate insignele pe care le purta în şiruri drepte, neobişnuite, prinse în pieptul tunicii, aveau nume pe ele, iar pe cele care aveau nu le puteam desluşi de la distanţa aceea. Se înclină.

— Comandant.

Eu nu m-am înclinat.

— Vreau să vorbesc cu guvernatorul sistemului, i-am spus pe un ton glacial, indiferent, apelând un pic la accentul acela străvechi pe care orice Mianaai îl avea. După aceea îmi vei explica de ce nava ta a ameninţat că mă atacă de cum m-a văzut.

— Am înţeles, comandant.

Făcu o pauză, încercând probabil să pară imperturbabilă. După primul mesaj transmis Staţiei Athoek mi se spusese că Giarod, guvernatorul sistemului, era ocupată pentru mai mult timp, însărcinată cu tot felul de obligaţii religioase. Ca orice oficial respectabil al unei staţii. Nimerisem într-o zi de sărbătoare în calendarul athoekan şi probabil tocmai din acest motiv – faptul că era vorba doar de o sărbătoare locală – nimeni nu se gândise să mă avertizeze că pentru cele de acolo era îndeajuns de importantă ca să închidă întreaga Staţie. Căpitanul Hetnys ştia că fusesem informată despre indisponibilitatea de câteva ore a guvernatorului.

— Iniţiatele trebuie să iasă din templu peste vreo două ore, zise ea şi dădu să se încrunte, dar se răzgândi. Doreşti să rămâi în Staţie, comandant?

În spatele meu şi al locotenentului Tisarwat, Kalr Cinci, Zece şi Opt şi Bo Nouă scoteau bagajele din navetă. Ceea ce explica întrebarea grăbită a căpitanului Hetnys.

— Problema e că aproape toate spaţiile de cazare din Staţie sunt ocupate, adăugă ea când văzu că nu-i răspund la întrebare. Va fi greu să găsim ceva adecvat.

Îmi dădusem seama că distrugerea câtorva portaluri reorientase traficul în direcţia aceasta. Erau câteva zeci de nave care nu se aşteptaseră să ajungă aici şi alte zeci care voiau să plece, însă nu puteau. Chiar dacă ordinul prin care Anaander Mianaai interzisese călătoria prin portalurile rămase nu ajunsese încă la urechile lor, căpitanilor multor nave nu le surâdea deloc ideea de a trece prin alte portaluri, cel puţin nu pe moment. Toţi călătorii cu relaţii sau cu buzunarele pline ocupaseră spaţiile de cazare care mai erau disponibile. *Mila lui Kalr* întrebase deja Staţia, ca să se asigure, iar Staţia îi răspunsese că, în afară de posibilitatea unei invitaţii de a sta la reşedinţa guvernatorului sistemului, toate locurile erau ocupate.

Faptul că Hetnys se arăta îngrozită de perspectiva ca eu să rămân în Staţie mi se părea aproape la fel de interesant ca şi omisiunea Staţiei de a-i face cunoscute intenţiile mele. Poate doar nu-i trecuse prin minte să întrebe.

— Am unde să stau, căpitane.

— A, atunci totul e în regulă, comandant, zise ea, fără să pară foarte convinsă.

I-am făcut semn să mă urmeze şi am părăsit terminalul cu paşi repezi, intrând pe coridor. Unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* ne urmă îndeaproape, pe toate trei, alături de Kalr Cinci. Am observat imediat – de fapt, *Mila lui Kalr* mi-a arătat – cât de mândră era Cinci de priceperea cu care juca rolul de unitate ancilară, chiar lângă una autentică.

Pereţii şi podeaua coridorului, ca şi zona de andocare, îşi trădau vârsta şi proasta utilizare. Nimeni nu le întreţinuse cu regularitatea pe care o impunea orice navă militară ce se respecta. Doar nişte ghirlande multicolore mai înseninau pereţii. Ghirlande de sezon.

— Căpitane, am spus eu după zece paşi făcuţi în acelaşi ritm. Înţeleg foarte bine că acesta e Festivalul Genitalia. Asta nu înseamnă toate organele genitale? Nu numai un singur fel?

Pereţii coridorului, cât vedeam cu ochii, erau împodobiţi cu penisuri minuscule în culori felurite: verde strălucitor, roz aprins, albastru-deschis şi un portocaliu care îţi ardea privirea.

— Comandant, răspunse căpitanul Hetnys chiar în spatele meu. E un cuvânt tradus. Cuvintele înseamnă acelaşi lucru în limba athoekană.

Limba athoekană. De parcă ar fi existat numai una. Niciodată nu existase o singură limbă, cel puţin în îndelungata mea existenţă.

— Dacă-mi dai voie, comandant...

I-am făcut semn să continue fără să mă uit la ea. Dacă aş fi vrut, i-aş fi putut vedea spatele, mi-aş fi putut vedea spatele cu ochii lui Kalr Cinci, fără ca aceasta să-şi dea seama.

— Atoekanii nu erau foarte civilizaţi.

Necivilizaţi. Ne-*radchaieni.* Cuvintele aveau acelaşi înţeles, singura diferenţă era subtilitatea reieşită din context, la care se renunţa prea uşor.

— Majoritatea nu sunt nici acum. Împart oamenii în două categorii: cei cu penis şi cei fără. Când am intrat prima oară în sistem, s-au predat numaidecât. Conducătoarea lor şi-a pierdut minţile. Credea că radchaienii n-au penisuri şi, fiindcă toată lumea trebuia să devină radchaiană, le-a poruncit tuturor athoekanilor cu penisuri să şi le taie. Dar athoekanii nici nu se gândeau să-şi taie ceva, aşa că au falsificat unele şi le-au făcut grămadă în faţa conducătoarei ca s-o mulţumească, până să fie arestată şi ajutată să-şi vină în fire. De aceea, acum, la aniversare, toţi copiii îşi dedică penisul zeului lor.

— Dar ce fac athoekanii care au altfel de organe genitale?

Între timp ajunseserăm la lifturile care aveau să ne ducă departe de zona de andocare. Holul era pustiu.

— Nu folosesc organe genitale *reale,* comandant, răspunse căpitanul Hetnys pe un ton vădit dispreţuitor. Le cumpără de la magazin.

Staţia nu deschise uşile lifturilor cu promptitudinea navei mele, cu care mă obişnuisem deja. O clipă m-am gândit să aştept ca să văd cât ne va lăsa să stăm acolo şi m-am întrebat dacă nu cumva motivul era antipatia pe care Staţia i-o purta căpitanului Hetnys. Dacă aşa stăteau lucrurile, dacă această ezitare era rezultatul unui resentiment din partea Staţiei, gestul meu n-ar fi făcut decât să-l accentueze.

Dar, tocmai când mă pregăteam să cer liftul, uşile se deschiseră. Interiorul era lipsit de orice decoraţiuni.

— În sala principală, Staţie, am zis eu după ce am urcat toţi şi uşile s-au închis.

Opt şi Zece aveau nevoie de ceva timp ca să pregătească locul de cazare, deci puteam să mă înfăţişez la Palatul

Guvernatorului, în care se putea intra şi din sala principală, şi să văd o parte din această sărbătoare locală.

— Vasăzică povestea asta ţi se pare plauzibilă, i-am spus căpitanului Hetnys, care stătea lângă mine.

O conducătoare pentru întregul sistem. *S-au predat imediat.* Din câte ştiam eu, nu exista niciun sistem care să se fi predat imediat, în totalitatea lui. Parţial, poate. Dar niciodată în întregime. Singura excepţie fusese Garseddul, care, de fapt, nu se predase, ci recursese la o tactică, o încercare de a crea o ambuscadă. Nereuşită, desigur, de aceea dispăruseră toţi garseddaii.

— Comandant? zise căpitanul Hetnys, vizibil surprinsă şi descumpănită de constatarea mea, deşi încerca să-şi ascundă reacţia păstrându-şi vocea şi expresia feţei neutre.

— Chiar crezi că s-a întâmplat aşa ceva? Că s-ar putea face aşa ceva?

Chiar şi reformulată, şi după ce avusese timp de gândire, problema o nedumerea la fel de mult.

— În niciun caz n-ar face-o vreo persoană civilizată, comandant, spuse căpitanul şi, încurajată poate de felul în care decursese conversaţia noastră, adăugă: Dacă-mi dai voie, comandant...

I-am făcut semn că poate să continue.

— Comandant, ce s-a întâmplat la Palatul Omaugh? Au atacat alienii? Este război?

O parte din Anaander Mianaai credea – sau cel puţin aşa lăsa impresia – că divergenţa ei cu ea însăşi se datora amestecului presgerilor alieni.

— Da, este război. Dar presgerii n-au niciun amestec. Noi ne-am atacat pe noi însene.

Căpitanul Vel, care fusese la comanda navei *Mila lui Kalr,* crezuse minciuna despre presgeri.

— Vel Osck a fost arestată pentru trădare.

Căpitanul Hetnys şi căpitanul Vel se cunoşteau.

— Apoi nu ştiu ce s-a întâmplat cu ea.

Deşi toată lumea anticipa inevitabilul.

— Ai cunoscut-o bine?

O întrebare periculoasă. Căpitanul Hetnys, care nici pe departe nu era la fel de pricepută în a-şi ascunde reacţiile ca echipajul meu, îşi dădu seama de pericol.

— Nu îndeajuns ca s-o suspectez de trădare, comandant.

Locotenent Tisarwat tresări uşor la auzul cuvântului trădare. Căpitanul Vel nu fusese niciodată o trădătoare, lucru pe care Anaander Mianaai îl ştia mai bine decât oricine.

Uşile liftului se deschiseră. Sala principală din Staţia Athoek era mult mai mică decât cea din Palatul Omaugh. Un nepriceput crezuse că albul era culoarea ideală pentru podeaua lungă, lată şi aglomerată. Ca orice sală principală din staţiile radchaiene mai importante, era construită pe două niveluri, în cazul de faţă cu ferestre ici şi colo la nivelul superior, cu birouri, magazine mici şi templele majore ale Staţiei la cel inferior – unul închinat lui Amaat şi, foarte probabil, gazdă altor zei mai mici, cu o faţadă fără puzderia de zei cu care se mândrea templul din Omaugh, ci doar cu cele patru Emanaţii, colorate în violet, roşu şi galben, cu marginile şi adânciturile pline de murdărie. Lângă el se afla un alt templu, mai mic, dedicat, am ghicit eu, zeului din povestea căpitanului Hetnys. Intrarea era împodobită cu ghirlande aproape identice cu cele pe care le văzusem în zona de andocare, dar mai groase şi luminate din interior, aceleaşi culori surprinzătoare, care îţi luau ochii.

Întregul spaţiu, într-o parte şi într-alta, gemea de grupuri de cetăţeni care discutau aproape ţipând, în haine, pantaloni şi cu mănuşi colorate strident, verde, roz, albastru şi galben, în mod evident hainele lor de sărbătoare. Toţi purtau la fel de multe bijuterii ca orice radchaian, aici însă moda locului impunea ca insignele memoriale sau asociaţionale să nu fie purtate direct pe haine, ci pe o eşarfă lată, prinsă de umăr şi întinsă până la şoldul opus, înnodată, cu capetele atârnând pe lângă corp. Copii de toate vârstele alergau de colo-colo, se strigau unii pe alţii şi, din când în când, se opreau ca să ceară dulciuri de la adulţi. Ambalaje din celofan roz, albastru, portocaliu şi verde erau aruncate peste tot. Unele erau luate de curent în clipa în care uşile lifturilor se deschideau – aveau cuvinte scrise pe ele. Nu vedeam decât cuvinte la întâmplare, în timp ce se rostogoleau prin aer... *binecuvântări*... *zeul pe care*... *nu am*...

În clipa în care am ieşit din lift, o cetăţeană se desprinse din mulţime cu paşi mari. Purta haine bine croite, de un verde atât de pal, încât păreau albe – ca şi mănuşile. Fără eşarfă, doar foarte multe insigne, inclusiv una mare, din rodocrozit,

înconjurată de o sârmuliţă din argint împletită meşteşugit. Se arătă surprinsă şi încântată şi făcu o plecăciune adâncă.

— Comandant! Tocmai am auzit că eşti aici şi iată, mă întorc şi dau de tine! Ce nenorocire, portalul spre Palatul Omaugh să se închidă în halul acela şi toate navele să fie redirecţionate aici şi să nu mai poată pleca, dar acum, că ai venit tu, sper ca situaţia aceasta să nu mai dureze mult.

Vorbea cu accentul unei radchaiane avute, educate, deşi vocalele le pronunţa într-un mod ciudat.

— Dar probabil că nu ştii cine sunt. Sunt Fosyf Denche şi mă bucur nespus că te-am găsit. Am un apartament aici, în Staţie, foarte spaţios, şi o casă pe planetă, chiar mai spaţioasă. Aş fi onorată să-ţi ofer ospitalitatea mea.

Lângă mine, căpitanul Hetnys şi unitatea ei ancilară stăteau serioase şi tăcute. În spatele meu, Cinci era la fel de impasibilă ca o unitate ancilară, deşi îmi dădeam seama, prin intermediul *Milei lui Kalr,* că nu privea cu ochi buni familiaritatea cu care mi se adresa cetăţeanul Fosyf. Tisarwat, asupra căreia antiemeticele încă-şi făceau efectul şi pe fondul ei firesc, de nefericire, părea amuzată şi uşor dispreţuitoare.

M-am gândit la felul în care ar fi reacţionat Seivarden la o astfel de abordare când era mai tânără. Am strâmbat uşor din buze.

— Nu e nevoie, cetăţene.

— Aha, cineva mi-a luat-o înainte. N-am ce să fac!

Netulburată de răceala mea, atitudine care-mi spunea că nu era prima oară când avea de-a face cu aşa ceva, ba chiar se obişnuise cu o asemenea situaţie. În plus, era sigură că aveam veşti din Omaugh, pe care aproape toată lumea voia să le afle.

— Dar măcar cinează cu noi, comandant! Căpitanul Hetnys e şi ea invitată, desigur. Bănuiesc că azi nu ai treburi de rezolvat.

Ultimele ei cuvinte răsunară foarte clar în liniştea ce tocmai se lăsase. Apoi am auzit vocile mai multor copii cântând la unison. Nu în radchaiană, nu un cântec radchaian, ci unul care urca în salturi, la intervale mari, abrupte, apoi aluneca în jos, treptat, nu mult, ca să urce din nou şi să se oprească mai sus decât la început. Flecăreala cetăţenei Fosyf despre cină încetă brusc, din cauza lipsei noastre evidente de atenţie.

— Da, da, de la templu...

— Taci din gură! m-am răstit eu.

Copiii cântară alte două strofe, în timp ce Fosyf încerca să-şi ascundă consternarea. Dar fără să se clintească din loc. Hotărâtă, se pare, să discute în continuare cu mine. Sigură că va avea câştig de cauză, dacă era suficient de răbdătoare.

Puteam să întreb Staţia, dar ştiam ce-mi va spune. Fosyf Denche era o cetăţeană de vază aici, care credea că importanţa ei însemna ceva pentru persoana căreia i se prezenta, ceea ce, în acest sistem, în această Staţie, însemna *ceai.*

Cântecul se sfârşi în aplauzele celor din jur. M-am întors spre Fosyf, care se lumină la faţă şi zâmbi larg.

— Aha, comandant, *ştiu ce te pasionează*! Eşti *colecţionară*! Trebuie neapărat să-mi faci o vizită la casa de pe planetă. Eu nu am ureche muzicală, dar muncitorii de pe plantaţia mea scot tot felul de zgomote necivilizate, care sigur sunt sunetele exotice autentice de pe vremea strămoşilor lor. De fapt, mi s-a spus că e aproape ca un muzeu muzical. Administratorul Staţiei îţi poate spune totul astă-seară, la cină. Şi ea este colecţionară, iar eu ştiu cum sunteţi voi, colecţionarii, nu contează ce colecţionaţi. Vă place să comparaţi şi să vă târguiţi. Eşti absolut *sigură* că ai unde sta confortabil?

— Pleacă de-aici, i-am zis scurt.

— Prea bine, comandant, spuse ea, şi făcu o plecăciune adâncă. Rămâne să ne vedem la cină, da?

Fără să mai aştepte un răspuns, se întoarse şi se pierdu în mulţime.

— Dacă-mi permiţi, zise căpitanul Hetnys, aplecându-se spre mine ca să nu fie nevoită să strige şi s-o audă toţi cei din sală. Plantaţia familiei lui Fosyf produce aproape un sfert din toată cantitatea de ceai care se exportă de pe Athoek. Apartamentul este foarte aproape de Administraţie, la nivelul de sus.

Din ce în ce mai interesant. Mai devreme căpitanul Hetnys îmi dăduse de înţeles că nici nu se aştepta şi nici nu voia să rămân. Acum părea că vrea să stau cu acest cultivator de ceai.

— Merg la Palatul Guvernatorului, am hotărât eu.

Ştiam că guvernatorul sistemului nu era acolo. Dar nu strica să mă vadă lumea.

— Pe urmă, cât mă instalez, poţi să-mi prezinţi raportul.

— Am înţeles, comandant, spuse căpitanul şi, când văzu că tac, adăugă: Dacă-mi permiţi... Unde vei sta?

— La nivelul patru al Grădinii Subterane, i-am răspuns cu o voce ştearsă.

Căpitanul se chinui să nu-şi arate surpriza şi panica, dar era clar că nu se aşteptase la acest răspuns şi că nu-i plăcea deloc.

Capitolul 6

Inteligenţele artificiale ale staţiilor erau realizate – creşteau, de fapt – pe măsură ce se construiau staţiile. La scurt timp după ce Staţia Athoek fusese terminată, când resentimentele provocate de anexare erau la fel de intense, se înregistraseră mai multe acte de violenţă. Mai bine de zece secţiuni de pe patru niveluri fuseseră scoase din funcţiune pentru totdeauna.

Instalarea unei IA într-o construcţie deja existentă era o treabă riscantă. Deşi rezultatele rareori se ridicau la înălţimea aşteptărilor, era realizabilă. Şi chiar se realizase, de mai multe ori. Dar, dintr-un motiv obscur – poate din dorinţa de a uita evenimentul, poate fiindcă bobii nu prevesteau nimic bun, poate din alt motiv – zona nu fusese reparată, ci doar blocată.

Desigur, în ciuda opreliştilor, oamenii reuşiseră să pătrundă în ea. Acum, în Grădina Subterană locuiau, ilegal, câteva sute de persoane. La naştere, fiecărui cetăţean i se implanta un dispozitiv de monitorizare pentru ca Staţia să ştie tot timpul unde se află; prin urmare, Staţia ştia că persoanele respective erau acolo. Dar le putea auzi sau vedea ca pe toţi ceilalţi locuitori doar dacă erau conectate la Staţie, ceea ce, bănuiam eu, nu era cazul multora dintre ele.

•

Uşa secţiunii care ducea spre Grădina Subterană era ţinută deschisă de ceea ce mai rămăsese dintr-o masă ruptă, fără un picior. Indicatorul de lângă intrare avertiza că de partea cealaltă a uşii (care ar fi trebuit să stea închisă) era vid. O problemă foarte serioasă – uşile secţiunilor se închideau automat în clipa unei scăderi bruşte de presiune, ca să etanşeze celelalte compartimente. În realitate, nu eram chiar atât de aproape de vid, în ciuda avertismentului, dar cei care erau obişnuiţi cu viaţa în navele spaţiale – sau care locuiau în staţii – nu îndrăzneau să neglijeze astfel de măsuri de precauţie. M-am întors spre căpitanul Hetnys.

— Toate uşile secţiunilor care duc spre Grădina Subterană sunt stricate şi proptite în halul ăsta?

— Zona aceasta, cum îţi spuneam, comandant, a fost blocată, dar oamenii n-au ţinut cont şi au intrat cu forţa. Degeaba încearcă autorităţile să le interzică accesul.

— Mda, am zis eu, arătând spre ceea ce era evident şi fără cuvintele ei. Dar de ce nu repară uşile ca să funcţioneze cum trebuie?

Căpitanul clipi de câteva ori, semn că nu înţelegea întrebarea.

— Nimeni nu are voie în această zonă, comandant, spuse ea pe un ton foarte serios, raţionamentul părându-i-se logic.

Unitatea ancilară din spatele ei privea în gol, în aparenţă fără nicio opinie, ceea ce, ştiam aproape sigur, nu era cazul. N-am răspuns, doar m-am întors şi am păşit peste masa ruptă, în Grădina Subterană.

De-a lungul coridorului mai multe panouri uşoare, rezemate de pereţi, licăriră la trecerea noastră, apoi se stinseră. Aerul era apăsător, stătut, neaşteptat de umed, mirosea urât – Staţia probabil nu regla circulaţia aerului de aici şi, foarte posibil, uşile secţiunilor, proptite ca să stea deschise, aveau o importanţă vitală – fără ele nu aveai cum să respiri. După vreo cincizeci de metri, coridorul dădea într-o copie minusculă a sălii principale, mai multe coridoare ale căror uşi fuseseră smulse, iar pereţii cândva albi, acum negri de murdărie, fuseseră sparţi pentru a se crea un labirint pe jumătate deschis, cu un singur nivel, luminat de alte panouri portabile, parcă mai puternice. Câţiva cetăţeni ne ieşiră înainte, mergând spre un loc sau venind dintr-un loc numai de ei ştiut, şi se îndepărtară brusc, nedorind să ne privească mai îndeaproape sau să aibă de-a face cu noi.

Mai departe, într-un colţ, printr-o uşă masivă, lumina se revărsa în voie. Lângă uşă, o persoană îmbrăcată într-o cămaşă largă şi pantaloni ne aruncă o privire, păru că stă în cumpănă, apoi se întoarse şi se aplecă spre o cutie de tablă, de cinci litri, aflată la picioarele ei, se îndreptă de spate şi începu să vopsească cadrul uşii concentrată, cu mare grijă. Spirale roşii, mai mari sau mai mici, licăreau acolo unde peretele era acoperit de umbre. Vopseaua ar fi trebuit să fie fosforescentă ca să se deosebească de culoarea peretelui. Dincolo de cadrul uşii am văzut mai mulţi oameni aşezaţi la mese desperecheate, care beau ceai şi discutau între ei. Sau discutaseră înainte de a ne face apariţia.

Aerul era, într-adevăr, de nerespirat. Brusc mi-a revenit în minte o amintire copleşitoare, visceralã. Căldură umedă şi miros de mlaştină. Genul de amintire pe care o avusesem tot mai puţin odată cu trecerea anilor, de pe vremea când eram navă. Când eram o unitate ancilară sub comanda locotenentului Awn (în viaţă atunci – fiecare respiraţie, fiecare mişcare a ei o parte din conştiinţa mea, o parte din mine, mereu, mereu alături de ea).

Cabina decadei din *Mila lui Kalr* îmi apăru şi ea, cu Seivarden aşezată pe scaun, bând ceai, uitându-se peste programul pentru ziua de azi şi de mâine, mirosul de solvent mai puternic decât de obicei venind dinspre coridor, unde trei Amaat frecau podeaua deja imaculată. Fredonau un cântec, care mai de care mai fals. *Totul se-nvârteşte, Staţia-n jurul lunii, totul se-nvârteşte.* Oare, fără să vreau, mă gândisem la cântecul acela, sau *Mila lui Kalr* le făcea să-l cânte ca răspuns la ceva ce văzuse în mine? Dar mai conta?

— Comandant, îndrăzni căpitanul Hetnys, poate fiindcă mă oprisem, obligând-o să se oprească şi ea, împreună cu unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris,* Tisarwat şi Kalr Cinci. Îmi cer iertare, dar nimeni nu are voie să calce în Grădina Subterană. Oamenii *nu au voie să stea* aici.

Am privit ostentativ spre cei care şedeau la mese, dincolo de uşa aceea deschisă, toţi făcându-se că nu ne văd. Am privit în jur la cetăţenii care treceau pe lângă noi.

— Locotenent, verifică modul în care decurge instalarea noastră, i-am ordonat lui Tisarwat.

În gând puteam primi orice informaţie de la navele mele, dar stomacul lui Tisarwat se liniştise după ce coborâserăm din navetă, iar acum locotenentului îi era foame şi se simţea obosită.

— Am înţeles, comandant, spuse ea, şi plecă.

Am intrat pe uşa împodobită cu spirale, lăsându-le în urmă pe căpitanul Hetnys şi pe unitatea ei ancilară. Cinci se luă după mine. Vopsitorul se încordă, şovăi, apoi îşi văzu în continuare de lucru.

Două dintre persoanele care stăteau la mesele desperecheate, scrijelite, purtau hainele şi mănuşile specifice radchaienilor – îmbrăcămintea standard, din stofă groasă, bej-cenuşie, la care aveau drept toţi cetăţenii, dar pe care o purtau

doar cei care nu-şi permiteau altceva mai bun. Ceilalţi erau îmbrăcaţi în cămăşi largi şi pantaloni în culori intense, roşu, albastru şi violet, în contrast cu pereţii cenuşii, plini de murdărie. Aerul era îndeajuns de stătut şi închis pentru ca ţinuta lejeră, în cămaşă largă, să fie mult mai apreciată decât uniforma mea. N-am văzut niciuna dintre eşarfele pe care le văzusem în sala principală, iar în privinţa bijuteriilor doar câte una, ici şi colo. Majoritatea îşi ţineau bolurile, în care am presupus că era ceai, în mâinile goale. Parcă nici n-aş fi fost într-o staţie radchaiană.

La apariţia mea, patroana se întorsese într-un colţ plin de boluri de unde acum îşi privea muşteriii cu multă luare-aminte, dându-mi de înţeles că nu putea renunţa la niciunul dintre ei pentru mine. M-am apropiat de ea, m-am înclinat şi i-am spus:

— Scuză-mă, cetăţene. Nu sunt de prin părţile astea. Te-aş ruga să-mi răspunzi la o întrebare.

Patroana mă privi lung, părând că nu înţelege, ca şi cum ceainicul din mâna ei goală tocmai i-ar fi vorbit sau eu i-aş fi spus ceva pe limba păsărească.

— Am aflat că azi e o sărbătoare foarte importantă pentru athoekani, dar aici nu văd nici urmă de sărbătoare.

Fără ghirlande din penisuri, fără dulciuri, doar oameni care îşi vedeau de băutură. Prefăcându-se că nu-i observă pe militarii care se opriseră în mijlocul localului.

Patroana surâse batjocoritor şi răspunse:

— Fiindcă toţi athoekanii sunt xhai, de asta.

Kalr Cinci se oprise chiar în spatele meu. Căpitanul Hetnys şi unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* rămăseseră în pragul uşii, privind lung, după mine.

— Aha, am înţeles. Mulţumesc.

— Ce cauţi aici? întrebă cineva de la o masă.

Direct, fără niciun titlu, nici măcar apelativul *cetăţene,* de o minimă politeţe. Persoanele din apropiere se încordară şi priviră în altă parte. Toţi cei care vorbeau tăcură. O persoană, care şedea singură la câţiva metri de noi, una dintre cele două îmbrăcate după moda radchaiană, în haine din stofă groasă, ieftină, şi cu mănuşi, închise ochii, inspiră de câteva ori, apoi îi deschise. Dar nu spuse nimic.

M-am prefăcut că nu le bag în seamă.

— Am nevoie de cazare, cetăţene.

— Aici n-ai să găseşti hoteluri luxoase, răspunse persoana care mi se adresase cu atâta insolenţă. Aici nu vine nimeni să *locuiască.* Aici oamenii vin să bea sau să mănânce specialităţi ychane, *autentice.*

— *Militarii* vin aici să-i zvânte în bătaie pe cei care-şi văd de treabă, mormăi cineva din spatele meu.

Nu m-am întors să văd cine era, doar i-am trimis un mesaj rapid, în gând, lui Kalr Cinci, prin care îi ordonam să nu facă nicio mişcare.

— Iar guvernatorul are întotdeauna spaţiu pentru oamenii *importanţi,* continuă persoana care vorbise până atunci, ca şi cum cealaltă voce n-ar fi existat.

— Poate nu vreau să stau cu guvernatorul.

Nu ştiu de ce, dar mi se păruse replica potrivită. Toţi cei din jur izbucniră în râs. Mai puţin persoana îmbrăcată în haine radchaiene, mult prea tăcută. Puţinele insigne pe care le purta erau obişnuite şi ieftine – din alamă sau sticlă colorată. Departe de a indica apartenenţa la o familie anume. Doar un mic IssaInu, emailat, prins de guler, sugera ceva despre ea. Era Emanaţia mişcării şi a repausului, semn că persoana respectivă ar fi putut face parte dintr-o sectă ce practica un anume tip de meditaţie. Emanaţiile însă se bucurau de mare popularitate şi, dat fiind că aici se aflau în faţa templului lui Amaat, poate ţineau locul unor zei athoekani. De aceea, în ultimă analiză, nici măcar IssaInu nu-mi spunea mare lucru. Dar mă intriga.

Am tras scaunul din faţa ei şi m-am aşezat.

— Văd că eşti foarte furioasă, i-am zis eu.

— Ar fi lipsit de raţiune, răspunse ea, cu întârziere.

— Sentimentele şi gândurile sunt irelevante.

Mi-am dat seama că o luasem prea tare, că, dintr-o clipă într-alta, va sări în picioare şi va pleca de acolo.

— Forţele de securitate se îngrijesc doar de fapte, am adăugat eu.

— Aşa se spune, zise ea, îndepărtă bolul din faţa ei şi dădu să se ridice.

— Stai jos, m-am răstit, autoritar, tonul meu ţintuind-o locului.

I-am făcut semn patroanei să se apropie.

— Vreau şi eu un bol cu ce beau ceilalţi.

Am primit un bol cu un fel de pudră care, după ce turnai apă clocotită peste ea, se transforma în ceaiul gros pe care îl beau toţi clienţii. Am gustat din el.

— Ceai, am ghicit eu. Şi boabe prăjite? Ce fel de boabe?

Patroana îşi dădu ochii peste cap, de parcă tocmai aş fi spus o prostie, şi se îndepărtă fără să-mi răspundă. Am ridicat din umeri, resemnată, şi am gustat din nou.

— Mda, am făcut eu spre persoana din partea cealaltă a mesei, care, între timp, nu se relaxase deloc, dar cel puţin n-o luase la fugă. Trebuie să fie o chestie politică.

Făcu ochii mari, inocenţa întruchipată.

— Poftim, cetăţene?

Politicoasă conform uzanţelor, cu ostentaţie chiar, deşi sigur îşi dăduse seama că are de-a face cu o persoană de rang înalt şi, în consecinţă, ar fi trebuit să folosească apelativul la care eram îndreptăţită, dacă ar fi ştiut cine sunt. Şi dacă într-adevăr voia să fie politicoasă.

— Nimeni de-aici nu te priveşte şi nici nu vorbeşte cu tine, am zis eu. Iar accentul cu care vorbeşti nu e la fel cu al celorlalte. Nu eşti de pe aici. De obicei, reeducarea dă rezultate prin condiţionare directă, prin transformarea lucrului pentru care ai fost arestată în ceva extrem de neplăcut.

Sau ceva extrem de complicat, departe de a fi la îndemână, cum părea la început.

— Iar ceea ce te deranjează cel mai mult e felul în care îţi exteriorizezi furia. Fiindcă eşti foarte furioasă.

Deşi aici nu vedeam nicio faţă cunoscută, furia era o reacţie pe care o recunoşteam imediat. Furia devenise un tovarăş de nădejde pentru mine.

— A fost o mare nedreptate, de la început şi până la sfârşit, corect? N-ai făcut nimic rău. Nimic din ceea ce crezi că ar fi rău.

După toate aparenţele, nimeni de aici nu credea că persoana din faţa mea făcuse ceva rău. Nu fusese alungată din local, prezenţa ei nu-i deranja pe cei din jur.

— Ce s-a întâmplat?

Câteva clipe rămase tăcută.

— Eşti obişnuită să vrei ceva şi să obţii acel ceva numaidecât, zise ea în cele din urmă.

— E prima oară când calc în Staţia Athoek, am răspuns eu şi am mai luat o gură de ceai gros. Sunt aici de-abia de o oră şi, până acum, nu prea îmi place ce văd.

— Atunci încearcă în altă parte, propuse ea cu o voce uniformă, aproape fără nicio urmă de ironie sau sarcasm, ca şi cum ar fi vrut să spună exact ce spusese.

— Deci ce s-a întâmplat?

— Cât ceai bei, cetăţene?

— Beau destul. Ca orice radchaiană.

— Fără îndoială că bei din cel mai bun.

Aceeaşi sinceritate aparentă. Mi-am dat seama că-şi recăpătase în mare parte calmul şi că această amabilitate exagerată, cu răbufnirile de furie aproape imperceptibile, era ceva normal la ea.

— Cules manual, cu mugurii cei mai rari şi mai delicaţi.

— Chiar atât de pretenţioasă nu sunt, am răspuns eu pe acelaşi ton.

Deşi, ca să fiu sinceră, habar nu aveam dacă ceaiul pe care îl beam era cules manual şi nici nu-i cunoşteam istoria; îi ştiam doar numele şi că era de soi bun.

— Deci ceaiul e cules manual...

— O parte. Ar trebui să mergi pe planetă şi să vezi plantaţia. Se organizează tururi foarte ieftine. Şi mult apreciate de turişti. Mulţi oameni vin aici doar ca să vadă ceaiul. De ce n-ar veni? Ce s-ar face radchaienele fără ceai? Sunt sigură că vreun cultivator ar fi încântat să-ţi fie chiar el ghid.

M-am gândit la Fosyf.

— Poate că am să încerc, am spus eu şi am mai luat o gură din ceaiul-terci.

Ridică bolul şi bău ce mai rămăsese în el. Se ridică.

— Mulţumesc, cetăţene, pentru conversaţia interesantă.

— A fost o plăcere să te întâlnesc, cetăţene. Eu stau la nivelul patru. Mă poţi vizita după ce ne instalăm.

Se înclină fără să dea un răspuns. Dădu să plece, dar înţepeni când ceva greu se izbi cu putere de perete.

Toţi cei din local ridicară privirea. Patroana trânti ceainicul pe masă, dar clienţii nici nu băgară în seamă zgomotul, atât de concentraţi erau asupra a ceea ce se întâmpla afară, în sala mică, acoperită de umbre. Furioasă, fioroasă, patroana ieşi cu

paşi mari, hotărâţi, din local. M-am ridicat în picioare şi am urmat-o, cu Cinci în spatele meu.

Afară, unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* îl lipise de perete pe vopsitor, răsucindu-i mâna dreaptă la spate. Judecând după petele roz-cafenii de pe cizme, după balta din jur şi urmele de pe podea, dăduse un picior zdravăn cutiei. Căpitanul Hetnys stătea exact unde o lăsasem şi privea impasibilă. În tăcere.

Patroana se proţăpi în faţa unităţii ancilare.

— Cu ce-a greşit? N-a făcut nimic rău!

Unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* nu răspunse, doar răsuci şi mai tare braţul vopsitorului, silindu-l să se dezlipească de perete, cu un ţipăt de durere, să se întoarcă, să cadă în genunchi şi apoi cu faţa la podea. Vopseaua îi pătă hainele şi jumătate din faţă. Unitatea ancilară îl apăsă cu un genunchi între omoplaţi, făcându-l să icnească şi apoi să scoată un scâncet.

Patroana se dădu înapoi, însă nu plecă.

— Lasă-l în pace! L-am *angajat* ca să vopsească uşa.

Era momentul să intervin.

— *Sabia lui Atagaris,* dă-i drumul cetăţeanului.

Unitatea ancilară şovăi. Poate fiindcă nu se gândea la vopsitor ca la un cetăţean. Apoi îi dădu drumul şi luă poziţia de drepţi. Patroana îngenunche lângă vopsitor, îi vorbi într-o limbă necunoscută mie, dar după intonaţie mi-am dat seama că-l întreba dacă era rănit. Ştiam că nu – *Sabia lui Atagaris* îl strânsese atât cât să nu-l vatăme iremediabil. Procedasem şi eu la fel, în acelaşi scop, de multe ori.

Am îngenuncheat lângă patroană.

— S-ar putea să ai braţul rupt, i-am zis vopsitorului. Nu te mişca. Am să chem echipa medicală.

— Echipa medicală nu vine aici, spuse patroana cu o voce plină de amărăciune şi dispreţ.

Apoi i se adresă vopsitorului:

— Poţi să te ridici?

— N-ar trebui să te mişti, l-am sfătuit eu.

Dar vopsitorul nu mă luă în seamă. Cu ajutorul patroanei şi a altor două persoane reuşi să se ridice în picioare.

— Comandant, zise căpitanul Hetnys, vizibil indignată şi străduindu-se să se controleze. Această persoană a atentat la integritatea fizică a Staţiei!

— Această persoană vopsea uşa unei ceainării la cererea patroanei, am răspuns eu.

— Dar nu avea autorizaţie, comandant! Iar vopseaua mai mult ca sigur a fost furată.

— Ba n-a fost furată! strigă patroana în timp ce vopsitorul se îndepărta încet, sprijinit de cele două persoane, una dintre ele fiind chiar cetăţeana furioasă cu mănuşi cenuşii. Am *cumpărat-o* eu!

— L-ai întrebat de unde are vopseaua? m-am adresat eu căpitanului Hetnys, care mă privi uluită, semn că întrebarea i se părea absurdă. L-ai întrebat dacă are autorizaţie?

— Dar, comandant, nimeni nu are voie să se atingă de *nimic* aici.

Deşi căpitanul Hetnys încerca din răsputeri să-şi controleze vocea, eu tot îi ghiceam frustrarea.

Un motiv în plus să mă întreb de ce această activitate nepermisă provoca o reacţie atât de violentă.

— Ai întrebat Staţia dacă vopseaua e furată?

Întrebarea i se păru fără sens căpitanului Hetnys.

— E vreun motiv pentru care n-ai chemat forţele de securitate?

— Comandant, acum *noi suntem* forţele de securitate în Grădina Subterană. Noi trebuie să asigurăm ordinea dacă lucrurile o iau razna. Forţele de securitate ale Staţiei nu vin aici. Nimeni...

— Nu trebuie să vină aici, am completat-o eu şi m-am întors spre Cinci. Ai grijă ca cetăţeanul să ajungă fără probleme la spital şi ca rănile să-i fie tratate imediat.

— N-avem nevoie de ajutorul *tău,* protestă patroana ceainăriei.

— Chiar aşa? am întrebat-o eu şi i-am făcut semn lui Cinci să plece, apoi m-am întors din nou spre căpitanul Hetnys. Vasăzică *Sabia lui Atagaris* e şeful forţelor de securitate în Grădina Subterană.

— Da.

— Are... sau ai... ceva experienţă în coordonarea securităţii civile?

— Nu, dar...

— Felul în care unitatea ancilară i-a răsucit mâna vopsitorului nu e indicat atunci când e vorba de cetăţeni. În plus, e foarte

posibil să sufoci pe cineva atunci când îl pui să îngenuncheze astfel.

O chestie care nu deranja pe nimeni dacă viaţa persoanei în cauză nu conta.

— Împreună cu nava te vei familiariza imediat cu regulile de abordare a cetăţenilor civili. Şi le vei respecta întocmai.

— Îmi cer iertare. Nu cred că înţelegi. Aceşti oameni sunt..., se opri şi coborî vocea. Aceşti oameni au un pospai de civilizaţie. Şi pot scrie orice pe pereţi. În asemenea momente ar putea împrăştia zvonuri, ar putea transmite mesaje secrete sau îndemnuri la revoltă, care să aţâţe populaţia...

Se opri din nou, negăsindu-şi cuvintele.

— Iar Staţia nu poate vedea aici, comandant. Aici ar putea fi tot felul de intruşi. Sau chiar alieni!

Preţ de o clipă, cuvintele „tot felul de intruşi” mă descumpăniră. Potrivit căpitanului Hetnys, toţi cei de aici erau intruşi – nimeni nu avea permisiunea să fie în Grădina Subterană. Apoi mi-am dat seama că se referea la cei a căror existenţă nu era recunoscută. Oameni care se născuseră aici fără ştirea Staţiei şi fără să li se implanteze monitoare. Oameni pe care Staţia nu-i ţinea sub observaţie în niciun fel.

Puteam admite că existau câţiva. Dar atât de mulţi, încât să fie o problemă?

— Intruşi? am întrebat recurgând la accentul meu antic şi la o voce uşor sceptică. Alieni? *Haida-de* căpitane.

— Îmi cer iertare, comandant. Bănuiesc că eşti obişnuită cu locuri în care toată lumea e civilizată. În care toată lumea şi-a însuşit pe deplin modul de viaţă radchaian. Aici nu ai de-a face cu aşa ceva.

— Căpitane Hetnys. Tu şi echipajul tău veţi recurge la violenţă împotriva cetăţenilor acestei Staţii doar în cazuri de forţă majoră, am zis eu şi am continuat în ciuda dorinţei ei evidente de a protesta. Dar chiar şi în astfel de cazuri vă veţi supune aceloraşi norme ca şi forţele de securitate ale Staţiei. Clar?

Clipi de câteva ori şi se abţinu de la orice protest.

— Clar.

M-am întors spre unitatea ancilară.

— *Sabia lui Atagaris.* Clar?

Unitatea ancilară şovăi. Surprinsă, fără îndoială, de faptul că mă adresam direct ei.

— Clar.

— În regulă. Vreau să continui această conversaţie între patru ochi.

Capitolul 7

La recomandarea şi cu ajutorul Staţiei solicitasem un apartament la etajul patru. Aerul de acolo era stătut şi, bănuiam eu, cele câteva panouri de iluminat rezemate de pereţi fuseseră luate de pe coridoarele din apropiere, dat fiind că magazinele mai mici probabil nu erau deschise astăzi, iar cele mari poate că nu aveau tot personalul la dispoziţie. Dar chiar şi în lumina difuză, pereţii şi podelele arătau mult prea pline de praf şi murdărie. În afară de bagajele noastre, bucăţelele de lemn şi cioburile de sticlă de pe jos sugerau că cine locuise aici înainte ca Grădina Subterană să fie afectată nu luase absolut totul, obiectele încă utile fiind cărate de acolo de-a lungul anilor.

— Nu avem apă, comandant, zise locotenent Tisarwat. Ceea ce înseamnă că băile cele mai apropiate sunt... nu-ţi recomand să le vezi. Deşi nu este apă, oamenii le-au folosit pentru... ştii tu. În fine. Am trimis-o pe Nouă să caute nişte găleţi şi ceva de curăţat.

— Foarte bine, locotenent. E vreun loc în care să pot vorbi cu căpitanul Hetnys? Şi să stăm jos?

Am citit panică în ochii liliachii ai locotenentului Tisarwat.

— Comandant, nu aveţi unde să staţi jos, doar pe podea. Sau pe bagaje.

Ceea ce ar fi întârziat despachetarea.

— Atunci vom sta pe podea.

Mila lui Kalr îmi transmise un val de indignare din partea fiecărei Kalr prezente aici, dar niciuna nu spuse nimic şi nu-şi schimbă expresia, cu excepţia locotenentului Tisarwat, care se străduia să-şi ascundă disperarea.

— E cineva prin apropiere?

— Staţia spune că nu, răspunse Tisarwat şi arătă spre uşă. Aici e probabil locul cel mai bun.

Căpitanul Hetnys mă urmă în camera indicată de Tisarwat. M-am ghemuit pe podeaua murdară şi i-am făcut semn să-mi urmeze exemplul. Şovăi puţin, apoi se ghemui şi ea, în faţa mea, unitatea ancilară rămânând în picioare, în spate.

— Căpitane, în acest moment tu sau nava ta transmiteţi vreo informaţie Staţiei?

Căpitanul făcu ochii mari.

— Nu, comandant.

O scurtă verificare îmi spuse că nici nava mea nu transmitea nimic.

— Mda... Dacă înţeleg bine, tu crezi că, foarte probabil, presgerii vor ataca acest sistem. Că, poate, sau şi infiltrat în Staţie.

Radchul cunoştea – era în contact cu – trei specii de alieni: geckii, rrrrrrii şi presgerii. Geckii rareori îşi părăseau planeta de baştină. Relaţiile cu rrrrrrii erau tensionate, fiindcă prima întâlnire cu ei decursese dezastruos. Din cauza modului în care fusese conceput tratatul nostru cu presgerii, războiul cu rrrrrrii îl putea desfiinţa.

Iar înainte de încheierea tratatului, relaţiile cu presgerii fuseseră imposibile. Invariabil fatale, de fapt. Înainte de tratat, presgerii fuseseră duşmanii implacabili ai omenirii. Sau poate mai mult acaparatori decât duşmani.

— Se pare că locotenentul tău a crezut că *Mila lui Kalr* e o navă presgeră mascată.

— Întocmai, comandant, spuse ea, aproape uşurată.

— Ai vreun motiv să crezi că presgerii au încălcat tratatul? Ai vreun indiciu că i-ar interesa, cât de cât, Athoekul?

Ceva. O schimbare aproape imperceptibilă a expresiei.

— Comandant, de aproape o lună n-am mai comunicat oficial cu nimeni. Am pierdut contactul cu Omaugh acum douăzeci şi şase de zile, ca toată partea asta din provincie. Am trimis nava *Mila lui Phey* la Omaugh ca să afle ce s-a întâmplat, dar chiar dacă a ajuns acolo şi acum e în drum spre noi, va sosi aici de-abia peste câteva zile.

Nava trebuie să fi ajuns la Omaugh la scurt timp după ce plecasem eu de acolo.

— Canalele oficiale de ştiri ale guvernatorului sistemului anunţă doar „dificultăţi neprevăzute”, iar oamenii sunt tot mai agitaţi, continuă căpitanul.

— E de înţeles.

— Apoi, acum zece zile, am pierdut toate legăturile cu Palatul Tstur.

Probabil în momentul în care veştile din Omaugh au ajuns la Tstur, plus distanţa de aici până acolo.

— Presgerii n-au fost niciodată prietenii noştri, comandant şi... în plus, am auzit şi altele.

— De la căpitanul Vel. Despre felul în care presgerii subminează Radchul.

— Da, comandant. Dar tu susţii că Vel e trădătoare.

— Presgerii n-au nicio legătură cu asta. Stăpâna Radchului e în conflict cu sine însăşi. S-a disociat în cel puţin două facţiuni, fiecare cu interesele ei. Cu idei opuse despre viitorul Radchului. Amândouă recrutează nave ca să-şi susţină cauza.

Am ridicat privirea spre unitatea ancilară care stătea în poziţie de drepţi, lipsită de expresie. Nepăsătoare, în aparenţă. În mod cert o atitudine înşelătoare.

— *Sabia lui Atagaris.* Te afli în acest sistem de aproximativ două sute de ani.

— Întocmai, comandant, răspunse ea cu o voce ştearsă, plată, care nu trăda nimic din surpriza pe care sigur i-o producea faptul că mă adresam direct ei pentru a doua oară.

— Stăpâna Radchului a făcut mai multe vizite în acest timp. A purtat vreo discuţie între patru ochi cu tine? Poate aici, în Grădina Subterană?

— Nu înţeleg întrebarea, comandant, răspunse *Sabia lui Atagaris* prin intermediul unităţii ancilare.

— Te-am întrebat dacă ai purtat o discuţie privată cu Anaander Mianaai, pe care să n-o audă nimeni, am repetat eu ştiind prea bine de ce ocolea răspunsul. Dar poate că deja mi-ai răspuns. Ai vorbit cu cea care susţine că presgerii s-au infiltrat în Radch sau cu cealaltă?

Cealaltă îmi dăduse comanda navei *Mila lui Kalr.* Şi mi-o trimisese pe Tisarwat.

Sau, ferească-ne zeii, oare exista şi o a treia Mianaai, care îşi justifica faptele cum credea ea de cuviinţă?

— Îmi cer iertare, comandant, că vorbesc deschis, interveni căpitanul Hetnys în scurta tăcere care urmă după întrebarea mea.

— Chiar te rog, căpitane.

— Comandant, spuse ea, şi înghiţi în sec. Îmi cer din nou iertare, dar ştiu numele comandanţilor de flotă din această provincie, iar al tău nu este printre ele.

Între timp, mai mult ca sigur *Sabia lui Atagaris* îi arătase dosarul meu – sau o parte din el, la cât avea acces – în care văzuse că eram comandant de flotă de-abia de câteva săptămâni. De când intrasem în armată. Dintr-o astfel de informaţie se puteau trage mai multe concluzii şi se pare că ea alesese una singură: fusesem numită în grabă, dintr-un motiv obscur şi fără să am pregătire militară. Faptul că mi-o spunea de la obraz era elocvent pentru cât preţ punea pe propria viaţă.

— Numirea mea e de dată recentă.

Faptul în sine ridica mai multe semne de întrebare. La un ofiţer precum căpitanul Hetnys unul dintre ele era probabil de ce nu fusese ea numită comandant de flotă. Şi primul care îi venea în minte.

— Comandant, se îndoieşte cineva de loialitatea mea? întrebă Hetnys şi imediat îşi dădu seama că nu cariera ei era problema cea mai presantă acum. Ai spus că Stăpâna e... disociată. Că acesta este rezultatul unui conflict cu ea însăşi. Nu sunt sigură că înţeleg cum se poate întâmpla aşa ceva.

— E mult prea complexă ca să continue ca o singură entitate, căpitane. Dacă a fost vreodată una singură.

— Dar bineînţeles că a fost, comandant. Şi este. Îmi cer iertare, dar poate că nu ai suficientă experienţă în privinţa navelor cu echipaje alcătuite din unităţi ancilare. Nu e chiar acelaşi lucru, deşi se aseamănă foarte mult.

— Cu tot respectul, căpitane, te informez că dosarul meu nu-ţi este disponibil în totalitate, am zis eu cu voce rece, plină de ironie. Sunt destul de familiarizată cu unităţile ancilare.

— Chiar şi aşa, comandant, dacă ceea ce spui este adevărat, că Stăpâna este împărţită în două şi se luptă cu ea însăşi, dacă ambele sunt Stăpâna Radchului şi nu o... impostoare, cum ştim care este cea adevărată?

Am luat aminte că aceasta era o idee nouă pentru căpitanul Hetnys. Că, până acum, nicio radchaiană nu pusese la îndoială identitatea lui Anaander Mianaai şi nici nu se întrebase cât de îndreptăţită îi era domnia. Totul se subînţelesese de la sine.

— Amândouă sunt, căpitane.

Hetnys nu arătă că ar fi înţeles.

— Dacă „adevăratei” Anaander nu i-ar păsa de vieţile cetăţenilor câtă vreme câştigă lupta cu ea însăşi, te-ai mai supune ordinelor ei?

Rămase tăcută mai bine de trei secunde.

— Cred că aş dori să ştiu mai multe.

Ceea ce mi se părea corect.

— Dar, cu permisiunea ta, comandant, vreau să vă spun că am auzit anumite lucruri despre infiltrarea alienilor.

— De la căpitanul Vel.

— Întocmai, comandant.

— Vorbea aiurea.

Mai degrabă era manipulată, astfel unei Anaander îi venea mai uşor s-o atragă de partea ei – şi poate s-o facă să creadă – acuzând un duşman din afară, unul de care aproape toţi radchaienii se temeau şi pe care-l urau.

Dar eu nu puteam spune cu mâna pe inimă că presgerii nu erau deloc implicaţi. Presgerii erau cei care fabricaseră arma pe care o purtam sub haină, invizibilă pentru orice scaner, cu gloanţe capabile să străpungă orice material din univers. Presgerii, care vânduseră aceste arme, douăzeci şi cinci la număr, garseddailor ca să se opună anexării de către Radch.

Şi tocmai distrugerea Garseddului, nimicirea tuturor fiinţelor din acel sistem, provocase criza lui Anaander, un conflict personal atât de intens, încât nu-l putea rezolva decât războindu-se cu ea însăşi.

Dar criza se pregătea de mult. Mii de corpuri distribuite prin tot spaţiul radchaian, douăsprezece cartiere generale, toate aflate în contact permanent, deşi cu întârziere din cauza distanţelor imense. Spaţiul radchaian – ca şi Anaander – se extinsese constant timp de trei mii de ani, şi de aceea unui gând îi trebuia de-acum săptămâni întregi ca să ajungă la toate replicile ei. Prin urmare, totul era menit să cedeze la un moment dat.

Evident, privind retrospectiv. Era evident şi înainte, ai crede. Dar e atât de uşor să nu vezi ceea ce este clar, chiar şi la mult timp după ce ar trebui să fie la îndemâna ta.

— Căpitane, ordinul meu e să ai grijă de siguranţa şi stabilitatea acestui sistem. Chiar şi dacă asta înseamnă să-l aperi de Stăpâna Radchului, cum voi face şi eu. Dacă primeşti ordin să treci într-o tabără sau alta, sau dacă ai convingeri politice solide, ia-ţi nava şi pleacă. De preferat cât mai departe de Athoek.

Căpitanul se gândi o clipă mai mult decât mi-aş fi dorit.

— Comandant, datoria mea nu este să am convingeri politice.

Nu eram sigură cât de onest era răspunsul ei.

— Datoria mea este să execut ordinele.

— Care până acum au fost să-l ajuţi pe guvernatorul sistemului să menţină ordinea aici. De acum încolo ordinele sunt să mă ajuţi pe mine să asigur protecţia acestui sistem.

— Am înţeles, comandant. Desigur. Dar...

— Dar?

— Fără să-ţi jignesc inteligenţa şi capacitatea..., zise ea şi se opri, dându-şi seama că alesese un început al frazei care avea să ducă la un sfârşit penibil.

— Te îngrijorează lipsa mea de experienţă militară.

Căpitanul Hetnys considera că merită să-şi pună viaţa în primejdie aducând din nou subiectul în discuţie. Am schiţat un zâmbet plăcut.

— Ce-i drept e drept, uneori Administraţia face şi numiri aiurea.

Scoase un murmur amuzat. Toţi militarii se plângeau de felul în care Administraţia înţelegea să aranjeze lucrurile.

— Dar nu Administraţia m-a numit, ci însăşi Anaander Mianaai.

Cât se poate de adevărat, dar nu şi un argument hotărâtor, pe care să-l invoc cu prea multă plăcere.

— Sigur, ţi-ai putea spune: „E o Mianaai, e verişoara Stăpânei Radchului”.

Muşchii feţei îi tresăriră scurt, semn că se gândise la asta.

— Şi ai mai avut de-a face cu persoane promovate doar fiindcă erau înrudite cu cine trebuie. Nu te învinovăţesc, am trecut şi eu prin asta. Dar, în ciuda a ceea ce-ai văzut în versiunea disponibilă a dosarului meu, să ştii că *nu* sunt un proaspăt recrut.

Medită la cuvintele mele. Încă un minut şi ajungea la concluzia că mi-am dedicat întreaga carieră misiunilor speciale, tot ce făcusem până acum fiind prea secret ca să pot recunoaşte, chiar şi parţial.

— Comandant, îmi cer scuze.

I-am făcut semn că nu era nevoie de aşa ceva.

— Dar serviciul de misiuni speciale acţionează, de obicei, la limita... legii şi...

O replică uluitoare din partea unei persoane care nici măcar nu clipise când unităţile ancilare din subordinea ei maltrataseră cetăţeni.

— Din întâmplare, am ceva experienţă în privinţa situaţiilor care degenerează atunci când cineva acţionează prea la limita legii. Şi când cineva acţionează în litera, şi nu în spiritul limitei legii. Chiar dacă Athoek ar fi complet lipsit de probleme, întreg spaţiul radchaian trece printr-o situaţie scăpată de sub control.

Dădu să mai întrebe ceva, dar păru că se răzgândeşte.

— Am înţeles.

Am ridicat ochii spre unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris,* nemişcată şi tăcută în spatele ei.

— Dar tu?

— Eu execut ordinele căpitanului, comandant, răspunse ea.

Fad. Aparent fără nicio urmă de emoţie. Dar aproape sigur surprinsă de întrebarea mea.

— Mda, am făcut eu, considerând că n-are rost să forţez nota prea mult, şi m-am ridicat în picioare. A fost o zi grea pentru noi toate. Propun să ne înviorăm puţin. Dacă nu mă înşel, căpitane, ai primit o invitaţie la cină.

— Ca şi tine, îmi aminti căpitanul Hetnys. Cu siguranţă mâncarea va fi excelentă. Iar la masă vor fi prezente şi câteva persoane cu care probabil ai dori să te întâlneşti.

Încercă să nu privească în jur, la încăperea murdară, aproape întunecată. Fără obiecte de mobilier. Fără apă.

— Guvernatorul va fi acolo, fără doar şi poate, comandant.

— Atunci cred că s-ar cuveni să merg şi eu.

Capitolul 8

Apartamentul lui Fosyf Denche dispunea de o sufragerie cu un perete de sticlă care făcea legătura cu sala principală de dedesubt, aglomerată chiar şi la această oră. De patru metri pe opt, cu pereţii vopsiţi în ocru. Un şir de plante se întindea pe un raft înalt, tulpinile lungi şi groase ajungând până aproape de podea, cu ţepi ascuţiţi şi frunze rotunde, groase, de un verde intens. Oricât de spaţioasă, după standardele Staţiei, ar fi fost sufrageria, tot n-ar fi reuşit să facă faţă familiei şi angajaţilor unei radchaiane înstărite – verişoare, cliente, servitoare, plus copiii acestora – şi, judecând după cei şase copii mici, mai mult sau mai puţin dezbrăcaţi, cu ochii mai mult sau mai puţin lipiţi de somn, împrăştiaţi pe pernuţele din camera de zi alăturată, acesta era cel puţin al doilea schimb al cinei festive.

— Comandantul este colecţionar, la fel ca tine, administrator Celar! spuse Fosyf de la un capăt al mesei din lemn deschis la culoare, aurit.

Fosyf era vizibil mulţumită de descoperire. Îndeajuns ca să-şi ascundă, într-un fel, dezamăgirea provocată de faptul că nu oferisem nicio informaţie privind pierderea contactului cu Palatele cele mai apropiate sau de incapacitatea ei de a mă presa, politicos, să o fac.

Celar, administratorul Staţiei, încercă să se arate cât de cât interesată.

— Eşti colecţionar, comandant? De cântece? Ce fel de cântece?

Era o persoană trupeşă, îmbrăcată în haine roz strălucitor şi cu o eşarfă galben-verzuie. Cu pielea măslinie, cu ochii negri, cu părul des, plin de cârlionţi şi pieptănat în sus, ca un turn în creştetul capului. Era foarte frumoasă şi, mi-am zis eu, conştientă de acest lucru, deşi nu cât să deranjeze. Fiica ei, Piat, şedea alături, tăcută şi mult prea retrasă. Nu era la fel de trupeşă şi nici la fel de frumoasă, dar îndeajuns de tânără ca să aibă timp să-şi egaleze mama în ambele privinţe.

— Gustul meu e mai degrabă eclectic decât discriminatoriu, administrator.

Am făcut semn că nu doresc încă o porţie de ouă afumate. Căpitanul Hetnys şedea tăcută lângă mine, concentrată asupra celei de a doua porţii. În faţa mea, lângă administratorul Staţiei, stătea Giarod, guvernatorul sistemului, înaltă şi latră în spate, îmbrăcată într-o haină verde, lungă şi largă, din stofă moale. Nuanţa ciudată a pielii îmi spunea că şi-o înnegrise. Din clipa în care intrase, se purtase la fel de firesc de parcă ar fi fost vorba de o cină obişnuită, nimic ieşit din comun.

— Pe mine mă interesează în mod deosebit muzica ghaoneză, se confesă administratorul Celar.

Fosyf zâmbi larg. Raughd, fiica lui Fosyf, surâse prefăcut, aproape reuşind să-şi ascundă plictiseala. De la sosirea mea se arătase un pic prea atentă, prea respectuoasă – văzusem atât de mulţi tineri din aceeaşi clasă socială, îi cunoscusem atât de aproape şi de atâta vreme, încât chiar şi fără să-mi spună o IA, mi-am dat seama că era mahmură. Şi că medicamentul pe care-l luase ca să scape de mahmureală începuse să-şi facă efectul.

— Am crescut la câteva portaluri de Ghaon şi am fost administrator-adjunct la Staţia de acolo timp de douăzeci de ani, continuă Celar. A fost pur şi simplu fascinant! Şi mi-a venit atât de greu să găsesc ceva real, autentic.

Luă cu furculiţa o bucăţică dintr-un fruct pane, dar în loc s-o vâre în gură, o coborî sub masă. Lângă ea, Piat zâmbi uşor, sincer, pentru prima dată de când eram acolo.

— Muzica ghaoneză în general? am întrebat eu.

Staţia în care servise administratorul Celar era în construcţie când trecusem ultima oară pe acolo, cu secole în urmă.

— La momentul anexării existau cel puţin trei entităţi politice pe Ghaon, depinde cum numeri, şi se vorbeau aproximativ şapte limbi importante, fiecare cu stilurile ei muzicale specifice, am adăugat.

— Atunci înţelegi prea bine, zise Celar, uitând pe moment de orice urmă de precauţie faţă de mine. Atâta bogăţie şi doar câteva cântece ghaoneze rămase...

— Ce mi-ai da pentru un cântec ghaonez pe care nu l-aţi auzit niciodată? am întrebat eu.

Făcu ochii mari, nevenindu-i să creadă.

— Comandant, zise ea indignată şi ofensată. Îţi baţi joc de mine.

Am ridicat o sprânceană.

— Vorbesc foarte serios. Am câteva cântece dintr-o navă care s-a aflat acolo în timpul anexării.

N-am menţionat că eu fusesem nava respectivă.

— Ai întâlnit *Răzbunarea lui Toren*! exclamă ea. Ce pierdere! Ai servit în ea? Ce mult mi-am dorit să întâlnesc pe cineva care a fost în nava aceea. Unul dintre horticultorii noştri a avut o soră care a servit în *Răzbunarea lui Toren,* dar cu mult înainte de a veni aici. Era doar un copil când...

Clătină din cap, plină de regrete şi adăugă:

— Ce păcat!

Era momentul să schimb subiectul. M-am întors spre guvernatorul Giarod.

— Pot să te întreb mai în amănunt despre ritualul religios care te-a ţinut ocupată toată ziua? am zis eu cu accentul elegant al oricărui ofiţer provenit dintr-o familie sus-pusă, pe un ton curtenitor, dar şi cu o undă de reproş.

— Bineînţeles, dar nu sunt sigură câte răspunsuri la obiect îţi pot da.

La fel ca Celar, administratorul Staţiei, luă o bucată de fruct pane, apoi păru că o coboară sub masă.

— Aha, misterele templului! am exclamat eu.

Cunoscusem câteva de-a lungul vieţii mele de două mii de ani. Niciunul care să rămână un mister – doar dacă Anaander Mianaai devenea părtaşă la secretele lor. În consecinţă, misterele care supravieţuiseră erau neexclusiviste. Cel puţin teoretic – accesul la ele costa fantastic de mult.

Guvernatorul Giarod mai strecură o bucată de fruct sub masă. Pentru un copil mai greu de mulţumit şi poate mai întreprinzător decât surorile şi verişoarele ei, am bănuit eu.

— Misterele sunt foarte vechi, continuă guvernatorul. Şi foarte importante pentru athoekani.

— Importante pentru athoekani sau doar pentru xhai? Şi sunt legate în vreun fel de povestea despre athoekanii care s-au prefăcut că-şi taie penisurile?

— O interpretare greşită, răspunse guvernatorul Giarod. Festivalul Genitalia e mult mai vechi decât anexarea. Athoekanii, xhaii mai ales, sunt un popor care pune mare preţ pe spirit. Pe metaforă, faţă de modul material, impropriu, de a vorbi despre lucruri imateriale... Dacă te interesează spiritualul, te îndemn să te iniţiezi în aşa ceva.

— Tare mă tem că pe comandant o interesează mai mult muzica decât spiritul, interveni Fosyf înainte de a avea timp să răspund. O interesează doar dacă e vorba de cântece.

O intervenţie plină de obrăznicie, însă bazată pe adevăr.

Sub masă, o mână mică, goală, mă prinse de cracul pantalonului – persoana în cauză îşi pierduse răbdarea văzând-o pe guvernator atât de absorbită de conversaţie şi se hotărâse să-şi încerce norocul cu mine. Nu avea mai mult de un an şi era, din câte-mi puteam da seama, goală-puşcă. I-am oferit o bucăţică dintr-un fruct – evident unul dintre preferatele ei – pe care o luă cu o mână lipicioasă, o vârî în gură şi o mestecă preocupată, încruntată, sprijinindu-se de piciorul meu.

— Cetăţeanul Fosyf mi-a spus că muncitorii de pe domeniul ei cântă mai tot timpul, am remarcat eu.

— A, da! făcu administratorul Celar. În trecut, majoritatea erau aduşi de pe Samir, acum însă toţi sunt valskaayeni.

Am ciulit urechile, intrigată.

— *Toţi* muncitorii voştri sunt valskaayeni? am întrebat eu, strecurând încă o bucată de fruct sub masă.

Kalr Cinci era îndreptăţită să se plângă de petele lipicioase de pe pantalonii mei. Dar, în general, radchaienilor le plăceau copiii mici, deci indignarea ei nu avea cum să fie foarte mare.

— Samirul a fost anexat cu ceva timp în urmă, zise Fosyf. Toţi samirii sunt mai mult sau mai puţin civilizaţi acum.

— Mai mult sau mai puţin, mormăi căpitanul Hetnys, lângă mine.

— Cunosc destul de bine muzica valskaayană, am mărturisit eu, ignorând-o. Muncitorii sunt vorbitori de delsigă?

Fosyf se încruntă.

— Bineînţeles. Vorbesc o radchaiană aproximativă, asta mai mult ca sigur.

Valskaayul avea o întreagă planetă locuibilă, cu clima temperată, plus zeci de staţii şi sateliţi. Delsiga fusese limba pe care orice valskaayan trebuia s-o vorbească dacă voia să plece în lume ca să facă afaceri, dar nu era o certitudine că toţi valskaayenii o vorbeau.

— Şi-au păstrat tradiţia corală?

— O parte din ea, răspunse Celar. Acum şi improvizează, cântă pe mai multe voci cântecele pe care le-au învăţat de când

au sosit aici. Gamă majoră, gamă minoră, mişcări paralele, ştii ce zic, foarte primitiv, de altfel. Şi departe de a fi interesant.

— Fiindcă nu e autentic? am întrebat eu.

— Întocmai, spuse Celar.

— Eu nu ţin prea mult la autenticitate.

— Ai un gust eclectic, ca să te citez, zise Celar cu un zâmbet.

Am ridicat furculiţa în semn de aprobare şi am întrebat:

— A importat cineva muzică scrisă?

În anumite locuri de pe Valskaay – mai ales acolo unde delsiga era de cele mai multe ori prima limbă – cercurile corale fuseseră o instituţie socială importantă, fiecare persoană educată învăţând să descifreze notele.

— Ca să nu se mărginească la gamele majore primitive, neinteresante? am continuat eu, cu un dram de sarcasm în voce.

— Pentru numele lui Amaat! exclamă Fosyf. Muncitorii mei de-abia pot să lege trei cuvinte în radchaiană. Darămite să se adune ca să înveţe cum se citesc notele!

— Asta i-ar putea ţine ocupaţi, zise Raughd, care fusese tăcută până acum, zâmbind prefăcut. I-ar împiedica să se apuce de rele.

— Mda, în privinţa asta aş spune că samirii educaţi sunt cei care ne creează cele mai multe probleme, spuse Fosyf. Supraveghetorii sunt aproape toţi samiri. Majoritatea destul de inteligenţi. Şi de încredere, dar mereu se găsesc câţiva care fac notă discordantă şi dacă-i laşi să se adune, să-i convingă şi pe alţii, imediat vezi cum îi stârnesc pe muncitori. S-a întâmplat aşa ceva în urmă cu cincisprezece-douăzeci de ani. Muncitorii de pe cinci plantaţii s-au pus pe jos şi au refuzat să culeagă ceaiul. Pur şi simplu s-au pus în şezut! Noi le-am refuzat mâncarea pe motiv că au refuzat munca. Dar pe o planetă e inutil să faci aşa ceva. Cel care n-are chef de muncă poate trăi foarte bine din roadele pământului.

Mie însă nu mi se părea chiar atât de uşor să trăieşti din roadele pământului.

— Şi ce-aţi făcut, aţi adus muncitori din alte părţi?

— S-a întâmplat în plin sezon, răspunse cetăţeanul Fosyf. Toţi vecinii se confruntau cu aceleaşi greutăţi. În cele din urmă i-am adunat pe instigatori, i-am pedepsit exemplar, iar foarte curând muncitorii au reluat lucrul.

Aveam de pus atât de multe întrebări.

— Şi cu revendicările muncitorilor ce-aţi făcut?

— Ce revendicări! exclamă Fosyf cu indignare. Nu aveau niciun fel de revendicări cât de cât serioase. Să ştiţi că duc o viaţă destul de plăcută. Uneori parcă regret că n-am fost trimisă şi eu la cules de ceai.

— Rămâi aici? mă întrebă guvernatorul Giarod. Sau te întorci la navă?

— Rămân în Grădina Subterană.

Se aşternu imediat o tăcere totală, nu se mai auzi nici clinchetul holurilor atinse de furculiţe. Până şi servitoarele, care aranjau platourile pe bufetele din lemn deschis, aurit, înţepeniră. Copilaşul de sub masă mestecă ultima bucăţică de fruct, nepăsătoare la ce se întâmpla în jur.

Apoi Raughd izbucni în râs.

— De ce nu? Animalele alea împuţite n-au cum să se pună cu *tine,* nu?

În ciuda priceperii cu care reuşise să păstreze aparenţele, dispreţul îşi făcu loc în vocea ei. Mai avusesem de-a face cu oameni ca ea, de multe ori. Unii se dovediseră a fi ofiţeri destoinici, după ce învăţau ce trebuiau să înveţe. Alţii dimpotrivă.

— Să nu exagerăm, Raughd, zise mama ei cu blândeţe.

De fapt nimeni de la masă nu se arătă surprinsă sau şocată de cuvintele lui Raughd. Fosyf se întoarse spre mine.

— Raughd şi prietenele ei beau des în Grădina Subterană. Deşi i-am spus de multe ori că nu e un loc sigur.

— Nu e un loc sigur? am întrebat eu. De ce?

— Hoţii de buzunare nu sunt ceva ieşit din comun acolo, spuse Celar.

— Din cauza turiştilor! sări Raughd. *Ei* vor să fie jefuiţi. De asta se şi duc acolo. Ce se mai jeluiesc şi se tânguiesc forţelor de securitate!

Flutură, a lehamite, din mâna acoperită cu mănuşa albastră şi adăugă:

— Face parte din distracţia lor. Altfel ar fi mai precauţi.

Brusc, mi-am dorit să fiu în *Mila lui Kalr.* Medicul, care era de cart, se răstea la una dintre Kalrii de lângă ea. Locotenent Ekalu era cu ochii pe decada ei, care trebăluia prin jur. Seivarden, pe marginea patului, întrebă:

— Navă, ce face comandantul?

— E frustrată, răspunse *Mila lui Kalr* în urechea lui Seivarden. Şi furioasă. Nu e în niciun pericol, dar cum se spune, îi place să se joace cu focul.

— Ca de obicei, remarcă Seivarden aproape dispreţuitor.

Patru Etrepi, pe un coridor de pe o altă punte, începură să fredoneze un cântec cunoscut, fiecare în legea lui.

În sufrageria cu pereţii vopsiţi în ocru, copilul, trăgându-mă în continuare de cracul pantalonului, începu să plângă. Fosyf şi Raughd se arătară surprinse – după toate aparenţele nu ştiau că era cineva sub masă. M-am aplecat, am ridicat copilul şi l-am aşezat în poală.

— Ai avut o zi lungă, cetăţene, am zis eu pe un ton sobru.

Panicată, o servitoare se apropie în grabă şi luă copilul în braţe, şoptind:

— Îmi cer scuze, comandant.

— Nu face nimic, cetăţene.

Panica servitoarei mă surprinse – deşi Fosyf şi Raughd nu-şi dăduseră seama că sub masă se afla un copil, era clar că toţi ceilalţi ştiau, dar nimeni nu obiectase. Chiar m-ar fi contrariat dacă ar fi făcut-o. Pe de altă parte, deşi le cunoşteam pe radchaienele adulte de vreo două mii de ani şi văzusem şi auzisem toate mesajele pe care le primiseră sau le trimiseseră acasă, deşi interacţionasem cu copii mai mari sau mai mici în locurile anexate de Radch, niciodată nu fusesem într-o casă radchaiană, niciodată nu petrecusem prea mult timp în compania unor copii radchaieni. Prin urmare, nu puteam aprecia prea bine ceea ce era normal sau de aşteptat.

•

Cina se sfârşi cu un pahar de arac. M-am gândit la câteva modalităţi politicoase de a mă retrage, împreună cu guvernatorul Giarod, dar până să mă hotărăsc, am văzut-o pe locotenent Tisarwat – venită chipurile ca să-mi spună că apartamentul era gata, însă în realitate, bănuiam eu, sperând să mai fi rămas ceva de mâncare şi pentru ea. Imediat Fosyf porunci unei servitoare să-i împacheteze resturile. Tisarwat îi mulţumi frumos şi se înclină spre cei aşezaţi la masă. Raughd Denche o privi din cap până-n picioare, surâzând enigmatic – amuzată? Intrigată? Dispreţuitoare? Poate toate trei. Îndreptându-se de spate, Tisarwat surprinse privirea lui Raughd

şi păru şi ea intrigată. Erau apropiate ca vârstă şi, oricât de antipatică o găseam pe Raughd, o legătură între ele îmi putea fi de folos. Îmi putea aduce informaţii. M-am prefăcut că nu observ. Ca şi Piat, fiica administratorului Staţiei. M-am ridicat în picioare şi am spus, apăsat:

— Guvernator?

— Desigur, răspunse guvernatorul, cu acelaşi aplomb impresionant. Fosyf, a fost o cină delicioasă, ca întotdeauna, te rog să mulţumeşti bucătăresei din nou, face adevărate minuni. Dar datoria e datorie.

•

Biroul guvernatorului Giarod era peste drum de apartamentul lui Fosyf. Aceeaşi vedere spre sala principală, însă din partea opusă. Pereţii erau împodobiţi cu goblenuri din mătase crem cu frunze stilizate. Mese şi scaune joase, o icoană a lui Amaat în firida tradiţională din perete, cu un bol în faţă, dar fără să miroasă a tămâie – desigur, astăzi guvernatorul nu venise la treabă.

O trimisesem pe Tisarwat înapoi în Grădina Subterană cu trofeul ei – mâncare mai mult decât suficientă chiar şi pentru o tânără de şaptesprezece ani, complimentele adresate bucătăresei lui Fosyf fiind pe deplin meritate – şi mă lipsisem şi de căpitanul Hetnys, cu ordinul de a se prezenta la raport a doua zi dimineaţă.

— Ia loc, zise guvernatorul Giarod arătând spre câteva scaune late, capitonate, departe de fereastră. Oare ce crezi despre noi? Încă de la începutul acestei... crize am făcut tot posibilul ca viaţa să se desfăşoare ca înainte. Bineînţeles că sărbătorile religioase sunt foarte importante în momente de cumpănă. Nu pot decât să-ţi mulţumesc pentru răbdarea de care ai dat dovadă.

M-am aşezat, urmată de guvernator.

— Recunosc că mai am puţin şi ajung la limita răbdării. După cum, probabil, e şi cazul tău.

În toate acele zile cât durase zborul nostru spre Staţie mă tot gândisem ce să-i spun guvernatorului Giarod. Cât să-i spun. Într-un final, mă hotărâsem să-i spun adevărul, cât mai simplu cu putinţă.

— Iată care e situaţia: două facţiuni ale lui Anaander Mianaai se află în conflict de o mie de ani. Pe ascuns, chiar şi faţă de sine însăşi.

Guvernatorul Giarod se încruntă. Totul era absurd la prima vedere.

— Acum douăzeci şi opt de zile, la Palatul Omaugh, conflictul a devenit deschis. Stăpâna Radchului a blocat toate comunicaţiile dinspre Palat în încercarea de a ascunde conflictul de avatarurile ei. N-a reuşit, motiv pentru care informaţiile traversează acum întreg spaţiul radchaian, spre toate celelalte Palate.

În acest moment probabil că ajungeau la Palatul Irei – cel mai îndepărtat de Omaugh.

— Conflictul din Omaugh pare să se fi rezolvat.

Consternarea evidentă a guvernatorului Giarod creştea la fiecare cuvânt al meu.

— În favoarea cui?

— A lui Anaander Mianaai, desigur. Cum altfel? Toţi suntem într-o situaţie imposibilă. Indiferent de facţiunea pe care o sprijini, tot trădare este.

— Cum este şi dacă *nu* sprijini nicio facţiune, zise guvernatorul.

— Exact, am spus eu, mulţumită că guvernatorul avea destulă minte ca să-şi dea seama imediat. Între timp, facţiunile din armată – şi ele încurajate de Stăpâna Radchului, în ideea obţinerii unui avantaj dacă se ajungea la o confruntare fizică – au început să se lupte. Una mai ales a atacat portalurile. De aceea, chiar dacă informaţiile sunt transmise de Palatul Omaugh, voi nu le puteţi primi. Indiferent de ruta urmată de un mesaj, undeva, de-a lungul ei, un portal a fost distrus.

Sau cel puţin pe rutele care nu luau luni întregi.

— La Portalul Hrad-Omaugh erau zeci de nave! La optsprezece dintre ele li s-a pierdut urma! Ce s-o fi...

— Bănuiesc că în continuare se încearcă stoparea fluxului de informaţii. Sau punerea navelor, mai puţin cele militare, în imposibilitatea de a călători între sisteme. Se pare că nu-i interesează câţi cetăţeni îşi pierd viaţa în tot timpul ăsta.

— Nu-mi... nu-mi vine să cred.

Cu toate acestea era adevărul gol-goluţ.

— Probabil că Staţia ţi-a arătat împuternicirea. Toate resursele militare din acest sistem sunt sub comanda mea, iar misiunea e de a asigura siguranţa cetăţenilor de aici. De asemenea, trebuie să suspend traficul prin portaluri până la noi ordine.

— Cine a hotărât asta?

— Stăpâna Radchului.

— Care dintre ele?

N-am răspuns. Guvernatorul făcu un gest resemnat.

— Şi... cearta asta pe care o are cu sine însăşi?

— Îţi pot spune doar ce ştiu de la ea. Îţi pot spune ce cred eu că este. Mai mult de-atât...

Am ridicat din umeri, semn de ambiguitate şi nesiguranţă. Guvernatorul Giarod aştepta, tăcută şi răbdătoare.

— Scânteia, elementul care a declanşat totul, a fost distrugerea Garseddului.

Guvernatorul se înfioră, aproape imperceptibil. Nimănui nu-i plăcea să vorbească despre asta, despre momentul în care Anaander Mianaai, furioasă, poruncise distrugerea tuturor formelor de viaţă dintr-un întreg sistem solar. Chiar dacă se întâmplase cu o mie de ani în urmă şi acum era mai uşor de uitat.

— Cum să faci aşa ceva?

— Sper să nu fac aşa ceva niciodată, răspunse guvernatorul Giarod.

— Viaţa este imprevizibilă – nu suntem întotdeauna ceea ce credem că suntem. Iar dacă n-avem noroc, tocmai în astfel de cazuri descoperim ce suntem cu adevărat. Şi avem doar două opţiuni.

Sau poate mai multe, însă în ultimă instanţă, rămânem cu două.

— Ne putem recunoaşte greşeala şi hotărâm să n-o repetăm, sau refuzăm să facem asta şi ne dăm de ceasul morţii ca să ne convingem că am făcut bine tot ce-am făcut şi n-am pregeta s-o facem din nou.

— Da. Da, ai dreptate, spuse guvernatorul. Dar Garseddul e deja istorie, de o mie de ani. Timp berechet pentru a înclina balanţa într-o parte sau alta. Şi, dacă m-ai fi întrebat înainte, aş fi spus că Stăpâna ar fi înclinat spre prima opţiune. Fără a-şi recunoaşte greşeala în public, desigur.

— Şi totuşi, situaţia trebuie să fie mai complicată. Cred că existau deja şi alte probleme pe care evenimentele din Garsedd le-au exacerbat. Şi pe care nu pot decât să le bănuiesc. Cu siguranţă Stăpâna Radchului nu se putea extinde la infinit.

Dar dacă expansiunea înceta, ce era de făcut cu toate navele şi unităţile ancilare? Cu ofiţerii care le comandau? Păstrarea lor însemna o risipă de resurse, fără niciun scop. Dacă se renunţa la ele, sistemele de la periferia spaţiului radchaian puteau fi oricând atacate. Sau se puteau răscula.

— Eu cred că, pe lângă faptul că n-a vrut să-şi recunoască greşeala, Stăpâna Radchului n-a vrut să-şi recunoască nici statutul de muritor.

Guvernatorul Giarod cugetă la cuvintele mele preţ de douăzeci şi patru de secunde.

— Cu asta nu sunt de acord. Dacă m-ai fi întrebat, chiar şi acum zece minute, ţi-aş fi răspuns că Stăpâna Radchului e, practic, nemuritoare. Cum să nu fie? În condiţiile în care produce noi corpuri care le înlocuiesc pe cele vechi, cum să mai moară?

Se încruntă din nou, păstrând trei secunde de tăcere.

— Iar dacă moare, ce se va alege de Radch?

— Nu cred că e cazul să ne preocupăm de ceea ce se întâmplă dincolo de Athoek, am zis eu poate cel mai periculos lucru pe care aş fi putut să-l zic, neştiind care erau convingerile politice ale guvernatorului. Ordinele mele se referă strict la siguranţa acestui sistem.

— Şi dacă s-ar referi la altceva?

Guvernatorul Giarod era departe de a fi naivă.

— Dacă o parte din Stăpâna Radchului ţi-ar porunci să treci într-o tabără sau alta sau, indiferent de mijloace, să foloseşti sistemul în avantajul ei?

N-am răspuns.

— Indiferent de ce faci, tot revoltă, rebeliune se cheamă, aşa că mai bine faci ce crezi de cuviinţă, nu?

— Cam aşa ceva, am răspuns eu. Dar ordinele trebuie îndeplinite.

Clătină din cap ca şi cum ar fi vrut să-şi limpezească gândurile.

— Dar ce altă soluţie ar fi? Doar nu crezi că există vreun... amestec din afară?

Întrebarea era deprimant de familiară.

— Presgerii n-ar avea nevoie de subterfugii ca să distrugă Radchul. Mai există şi tratatul, pe care, după câte mi s-a dat de înţeles, îl iau foarte în serios.

— Dar nu folosesc cuvinte. Sunt alieni sută în sută. Ce să însemne cuvântul *tratat* pentru ei? Ce să însemne un acord pentru ei?

— Presgerii sunt pe aproape? Reprezintă o ameninţare potenţială?

Guvernatorul se încruntă din nou, abia vizibil. Întrebarea i se părea mai complicată decât părea. Poate fiindcă o îngrozea însăşi ideea prezenţei presgerilor în imediata vecinătate.

— Uneori trec prin Prid Presger, când sunt în drum spre Palatul Tstur.

Prid Presger era la câteva portaluri de aici, aproape însemnând că puteai ajunge acolo într-o lună, în loc de un an sau mai mult.

— Potrivit acordului, în interiorul Radchului presgerii pot călători doar prin portal. Dar...

— Tratatul nu e încheiat cu Radchul, am spus eu apăsat. E încheiat cu întreaga omenire.

Guvernatorul Giarod privi nedumerită – pentru majoritatea radchaienilor, *oameni* erau doar ele, ceilalţi erau... altceva.

— Cu alte cuvinte, existenţa lui Anaander Mianaai nu-l afectează cu nimic. Tratatul îşi păstrează valabilitatea în orice condiţii.

Dar, cu mai bine de o mie de ani înainte de încheierea tratatului, presgerii opreau navele umane. Ocupau staţiile umane. Le desfiinţau – împreună cu echipajele, pasagerii şi locuitorii lor. În aparenţă, doar ca să se amuze. Nimeni nu-i putea opri. Încetaseră aceste practici doar prin parafarea tratatului. Gândul la ei încă-i făcea pe mulţi să simtă fiori pe şira spinării. Se pare că şi Giarod simţea tot la fel.

— Dacă nu există un motiv anume, nu cred că ar trebui să ne facem griji în privinţa lor.

— Da, ai dreptate, spuse guvernatorul, la fel de preocupată.

— Producem suficientă hrană pentru întreg sistemul?

— Desigur. Deşi importăm unele produse de lux – arac, de exemplu, ca şi altele. Importăm o cantitate însemnată de medicamente şi echipament medical. Asta ar fi o problemă.

— Nu produceţi corective aici?

— Nu foarte multe. Şi nu de toate tipurile.

Asta putea fi o problemă pe termen lung.

— Să vedem ce putem face, cât de cât. Între timp, propun să faceţi ce-aţi făcut şi până acum – să menţineţi calmul şi ordinea. Trebuie să le spunem oamenilor că portalurile închise rămân aşa până la noi ordine. Şi că traversarea celorlalte portaluri este prea periculoasă pentru a fi permisă.

— Cetăţeanul Fosyf nu va fi de acord cu aşa ceva! Şi nici ceilalţi cultivatori. Până la sfârşitul lunii vor fi tone de Fiică a Peştilor, de cea mai bună calitate, blocate în Staţie. Şi asta va fi doar recolta lui Fosyf.

— Mda, am făcut eu zâmbind afabil. Cel puţin pentru următoarele luni vom bea ceai cum rar mai găseşti.

•

Era prea târziu ca să-i fac o vizită de curtoazie cetăţeanului Basnaaid. În plus, voiam să aflu nişte lucruri care nu erau menţionate în informarea pe care o primisem la Palatul Omaugh. Politica de dinainte de anexare era considerată irelevantă, vechile diviziuni fiind înlăturate de instaurarea civilizaţiei. Tot ce rămăsese – limbile, poate, sau arta de un fel sau altul – putea fi păstrat ca bizarerie, al cărei loc era doar într-un muzeu, dar fără să figureze în documentele oficiale. În afara acestui sistem, Athoekul arăta ca orice altă componentă a spaţiului radchaian. Uniform. Complet civilizat. Dinăuntru, dacă priveai cu atenţie, îţi puteai da seama că nu e aşa – dacă erai silit să recunoşti asta. Dar exista întotdeauna un echilibru între succesul deplin, presupus, al anexării şi nevoia de a te confrunta cu aspectele care te făceau să te îndoieşti că anexarea poate nu fusese deplină, iar una dintre modalităţile de a realiza acel echilibru era să ignori ceea ce nu trebuia să vezi.

Staţia ştia probabil unele lucruri. Oricum era momentul să am o mică discuţie cu ea, să încerc să-i intru în graţii. La drept vorbind, nici navele, nici inteligenţele artificiale din staţii nu mi se puteau opune, dar ştiam din proprie experienţă cât de uşoară părea viaţa atunci când cei din jur te simpatizau şi doreau să te ajute.

Capitolul 9

În ciuda faptului că Grădina Subterană nu era foarte bine aerisită, iar patul meu era alcătuit din câteva pături puse una peste alta pe podea, am dormit foarte bine. Am ţinut să-i spun şi lui Kalr Cinci despre asta, când mi-a adus ceaiul, fiindcă am remarcat că, la fel ca toate celelalte Kalr, se mândrea cu ce făcuse în timp ce eu cinasem cu cetăţeanul Fosyf. Împreună reuşiseră să aducă cele câteva camere la un nivel de curăţenie aproape desăvârşită, pe care numai în armată o poţi vedea, să instaleze lumini, să repare uşile şi să aşeze bagajele şi cutiile de diferite dimensiuni pe ceva ce aducea a mese şi scaune. Cinci îmi aduse micul dejun – din nou terci din ceai, deşi mai gros decât cel pe care îl băusem în ceainărie, insipid, dar săţios – şi, alături de locotenent Tisarwat, am mâncat în tăcere, ea într-o stare de scârbă faţă de propria persoană, bine stăpânită. La bordul navei *Mila lui Kalr* trecuse aproape neobservată. Îndatoririle ei acolo, ca şi călătoria noastră desfăşurată într-o izolare totală, o ajutaseră să uite într-un fel de ceea ce-i făcuse Anaander Mianaai. Acum însă, aici, în Staţia Athoek, după tot balamucul legat de curăţenie şi despachetat, se gândea probabil la ce dorea Stăpâna Radchului de la noi.

M-am gândit dacă s-o întreb. Ştiam deja părerea lui Anaander Mianaai despre guvernatorul sistemului şi despre navele şi căpitanii staţionaţi aici. Ştiam că, pentru ea, majoritatea Caselor cultivatoare de ceai se preocupau aproape exclusiv de ceai şi, prin urmare, nu se considerau ameninţate de schimbările pe care Stăpâna Radchului le făcuse în ultima sută de ani. La urma urmei, Casele parvenite beau ceai la fel de mult ca şi cele vechi, aristocrate, ca şi soldaţii umani (exceptând cazurile în care căpitanii le cereau soldaţilor să se comporte ca nişte unităţi ancilare).

Poate că Athoek nu era un teren fertil pentru cealaltă Anaander. Iar, pe moment, luptele importante se duceau în jurul Palatelor. Pe de altă parte, orice planetă era o resursă valoroasă. Dacă luptele durau mai mult decât trebuia, Athoekul

risca să devină centrul atenţiei. De aceea, într-un joc cu o miză atât de mare, nicio Anaander nu l-ar fi trecut cu vederea.

Kalr Cinci părăsi încăperea, iar Tisarwat ridică privirea din bol, cu ochii ei liliachii extrem de serioşi.

— E foarte supărată pe tine.

— La cine te referi, locotenent?

Bineînţeles că se referea la Anaander Mianaai.

— La cealaltă. De fapt, amândouă sunt supărate. Dar eu mă refer la cealaltă. Dacă reuşeşte să iasă în câştig, va încerca să se răzbune pe tine. Atât de supărată e. Şi...

Era vorba de acea parte a Stăpânei Radchului care încercase să-şi explice reacţia la Garsedd, insistând că avusese dreptate să-şi piardă cumpătul atât de extravagant.

— A, mulţumesc, locotenent. Mi-am dat seama şi eu.

Oricât de mult mi-aş fi dorit să ştiu ce punea la cale Stăpâna Radchului, nu voiam ca Tisarwat să vorbească despre asta. Dar o făcuse din proprie iniţiativă.

— Bănuiesc că ai coduri de acces la toate inteligenţele artificiale din sistem.

Lăsă repede privirea în jos. Umilită.

— Da.

— Sunt valabile doar pentru unele inteligenţe artificiale sau le poţi controla pe toate?

Întrebarea o surprinse. Şi, ciudat, o dezamăgi. Ridică din nou ochii, cu o privire chinuită.

— Comandant! Doar nu e *proastă.*

— Nu le folosi, i-am spus eu pe un ton plăcut. Altfel vei avea necazuri.

— Am înţeles, răspunse ea, căznindu-se să-şi ascundă sentimentele – un amestec dureros de ruşine şi umilinţă.

Şi un pic de uşurare. Şi un nou val de nefericire şi ură faţă de sine.

Era o reacţie pe care voiam s-o evit. Evitând s-o întreb motivele pentru care Anaander o trimisese cu mine, nu făceam decât s-o împiedic să se lase pradă emoţiilor.

Mi-am dat seama că eram nerăbdătoare s-o găsesc pe sora locotenentului Awn. Am luat ultima gură de terci.

— Locotenent, haide să vizităm Grădina.

Tisarwat rămase uluită.

— Îmi cer iertare. Nu trebuie să ne întâlnim cu căpitanul Hetnys?

— Kalr Cinci o va ruga să aştepte până mă întorc.

Am văzut-o cum tresare. Şi am desluşit un fel de... admiraţie? Şi invidie. Curios.

•

Grădina, după spusele lui Raughd Denche, reprezenta o atracţie turistică, iar acum înţelegeam de ce. Ocupa o bună parte din nivelul superior al Staţiei, mai bine de douăzeci şi cinci de mii de metri pătraţi, luminaţi de soare, fără a fi compartimentaţi în niciun fel, sub o cupolă înaltă, transparentă. Atât am văzut la intrare, dincolo de un şir de trandafiri roşii şi galbeni cu miros îmbătător – cerul negru, înalt, împărţit în secţiuni hexagonale abia vizibile, şi, mai departe, Athoekul, atârnând ca un giuvaer. O privelişte spectaculoasă, dar atât de apropiată de vid, încât trebuie să fi existat şi partiţii mai mici, cu uşi între ele. Dar n-am văzut nici urmă de aşa ceva.

Panta începea din locul prin care intraserăm. Am pornit pe cărarea ce trecea pe lângă trandafiri, ocolea arbuşti cu frunze verzi, lucioase, şi tufe de bace purpurii, pe lângă răzoare cu o plantă ce mirosea pătrunzător şi plină de frunze argintii, subţiri ca nişte ace. Copaci pitici şi alţi arbuşti, chiar şi colţuri de stânci, cărarea făcea meandre printre ele, din când în când lăsând să se vadă un crâmpei de apă, frunze late de nufăr, flori albe şi roz-închis. Era cald, dar o boare uşoară tulbura frunzele – aici nu erau probleme cu aerisirea, deşi m-am trezit că aştept o scădere a presiunii, fiind în continuare tulburată de acel spaţiu deschis, imens. Cărarea traversa un pârâu ce cobora năvalnic undeva, printr-un canal de piatră. Dacă n-ar fi fost acea întindere neagră, nesfârşită, de deasupra, am fi zis că suntem pe o planetă.

În spatele meu, locotenent Tisarwat părea foarte detaşată. Această Staţie se afla aici de câteva sute de ani. Şi, dacă era să se întâmple ceva acum, nici eu şi nici ea nu prea aveam ce să facem. După cotul următor am dat de un crâng de copaci pitici, cu crengile răsucite şi noduroase, iar sub el de un iaz mic, liniştit, care se vărsa în altul, mai jos, şi tot aşa, de-a lungul pantei, într-o succesiune de iazuri, încet şi inexorabil, spre un lac plin cu nuferi în floare. Tisarwat se opri, clipi de câteva ori, zâmbi când văzu peştişorii cafenii şi portocalii ţâşnind din apa limpede de la picioarele noastre – o clipă neaşteptată,

luminoasă, de plăcere. Apoi ridică privirea spre mine, la fel de nefericită ca mai înainte, şi ruşinată.

Am dat din nou cotul şi am văzut o întindere de apă de aproape cincisprezece mii de metri pătraţi. Ceva obişnuit pe o planetă, însă nemaiauzit într-o staţie. Pe malul cel mai apropiat se aliniau nuferii pe care îi zărisem în timp ce coboram panta. În stânga, la câţiva metri, un pod se arcuia frumos spre o insulă minusculă, cu o stâncă mare în mijloc, un cilindru cu înălţimea de un metru şi jumătate, cu caneluri, pe cât de înalt, pe atât de lat. În rest, ici şi colo, mai multe pietre îşi iţeau vârfurile ascuţite din apă. De partea cealaltă a lacului, lângă perete, sus, cât vedeam cu ochii, lângă vidul înaintat – o cascadă. Nu şuviţele de apă pe care le observaserăm pe drum, ci un şuvoi zgomotos, dezlănţuit, care se înspuma şi se vărsa pe un perete de stâncă, făcând să fiarbă porţiunea de lac de sub el. Peretele de stâncă traversa partea cealaltă a lacului, în linie frântă, cu câte un tăpşan din loc în loc. Acolo era o altă intrare, care dădea spre alte tăpşane, şi o cărare ce se întindea de-a lungul apei.

Totul fusese astfel conceput încât acea privelişte neaşteptată să fie cât mai spectaculoasă şi frumoasă cu putinţă, după apa zărită preţ de câteva clipe printre ramuri, în timp ce coboram pe cărare, după pârâiaşele şi cascadele în miniatură. Şi, pe drept cuvânt, era spectaculoasă. Lacul acela imens – de obicei, într-o staţie, un volum de apă ca acesta era ţinut în rezervoare compartimentate pentru ca, în eventualitatea unei scurgeri, compartimentul respectiv să fie izolat. Pentru ca, în eventualitatea unei modificări a gravitaţiei, să fie închis rapid. M-am întrebat cât de adânc era lacul, am făcut câteva estimări şi calcule rapide, ajungând la concluzia că pierderea controlului asupra lui însemna un adevărat dezastru pentru nivelurile de dedesubt. Oare ce plasaseră arhitecţii Staţiei acolo?

Grădina Subterană, ce altceva?

La un capăt al şirului de nuferi, o persoană îmbrăcată într-o salopetă verde stătea aplecată în apa care îi venea până la genunchi şi căuta ceva. Nu era Basnaaid. Cât pe-aci să trec mai departe, preocupată cum eram s-o găsesc pe Basnaaid Elming. Nu, persoana care-şi făcea de lucru lângă nuferi nu era cea pe care o căutam. Dar am recunoscut-o. Am părăsit cărarea întortocheată şi am coborât panta direct spre marginea apei. Ea ridică privirea şi se îndreptă de spate, cu mânecile şi mănuşile

pline de nămol, şiroind de apă. Era cea cu care vorbisem în ceainăria din Grădina Subterană, ieri. Acum îşi ţinea furia în frâu, ascunsă. Dar se trezi la viaţă în clipa în care mă recunoscu. Însoţită, am simţit eu, de o undă de teamă.

— Bună dimineaţa, cetăţene. Ce surpriză plăcută să ne întâlnim aici.

— Bună dimineaţa, răspunse ea pe un ton amabil.

Încerca să pară calmă şi nepăsătoare, însă am observat cum strânge, aproape invizibil, din buze.

— Îţi pot fi de folos cu ceva?

— O caut pe horticultorul Basnaaid, am zis eu, schiţând un zâmbet cât puteam de paşnic.

Se încruntă uşor, speculativ. Apoi se uită la singura mea bijuterie, acea plăcuţă memorială, bătută în aur. Stătea prea departe ca să poată citi ce scria pe ea, iar plăcuţa era de serie, la fel ca mii, dacă nu milioane de alte plăcuţe – doar numele era diferit.

— Va trebui să aştepţi puţin, spuse ea, renunţând la mica încruntătură. Nu întârzie mult.

— Grădina voastră e foarte frumoasă, cetăţene. Deşi recunosc că acest lac extraordinar nu mi se pare deloc sigur.

— Nu e grădina *mea,* răspunse ea cu aceeaşi furie, ţinută cu grijă în frâu. Eu doar muncesc aici.

— N-ar arăta aşa fără cei care muncesc aici.

Îmi întări spusele cu un mic gest plin de ironie.

— Cred că erai prea tânără ca să fii unul dintre conducătorii grevelor de pe plantaţiile de ceai, acum zece-cincisprezece ani.

În limba radchaiană exista cuvântul „grevă”, însă era foarte vechi şi abscons. În locul lui am folosit un termen liostan pe care-l învăţasem de la Staţie, noaptea trecută. Samirii care fuseseră aduşi pe Athoek vorbeau liostana, o limbă pe care o mai foloseau şi acum din când în când. Aflasem suficiente lucruri de la Staţie ca să-mi dau seama că această persoană era de origine samiră. Şi Fosyf îmi spusese că supraveghetorii samiri se implicaseră în acele greve.

— Trebuie să fi avut câţi ani, şaisprezece? Şaptesprezece? Dacă ai fi jucat un rol important, acum ai fi moartă sau într-un cu totul alt sistem, unde n-ai beneficia de o reţea socială care să te lase să calci strâmb.

Mă privi fix, respirând, cu multă precauţie, pe gură.

— Autorităţile au fost indulgente, au ţinut cont de vârsta ta şi de poziţia ta marginală, dar tot au avut grijă să facă un exemplu din tine.

Nereuşit, din câte văzusem cu o zi în urmă.

Nu răspunse imediat. Suferinţa ei era prea vizibilă, semn că aveam dreptate. Reeducarea o făcea să respingă visceral perspectiva unor acţiuni, iar eu îi amintisem, fără ocolişuri, exact de evenimentele care o aduseseră în faţa forţelor de securitate. Şi, desigur, orice radchaiană se arăta dezgustată chiar şi de simpla menţionare a reeducării.

— Dacă nu mai ai nimic de spus, m-aş întoarce la ale mele, zise ea în cele din urmă, încordată, dar pe un ton ceva mai puţin dur decât de obicei.

— Desigur, îmi cer scuze.

Clipi de câteva ori, surprinsă, probabil.

— Tai frunzele moarte ale nuferilor?

— Şi florile moarte.

Se aplecă, vârî mâna în apă şi scoase o tulpină veştejită, cleioasă.

— Ce adâncime are lacul?

Se uită la mine, apoi privi apa în care stătea. Şi din nou îşi aţinti privirea asupra mea.

— Da, aici văd cât e de adânc. Dar e la fel peste tot?

— Până în doi metri, răspunse ea cu o voce sigură, semn că-şi recăpătase controlul.

— Există partiţii sub apă?

— Nu.

Ca şi cum ar fi vrut să-i confirme spusele, un peşte verde-purpuriu, cu solzi scânteietori şi lung de aproape trei sferturi de metru, apăru în locul în care stătea ea. Se opri, părând că ne priveşte lung.

— N-am nimic, îi spuse ea peştelui şi ridică mâinile acoperite de mănuşile murdare. Du-te lângă pod, acolo sigur vine cineva. Ca întotdeauna.

Peştele continuă să se holbeze.

— Uite-i că vin.

De după o tufă apărură în goană doi copii care o luară spre pod. Cel mai mic sări de pe cărare direct pe pod, făcându-l să se zguduie. Apa din jur începu să se agite, iar peştele verde-purpuriu se întoarse şi se îndreptă într-acolo.

— La pod e un automat pentru alimente, explică ea. În mai puţin de o oră va fi îmbulzeală acolo.

— Atunci mă bucur că am venit mai devreme. Dacă nu-ţi cer prea mult, ai putea să-mi spui ce măsuri de securitate s-au luat aici?

Scoase un hohot de râs scurt, ascuţit.

— Îţi faci griji? întrebă şi arătă spre cupola de deasupra. Şi pentru aia?

— Şi pentru aia. Există riscuri şi aici, şi acolo, sus.

— Fii pe pace. Nu e opera athoekanilor, e o construcţie radchaiană, solidă, rezistentă. Fără deturnări de fonduri, fără şpăgi, fără înlocuirea unor părţi componente cu altele, din materiale mai ieftine, fără însuşirea diferenţei de bani, fără a face lucruri de mântuială.

Părea că spune toate acestea cu sinceritate, lipsită de sarcasmul la care m-aş fi aşteptat. Vorbea foarte serios.

— Şi, desigur, Staţia veghează mereu. Ne-ar anunţa la cel mai mic semn că ceva nu e în regulă.

— Dar Staţia nu poate vedea şi sub Grădină, nu?

Înainte să poată răspunde, am auzit o altă voce:

— Cum merge treaba, Sirix?

Vocea îmi era cunoscută. Era copilăroasă când auzisem înregistrări cu ea în anii trecuţi. Semăna cu vocea surorii ei, dar nu era la fel. Arăta ca sora ei, faţa, vocea, felul în care îşi purta corpul, uşor rigid în uniforma verde, de horticultor. Avea pielea puţin mai smeadă decât locotenentul Awn, faţa mai rotundă, ceea ce nu era deloc surprinzător. Văzusem înregistrări ale Basnaaidei Elming pe când era copil, mesaje de-ale ei transmise surorii. Îmi dădusem seama cum va arăta acum. Şi trecuseră douăzeci de ani de când o pierdusem pe Awn. De când o ucisesem pe Awn.

— Aproape am terminat, horticultor Elming, răspunse femeia de la ceainărie, tot în apa care îi ajungea până la genunchi, cel puţin aşa bănuiam, fiindcă eram cu ochii la Basnaaid. Comandantul doreşte să-ţi vorbească.

Basnaaid se uită fix la mine. Apoi privi cu luare-aminte la uniforma neagră-cafenie, se încruntă puţin nedumerită şi văzu plăcuţa bătută în aur. Încruntătura dispăru, fiind înlocuită de o expresie rece, dezaprobatoare.

— N-am avut onoarea, comandant.

— Aşa e. Nu ne-am întâlnit niciodată. Am fost prietenă cu locotenent Awn.

Cuvinte stângace, un fel stângaci de a vorbi despre un prieten.

— Poate luăm ceaiul împreună când ţi-e convenabil.

O prostie, aproape o mojicie, să fac o invitaţie atât de directă. Însă nu părea să aibă chef de vorbă; în plus, inspectorul-şef Skaaiat mă avertizase că Basnaaid nu va fi fericită să mă vadă.

— Îmi cer iertare, sunt lucruri despre care aş vrea să discutăm.

— Mă îndoiesc că avem ce discuta, răspunse Basnaaid la fel de rece şi de calmă. Dacă simţi nevoia să-mi spui ceva, spune-mi acum. Cum ziceai că te cheamă?

Asta chiar era o mojicie. Dar ştiam motivul, ştiam de unde venea furia aceea. Basnaaidei îi era mai uşor decât locotenentului Awn să-şi folosească accentul educat – în primul rând, începuse să-l practice mai devreme şi poate că avea urechea mai bună. Dar, într-o anumită măsură, era modul ei de a se apăra. Ca şi sora ei. Basnaaid Elming recunoştea imediat insulta şi atitudinea condescendentă. Şi pe bună dreptate.

— Breq Mianaai, am răspuns eu, izbutind să nu mă încurc la rostirea numelui pe care mi-l impusese Stăpâna Radchului. N-ai cum să-l recunoşti. Pe vremea când eram prietenă cu sora ta foloseam un alt nume.

Pe care sigur l-ar fi recunoscut. Dar n-aveam cum să i-l spun. „Am fost nava în care a servit sora ta. Am fost unitatea ancilară pe care a comandat-o, care i-a executat ordinele”. Din câte se ştia aici, nava aceea dispăruse în urmă cu douăzeci de ani. Iar navele nu erau oameni, nu erau comandanţi de flote sau ofiţeri, nu invitau pe nimeni la ceai. Dacă-i spuneam cine sunt cu adevărat, sigur m-ar fi socotit nebună. Ceea ce nu era chiar rău, ţinând cont că pasul următor, după dezvăluirea numelui, era să-i povestesc ce i se întâmplase surorii ei.

— Mianaai, repetă Basnaaid fără să-i vină să creadă.

— Cum spuneam, aveam alt nume pe vremea când eram prietenă cu sora ta.

— Mda, făcu ea, aproape scuipând cuvântul. Breq Mianaai. Sora mea a fost corectă şi s-a purtat cum se cuvine. Niciodată n-a îngenuncheat în faţa ta, indiferent de ce-ai crezut despre ea, şi

niciuna dintre noi nu vrea vreo despăgubire. Absolut niciuna. Awn n-a avut nevoie şi nici n-a vrut aşa ceva.

Cu alte cuvinte, dacă Awn ar fi avut vreo relaţie cu mine – *îngenuncheat* implica o relaţie sexuală – n-ar fi făcut-o fiindcă ar fi vrut să tragă vreun folos de pe urma ei. Când îi oferise clientelaj Basnaaidei, în amintirea locotenentului Awn, inspectorul-şef Skaaiat dăduse de înţeles că relaţia dintre Awn şi Skaaiat se bazase pe ideea unui schimb – sex pentru o poziţie socială. Era o practică destul de comună, dar cetăţenii care urcau câteva trepte odată pe scara socială erau acuzaţi că promovarea sau numirea în funcţii importante se datorau favorurilor sociale, şi nu meritelor în sine.

— Ai dreptate, sora ta n-a îngenuncheat niciodată, nici în faţa mea, nici în faţa altei persoane. Dacă afirmă cineva contrariul, te rog să-l trimiţi la mine, am lămurit eu.

Ar fi fost mult mai bine să ajung în acest punct pe ocolite, să bem ceai şi să mâncăm împreună, să avem o conversaţie politicoasă despre un subiect sau altul, s-o pregătesc încetul cu încetul pentru ceea ce i s-ar fi părut un gest deplasat din partea mea. Dar mi-am dat seama că aşa ceva nu stătea în firea Basnaaidei. De aceea m-am hotărât să-i spun pe şleau:

— Datoria mea faţă de sora ta e mult prea mare, mi-ar fi imposibil să mă revanşez faţă de ea, chiar şi dacă ar mai fi în viaţă. De-aia nu pot să-ţi ofer decât ceea ce am. Îţi propun să te fac moştenitoarea mea.

Clipi de două ori, incapabilă să răspundă.

— Poftim? îngăimă ea în cele din urmă.

Zgomotul făcut de cascada de pe cealaltă parte a lacului era, în mod paradoxal, şi îndepărtat, şi supărător. Locotenentul Tisarwat şi cetăţeanul Sirix înlemniseră, cu ochii aţintiţi asupra noastră.

— Îţi propun să te fac moştenitoarea mea.

— Dar am părinţi, zise Basnaaid după trei secunde de tăcere în care nu-i venise să creadă.

— Ştiu că ai nişte părinţi extraordinari. Departe intenţia mea de a-i înlocui. Crede-mă pe cuvânt.

— Atunci care ţi-e intenţia?

— Să mă asigur, în amintirea surorii tale, că trăieşti în bunăstare şi că poţi avea, oricând, tot ce-ţi doreşte inima, am

răspuns eu rar, limpede, ştiind că vorbesc degeaba, înţelegând că am venit degeaba.

— *Tot ce-mi doreşte inima* e ca, în clipa asta, să pleci şi *să nu-mi mai vorbeşti niciodată,* spuse Basnaaid la fel de rar pe cât o făcusem şi eu.

M-am înclinat adânc, ca un inferior în faţa unuia plasat într-o poziţie superioară.

— După cum ţi-e voia, cetăţene.

M-am întors şi am luat-o pe cărare, în sus, departe de lac, departe de Sirix – şi acum până la genunchi în apă, lângă nuferi – departe de Basnaaid Elming, rămasă pe mal, ţeapănă, indignată. Fără să mă uit în urmă să văd dacă Tisarwat venea după mine.

•

Ştiusem. Ştiusem care va fi reacţia Basnaaidei la propunerea mea. Dar crezusem că în dimineaţa aceasta doar voi face o invitaţie politicoasă pentru ca mai apoi să avem confruntarea decisivă. Greşit. Iar acum, eram sigură, căpitanul Hetnys aştepta în apartamentul din Grădina Subterană şi asuda în aerul cald, stătut şi înăbuşitor, refuzând furioasă ceaiul pe care Kalr când tocmai i-l oferea. Era periculos să discut cu ea într-o asemenea stare de spirit, dar nu găseam niciun motiv credibil ca să mă eschivez.

La intrarea în apartament, unde Bo Nouă stătea în poziţie de drepţi, impasibilă, dincolo de uşa deschisă, locotenent Tisarwat – pe drum uitasem că Tisarwat era cu mine – mi se adresă:

— Îmi cer iertare, comandant.

M-am oprit, fără să privesc în urmă. Şi am apelat la *Mila lui Kalr* care-mi prezentă un amestec derutant de emoţii. Tisarwat era nefericită, cum fusese întreaga dimineaţă, dar la nefericirea ei se adăugase o dorinţă stranie, mistuitoare – ce anume? Şi o exaltare pe măsură, nemaivăzută în ceea ce-o priveşte.

— Permite-mi, te rog, să mă întorc în Grădină.

Voia să se întoarcă în Grădină? Acum?

Mi-am amintit acel moment de surpriză şi plăcere pe care-l trăise la vederea peştelui din heleşteu, dar şi că după aceea nu-i mai acordasem atenţie, fiind prea prinsă de întâlnirea mea cu Basnaaid.

— De ce? am întrebat eu scurt.

Poate nu cea mai diplomată reacţie, dar în clipa aceea nu prea eram în apele mele.

Şovăi, poate de teamă, poate fiindcă era prea agitată, apoi spuse:

— Poate cu mine o să stea de vorbă. *Mie* nu mi-a spus s-o las în pace.

Am simţit cum, în timp ce vorbea, acea exaltare ciudată, plină de speranţă, se reînnoia în ea, alături de ceva ce remarcasem la nenumăraţi tineri locotenenţi, vulnerabili din punct de vedere emoţional.

Asta *nu.*

— Locotenent. Nu-ţi permit nici măcar să te apropii de cetăţeanul Basnaaid Elming. Nu vreau să-ţi bagi nasul în treburile mele. Cum nu vrea nici cetăţeanul Basnaaid.

Reacţionă de parcă aş fi lovit-o. Făcu o jumătate de pas înapoi, dar se opri şi rămase nemişcată. Fără grai, câteva clipe, ofensată şi furioasă. Apoi se plânse cu amărăciune:

— Nu-mi acorzi nici măcar o *şansă*!

— Nu-mi acorzi nici măcar o şansă, *comandant,* am corectat-o eu.

Ochii ei ridicol de liliachii se umplură de lacrimi furioase. Dacă ar fi fost un locotenent de şaptesprezece ani oarecare, aş fi lăsat-o să se întoarcă doar spre a fi respinsă de obiectul pasiunii ei neaşteptate, şi apoi să plângă – o, câte tone de lacrimi absorbiseră uniformele proaspeţilor mei locotenenţi când eram navă – şi să-i umplu câteva boluri cu arac. Dar Tisarwat nu era un locotenent oarecare.

— Du-te în cabină, locotenent, vino-ţi în fire şi spală-te pe faţă.

Pentru arac era încă devreme, plus că avea nevoie de timp ca să-şi revină.

— După prânz eşti liberă să te îmbeţi. Sau, de ce nu, să te culci cu cine-ţi place. Aici găseşti o grămadă de partenere, mult mai potrivite pentru tine.

Chiar şi Raughd ar fi fost interesată, dar nu i-am spus-o.

— Te-ai aflat în prezenţa cetăţeanului Basnaaid doar cinci minute.

Cuvintele mele arătau şi mai clar cât de absurdă era situaţia. Nu că ar fi fost vorba de Basnaaid, deşi asta îmi întărea hotărârea de a o ţine pe Tisarwat cât mai departe de ea.

— Dar nu înţelegi! strigă Tisarwat.

M-am întors spre Bo Nouă.

— Bo, du-o pe locotenentul Tisarwat la cabină.

— Am înţeles, răspunse Bo, iar eu am intrat în ceea ce servea drept anticameră pentru micul nostru apartament.

Pe vremea când eram navă, aveam mii de corpuri. Doar în cazuri extreme, dacă un corp obosea sau era prea stresat, îi dădeam o pauză şi foloseam altul, ca atunci când schimbi o greutate dintr-o mână într-alta. Dacă un corp se rănea grav sau înceta să funcţioneze eficient, medicii mei îl înlocuiau cu altul. Era o chestie foarte convenabilă.

Când eram o singură unitate ancilară, un singur corp uman printre alte mii, parte din nava *Răzbunarea lui Toren,* eram mereu înconjurată de mine însămi, iar restul din mine ştia mereu dacă un corp anume avea nevoie de ceva – odihnă, hrană, atingere, încredere de sine. Un corp ancilar se putea simţi, chiar şi pentru câteva clipe, copleşit de griji, furios, putea fi încercat de tot felul de emoţii – o reacţie foarte firească, corpurile aveau propria sensibilitate. Numai că era atât de mic, doar un segment printre celelalte, dar chiar şi atunci când era cuprins de o emoţie puternică sau cădea victimă unei suferinţe fizice, acel segment ştia că era unul dintre atâtea sute, ştia că celelalte îi puteau sări în ajutor oricând.

O, cât de mult îmi lipseau celelalte părţi! Acum nu mai puteam să odihnesc sau să liniştesc un corp trimiţând un altul să-mi facă treaba. Dormeam singură şi, într-un fel, îi invidiam pe soldaţii din *Mila lui Kalr,* care dormeau în paturile lor mici, înghesuite, încălzindu-se una lângă alta. Nu erau unităţi ancilare, situaţia nu era aceeaşi şi nici nu avea să mai fie, chiar dacă uitam de rang şi mă întindeam în pat, alături de ele. Ştiam foarte bine acest lucru, ştiam că nu-mi putea fi de ajuns şi că n-avea rost să mi-l doresc. Acum însă, în acest moment, nevoia era atât de mare încât, dacă aş fi fost la bordul navei *Mila lui Kalr,* aş fi făcut-o, m-aş fi ghemuit printre trupurile din decada Etrepa pe care mi-o arăta nava şi aş fi adormit, indiferent cât de puţin ar fi contat. Ar fi fost, cel puţin, *altceva.*

Ce groaznic, să lipseşti o navă de unităţile ei ancilare. Să lipseşti o unitate ancilară de nava ei. Poate nu la fel de rău ca atunci când ucizi fiinţe umane ca să le transformi în unităţi ancilare. Dar tot rău se cheamă că e.

Nu aveam timp să întorc problema pe toate feţele. Nu aveam alt corp, mai puţin furios, pe care să-l trimit la întâlnirea cu căpitanul Hetnys. Nu aveam o oră-două ca să fac mişcare sau să meditez, sau să beau ceai până mă calmez. Mă aveam doar pe mine însămi.

— Va fi bine, zise *Mila lui Kalr* şi, preţ de o clipă, am fost copleşită de prezenţa navei.

Decada Etrepa, cufundată în somn, locotenent Ekalu care tocmai se trezea, fericită şi, măcar o dată, complet relaxată – Seivarden în cada de baie, fredonând ceva – „mama spunea că totul se-nvârteşte" – decada ei Amaat, medicul şi decada mea Kalr, toate într-un singur moment, amestecat, năvalnic. Moment care dispăru – nu l-am putut păstra, cu doar un singur corp, cu doar un singur creier.

Credeam că durerea pierderii de sine, a pierderii locotenentului Awn – nu că va trece, aşa ceva nu avea cum să se întâmple – se va transforma, treptat, într-una surdă, suportabilă. Dar scurta întâlnire cu Basnaaid Elming mă descumpănise, nu reuşisem să mă descurc aşa cum îmi propusesem. Drept rezultat, nu reuşisem să mă descurc nici cu Tisarwat. Eram obişnuită cu instabilitatea emoţională a locotenenţilor de şaptesprezece ani. În trecut îi făcusem faţă. Şi, indiferent de cine fusese Tisarwat, de cine devenise, oricât de vechi i-ar fi fost amintirile sau conştiinţa de sine, corpul ei avea, totuşi, şaptesprezece ani, reacţiile ei de azi erau în mare măsură cele ale unei persoane aflate la momentul ultimelor răbufniri ale adolescenţei. Mai văzusem aşa ceva, ştiam ce înseamnă şi ar fi trebuit să umblu cu luare-aminte.

— Navă, am spus eu în gând. Am fost prea sigură pe mine crezând că am rezolvat problema lui Seivarden şi a lui Ekalu?

— Poate un pic cam mult.

— Comandant, zise Kalr Cinci, care intrase în anticameră, cu un aer impasibil, aproape ancilar. Căpitanul Hetnys aşteaptă în sufragerie.

Dar nu adăugă: „Freamătă de nerăbdare şi e tot mai furioasă că o faci să aştepte atât de mult".

— Mulţumesc, Cinci.

În ciuda permisiunii de a merge doar în cămaşă aici, în Grădina Subterană, purta şi tunica. Am văzut cum toate Kalr puneau întrebări navei.

— I-ai oferit micul dejun şi ceai?

— Da. Dar a spus că nu doreşte nimic.

O urmă de dezamăgire – fără îndoială se simţea lipsită de şansa de a se făli cu vesela ei.

— În regulă. Intru la ea.

Am tras adânc aer în piept, m-am străduit să le alung din minte pe Basnaaid şi Tisarwat şi am intrat ca să primesc raportul căpitanului Hetnys.

Capitolul 10

Căpitanul Hetnys trimisese *Mila lui Ilves* într-o inspecţie a staţiilor-avanposturi. Pe de altă parte, adusese câteva dintre unităţile ei ancilare din *Sabia lui Atagaris* la Staţia Athoek, precum şi pe locotenentul Var şi decada ca să asigure securitatea în Grădina Subterană.

Încercă să-mi explice de ce pusese *Sabia lui Atagaris* de pază la un portal ce ducea spre un sistem compus din bolovani fără atmosferă, planete gigant gazoase, cu sateliţi de gheaţă, nelocuit şi fără alte portaluri.

— Presgerii pot călători şi fără portaluri, comandant, şi ar putea să...

— Căpitane, dacă presgerii hotărăsc să ne atace, avem mâinile legate.

Vremurile în care Radchul comanda flote îndeajuns de mari ca să copleşească sisteme întregi erau demult apuse. Chiar şi atunci ar fi fost fără speranţă să te împotriveşti presgerilor. Acesta era şi motivul principal pentru care Anaander Mianaai se declarase în sfârşit de acord să încheie un tratat.

— Şi, la drept vorbind, căpitane, acum cel mai mare pericol vine din partea navelor radchaiene dintr-o tabără sau alta care ar încerca să controleze sau să distrugă resursele pe care cealaltă tabără le-ar putea folosi. Cum ar fi planeta de sub noi.

Toată hrana aceea. O bază, dacă o puteau apăra. Dacă o *puteam* apăra *eu.*

— Şi e posibil ca Athoekul să rămână singur de tot. Bineînţeles, nu cred că cineva ar reuşi să adune o flotă în toată puterea cuvântului, nici acum, şi poate niciodată.

Nu consideram că cineva ne-ar fi putut lua prin surprindere. O navă militară *putea* pătrunde prin portal la doar câţiva kilometri de Staţie sau de planetă, dar era puţin probabil să încerce. În caz că venea cineva, aveam destul timp ca să-l vedem cum se apropie.

— De aceea ar trebui să ne întărim sistemul de apărare în jurul acestei staţii şi al acestei planete.

Căpitanului nu-i surâse ideea, căută un argument, dar nu-i dădu glas, păstrându-l pentru ea. Întrebarea despre cine mă autorizase să preiau comanda, ca şi cea despre tabăra spre care înclina căpitanul Hetnys, rămase nepusă. Nu aveam de câştigat nici eu, nici ea dacă întindeam coarda. Cu puţin noroc, Athoekul putea fi ignorat de toată lumea, fără a mai deveni un măr al discordiei. Însă nu eram în stare să pun pariu că aşa se va întâmpla.

•

După plecarea căpitanului Hetnys, am cugetat un pic la următoarea mişcare. Probabil urma să mă întâlnesc cu guvernatorul Giarod şi să aflu de la ea de ce anume am putea duce lipsă în viitorul apropiat, pe lângă medicamente şi echipamente medicale, şi cum am putea rezolva problema. Să le dau ceva de lucru navelor *Sabia lui Atagaris* şi *Mila lui Phey* ca să le ţin ocupate – şi să le feresc de complicaţii –, dar şi să fie gata să reacţioneze în caz că aveam nevoie de ele. Am trimis un mesaj navei *Mila lui Kalr.* Tisarwat era deasupra, la nivelul doi al Grădinii Subterane, într-o cameră mare, umbrită, de-abia luminată de panouri rezemate, ici şi colo, de pereţii întunecaţi. Tisarwat, Raughd Denche şi încă vreo şase persoane – fiice ale cultivatorilor de ceai şi ale oficialităţilor Staţiei, după cum m-a lămurit nava – stăteau întinse pe perne groase, lungi. Beau ceva tare care le ustura pe gât – Tisarwat încă nu se hotărâse dacă-i plăcea sau nu, dar părea că-i priieşte atmosfera. Piat, fiica administratorului Staţiei, mai plină de viaţă decât o văzusem cu o seară în urmă, tocmai spusese ceva vulgar şi acum toată lumea râdea.

— Pe ţâţele lui Aatr, Piat, uneori m-apucă somnul când mă uit la tine! spuse Raughd mai mult în şoaptă, astfel încât cuvintele ei nu trecură de Tisarwat, care şedea aproape de amândouă.

Tisarwat răspunse imediat, cu o repulsie pe care numai eu şi nava am simţit-o:

— Piat, cred că cetăţeanul Raughd nu te apreciază la adevărata ta valoare. Vino mai aproape, vreau să mă amuzi cu poveştile tale.

Schimbul de replici, plus şovăiala lui Piat şi răspunsul ostentativ amuzat al lui Raughd – „Am glumit, locotenent, nu fi atât de sensibilă!” – îmi spuneau că relaţia dintre ele era departe de a fi armonioasă. Dacă ar fi fost ofiţerii mei, pe

vremea când eram navă, aş fi intervenit într-un fel sau altul, sau aş fi vorbit cu comandantul lor direct. M-am întrebat, o clipă, de ce Staţia nu spunea nimic, apoi mi-am dat seama că Raughd îşi luase toate măsurile de precauţie înainte de a face remarca aceea. Staţia nu putea vedea în Grădina Subterană şi, chiar dacă toate persoanele din acea cameră erau conectate la sistemul de comunicaţii, probabil îşi închiseseră implanturile. Poate că acesta era motivul pentru care petreceau aici, şi nu altundeva.

— Comandant, mi se adresă Kalr Cinci dedesubt, în apartamentul meu, agitată sub înfăţişarea ei impasibilă.

— Nu-i nimic, strigă o voce necunoscută din spatele ei, aflată în cealaltă cameră. Sunt o persoană paşnică, n-am de gând să mănânc pe nimeni!

Accentul era ciudat, pe jumătate radchaian, de persoană educată, pe jumătate altceva, un accent pe care nu ştiam de unde să-l iau, nu-l mai auzisem până acum.

— Comandant, translatorul Dlique, anunţă Kalr Cinci, numele neobişnuit făcând-o să se poticnească.

— Translator?

Nimeni nu pomenise despre prezenţa unui translator în sistem şi nici nu avea vreun motiv să fie acolo. Am întrebat nava şi am văzut în memoria ei cum Kalr Cinci deschide uşa unei persoane îmbrăcate în cămaşă şi pantaloni largi, în culori vii – haine purtate de cei care frecventau Grădina Subterană dar cu mănuşi de un cenuşiu mohorât. Fără bijuterii. Fără vreun însemn al Casei de care aparţinea sau al reprezentanţei Biroului de Translatori pentru care lucra, fără vreun indiciu asupra familiei sau rangului. Am clipit de câteva ori ca să alung imaginea. Şi m-am ridicat în picioare.

— Spune-i să intre.

Cinci se dădu la o parte şi translatorul Dlique intră cu un zâmbet larg.

— Comandant! Ce bucurie să vă cunosc! Reşedinţa guvernatorului e *teribil* de plictisitoare. Aş fi preferat să rămân în nava mea, dar mi s-a spus că, din cauza unei fisuri, aerul devenea irespirabil. Ceea ce nu ştiu dacă e atât de important... Să respiri?

Trase adânc aer în piept şi flutură din mână a iritare şi indecizie.

— Aerul! Ce prostie! Din partea mea m-aş fi lipsit, dar căpitanul a insistat să cobor.

— Translator, am spus eu şi nu m-am înclinat, cum nu făcuse nici ea.

Am privit-o cu luare-aminte, brusc bănuitoare.

— Se pare că eşti în avantaj faţă de mine.

Îşi îndreptă umerii şi făcu ochii mari de uimire.

— Eu, în avantaj! *Tu* ai o armată întreagă de soldaţi.

Bănuiala se transforma în certitudine. Mai mult ca sigur această persoană nu era radchaiană. Era, probabil, translator pentru unul dintre alienii cu care trata Radchul. Dar nu pentru gecki sau rrrrrri – mai întâlnisem translatori pentru gecki şi ştiam câte ceva despre cei care traduceau pentru rrrrrri. Ea însă nu părea să fie niciuna, nici alta. Mai ales după accentul ei atât de ciudat.

— Am vrut să spun că, dacă tu ştii cine sunt, eu nu ştiu cine eşti tu.

Scoase un hohot de râs.

— Dar bineînţeles că ştiu cine eşti. Toată lumea vorbeşte despre tine. Ce-i drept, nu cu *mine.* Eu n-ar trebui să ştiu că eşti aici. Şi nici să părăsesc reşedinţa guvernatorului. Dar nu-mi place să mă plictisesc.

— Cred că ar trebui să-mi spui exact cine eşti.

Dar ştiam. Sau ştiam atât cât trebuia. Era una dintre cele pe care presgerii le instruiseră ca să negocieze cu Radchul. Translator pentru presgeri. „O prezenţă mai mult decât neplăcută”, spusese Anaander Mianaai despre astfel de persoane. Iar guvernatorul ştia că acest translator se afla în Staţie. La fel de bine ca şi căpitanul Hetnys, pun pariu. Fapt ce justifica teama ei inexplicabilă că presgerii ar putea sosi aici pe neaşteptate. M-am întrebat de ce nu mă anunţase şi pe mine.

— Cine sunt eu? *Cu exactitate*? întrebă translatorul Dlique încruntându-se. Nu sunt... adică tocmai ţi-am spus că sunt Dlique, dar s-ar putea să nu fiu Dlique, s-ar putea să fiu Zeiat. Sau nu, o clipă! Nu, sunt aproape sigură că sunt Dlique. Sunt aproape sigură că mi-au spus că sunt Dlique. A, am uitat să mă prezint.

Se înclină.

— Comandant, sunt Dlique, translator pentru presgeri. Onorată să vă cunosc. Acum bănuiesc că-mi vei spune „onoarea

e de partea mea” şi-mi vei oferi ceai. Dar sunt sătulă de atâta ceai, nu ai arac?

I-am trimis un mesaj rapid lui Cinci şi i-am făcut semn translatorului Dlique să ia loc – un aranjament deloc confortabil de cutii şi perne, acoperite de o pătură brodată, roz-gălbuie.

— Mda, am făcut eu şi m-am aşezat în faţa ei, pe scaunul meu improvizat din bagaje acoperite cu o pătură. Eşti diplomată, nu?

Până acum toate expresiile ei fuseseră aproape copilăreşti, aparent necontrolate. Acum însă mă privea sincer disperată.

— Am cam feştelit-o, recunosc. Când totul trebuia să fie atât de simplu. Plecasem spre casă, de la Palatul Tstur, după ce asistasem la datul în bobi de Anul Nou. Am fost la mai multe petreceri, unde am zâmbit şi am spus: „Bobii au căzut foarte bine, anul viitor ne va aduce tuturor dreptate şi belşug”. După o vreme le-am mulţumit oamenilor pentru ospitalitate şi am plecat. Aşa cum îmi propusesem. O situaţie extrem de plictisitoare, cei cu un anumit statut nu sunt nevoiţi să treacă prin aşa ceva.

— Pe urmă un portal s-a închis şi ai fost redirecţionată. Iar acum nu mai poţi ajunge acasă.

În situaţia de faţă nu avea cum să ajungă în spaţiul presger. Numai o navă capabilă să-şi genereze propriul portal –, dar acordul dintre oameni şi presgeri interzicea categoric presgerilor să aducă astfel de nave în spaţiul radchaian – o putea duce acolo.

Într-un gest de exasperare, probabil, translatorul Dlique ridică mâinile acoperite de mănuşile acelea de un cenuşiu nefiresc.

— *Spune exact ce ţi-am spus noi să spui şi totul va fi bine,* au zis ei. Şi uite că n-a fost. N-au pomenit nimic despre *asta.* Când te gândeşti, ar fi trebuit s-o facă, nu, din moment ce mi-au spus o grămadă de lucruri? *Stai dreaptă, Dlique. Nu-ţi dezmembra sora, Dlique, nu-i* frumos. *Organele interne îşi au locul în interiorul corpului, Dlique, nu în exterior.*

Privi mânioasă, semn că ultima remarcă o deranjase cel mai mult.

— Se pare că, până la urmă, aproape toată lumea crede că eşti Dlique.

— Aşa se pare! Dar lucrurile nu stau chiar aşa când eşti un nimeni. Aha! exclamă ea când Kalr Cinci intră cu două ceşti şi o sticlă de arac. Aşa mai zic şi eu!

Luă ceaşca întinsă de Cinci. Îi studie cu atenţie faţa.

— De ce te prefaci că nu eşti om?

Cinci, îngrozită şi ofensată peste măsură, nu răspunse – în ciuda stăpânirii de sine, tot s-ar fi trădat –, ci se întoarse spre mine ca să-mi dea ceaşca. Am luat-o şi am zis calmă:

— Nu vorbi urât cu soldaţii mei, Dlique.

Translatorul Dlique râse de parcă aş fi spus o glumă bună.

— Eşti simpatică. Guvernatorul Giarod şi căpitanul Hetnys s-au limitat doar la: „Care e scopul venirii tale aici, translator, care îţi sunt intenţiile, translator, chiar îţi imaginezi că o să te credem, translator? Apartamentul e foarte confortabil, translator, uşile sunt încuiate pentru siguranţa ta, translator, mai bea puţin ceai, translator”. Nici urmă de Dlique!

Luă o gură zdravănă de arac şi tuşi puţin când băutura o luă la vale.

M-am întrebat în cât timp personalul guvernatorului îşi va da seama de absenţa translatorului Dlique. M-am întrebat şi de ce Staţia nu dăduse alarma. Apoi mi-am adus aminte de arma aceea, pe care n-o putea vedea nicio navă şi nicio staţie, ce provenea de la presgeri. Chiar dacă părea împrăştiată şi copilăroasă, translatorul Dlique era, cu siguranţă, tot atât de periculoasă pe cât se temeau guvernatorul Giarod şi căpitanul Hetnys. Sau chiar mai periculoasă. Cele două se pare că o subestimaseră. Poate că asta şi dorise.

— Ce s-a întâmplat cu cei din navă?

— Cei din navă?

— Da, echipajul, personalul auxiliar, călătorii...

— Dar e o navă *foarte* mică.

— Înseamnă că era arhiplină, cu Zeiat, cu translatorul...

Translatorul Dlique rânji cu gura până la urechi.

— *Ştiam* eu că ne vom înţelege. Dă comanda să mi se aducă cina. Mănânc ce se mănâncă pe aici.

Mi-am amintit ce spusese mai devreme.

— Ai mâncat mulţi oameni înainte de a ajunge la maturitate?

— Doar pe cei pe care *trebuia* să-i mănânc! Deşi uneori parcă regret că n-am mâncat şi pe cineva pe care nu trebuia s-o mănânc, adăugă ea, încruntându-se. Dar acum e prea târziu. Ce aveţi la cină? Radchaienele din Staţie mănâncă o grămadă de peşte. Eu m-am cam săturat de peşte. A, unde-i toaleta? Trebuie să...

Am întrerupt-o.

— Nu avem aşa ceva. Aici nu sunt instalaţii sanitare. Dar avem o găleată.

— Ei, asta-i cu totul altceva! De găleţi încă nu m-am plictisit!

•

Locotenentul Tisarwat intră clătinându-se, tocmai când Cinci lua ultimul bol de pe masă, iar translatorul Dlique spunea pe un ton foarte serios:

— Ouăle astea, nici nu ştii ce să crezi despre ele, nu? Ar trebui ca din ele să iasă *orice,* dar nu ies decât pui de găină. Sau de raţă. Sau de ce sunt programate să facă. Niciodată nu iese ceva interesant, cum ar fi un regret sau toiul nopţii săptămâna trecută.

Întreaga conversaţie prilejuită de cină cam aşa se desfăşurase.

— Aici s-ar putea să ai dreptate, translator, am răspuns eu şi mi-am concentrat atenţia asupra locotenentului Tisarwat.

Trecuseră mai bine de trei ore de când nu mă mai gândisem serios la ea şi în tot acest timp băuse destul de mult. Se clătină, mă privi mânioasă şi spuse:

— Raughd Denche.

Apoi ridică o mână şi arătă undeva, lateral, ca să fie şi mai convingătoare. Nu părea să fi remarcat prezenţa translatorului Dlique, care se uita curioasă şi nedumerită în acelaşi timp.

— Raughd. Denche. E o *persoană oribilă.*

Judecând chiar şi după cât o văzusem pe cetăţeanul Raughd astăzi, bănuiam că aprecierea lui Tisarwat era corectă.

— *Comandant,* adăugă Tisarwat, cu mare întârziere.

— Bo, i-am spus eu scurt soldatului care venise în urma ei şi acum aştepta neliniştită. Scoate-o pe locotenent Tisarwat de aici până nu i se face rău.

Bo o luă de braţ şi o conduse cu greu afară. „Prea târziu”, am gândit eu.

— Nu cred că ajunge până la găleată, zise translatorul Dlique cu o voce solemnă, aproape plină de regret.

— Nici eu. Dar merită să încerce.

•

Faptul că un translator presger se afla aici, în Staţia Athoek, era o problemă. După cât timp cel care-l trimisese începea să se întrebe de ce nu se mai întoarce? Cum avea să reacţioneze la

faptul că Athoekul o luase prizonieră, chiar dacă nu în mod explicit? Şi ce urma să se întâmple când descoperea că în Radch domneşte haosul? Poate nimic – tratatul nu făcea deosebire între un om sau altul, toţi erau protejaţi, plus că acelaşi tratat interzicea presgerilor să le facă rău oamenilor indiferent de planeta pe care trăiau. Dar rămânea întrebarea ce anume considerau presgerii că înseamnă „a face rău”, deşi foarte probabil nuanţe de genul acesta fuseseră puse de acord de către translatorii Radchului şi cei ai Presgerului.

Pe de altă parte, prezenţa şi atenţia presgerilor puteau fi exploatate. În ultimii o sută de ani presgerii începuseră să vândă corective medicale de înaltă calitate, cu mult mai ieftine decât cele produse în spaţiul radchaian. Guvernatorul Giarod spusese că Athoekul nu producea medicamente şi echipamente medicale. Iar presgerilor nu le păsa dacă Athoekul făcea sau nu parte din Radch. Le păsa doar dacă Athoekul putea achita nota de plată şi, cu toate că „plată” în accepţia presgerilor putea însemna ceva excentric, nu mă îndoiam că se găsea o cale de a-i mulţumi.

Atunci de ce guvernatorul sistemului o încuiase pe Dlique în casa ei? Şi nu-mi spusese nimic despre asta? Mă aşteptam de la căpitanul Hetnys să facă aşa ceva – ea o cunoscuse pe căpitanul Vel, care credea că disocierea lui Anaander Mianaai era rezultatul infiltrării presgerilor. Eram aproape sigură că sosirea translatorului Dlique aici era o coincidenţă dar coincidenţele aveau semnificaţia lor pentru radchaiene. Amaat era universul şi, orice se întâmpla, se întâmpla din voia lui Amaat. Intenţiile lui Dumnezeu puteau fi desluşite prin examinarea atentă chiar şi a celor mai mici evenimente, în aparenţă lipsite de importanţă. Ceea ce nu se putea spune despre evenimentele din ultimele săptămâni. Căpitanul Hetnys era, probabil, atentă la orice ciudăţenie, iar aceasta sigur o pusese în gardă. Nu, faptul că-mi ascunsese prezenţa translatorului Dlique nu făcea decât să confirme ceea ce suspectam deja legat de poziţia căpitanului.

Cum rămânea însă cu guvernatorul Giarod? După cina luată la cetăţeanul Fosyf şi discuţia din biroul guvernatorului, rămăsesem cu impresia că Giarod nu era doar o persoană inteligentă şi capabilă, ci şi că înţelegea că lupta lui Anaander Mianaai cu sine însăşi venea dinăuntrul ei, iar nu din afară. Nu

credeam să o fi judecat atât de greşit. Dar era clar că-mi scăpase ceva, nu-i înţelesesem poziţia pe deplin.

— Staţie, am spus eu în gând.

— Da, comandant, răspunse Staţia în urechea mea.

— Anunţă-l pe guvernatorul Giarod că vreau să-i fac o vizită mâine la prima oră.

Atât. Dacă Staţia nu ştia că ştiu de existenţa translatorului Dlique, darămite că luase cina cu mine şi dispăruse din nou, simpla menţionare a acestui fapt nu ar fi făcut decât să-i panicheze pe guvernatorul Giarod şi pe căpitanul Hetnys. Între timp trebuia să găsesc o soluţie la această situaţie pe cât de neaşteptată, pe atât de complicată.

În *Mila lui Karl,* Seivarden era pe puntea de comandă şi vorbea cu locotenentul Amaat din nava *Sabia lui Atagaris,* care probabil că era de cart în acelaşi timp.

— Şi, de unde eşti? întreba ea, nava trimiţând cuvintele direct în urechea lui Seivarden.

„Dintr-un loc în care nu ne jucăm atunci când suntem de cart”, îi răspunse Seivarden în gând navei, şi apoi tare:

— Inais.

— Zău!

Era evident că locotenentul din *Sabia lui Atagaris* nu auzise de Inais. Ceea ce nu era deloc surprinzător, ţinând cont de imensitatea spaţiului radchaian, dar nici nu schimbă părerea lui Seivarden despre ea, şi aşa proastă.

— Toţi ofiţerii au fost înlocuiţi? Cea dinaintea ta era cumsecade, continuă locotenentul.

Ekalu (dormind în acel moment, respirând adânc şi regulat) o etichetase pe fostul locotenent Amaat al navei *Mila lui Kalr* drept o snoabă insuportabilă.

— Dar medicul nu era prietenos deloc. Cred că avea o părere foarte bună despre sine.

(Medicul şedea în cabina decadei, încruntându-se la prânzul ei alcătuit din skel şi ceai. Calmă, în toane destul de bune.)

Din multe puncte de vedere, în tinereţea ei, Seivarden fusese la fel de insuportabilă ca fostul locotenent Amaat din *Mila lui Kalr.* Dar Seivarden servise într-o navă de transport desant – ceea ce însemna că-şi petrecuse mai tot timpul în luptă, deci ştia cât conta un medic.

— N-ar trebui să fii cu ochii în patru după nave inamice?

— A, nava îmi spune imediat dacă vede ceva, răspunse locotenentul din *Sabia lui Atagaris* cu un aer degajat. Comandantul flotei e cam fioroasă. Deşi poate că aşa trebuie să se comporte. Ne-a ordonat să ne apropiem de Staţie. Aşa că, o vreme, vom fi vecini. N-ar fi rău să luăm ceaiul împreună.

— Comandantul flotei e mai puţin fioroasă când nu ameninţi să-i distrugi nava.

— A, asta era. A fost o neînţelegere la mijloc. După ce v-aţi dezvăluit identitatea, n-a mai fost nicio problemă. Sper că nu-mi va purta pică pentru asta, ce zici?

În Staţia Athoek, în Grădina Subterană, Kalr Cinci aranja vesela în camera alăturată celei în care şedeam eu şi comenta cu Opt apariţia bruscă, deconcertantă, a translatorului Dlique. În altă cameră, Bo trăgea de cizmele lui Tisarwat, care nu mai ştia pe ce lume e.

— Ekalu nu exagera deloc în privinţa locotenentului Amaat din *Sabia lui Atagaris,* i-am spus eu navei.

— Fără doar şi poate, răspunse *Mila lui Kalr.*

•

A doua zi dimineaţa tocmai mă îmbrăcam – pantalonii mi-i pusesem, dar nu şi cizmele, şi mă încheiam la cămaşă – când am auzit strigăte alarmate pe coridor:

— Comandant! Comandant!

Nava îmi arătă, prin Kalr care stătea de pază pe coridor, o fetiţă de şapte-opt ani, în cămaşă şi pantaloni largi, soioşi, desculţă şi fără mănuşi.

— Comandant! striga ea insistent, ignorând paza.

Mi-am luat repede mănuşile, am ieşit din cameră în anticameră, pe uşa deschisă de Cinci la semnul meu.

— Comandant, spuse fetiţa, la fel de tare, deşi stăteam chiar în faţa ei. Vino imediat! Cineva a vopsit peretele din nou! Dacă soldaţii-cadavre îl văd primii, e *rău de tot*!

— Cetăţene, începu Cinci.

Am întrerupt-o:

— Vin imediat.

Fetiţa a luat-o la fugă şi eu am urmat-o pe coridorul plin de umbre. „Cineva a vopsit peretele din nou”. Un fapt minor. În aparenţă neînsemnat, ai fi crezut că poate fi trecut cu vederea, însă căpitanul Hetnys reacţionase urât şi mai înainte – din panica fetiţei răzbăteau fie concluziile proprii despre ce se putea

întâmpla în momentul în care sosea decada Var din *Sabia lui Atagaris,* fie concluziile unui adult care o trimisese ca mesager. Situaţia se anunţa serioasă. Dar dacă se dovedea că e doar o furtună într-un pahar cu apă, nu pierdeam mare lucru: luam micul dejun mai târziu cu câteva minute.

— Ce-au vopsit pe perete? am întrebat eu, urcând o scară prin puţul de acces, care făcea legătura dintre niveluri.

— Un fel de cuvinte, răspunse fetiţa deasupra mea. *Cuvinte*!

Fie nu le văzuse, fie nu ştia să le citească. Am optat pentru a doua variantă. Probabil că nu era vorba de radchaiană sau de raswară, despre care aflasem în ultimele două zile că majoritatea populaţiei ychana din zonă o citea şi o vorbea. Staţia îmi spusese, în prima noapte petrecută aici, când îi cerusem mai multe informaţii, că majoritatea rezidenţilor Grădinii Subterane erau ychani.

Cuvintele erau în limba xhi, deşi scrise fonetic cu litere radchaiene. Vopseaua, de culoare roz, era la fel cu cea de pe uşa ceainăriei, şi rămăsese lângă sala aceea mică, improvizată. Am recunoscut cuvintele, nu fiindcă ştiam câteva expresii în xhi, ci fiindcă datau din perioada anexării şi fuseseră emblematice pentru o anumită mişcare de rezistenţă despre care îmi spusese Staţia cu două nopţi în urmă. „Sânge, nu ceai!” Era un joc de cuvinte. Termenul radchaian pentru „ceai” aducea cu termenul xhi pentru „sânge”, dând de înţeles că, decât să se supună Radchului şi să bea ceai, era mai bine ca revoluţionarii să reziste şi să bea (sau cel puţin să verse) sânge radchaian. Dar revoluţionarii erau morţi de câteva sute de ani, iar sloganul acela ingenios devenise un simplu detaliu minor dintr-o lecţie de istorie.

Văzând că m-am oprit în faţa uşii, nu departe de intrarea în ceainărie, fetiţa o luă din nou la fugă, nerăbdătoare să ajungă într-un loc sigur. Restul rezidenţilor Grădinii Subterane făcuseră la fel – sala micuţă era pustie, deşi, din câte ştiam eu, la ora aceasta muşteriii ar fi trebuit să umple ceainăria. Toţi cei care trecuseră pe aici aruncaseră o privire la „Sânge, nu ceai!” şi făcuseră stânga-mprejur ca să se ferească de locotenentul Var din *Sabia lui Atagaris* şi de unităţile ei ancilare. Eram singură, Kalr Cinci de-abia urca pe scară, fiind mult mai lentă decât mine.

În spatele meu am auzit o voce de-acum familiară.

— Copila aia cu ochii liliachii, care voma tot timpul, a avut dreptate.

M-am întors. Translatorul Dlique, îmbrăcată la fel ca noaptea trecută, când venise în vizită la mine.

— În legătură cu ce, translator?

— Raughd Denche chiar *este o* persoană oribilă.

În clipa aceea două unităţi ancilare din *Sabia lui Atagaris* năvăliră pe coridor.

— Staţi pe loc! strigă una dintre ele, apăsând cuvintele.

Imediat mi-am dat seama că n-o recunoscuseră pe translatorul Dlique – locul ei era în reşedinţa guvernatorului, unde ar fi trebuit să rămână încuiată; în plus, era îmbrăcată ca o ychana şi, la fel ca întreaga Grădină Subterană, spaţiul acesta era slab luminat. Eu nu purtam toată uniforma, doar pantalonii, mănuşile şi cămaşa parţial încheiată. Cele două unităţi ancilare aveau nevoie de ceva timp ca să se dumirească cine suntem.

— *Sporocarpilor*! exclamă translatorul Dlique şi se întoarse, probabil ca s-o ia la goană înainte ca unităţile ancilare să înţeleagă cine e şi s-o reţină.

Dlique nu apucă să se întoarcă de tot, eu de-abia având timp să mă întreb dacă nu cumva „sporocarp” era un cuvânt de ocară; am auzit o împuşcătură, ca un tunet în spaţiul acela închis, apoi icnetul translatorului Dlique, care se prăbuşi la podea. Instinctiv mi-am activat armura şi am urlat:

— Nu mai trageţi!

Apoi i-am transmis Staţiei:

— Apel de urgenţă la nivelul unu al Grădinii Subterane!

Apoi m-am lăsat în genunchi lângă Dlique.

— Staţie, translatorul Dlique a fost împuşcată în spate. Trimite o echipă medicală *imediat.*

— Comandant, mi-a spus vocea calmă a Staţiei în ureche. Echipele medicale nu coboară în...

— *Imediat,* Staţie.

Mi-am dezactivat armura şi am ridicat privirea la cele două Var, care acum se găseau lângă mine.

— Trusa medicală, navă, repede.

Am vrut să întreb: „Ce naiba faceţi, trageţi în oameni?” Dar acum mi se părea mai important să opresc sângerarea translatorului Dlique. Asta nu era doar vina celor din *Sabia lui Atagaris,* era şi a celei care dăduse ordinul, căpitanul Hetnys.

— Noi nu avem trusele medicale asupra noastră, zise o unitate ancilară. Aceasta nu este o situaţie de luptă. Staţia are toate dotările medicale necesare.

Nici eu nu aveam trusa medicală la mine. Le aduseserăm, din obişnuinţă, dar rămăseseră la trei niveluri sub noi într-o cutie. Dacă glonţul ar fi atins, de exemplu, artera renală a translatorului – lucru foarte posibil, ţinând cont de poziţia rănii –, Dlique putea muri în doar câteva minute din cauza sângerăm şi, chiar dacă aş fi ordonat unei Kalr să-mi aducă o trusă, aceasta s-ar fi întors prea târziu cu ea.

Am dat totuşi ordinul şi am apăsat cu mâinile rana din spatele translatorului Dlique. Inutil, probabil, dar era singurul lucru pe care-l *puteam* face.

— Staţie, am nevoie de echipa medicală!

M-am uitat la cele două unităţi ancilare.

— Aduceţi-mi un modul pentru anabioză. *Imediat.*

— Pe aici nu găseşti aşa ceva.

Vorbise patroana ceainăriei – ea trebuie să fi fost singura care rămăsese pe loc când ceilalţi văzuseră sloganul pe perete.

— Nici echipele medicale nu calcă pe aici, adăugă ea din uşă.

— De data asta ar face bine să calce.

Intervenţia mea redusese hemoragia exterioară, dar n-o putea controla pe cea internă. Translatorul începuse să respire repede şi superficial. Pierdea din ce în ce mai mult sânge. Jos, la nivelul trei, Kalr Opt deschidea cutia cu truse medicale. Se pusese în mişcare de îndată ce primise ordinul, dar, deşi acţiona rapid, erau puţine şanse să ajungă aici la timp.

Apăsam în continuare, fără folos, rana din spatele translatorului, în vreme ce ea zăcea cu faţa în jos şi de-abia mai răsufla.

— Sângele rămâne *în* arterele tale, Dlique, am spus eu.

Scoase un *ha* pierit, tremurat.

— Vezi..., zise ea şi se opri ca să mai ia o gură de aer. Respiraţia. Ce prostie.

— Da, da, respiraţia e o prostie şi e plictisitoare, dar nu te opri, respiră, Dlique. Fă-o pentru mine.

Nu răspunse.

Până să ajungă Kalr Opt cu trusa medicală şi căpitanul Hetnys, în grabă, cu doi sanitari în urma ei şi cu unităţile

ancilare care trăgeau după ele modulul pentru anabioză, translatorul Dlique se stinse.

Capitolul 11

Am îngenuncheat lângă translatorul Dlique. Sângele i se scurgea pe picioarele mele goale, pe genunchi, pe mâinile mele, în timp ce apăsam în continuare rana; manşetele mi se îmbibaseră de sânge. Nu era prima oară când mă împroşcam de sângele cuiva. Nu mă îngrozeam la vederea lui. Cele două unităţi ancilare stăteau nemişcate, impasibile, după ce lăsaseră jos modulul pentru anabioză pe care îl târâseră degeaba până aici. Căpitanul Hetnys privea încruntată, nedumerită, neînţelegând prea bine ce se întâmplase.

M-am ridicat ca să le fac loc sanitarilor, care încercară s-o resusciteze pe Dlique.

— Cetă... Comandant, zise unul dintre ei după câteva clipe. Îmi pare rău, nu se mai poate face nimic.

— Ca întotdeauna, comentă patroana ceainăriei, care rămăsese în pragul uşii.

„Sânge, nu ceai!” – sloganul scris în grabă la doar câţiva metri de locul în care stătea. Acolo era o problemă. Dar probabil nu aşa cum o privea căpitanul Hetnys.

Mi-am scos mănuşile. Sângele pătrunsese prin ele, încleindu-mi mâinile. M-am apropiat repede de căpitanul Hetnys, mai repede decât a reuşit ea să facă un pas înapoi, şi am înşfăcat-o de uniformă cu mâinile pătate de sânge. Mai mult, am târât-o spre translatorul Dlique şi, înainte să-şi revină sau să se opună, am împins-o peste cadavru. Apoi m-am întors spre Kalr Opt:

— Adu o preoteasă. Sau pe cineva care ştie cum se fac purificările şi funeraliile. Dacă refuză să coboare în Grădina Subterană, spune-i că va veni aici cu sau fără voia ei.

— Am înţeles, zise Opt şi se îndepărtă.

Între timp, căpitanul Hetnys reuşise să se ridice în picioare cu ajutorul unei unităţi ancilare.

— Cum de s-a întâmplat aşa ceva, căpitane? Am ordonat să se folosească violenţa împotriva cetăţenilor doar în cazuri excepţionale.

Dlique nu era cetăţean, însă unităţile ancilare de pe *Sabia lui Atagaris* nu aveau de unde să ştie că trag în translator.

— Comandant, spuse căpitanul Hetnys, cu vocea tremurată fie de furie – doar o maltratasem –, fie de neputinţă. *Sabia lui Atagaris* a întrebat Staţia, iar Staţia i-a spus că nu cunoaşte această persoană, care nu are implant de monitorizare. Prin urmare, nu e cetăţean.

— Cu alte cuvinte, tocmai bună de împuşcat, am zis eu.

Dar, desigur, eu însămi mă ghidasem de nenumărate ori după aceeaşi logică. Pentru unităţile ancilare din *Sabia lui Atagaris* – ca şi pentru mine – era o logică atât de evidentă, încât nici nu-mi trecuse prin cap că *Sabia lui Atagaris* va încerca vreodată să tragă în cineva aici, într-o staţie plină de cetăţeni, o staţie care făcea parte din Radch de sute de ani.

Ar fi trebuit să-mi treacă prin cap. Eu răspundeam de tot ce se întâmpla sub comanda mea.

— Comandant, zise căpitanul Hetnys, fără să se străduiască prea mult să-şi ascundă indignarea. Persoanele necunoscute reprezintă un pericol pentru...

— Persoana aceasta a fost translatorul presger Dlique, i-am răspuns eu apăsând pe fiecare cuvânt.

— Comandant, îmi zise Staţia în ureche.

Lăsasem deschisă legătura cu Staţia, care auzise tot ce spusesem.

— Cu tot respectul, vă înşelaţi, continuă ea. Translatorul Dlique e în apartamentul ei, la reşedinţa guvernatorului.

— Mai uită-te o dată, Staţie. *Trimite* pe cineva să verifice. Căpitane Hetnys, din acest moment niciun membru al echipajului şi nicio unitate ancilară de sub comanda ta nu vor circula înarmate prin Staţie. De asemenea, niciun membru al echipajului şi nicio unitate ancilară nu vor pătrunde în Grădina Subterană fără permisiunea mea explicită. Unităţile ancilare din *Sabia lui Atagaris* şi locotenentul lor se vor întoarce la navă de îndată ce naveta e pregătită să le transporte.

Căpitanul Hetnys dădu să protesteze, însă i-am luat-o înainte:

— Nu admit nicio replică. Mi-ai ascuns în mod deliberat informaţii vitale. Ai pus în pericol vieţile locuitorilor acestei Staţii. Soldaţii tăi au împuşcat-o pe trimisa presgerilor aici. Încerc să găsesc un motiv pentru care să nu te împuşc imediat.

De fapt, erau trei motive care mă opreau – cele două unităţi ancilare înarmate, care stăteau lângă Hetnys, şi faptul că,

plecând în grabă, îmi lăsasem arma în apartament, la trei niveluri mai jos.

M-am întors spre patroana ceainăriei.

— Cetăţene, am spus, chinuindu-mă să renunţ la tonul plat, ancilar. Eşti bună să-mi aduci un ceai? N-am mâncat nimic de dimineaţă şi tare mă tem că azi va trebui să postesc.

Patroana se întoarse fără să scoată o vorbă şi dispăru în ceainărie.

În timp ce aşteptam ceaiul, sosi guvernatorul Giarod. Aruncă o privire spre cadavrul translatorului Dlique, spre căpitanul Hetnys, care stătea mută şi mânjită de sânge lângă unităţile ancilare din *Sabia lui Atagaris,* trase adânc aer în piept şi spuse:

— Comandant, să vă explic.

Am privit-o lung. Apoi m-am întors spre patroana ceainăriei care tocmai îmi lăsa un bol cu terci la un metru de mine. I-am mulţumit şi am luat bolul de jos. Am observat repulsia de pe faţa căpitanului Hetnys şi a guvernatorului Giarod în timp ce duceam bolul la gură cu mâinile goale, pătate de sânge, şi sorbeam din el.

— Uite cum facem, i-am răspuns eu după ce am băut jumătate din ceaiul gros. Vei organiza funeraliile. Să nu-mi spui că trebuie să păstrăm secretul ca să nu creăm panică pe coridoare. Vei organiza funeraliile, cu ofrandele şi simbolurile aferente, plus o perioadă de doliu pentru toţi membrii Administraţiei Staţiei. Cadavrul va fi ţinut într-un modul pentru anabioză pentru ca, atunci când vor veni după el, presgerii să-l ia şi să facă ce fac ei de obicei cu morţii... Pe moment, *Sabia lui Atagaris* îmi va spune de când e sloganul ăsta pe perete, iar Staţia îmi va da numele tuturor persoanelor care s-au oprit în faţa lui de atunci şi până l-am văzut eu.

Poate că Staţia nu văzuse persoana care-l scrisese, dar trebuia să ştie unde se află fiecare şi, bănuiam eu, foarte puţini oameni se opriseră în faţa acestui perete, în acel interval de timp, unul dintre ei fiind însuşi autorul.

— Îmi cer iertare, îndrăzni să spună căpitanul Hetnys, călcându-şi pe inimă. Staţia a făcut asta deja, iar forţele de securitate au arestat persoana în cauză.

Am înălţat o sprânceană. Surprinsă. Şi sceptică.

— Forţele de securitate au arestat-o pe Raughd Denche?

Veni rândul căpitanului Hetnys să se arate uimită.

— Nu! protestă ea. Nu înţeleg de ce crezi că cetăţeanul Raughd ar face aşa ceva. Nu, comandant, nu putea fi decât Sirix Odela. Ea a trecut pe aici în drum spre locul de muncă, azi-dimineaţă, şi s-a oprit destul de aproape de perete, timp de cincisprezece secunde. Mai mult decât suficient ca să scrie asta.

Dacă trecuse pe aici în drum spre locul de muncă, însemna că locuia în Grădina Subterană. Majoritatea celor de aici erau ychani, dar numele ei era samir. Şi cunoscut.

— Persoana aceasta lucrează cumva în Grădină, deasupra? am întrebat eu.

Căpitanul Hetnys încuviinţă din cap. M-am gândit la persoana pe care o întâlnisem când sosisem aici. Pe care o găsisem în lacul din Grădină, atât de nefericită că trebuia să dea glas furiei. Imposibil ca ea să fi făcut asta.

— De ce ar scrie un samir un slogan xhi în radchaiană? De ce să nu-l scrie în liostă, din moment ce e samir, sau în raswară, ca să-l poată citi mai multă lume?

— Din punct de vedere istoric..., începu guvernatorul Giarod.

Am întrerupt-o:

— *Din punct de vedere istoric,* foarte mulţi oameni au motive întemeiate ca să nu vadă anexarea cu ochi buni. Dar, aici şi acum, niciunul dintre ei n-ar avea mai mult decât o satisfacţie platonică, nu s-ar revolta decât simbolic.

Situaţia se perpetua de câteva secole. Nicio persoană din Grădina Subterană care ţinea la viaţa ei (ca să nu pomenesc de vieţile celorlalţi rezidenţi din Grădina Subterană), n-ar fi scris sloganul acela pe perete, ştiind cum va reacţiona Administraţia Staţiei. Şi eram dispusă să pariez că toţi cei din Grădina Subterană ştiau cum va reacţiona Administraţia Staţiei.

— Crearea Grădinii Subterane a fost, fără îndoială, neintenţionată, am continuat eu în timp ce *Mila lui Kalr* îmi arătă pentru o fracţiune de secundă cum Kalr Opt se adresa cu asprime unei preotese tinere. Dar, întrucât trageţi foloase de pe urma ei, încercaţi să vă convingeţi reciproc că vi se cuvine de la sine.

Din nou acea triadă constantă, dreptate, oportunitate şi belşug. În teorie, cele trei nu puteau exista singure. Fapta dreaptă nu putea fi inoportună, la fel cum fapta oportună nu putea fi nedreaptă.

— Comandant, începu guvernatorul Giarod, indignată. Eu nu cred că...

— Pentru fiecare lucru există opusul său, i-am tăiat-o eu. Cum poţi fi civilizat dacă nu există necivilizaţi?

Civilizat. Radchaian. Cuvântul avea acelaşi înţeles.

— Dacă cineva n-ar avea de câştigat de pe urma Grădinii Subterane, aici ar exista instalaţii sanitare, lumini, uşi întregi şi echipe medicale care să intervină imediat.

Guvernatorul sistemului nu apucă decât să clipească, fiindcă m-am întors brusc spre patroana ceainăriei, rămasă în pragul uşii.

— Cine-a trimis după mine?

— Sirix, răspunse ea. Şi uite cu ce s-a ales.

— Cetăţene, începu căpitanul Hetnys, pe un ton sever, indignat.

— Linişte, căpitane, i-am replicat eu calmă, şi căpitanul Hetnys rămase tăcută.

Soldaţii radchaieni care ating cadavrele scapă de impurităţi printr-o baie şi o scurtă rugăciune – toţi pe care-i văzusem se îmbăiau murmurând sau şoptind ceva. Eu nu procedam astfel, spre deosebire de toţi ofiţerii mei, când eram navă. Bănuiam că medicii civili aveau acelaşi obicei.

Baia şi rugăciunea erau suficiente, în absenţa unor ofrande aduse în templu. Dar, pentru majoritatea civililor radchaieni, contactul cu moartea reprezenta cu totul altceva.

Dacă aş fi fost în toane mai rele, aş fi făcut turul micii săli improvizate, chiar al întregului nivel pe care se afla Grădina Subterană, şi aş fi mânjit cu sânge tot ce-mi ieşea în cale pentru ca preotesele care veneau aici să aibă ce curăţa zile în şir. Dar viaţa mă învăţase că nimeni nu are de câştigat din astfel de fapte gratuite şi, în plus, bănuiam că întreaga Grădină Subterană era deja într-o stare jalnică, cel puţin în privinţa lipsei de curăţenie a obiectelor de cult. Dacă echipele medicale nu veneau aici, însemna că şi alţii muriseră tot aici, iar dacă nici preotesele nu veneau, murdăria era la ea acasă. Asta pentru cei care împărtăşeau astfel de idei. Ceea ce, probabil, nu era cazul rezidenţilor ychani. Un motiv în plus ca să fie consideraţi străini, fără să se bucure de facilităţile de bază pe care orice radchaian le socotea firesti.

Sosi o preoteasă în vârstă, însoţită de două mai tinere. Se opri la doi metri de balta de sânge în care zăcea translatorul Dlique şi o privi – ne privi – cu ochii mari, îngroziţi.

— Ce fac cei de aici cu cadavrele? am întrebat eu.

— Le târăsc până pe coridoarele din jurul Grădinii Subterane şi le lasă acolo, răspunse guvernatorul Giarod.

— Dezgustător, mormăi căpitanul Hetnys.

— Ce altceva să facă? Nu există un loc special pentru depunerea cadavrelor. Echipele medicale nu vin aici, cum nu vin nici preotesele, am spus eu şi m-am uitat spre preoteasa în vârstă. Am dreptate?

— Nimeni n-ar trebui să stea aici, comandant, răspunse ea afectată şi îi aruncă o privire guvernatorului.

— Mda, am făcut eu şi m-am întors spre Kalr Cinci care venise odată cu preotesele. Modulul pentru anabioză e funcţional?

— Da.

— Atunci, împreună cu căpitanul Hetnys, am să-l vâr pe translator în el. Pe urmă vă las să faceţi ce trebuie, am spus eu arătând spre preotese, cu mâna goală, gest ce bineînţeles era mai mult decât jignitor.

•

Alături de căpitanul Hetnys am petrecut douăzeci de minute în apa binecuvântată, spunând rugăciuni, în timp ce decada Kalr presăra sare pe noi şi ardea trei feluri de tămâie. Chiar dacă nu ne-am purificat complet, acum puteam să mergem pe coridoare sau să stăm într-o încăpere fără ca altcineva să cheme o preoteasă. Baia şi rugăciunea soldatului ar fi fost la fel de eficiente. Chiar mai utile, la drept vorbind, dar nu i-ar fi mulţumit pe cele mai multe dintre rezidentele Staţiei Athoek.

— Dacă intru în doliu complet, cum spune tradiţia, nu voi putea merge la lucru timp de două săptămâni, zise guvernatorul Giarod după ce am terminat cu baia şi ne-am îmbrăcat în haine curate. Acelaşi lucru e valabil şi pentru celelalte membre ale Administraţiei. Sunt totuşi de acord că cineva trebuie să intre în doliu.

Cât ţinuse ritualul, guvernatorul îşi pierduse expresia de om copleşit de griji şi acum părea cât se poate de calmă.

— Da, toate va trebui să fiţi rude îndepărtate. Eu şi căpitanul Hetnys vom juca rolul celor mai apropiaţi membri ai familiei.

Căpitanul Hetnys nu arăta deloc încântată, dar nu avea cum să protesteze. Am trimis-o pe Kalr Cinci după un brici, cu care eu şi căpitanul Hetnys să ne radem în cap pentru funeralii, şi un bijutier pentru simbolurile funerare.

— Acum vreau să ştiu totul despre translatorul Dlique, i-am spus eu guvernatorului Giarod după plecarea lui Kalr şi a căpitanului Hetnys, pe care o trimisesem să se pregătească de post.

— Nu cred că acesta e locul cel mai bun...

— Nu pot să merg la biroul tău aşa cum sunt acum.

Mai ales după o moarte în urma căreia mă aflam în doliu complet, când trebuia să postesc acasă. Lipsa de decenţă ar fi fost evidentă în condiţiile în care funeraliile trebuiau organizate impecabil.

— Şi nu e nimeni prin preajmă.

Patroana ceainăriei era înăuntru, nu se mai vedea. Preotesele se folosiseră de prima ocazie ca s-o şteargă. Unităţile ancilare din *Sabia lui Atagaris* părăsiseră Grădina Subterană la ordinul meu. Cele două Kalr, care stăteau aproape de noi, nu contau.

— Iar până acum păstrarea secretelor nu s-a dovedit o opţiune prea bună.

Guvernatorul Giarod ridică din umeri cu mâhnire şi resemnare.

— A sosit cu primul val de nave redirecţionate.

Navele pe care sistemele învecinate le trimiseseră aici fie cu speranţa că vor putea găsi o altă rută spre destinaţiile lor, acum că portalurile prin care trebuiau să treacă erau închise, fie pentru că erau supraaglomerate.

— Doar ea, într-o navă-curier de o persoană, aproape de mărimea unei navete. Nici nu ştiu cum de i-a ajuns aerul pentru o călătorie atât de lungă. Şi a sosit într-un moment...

Guvernatorul flutură din mână a frustrare.

— N-am putut să trimit pe nimeni la Palat ca să mă sfătuiesc cu cineva. Am dat în bobi. De una singură. M-a luat durerea de cap când am văzut ce iese.

— Desigur.

Nicio radchaiană nu era imună la ceea ce se bănuia a fi o coincidenţă. Nimic nu era rodul întâmplării, oricât de neînsemnat ar fi fost. Drept urmare, orice eveniment era,

potenţial, un semn al intenţiilor lui Dumnezeu. Coincidenţele neobişnuite nu puteau fi decât un mesaj divin cu adresă precisă.

— Îţi înţeleg temerile. Şi, până la un punct, îţi înţeleg şi dorinţa de a o ţine închisă pe Dlique şi a o ascunde de ochii majorităţii rezidenţilor Staţiei. Nu mă deranjează. Mă deranjează că nu mi-ai semnalat această situaţie alarmantă care ar putea deveni foarte periculoasă.

Guvernatorul Giarod oftă.

— Aud tot felul de lucruri. Foarte puţin din ceea ce se vorbeşte în Staţie – şi, ca să fiu sinceră, în mai tot sistemul – nu-mi ajunge la urechi. De când sunt în funcţie, se tot şopteşte despre corupţia venită din afara Radchului.

— Nu mă mir.

Era o nemulţumire permanentă, cum că nou-veniţii de pe planetele anexate, cât şi proaspeţii cetăţeni, aduceau cu ei obiceiuri şi atitudini necivilizate care sigur aveau să submineze civilizaţia adevărată. Auzisem asta toată viaţa – de vreo două mii de ani. Şi eram sigură că situaţia din Grădina Subterană nu făcea decât să confirme şoaptele.

— Recent, căpitanul Hetnys sugera că presgerii se infiltrează în forurile de conducere ca să ne distrugă, spuse guvernatorul Giarod, zâmbind trist. Mai ales translatorii presgeri, care nu se deosebesc prea mult de oameni şi ţin tot timpul legătura cu Biroul Translatorilor.

— Ai stat de vorbă mai pe îndelete cu translatorul Dlique?

Guvernatorul Giarod făcu acelaşi gest de frustrare.

— Ştiu ce insinuezi. Dar să nu uităm că a fost în stare să iasă dintr-o cameră încuiată şi păzită din reşedinţa mea, fără ca cineva să prindă de veste, a făcut rost de haine şi s-a vânturat prin Staţie, fără ca nimeni să n-aibă habar de ea. Recunosc, era un interlocutor ieşit din comun, pe care nu aveai cum să-l iei drept cetăţean. Şi-mi este foarte clar că mi-a spus doar o părticică din ce ştia. Îndeajuns ca să mă bage în sperieţi. Până la venirea ei nu luasem de bune zvonurile potrivit cărora presgerii, care de la încheierea tratatului ne lăsaseră în pace şi care sunt atât de diferiţi faţă de noi, îşi bagă nasul în treburile noastre, cum n-au mai făcut-o până acum. Pe de altă parte, translatorul Dlique a sosit la scurt timp după ce portalurile au început să se închidă, după ce-am pierdut contactul cu Palatul Omaugh şi...

— Şi căpitanul Hetnys a vorbit despre infiltrarea presgerilor în forurile de conducere. În cele mai înalte foruri. Şi hop şi eu, o verişoară a lui Anaander Mianaai, cu o poveste despre Stăpâna Radchului care se luptă cu ea însăşi, punând în joc viitorul Radchului, cu un dosar oficial care e departe de a se potrivi cu ceea ce sunt cu adevărat. Iar tu nu luai în seamă ceea ce se şoptea pe seama presgerilor.

— Cam aşa ceva.

— Suntem de acord că, indiferent de ce se întâmplă prin alte părţi, singurul lucru pe care-l putem face şi se cuvine să-l facem este să asigurăm protecţia rezidenţilor acestui sistem? Şi că, indiferent dacă Stăpâna Radchului e în conflict cu sine sau nu, acesta ar fi singurul ordin rezonabil pe care l-ai aştepta de la ea?

Guvernatorul Giarod se gândi preţ de şase secunde.

— Da. Da, de acord. Cu o singură observaţie. Dacă e să cumpărăm medicamente şi echipamente medicale, vom fi nevoiţi să apelăm la surse externe. Cum ar fi presgerii.

— Înţelegi acum de ce n-a fost o idee tocmai bună să-l ascunzi pe translatorul Dlique de mine, i-am zis cu o voce foarte plată.

Guvernatorul înclină din cap.

— Îţi merge mintea, am continuat apoi. Cel puţin aşa am crezut. Recunosc că, după ce-am aflat de prezenţa translatorului Dlique aici, am cam început să mă îndoiesc.

Guvernatorul rămase tăcută.

— Acum, înainte să încep postul oficial, trebuie să mai rezolv o problemă. Vreau să vorbesc cu Celar, administratorul Staţiei.

— Despre Grădina Subterană?

— Printre altele.

•

În camera de zi de la nivelul patru al Grădinii Subterane, după ce i-am ordonat decadei Kalr să ne lase singure, i-am spus lui Tisarwat:

— Următoarele două săptămâni voi fi în doliu. Ceea ce înseamnă că nu voi face nimic. Se înţelege că locotenentul Seivarden va fi la comanda navei *Mila lui Kalr* în tot acest timp. Tu vei răspunde de treburile casei.

Tisarwat se trezise mahmură. Ceaiul şi medicamentele o mai ajutaseră, dar nu pe de-a-ntregul.

— Am înţeles.

— De ce-a lăsat asta?

Clipi. Se încruntă. Apoi înţelese.

— Comandant. Nu e cine ştie ce. Şi e bine să ai un loc în care să te bucuri de... intimitate.

Într-adevăr. E bine pentru oricare parte şi pentru toate părţile din care e alcătuită Stăpâna Radchului, dar n-am spus cu voce tare. Probabil că ştia.

— În plus, toată lumea de aici s-a descurcat destul de bine până la sosirea căpitanului Hetnys.

— S-a descurcat destul de bine? Fără apă, fără ca echipele medicale să vină să-i ajute în caz de urgenţă şi, se pare, fără ca nimeni să nu reclame metodele căpitanului Hetnys?

Lăsă privirea jos. Ruşinată. Nefericită.

Apoi ridică ochii spre mine.

— Dar aduc apă de *undeva.* Şi cultivă ciuperci. Fac un fel de mâncare...

— Locotenent.

— Ordonaţi.

— Ce voia să facă aici?

— Să te ajute. În primul rând. Doar dacă n-o împiedici să se... reasambleze după ce faci ce ai de făcut.

N-am răspuns imediat, aşa că Tisarwat adăugă:

— Aşa crede ea.

— Lucrurile nu pot rămâne astfel în Grădina Subterană. O să vorbesc cu administratorul Staţiei. Foloseşte-ţi contactele – sigur te-a trimis aici cu o listă de contacte – ca să îndeplineşti ordinul. După funeralii, nu voi putea face nimic în mod direct, dar *voi sta* cu ochii pe tine.

•

Tisarwat plecă, iar Kalr Cina o aduse în cameră pe Celar, administratorul Staţiei. Astăzi purta albastrul-deschis specific Administraţiei, reuşind să pară elegantă în uniforma standard, în ciuda greutăţii ei. M-am aşezat odată cu ea. Nu i-am oferit ceai, cum ar fi fost politicos. În starea în care mă aflam, numai subordonatele mele aveau voie să bea sau să mănânce în prezenţa mea.

— Situaţia din Grădina Subterană este intolerabilă, am zis eu fără niciun preambul, fără menajamente, fără a-i mulţumi că a venit aici într-un moment total nepotrivit. Sunt pur şi simplu

uimită că durează de atâta vreme. Dar nu vreau motive sau scuze. Vreau ca situaţia să fie remediată începând din clipa asta.

— Comandant, spuse administratorul Staţiei, zburlindu-se la cuvintele mele, deşi le rostisem pe un ton calm, detaşat. Sunt atâtea de făcut, încât...

— Atunci, fă-le. Şi nu-mi spune că nimeni n-ar trebui să locuiască aici. E clar că o mulţime de oameni locuiesc aici. Şi mă îndoiesc că au ajuns în acest loc fără ca Staţia să prindă de veste, am zis eu ştiind că păşesc pe teren minat. Tare mă tem că Staţia ţi-a ascuns unele lucruri. Ai o mare problemă, pe care ţi-ai creat-o singură.

Celar se încruntă, ofensată, semn că nu înţelegea tot ce-i spuneam.

— Vreau să priveşti situaţia asta din punctul de vedere al Staţiei. O parte din ea, deloc neglijabilă, a fost avariată. Sigur, recondiţionarea ei completă este imposibilă, dar nici măcar n-ai încercat s-o cârpeşti pe ici, pe colo. Ai interzis accesul şi ai încercat să uiţi. Numai că Staţia nu poate să uite.

În clipa aceea mi-am dat seama că Staţia prefera să aibă oameni aici, în locul unei văgăuni pustii, fără viaţă. Şi în acelaşi timp să-i amintească mereu de starea precară în care se afla. Dar nu puteam ghici motivul şi nici cum ajunsesem la această concluzie.

— Iar cei care locuiesc aici sunt rezidenţi ai Staţiei, de care Staţia e obligată să aibă grijă. Tu nu-i tratezi cum se cuvine şi cred că Staţiei nu-i place asta. Pentru că nu-ţi poate spune direct... mai omite câte ceva. Face şi spune exact ce-i ceri, fără să adauge prea multe. La viaţa mea am întâlnit şi inteligenţe artificiale nefericite.

Nu i-am spus cum şi nici că fusesem şi eu o IA.

— Iar asta de aici este nefericită.

— Cum să fie nefericită o IA când face exact ce trebuie să facă? întrebă administratorul Staţiei.

Nu, slavă Domnului, ce contează dacă o IA este fericită sau nu? Apoi, dovedind că nu primise această funcţie doar datorită înfăţişării ei, Celar adăugă:

— Spui că am împiedicat Staţia să facă asta. În mare, cam asta ai spus, nu? Mda. Când am sosit aici, predecesoarea mea mi-a descris Grădina Subterană ca pe o cloacă în care

fărădelegea şi-a dat mâna cu mizeria, de unde nimeni nu poate scăpa. Tot ce am văzut părea să-i dea dreptate. Şi era în starea asta de atâta vreme, încât mi s-a părut imposibil să schimb ceva. Toată lumea era de aceeaşi părere. Dar, bineînţeles, asta nu-i o scuză. E, într-adevăr, responsabilitatea *mea.*

— Repară uşile. Repară instalaţia sanitară şi luminile.

— Şi sistemul de ventilaţie, spuse administratorul Staţiei, făcându-şi vânt cu mâna acoperită de mănuşa albastră.

Am încuviinţat din cap.

— Recunoaşte dreptul de a locui aici al tuturor rezidenţilor. Ca un prim pas.

Accesul echipelor medicale şi al patrulelor de securitate care să nu creeze mai multe probleme decât puteau rezolva era pasul următor, mai dificil.

— Comandant, nu cred că va fi chiar atât de simplu.

Probabil, dar...

— Nu ştiu. Dar trebuie să facem ceva, am răspuns eu, văzând-o că reacţionează la pluralul folosit de mine. Iar acum vreau să vorbim despre fiica ta, Piat.

Celar se încruntă, nedumerită.

— Ea şi Raughd sunt cumva împreună?

— Se iubesc de când erau copii, îmi răspunse, la fel de încruntată. Raughd a crescut pe planetă, iar Piat o vizita des ca să se joace împreună. La vremea aceea în familia lui Raughd nu erau prea mulţi copii de aceeaşi vârstă. În munţi în niciun caz.

Pe planetă. Unde Staţia nu-i putea vedea decât pe cei cu implanturi.

— Îţi place de Raughd, am zis eu. Provine dintr-o familie bună şi e fermecătoare.

Celar înclină din cap.

— Piat e foarte retrasă. Nu comunică prea mult cu tine. Petrece mai mult timp prin alte case. Poate simţi că v-aţi înstrăinat.

— Unde vrei să ajungi?

Chiar dacă ar fi văzut cum o trata Raughd pe Piat când credea că n-o vede nimeni, Staţia tot nu ar fi raportat direct. Într-o staţie, intimitatea era, în mod paradoxal, atât inexistentă cât şi o necesitate de prima mână. Staţia era martora celor mai intime momente. Dar ştiai că nu va spune nimănui ce vedea, că nu va *bârfi* pe seama ta. Staţia raporta fărădelegile şi urgenţele, însă

în majoritatea celorlalte cazuri, doar făcea aluzii voalate. În unele privinţe, familiile din Staţie trăiau izolat, ferite de ochii lumii, chiar dacă, spaţial vorbind, erau aproape uşă în uşă. Chiar dacă nu scăpau nicio clipă de privirea scrutătoare a Staţiei.

Adesea aluziile erau suficiente. Dar dacă Staţia era nefericită, nici nu apela la ele.

— Raughd e fermecătoare numai când vrea ea, am răspuns eu. Când o privesc ceilalţi. În particular, faţă de anumite persoane, e altfel. Am să-i cer navei mele să-ţi trimită o înregistrare cu ceva ce s-a întâmplat în Grădina Subterană noaptea trecută.

Degetele îi tresăriră, solicitând fişierul. Clipi de câteva ori, mişcarea ochilor spunându-mi că priveşte scena în care Raughd, fiica ei şi alţii stăteau întinşi pe perne şi beau. Am văzut pe faţa ei momentul în care Raughd a spus: „Uneori m-apucă somnul când mă uit la tine”. Pe chipul său se citea surprinderea, apoi furia, în timp ce continua să privească atitudinea din ce în ce mai agresivă a lui Raughd şi încercarea lui Tisarwat, chiar dacă era beată, de a o scăpa pe Piat de atacurile celeilalte. Administratorul Staţiei flutură din mână, semn că a privit destul.

— Greşesc dacă spun că cetăţeanul Raughd n-a dat examenul de aptitudini? am întrebat eu înainte ca Celar să spună ceva. Fiindcă era deja moştenitoarea lui Fosyf?

Administratorul Staţiei încuviinţă din cap.

— Examinatorul trebuie să fi remarcat înclinaţia ei pentru astfel de reacţii, trebuie să-i fi recomandat un tratament anume sau o ocupaţie în care personalitatea ei s-ar dovedi utilă. Uneori, în combinaţie cu alţi factori, o personalitate ca a ei se potriveşte cu o carieră militară, unde disciplina te ajută să te controlezi şi să te porţi mai bine.

Zeii să aibă în pază echipajul unei asemenea persoane care a fost promovată într-o funcţie pentru care nu ştie să se poarte.

— Astfel de persoane pot fi de-a dreptul fermecătoare, nelăsând să se vadă cum sunt în realitate. Majoritatea oamenilor nu te-ar crede dacă le-ai spune cum sunt cu adevărat.

— Nici eu n-aş crede. Dacă nu mi-ai fi arătat..., zise administratorul Staţiei fluturând din mână spre ceea ce fusese înregistrarea pe care o văzuse şi o auzise.

— De asta ţi-am şi arătat-o, deşi a fost cam nepotrivit.

— Ceea ce e drept nu poate fi nepotrivit.

— Mai e ceva, administrator. Cum spuneam, Staţia a păstrat pentru ea unele lucruri pe care nu i le-ai cerut în mod explicit. A existat cel puţin un caz în care Piat s-a prezentat la spital cu vânătăi pe faţă. Acolo a spus că a băut cam mult în Grădina Subterană, s-a împiedicat şi s-a lovit de perete. Mie nu mi s-a părut că te poţi alege cu astfel de vânătăi când dai cu capul de perete. Cei de la spital au gândit la fel, dar n-au vrut să se amestece în treburile tale. S-au gândit probabil că, dacă ar fi fost cu adevărat o problemă, Staţia ar fi spus ceva.

Şi nimeni n-ar fi observat. Un corectiv aplicat timp de câteva ore şi vânătăile ar fi dispărut.

— La momentul respectiv doar Raughd era prin preajmă. Am mai întâlnit astfel de cazuri. Se pare că Raughd s-a scuzat şi s-a jurat că nu se va mai întâmpla. Părerea mea este să întrebi Staţia despre absolut fiecare vizită pe care fiica ta a făcut-o la spital, indiferent de motiv. Aş întreba Staţia şi cât de des a folosit Raughd corective de prim ajutor. Eu i-am pus întrebarea direct, ca să aflu ce s-a întâmplat de fapt, fiindcă sunt aproape sigură că a văzut, cum am văzut şi eu, lucruri din astea la viaţa mea. Staţia mi-a răspuns doar fiindcă, la cererea mea, aşa i-a ordonat Giarod, guvernatorul sistemului.

Celar rămase tăcută. Părea că nici nu mai respiră. Poate că tocmai vedea de câte ori vizitase fiica ei spitalul. Sau poate că nu.

— Mda, am continuat eu după un moment de pauză. Ai auzit, fără îndoială, de incidentul pe care l-am avut azi-dimineaţă, care s-a încheiat cu moartea translatorului presger Dlique.

Clipi de câteva ori, surprinsă de schimbarea bruscă a subiectului. Şi se încruntă.

— Te asigur că tot azi-dimineaţă am aflat şi eu de existenţa translatorului.

Am dat din mână, impacientată.

— Staţia a fost întrebată cine s-a oprit lângă perete, în intervalul de timp corespunzător, îndeajuns ca să scrie cuvintele acelea şi a menţionat două nume: Sirix Odela şi Raughd Denche. Forţele de securitate au arestat-o imediat pe Sirix, pornind de la prezumţia că Raughd n-ar fi făcut aşa ceva. Staţia însă n-a fost întrebată dacă vreuna dintre cele două tinere avea

pete de vopsea pe haine. Şi, nefiind întrebată, Staţia n-a oferit informaţia.

În acel moment nu eram conectată cu Staţia, spre deosebire de Celar, probabil.

— Un lucru pentru care n-ar trebui să-i găseşti vină Staţiei. Cum am mai spus.

— Mai mult ca sigur a fost ceva nevinovat, de amuzament. O minte tânără, exaltată.

— Ce chestie de amuzament putea anticipa o minte tânără, exaltată? am întrebat eu, căutând să-mi controlez vocea. Cum decada Var din *Sabia lui Atagaris* arestează cetăţeni complet nevinovaţi? Cum îi supun pe acei cetăţeni total nevinovaţi unui interogatoriu ca să-şi dovedească nevinovăţia sau, mai rău, să nu-i supună niciunui interogatoriu, condamnându-i, fără dovezi, doar pe baza prezumţiei că „Raughd Denche n-ar fi făcut aşa ceva”? Alarmându-vă, pe tine, pe guvernator şi pe căpitanul Hetnys într-un moment când situaţia era şi aşa tensionată? Şi, ca să despicăm firul în patru, dacă ar fi vorba de un simplu amuzament, de ce n-a spus nimeni despre cetăţeanul Sirix că „mai mult ca sigur a fost ceva nevinovat”?

Tăcere. Degetele îi tresăriră, uşor, Celar adresându-se fără îndoială Staţiei.

— Mănuşile lui Raughd sunt pătate de vopsea, corect? am întrebat.

— Camerista ei tocmai încearcă să i le cureţe, recunoscu administratorul Staţiei.

— Mda, am făcut eu, conştientă că ceea ce urma era mai delicat decât problema cu Staţia. Fosyf e o cetăţeană de vază, bogată. Tu eşti autoritatea aici, dar e mai uşor să acţionezi atunci când te bucuri de sprijinul unor oameni ca Fosyf. Şi, fără doar şi poate, din când în când îţi oferă şi câte un cadou. Valoros. Idila dintre fiicele voastre e avantajoasă. Cu gândul ăsta ai trimis-o pe Piat la plantaţie, ca să-i ţină companie lui Raughd. Şi acum poate te întrebi dacă ai observat că fiica ta este nefericită. Sau când ai văzut primele semne ale nefericirii ei, şi poate ţi-ai spus că nu-i nimic grav, că toţi avem momentele noastre de stres cărora trebuie să le facem faţă de dragul relaţiilor, în folosul familiei. Că, dacă ar fi fost ceva grav, Staţia ţi-ar fi spus. Ţie, în primul rând, ţi-ar fi spus cu siguranţă. Şi e atât de uşor să treci mai departe. Atât de uşor să te prefaci

că nu vezi ce se întâmplă. Şi, cu cât nu vrei să vezi, cu atât mai greu îţi vine *să vezi,* fiindcă atunci trebuie să recunoşti că ai ignorat totul, de la început până la sfârşit. Dar acesta-i momentul în care ţi se spune adevărul în faţă, clar, fără echivoc. Aşa este Raughd Denche. Aşa se poartă ea cu fiica ta. Merită să sacrifici bunăstarea fiicei pentru darurile pe care le primeşte mama ei? Merită s-o sacrifici pentru avantajele politice? Familia ta are mai multe de câştigat de pe urma acestui sacrificiu? Trebuie să alegi, nu mai poţi amâna. Nu te poţi preface că nu trebuie să alegi între una şi alta.

— Eşti un interlocutor foarte incomod, remarcă administratorul Staţiei, încrâncenată, plină de amărăciune. Aşa procedezi oriunde te duci?

— Aşa se pare în ultima vreme.

În timp ce-i răspundeam, Kalr Cinci intră tăcută în cameră şi rămase rigidă, ca o unitate ancilară, evident cu o treabă urgentă.

— Ce este, Cinci?

Nu ar fi întrerupt discuţia dacă nu ar fi avut un motiv serios.

— Îmi cer iertare, comandant. Secretarul cetăţeanului Fosyf întreabă dacă cetăţeanul vă poate invita, pe tine şi pe căpitanul Hetnys, să petreceţi cele două săptămâni de după funeraliile translatorului Dlique pe domeniul ei de pe planetă.

O astfel de invitaţie se făcea, de regulă, direct, dar această întrebare prealabilă, prin servitoare, preîntâmpina o situaţie neplăcută, stânjenitoare.

— Are mai multe case pe plantaţie, aşa că veţi putea petrece perioada de doliu cum se cuvine, fără nicio problemă.

M-am uitat la Celar, care râse uşor.

— Da, şi mie mi s-a părut ciudat când am sosit aici, adăugă ea. Dar pe Athoek, dacă-ţi poţi permite, nu petreci cele două săptămâni închisă în casă.

În primele zile de post, după funeralii, membrii familiei aflate în doliu nu făceau nimic, în cea mai mare parte a timpului stăteau acasă şi primeau condoleanţe de la clienţi şi prieteni. Eu crezusem că voi sta aici, în Grădina Subterană, împreună cu căpitanul Hetnys, pe toată durata doliului.

— Dacă eşti obişnuită să-ţi facă alţii treaba, mai ales dacă nu iei masa la cantină şi pui pe cineva să-ţi gătească în casă, cele două săptămâni vor părea că nu se mai sfârşesc, continuă

administratorul Staţiei. Poţi sta într-un loc care e considerat casa ta, unde servitoare din vecinătate vin să-ţi gătească şi să se ocupe de curăţenie. Avem aşa ceva aproape de sala principală – casa însă e supraaglomerată de cei care nu au unde să stea în altă parte.

— Şi asta e conform uzanţelor? am întrebat eu şovăitoare.

— După unii, faptul că nu cunoşteam această practică la sosirea aici demonstrează că n-am avut parte de educaţia cea mai aleasă. Faptul că *tu* n-o cunoşti ar fi un şoc din care cârcotaşii s-ar putea să nu-şi revină niciodată.

N-ar fi trebuit să mă surprindă. Cunoşteam ofiţeri din aproape toate provinciile, ştiam că detaliile practicilor funerare (printre multe altele) se deosebeau de la un loc la altul. Lucruri considerate a fi în mare parte obligatorii erau uneori doar la îndemâna cetăţenilor cu resurse suficiente, fapt rareori recunoscut. În plus, ştiam că micile detalii nici nu erau menţionate, pornindu-se de la ideea că toţi radchaienii procedau la fel şi, prin urmare, nu avea rost să fie discutate. Eu le luam ca atare, doar nişte mici detalii – tipul de tămâie care trebuia folosit, rugăciunile care trebuiau adăugate sau scoase din ritualurile zilnice, felurile de mâncare interzise.

Am cântărit cele spuse de Cinci. Stătea acolo, impasibilă, însă dornică să înţeleg ceva, nerăbdătoare că încă n-o făcusem. Invitaţia, din punctul ei de vedere, era plină de subînţelesuri.

— De obicei se plăteşte pentru astfel de servicii? am întrebat-o eu pe Celar.

— Adesea, răspunse ea cu un zâmbet crispat. Deşi sunt sigură că Fosyf vrea să fie generoasă.

Şi să-şi urmărească interesul. Nu m-aş fi mirat dacă Fosyf şi-ar fi dat seama, într-un fel sau altul, de rolul jucat de fiica ei în episodul care dusese la moartea translatorului Dlique. Şi spera poate că, oferindu-se să mă găzduiască pe durata doliului, dacă nu mă mituia, cel puţin îmi demonstra că se căieşte pentru ceea ce făcuse fiica ei. Dar dacă stăteam bine să mă gândesc, invitaţia putea fi utilă.

— Desigur, Raughd ne-ar putea însoţi pe plantaţie, am zis eu. Ca să rămână acolo. O vreme.

— *Mă ocup eu de asta,* spuse administratorul Staţiei, schiţând un zâmbet plin de amărăciune care, dacă aş fi fost în locul lui Raughd Denche, m-ar fi băgat în sperieţi.

Capitolul 12

Cerul Athoekului era azuriu, fără nori, brăzdat doar ici şi colo de câte o dungă luminoasă – părţile vizibile ale reţelei de control meteo. Câteva ore bune zburasem pe deasupra întinderii de ape de un albastru-cenuşiu, însă acum vedeam munţi verzi-cafenii, negri-cenuşii, cu vârfurile îngheţate.

— Comandant, cetăţeni, mai avem o oră şi ceva, anunţă pilotul.

La baza liftului ne aşteptaseră două avionete. În urma înţelegerii – şi a aranjamentelor lui Kalr Cinci – Fosyf şi Raughd urcaseră în cealaltă, împreună cu căpitanul Hetnys şi unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris,* care o însoţea. Şi eu, şi căpitanul Hetnys eram în doliu total – ne răseserăm în cap, iar acum părul de-abia începea să crească; nu foloseam niciun fel de cosmetice, doar o dungă latră, albă, trasă de-a curmezişul feţei. După ce doliul lua sfârşit, însemnul memorial al translatorului Dlique avea să se alăture plăcuţei din aur masiv a locotenentului Awn de pe haina mea: o piatră de opal de doi centimetri, pe care erau gravate cuvintele *translator Dlique Zeiat presger,* cu litere mari, clare, într-o montură de argint. Erau singurele nume pe care le ştiam.

Lângă mine, tăcută de la începutul călătoriei – două zile în care nu rostise decât cuvintele absolut necesare – şedea Sirix Odela. Cerinţa mea de a mă însoţi lipsea Grădina de o mână de lucru şi, teoretic, Sirix ar fi putut refuza. Practic, nu prea avea de ales. Bănuiam că furia o împiedica să vorbească fără să încalce condiţiile reeducării, că orice încercare ar fi pus-o într-o situaţie stânjenitoare, aşa că n-am insistat, nici măcar atunci când furia nu părea s-o părăsească nici a doua zi.

— Comandant, zise ea, într-un târziu, îndeajuns de tare ca să acopere zgomotul făcut de avionetă, dar nu cât să ajungă la urechile pilotului. De ce mă aflu aici?

Tonul ei era foarte bine controlat, ceea ce, sunt sigură, implica un efort imens.

— Te afli aici ca să-mi spui ce *nu* îmi spune cetăţeanul Fosyf, am răspuns eu cu o voce calmă, măsurată, de parcă n-aş fi fost

conştientă de resentimentul şi tristeţea ce răzbăteau din întrebarea ei.

— De ce crezi că aş fi dispusă sau în stare să-ţi spun ceva, comandant? întrebă ea, cu o nuanţă de iritare, evitând ceea ce ar fi putut să exprime foarte uşor.

Am întors capul spre ea. Privea drept înainte, ca şi cum reacţia mea n-ar fi fost problema ei.

— E vreun membru al familiei pe care ai vrea să-l vizitezi?

Era de pe planetă, avea rude care lucraseră pe plantaţiile de ceai.

— Te pot ajuta.

— Eu nu...

Şovăi. Înghiţi în sec. Atinsesem un pune sensibil.

— Practic, nu am familie.

— Aha.

Dar avea numele unei Case, deci, din punct de vedere legal, aparţinea de o Casă.

— Alungarea ta ar fi fost o ruşine prea mare pentru restul familiei. Dar poate că păstrezi legătura, discret, cu anumiţi membri... Cu o mamă, o soră, poate?

În general, copiii aveau părinţi din două Case. Chiar dacă părinţii sau surorile din alte Case nu erau rude foarte apropiate, la sprijinul cărora nu prea puteai apela, legăturile rămâneau legături şi, în caz de criză, se dovedeau a fi de folos.

— Ca să fiu sinceră, comandant, nu vreau deloc să petrec două săptămâni în compania cetăţeanului Raughd Denche, spuse ea, în loc de răspuns la întrebare.

— Nu cred că Raughd Denche îşi dă seama de asta.

Cetăţeanul Raughd se comporta foarte firesc, cel puţin aşa părea. Fără să fie conştientă de gravitatea faptei sau că cineva ar fi aflat că ea e făptaşul.

— De ce locuieşti în Grădina Subterană, cetăţene?

— Nu mi-a plăcut camera în care am fost trimisă. Cred că apreciezi francheţea.

Am ridicat o sprânceană.

— Aş fi ipocrită să spun că nu.

Înclină din cap şi strâmbă uşor din buze.

— Acum aş vrea să mă laşi în pace.

— Desigur, cetăţene. Te rog să-mi spui, mie sau decadei mele Kalr, dacă ai nevoie de ceva.

Kalr Cinci şi Kalr Opt şedeau în spatele nostru. Mi-am îndreptat privirea în faţă. Am închis ochii şi m-am gândit la locotenent Tisarwat.

Se afla în grădină, pe podul de peste lac. Peştii tulburau apa de sub ea, purpurii şi verzi, portocalii şi albaştri, aurii şi roşii, căscând mult boturile în timp ce Tisarwat le arunca de mâncare. Fiica lui Celar, Piat, stătea lângă ea, rezemată de balustradă. Cuvintele ei o surprinseseră şi o mâhniseră pe Tisarwat. N-am încercat să aflu ce anume îi spusese, ci am aşteptat răspunsul locotenentului.

— Dar e absurd! exclamă Tisarwat indignată. Prim-asistent al horticultorului-şef în întreaga Staţie nu e de ici, de colo. Fără horticultură nimeni din Staţie n-ar mai putea mânca sau respira. Doar nu crezi că faci un lucru inutil, lipsit de importanţă.

— Dacă a pregăti ceaiul horticultorului-şef e foarte important...

— În plus îi pregăteşti agenda de lucru, transmiţi subordonaţilor ordinele sale, înveţi cum e organizată Grădina. Pun pariu că, dacă săptămâna viitoare ar sta acasă, nimeni n-ar băga de seamă, ai avea grijă ca totul să se desfăşoare normal, fără probleme.

— Asta fiindcă toţi ceilalţi ştiu ce trebuie să facă.

— Inclusiv tu.

Şireată mai era Tisarwat! Îi spusesem să stea departe de Basnaaid, cu alte cuvinte să stea departe de Grădină, dar ştia prea bine că, măcar din raţiuni politice, nu puteam fi împotriva unei prietenii cu fiica administratorului Staţiei. Acum însă nu aveam de ce să fiu foarte furioasă – uimirea şi consternarea ei faţă de modul în care Piat îşi nega propria valoare erau evidente şi sincere. Pe de altă parte, înţelegeam că nu-i luase foarte mult timp să intre pe sub pielea lui Piat.

Piat îşi încrucişă braţele peste piept, se întoarse cu spatele la balustradă şi privi în altă parte.

— Sunt aici doar fiindcă horticultorul-şef e îndrăgostită de mama mea.

— Nici nu-i de mirare, spuse locotenent Tisarwat. Mama ta arată *extraordinar.*

Mă uitam prin ochii lui Tisarwat, deci nu vedeam expresia lui Piat. Deşi o puteam ghici. La fel cum o putea ghici şi locotenentul, din câte mi-am dat seama.

— Şi, ca să-ţi spun drept, semeni mult cu ea. Dacă altcineva ţi-a spus altfel...

Se opri, nesigură – am gândit eu – dacă aceasta era cea mai bună direcţie de atac.

— Cel care spune că ai o slujbă care sună bine, dar e inutilă, doar ca să-i faci pe plac mamei tale sau că niciodată n-ai să fii la fel de frumoasă şi de pricepută ca mama ta, să ştii că te minte cu neruşinare.

Tisarwat aruncă toată mâncarea pentru peşti în apa care fierbea de solzi multicolori.

— Probabil din invidie.

Piat pufni, încercând din răsputeri să nu izbucnească în plâns.

— De ce..., spuse ea şi se opri, poate înainte de a rosti – ca pe o acuzaţie – un nume pe care nu voia să-l rostească. De ce să mă invidieze tocmai pe mine?

— Fiindcă *tu* ai dat examenul de aptitudini.

Nu-i spusesem nimic locotenentului Tisarwat despre bănuiala mea că Raughd nu l-ar fi dat, însă era clar că nu fusese degeaba Stăpâna Radchului timp de câteva zile.

— Iar rezultatele au hotărât să faci ceva important. Şi oricine are ochi de văzut îşi dă seama că vei fi la fel de frumoasă ca mama ta.

Un moment de derută provocat de cuvintele *vei fi.* O tânără de şaptesprezece ani nu era în măsură să spună aşa ceva.

— Când nu vei mai apleca urechea la cei care vor să te tragă în jos.

Piat se întoarse spre Tisarwat, tot cu braţele încrucişate. Cu obrajii brăzdaţi de lacrimi.

— Dar oamenii primesc slujbe din raţiuni politice *tot timpul.*

— Adevărat, răspunse Tisarwat. Probabil că mama ta a primit prima slujbă din raţiuni politice. Ceea ce probabil presupunea că o şi poate face.

Aşa ceva nu se întâmpla întotdeauna – Tisarwat ştia prea bine.

Şi aceste cuvinte sunau periculos, aparţinând unei persoane mult mai în vârstă decât arăta Tisarwat. Piat însă nu părea a fi în stare să le pareze.

— În ultimele zile te-am văzut dând târcoale pe aici, zise ea în disperare de cauză. Cred că ţi-a căzut cu tronc horticultorul Basnaaid.

Punct ochit, punct lovit. Dar locotenentul Tisarwat nu se arătă deloc tulburată.

— Să ştii că pentru tine sunt aici. Comandantul mi-a spus că sunt prea tânără pentru ea, deci să mă ţin departe. A fost un *ordin.* Ar trebui să mă ţin departe şi de Grădină, dar nu pot, fiindcă eşti tu aici. Am putea totuşi să mergem în altă parte, să bem ceva.

Piat rămase tăcută câteva clipe, vizibil surprinsă.

— În Grădina Subterană în niciun caz, zise ea în cele din urmă.

— Bineînţeles! răspunse Tisarwat, mulţumită, ştiind că a câştigat repriza aceasta, o victorie minoră, totuşi o victorie. Nici nu s-au apucat de reparat acolo. Să găsim un loc în care nu trebuie să te uşurezi într-o găleată.

•

Între timp, *Sabia lui Atagaris* se îndepărtase de Portalul Fantomelor, tot mai aproape de Staţia Athoek, fără să raporteze aproape nimic navei *Mila lui Kalr.* Deloc surprinzător – în general navele nu stăteau la taclale şi, în plus, cele din seria *Sabiei* se credeau superioare celorlalte.

În *Mila lui Kalr,* locotenentul Ekalu tocmai îşi terminase cartul, iar Seivarden o întâmpinase în cabina decadei.

— Omologul tău din *Sabia lui Atagaris* întreba de tine, spuse Ekalu şi se aşează la masă, unde o Etrepă îi servise prânzul.

Seivarden se aşează lângă locotenent.

— Nu zău, zise ea, deşi deja ştia. Şi s-a bucurat să vadă un cunoscut la bord?

— Nu cred că m-a recunoscut, răspunse Ekalu şi, după o clipă de ezitare şi un gest rapid din partea lui Seivarden, care deja servise masa, luă o gură de skel, o mestecă şi o înghiţi. După nume în niciun caz, mă ştia doar ca Amaat Unu. Şi n-am trimis nicio imagine. Am fost de cart.

Sentimentele lui Ekalu faţă de locotenentul Amaat din *Sabia lui Atagaris* care n-o recunoscuse erau complicate, departe de a fi pozitive.

— Păcat. Aş fi vrut să văd ce figură face.

Am observat că, în timp ce lui Ekalu i-ar fi plăcut să vadă reacţia locotenentului din *Sabia lui Atagaris* în clipa în care se trezea faţă în faţă cu un ofiţer de aceeaşi origine ca şi ea, amuzamentul lui Seivarden o deranja şi o întrista. Situaţia îmi

amintea, atingând un punct sensibil, de câteva schimburi de replici dintre locotenentul Awn şi Skaaiat Awer în urmă cu mai bine de douăzeci de ani.

— Trebuie să-i spun ceva locotenentului Seivarden, îmi şopti nava în ureche, în timp ce-mi continuam zborul cu avioneta.

Nu eram sigură că nava putea spune ceva pe înţelesul lui Seivarden.

— Mai mult ca sigur te va contacta când vei începe noul cart, zise Ekalu în cabina decadei din *Mila lui Kalr.* E hotărâtă să te invite la ceai, acum că *Sabia lui Atagaris* e destul de aproape.

— N-am cum să merg, răspunse Seivarden, mai în glumă, mai în serios. În clipa de faţă sunt numai trei ofiţeri care asigură cartul.

— Nu-i bai, te anunţă Nava dacă se întâmplă ceva important, o asigură Ekalu, plină de sarcasm şi dispreţ.

— Locotenenţi, zise medicul de pe puntea de comandă. Vă anunţ că ceva pare să fi ieşit prin Portalul Fantomelor.

— Ce poate fi? întrebă Seivarden, ridicându-se de la masă.

Ekalu continuă să mănânce, dar comandă imaginea la care se uita medicul.

— Obiectul e prea mic, trebuie să aştept să se mai apropie, îmi comunică nava în avioneta care zbura pe deasupra apei athoekane. Cred că e o navetă sau un fel de navă foarte mică.

— Am întrebat *Sabia lui Atagaris,* spuse medicul de pe puntea de comandă.

— Adică cei de acolo n-au ameninţat-o cu distrugerea dacă nu-şi dezvăluie identitatea? întrebă Seivarden, aflată deja în drum spre puntea de comandă.

— N-aveţi motiv de îngrijorare, veni răspunsul din *Sabia lui Atagaris,* vocea locotenentului de cart sunând mai mult decât plictisită. E vorba de un rest de navă. Portalul Fantomelor nu e curăţat ca toate celelalte. Se prea poate ca nava să se fi dezmembrat chiar acolo, cu mult timp în urmă.

— Cu scuzele de rigoare, dar noi ştiam că nu e nimeni dincolo de portal şi nici n-a fost vreodată, răspunse medicul, sec, în timp ce Seivarden apărea pe puntea de comandă.

— A, unii se mai iau la întrecere, care-i mai curajos să meargă acolo, sau o fac doar în căutare de senzaţii tari. Însă bucata asta de navă nu e recentă, se vede că e destul de veche. O pescuim noi – e îndeajuns de mare ca să fie un pericol.

— De ce n-o distrugeţi? întrebă Seivarden.

Nava probabil că îi transmisese cuvintele mai departe, fiindcă locotenentul din *Sabia lui Atagaris* răspunse:

— În sistemul ăsta sunt mulţi care se ocupă de contrabandă. Întotdeauna verificăm astfel de obiecte.

— Şi ce se poate scoate dintr-un sistem nelocuit? întrebă medicul.

— Prin Portalul Fantomelor, nimic, cel puţin aşa ştiu eu, veni răspunsul vesel. Dar, în general, e vorba de chestii clasice. Droguri. Obiecte vechi furate.

— Pe ţâţele lui Aatr! exclamă Seivarden. Să ştii că e vorba de un obiect de valoare.

Nava le ceruse celor din *Sabia lui Atagaris* o imagine mai de aproape a navetei şi, primind-o, le-o arătase medicului şi lui Seivarden, o carcasă curbată, arsă, plină de găuri.

— Ce rablă, remarcă locotenentul din *Sabia lui Atagaris.*

— Ce dobitoacă, zise Seivarden după ce *Sabia lui Atagaris* întrerupse legătura. Ce naiba îi învaţă pe locotenenţii din ziua de azi?

Medicul se întoarse spre ea.

— Mi-a scăpat ceva, locotenent?

— Asta e o magazie de materiale dintr-o navetă militară notaiană, răspunse Seivarden. Chiar n-o recunoşti?

Radchaienele adesea spun despre Radch că e locuit de o singură rasă, care vorbeşte o singură limbă – radchaiana. Dar interiorul unei sfere Dyson este enorm. Chiar dacă ar fi început cu o singură populaţie, vorbitoare a unei singure limbi (ceea ce nu se întâmplase), tot n-ar fi ajuns astfel. Multe nave, mulţi căpitani care se opuseseră expansiunii lui Anaander fuseseră notaiani.

— Nu. N-o recunosc. Mie nu mi se pare a fi notaiană. Şi nici nu arată a magazie de materiale. Dar, într-adevăr, e veche.

— Casa mea e notaiană. A fost.

Casa lui Seivarden fusese absorbită de alta în cursul celor o mie de ani pe care îi petrecuse în modulul pentru anabioză.

— Dar am fost loiali. Aveam o navetă veche, din vremea războaielor, andocată la Inais. Oameni de peste tot veneau s-o vadă.

Amintirea trebuie să fi fost neaşteptat de vie şi de dureroasă. Seivarden înghiţi în sec pentru ca senzaţia acută a unei pierderi ireparabile să nu-i răzbată din voce când vorbi din nou:

— Întrebarea e cum să se dezmembreze o navă notaiană în Portalul Fantomelor? Niciuna dintre bătăliile acelea n-a avut loc aici.

Nava le arătă imagini cu naveta despre care vorbea Seivarden.

— Da, exact ca asta, spuse Seivarden. Arată-ne şi magazia de materiale.

Nava se conformă.

— Scrie ceva pe ea, remarcă medicul.

— Înţelegi ceva? întrebă Seivarden încruntată, încercând să descifreze cuvintele. Înţelegi... ceva?

— „Divina esenţă a percepţiei”, răspunse nava. Una dintre ultimele navete învinse în războaie. E muzeu acum.

— Nu prea arată a navetă notaiană, spuse medicul. Cu excepţia scrisului.

— Iar scrisul de pe asta e ars de tot, constată Seivarden cerând o imagine mărită a navetei care ieşise prin Portalul Fantomelor. Navă, chiar n-ai recunoscut-o?

— Nu imediat, răspunse nava. Am aproape o mie de ani, dar niciodată nu am văzut pe viu o navă notaiană. Însă, dacă locotenentul Seivarden n-ar fi identificat-o, aş fi făcut-o eu, în doar câteva minute.

— Ai fi identificat-o şi dacă ne încredeam în *Sabia lui Atagaris*? întrebă medicul şi apoi, venindu-i o altă idee: Se poate ca *Sabia lui Atagaris* să nu fi reuşit s-o recunoască?

— Se poate, răspunse Seivarden. Altfel cu siguranţă i-ar fi spus locotenentului.

— Doar dacă nu mint amândouă, zise Ekalu, care ascultase tot timpul din cabina decadei. Se întorc din drum ca să culeagă un rest de navă când puteau s-o marcheze cu o baliză şi să lase pe alţii să aibă grijă de ea.

— Atunci se bazează pe faptul că *Mila lui Kalr* n-o va recunoaşte, deduse Seivarden. Ceea ce mi se pare riscant din partea lor.

— N-aş spune că ştiu ce crede *Sabia lui Atagaris* despre nivelul meu de inteligenţă, remarcă nava.

Seivarden râse scurt şi se adresă medicului:

— Roagă *Sabia lui Atagaris* să ne spună ce-a descoperit după ce examinează... restul ăla de navă.

Într-un târziu *Sabia lui Atagaris* răspunse că nu găsise nimic interesant şi, în consecinţă, distrusese magazia de materiale.

•

Casa cetăţeanului Fosyf era cea mai impunătoare dintr-un grup de trei clădiri, o structură lungă, cu două niveluri şi balcoane, din piatră şlefuită, neagră-cenuşie şi, ici-colo, pete de albastru şi verde ce luceau în funcţie de lumină. Casa se înălţa lângă un lac limpede, întins, cu maluri stâncoase şi un doc din lemn, mâncat de vreme, unde stătea ancorată o ambarcaţiune mică, graţioasă, cu velele strânse. Locul era înconjurat de munţi, iar de-a lungul malurilor străjuiau copaci acoperiţi de muşchi. Plantaţia de ceai – o văzusem când ne apropiaserăm, fâşii neregulate de un verde catifelat, ce traversau povârnişurile şi ocoleau aflorimentele – era ascunsă după o culme. Temperatura aerului era de 20,8° C, iar boarea de vânt, plăcută, aducea cu sine un miros de frunze şi apă rece.

— Am ajuns! strigă cetăţeanul Fosyf, în timp ce cobora din avionetă. Linişte şi pace. În alte împrejurări aş fi propus o partidă de pescuit. Sau o plimbare cu barca. Sau una pe munte, dacă vă place aşa ceva. Dar aici, chiar şi dacă doar te uiţi, e frumos. În spatele clădirii principale e o baie separată, peste drum de locul în care veţi sta. O cadă mare, în care încap cel puţin zece persoane, cu apă fierbinte la discreţie. E o chestie xhai. De un lux barbar.

Raughd se oprise lângă mama ei.

— În baie te poţi cinsti şi cu un pahar de arac! Ce poate fi mai bun după o noapte lungă? zise ea şi zâmbi cu toată gura.

— Raughd face ce face şi îşi lungeşte nopţile chiar şi aici, remarcă Fosyf veselă, în timp ce se apropiau căpitanul Hetnys şi unitatea ei ancilară. Ah, ce n-aş da să fiu tânără din nou! Dar haideţi să vă arăt unde veţi sta.

Petele de albastru şi verde de pe pietrele casei se aprindeau şi se stingeau pe măsură ce treceam pe lângă ele. Dincolo de casă era o întindere de stânci cenuşii, plate, umbrită de doi copaci plini de muşchi. Urma, în stânga, o clădire joasă, sub formă de elipsă, jumătatea dinspre noi din lemn, jumătatea cealaltă probabil din sticlă.

— Baia, anunţă Fosyf, cu un gest larg.

Dincolo de întinderea de stânci acoperite de muşchi, lângă un drum ce urca până în creasta muntelui şi cobora la casa de lângă lac, se afla o altă clădire din piatră neagră şi verde-albastră, cu două niveluri, dar mai mică decât casa principală şi fără balcoane. În faţă avea o terasă, sub o boltă de viţă-de-vie, unde ne aştepta un grup de persoane. Cele mai multe purtau cămăşi şi pantaloni sau fuste ce păreau să fi fost croite, în lipsă de altceva, tot din pantaloni, materialul fiind ros şi decolorat, în nuanţe vii cândva de albastru, verde şi roşu. Niciuna nu purta mănuşi.

Alături de ele stătea o persoană în îmbrăcămintea standard, convenţională, haină, pantaloni, mănuşi şi mai multe bijuterii. După trăsături am ghicit că e o supraveghetoare samir. Ne-am oprit la vreo trei metri de grup, în umbra bolţii late.

— Comandă specială pentru tine, comandant, ştiind că ţi-ar plăcea să-i auzi cântând.

Supraveghetoarea se întoarse şi le spuse celor adunate acolo:

— Unu, doi, trei.

În radchaiană. Domol şi tare.

O persoană mai în vârstă din grup se aplecă spre vecina ei şi îi spuse, în delsigă:

— Ţi-am zis că nu e cântecul cel mai potrivit.

Câteva gesturi şi cuvinte şoptite sub ochii cam agitaţi ai supraveghetoarei, care se pare că nu înţelegea motivul întârzierii, apoi grupul trase adânc aer în piept şi începu să cânte.

— *O, tu, care trăieşti apărată de* Dumnezeu, *care-ţi trăieşti toate vieţile în umbra ei.*

Ştiam cântecul, fiecare vers, fiecare cuvânt. Majoritatea valskaayenilor vorbitori de delsigă îl cântau la funeralii.

Era un gest menit să mă consoleze. Chiar dacă nu ştiau motivul venirii noastre aici, îmi văzuseră capul ras, văzuseră dunga de doliu de pe faţa mea şi a căpitanului Hetnys. Aceşti oameni nu ne cunoşteau, probabil nici nu ştiau cine murise. Noi reprezentam forţele care-i subjugaseră, care-i strămutaseră din lumea lor şi îi aduseseră aici, ca să trudească pentru noi. Nu aveau niciun motiv să le pese de noi. Nu aveau niciun motiv să creadă că eu sau căpitanul Hetnys vorbeam delsiga îndeajuns de bine ca să înţelegem versurile. Şi nici nu se aşteptau să înţelegem importanţa cântecului, chiar dacă-i înţelegeam

versurile. Astfel de lucruri sunt încărcate de semnificaţii istorice şi simbolice, au un mare impact emoţional –, dar numai pentru cei care cunosc aceste semnificaţii.

Cu toate acestea, grupul cântă până la sfârşit.

— Cetăţeni, spuse persoana mai în vârstă când terminară şi se înclină. Ne vom ruga pentru cea pe care aţi pierdut-o.

Într-o radchaiană perfect inteligibilă, chiar dacă accentul era vădit străin.

— Cetăţeni, am răspuns eu, tot în radchaiană, fiindcă nu eram sigură dacă voiam, cel puţin pe moment, să-şi dea seama cât de bine stăpâneam delsiga. Suntem profund impresionate şi vă mulţumim pentru cântec şi rugăciunile voastre.

— Comandantul vă mulţumeşte, le spuse supraveghetoarea, tare şi rar. Acum plecaţi.

— O clipă, am intervenit eu şi m-am întors spre Fosyf. Îmi faci un hatâr? Poţi să le dai oamenilor ăstora ceva de mâncat şi de băut înainte de plecare?

Fosyf clipi de câteva ori nedumerită. Supraveghetoarea mă privi lung, nevenindu-i să creadă.

— E un capriciu al meu. Dacă ţi se pare că e prea mult, sunt dispusă să acopăr cheltuielile. Ce ai la îndemână. Poate nişte ceai şi prăjituri.

Era genul de gustare pe care mă aşteptam ca bucătăria de aici să-l aibă pregătit la orice oră.

Fosyf îşi reveni din uluială.

— Desigur, comandant.

Îi făcu semn supraveghetoarei care, în continuare îngrozită de dorinţa mea, le spuse muncitorilor să părăsească terasa.

•

Parterul clădirii în care urma să stăm era spaţios, o parte din el era sufrageria, o parte camera de zi, ultima fiind plină de fotolii confortabile şi măsuţe cu jocuri şi fise multicolore. În sufragerie am mâncat cremă de ouă şi fasole la o masă lungă, cu scaune desperecheate, dar aranjate cu stil, lângă o servantă cu platouri de fructe şi prăjituri. Ferestruicile de jur-împrejurul tavanului se întunecaseră de amurg şi de norii aduşi de vânt. Sus erau holuri înguste, fiecare dormitor şi camera de zi aferentă având aceleaşi culori. La mine erau portocalii şi albastre, în nuanţe pastelate, iar păturile groase, moi, erau întinse cu grijă pe pat, probabil ca să nu pară prea decolorate şi

uzate. O căsuţă de ţară tipică, la prima vedere, dar amplasată şi aranjată meticulos.

Cetăţeanul Fosyf spuse din capul mesei:

— Aici, de fapt, erau Administraţia şi magazia. Clădirea principală era casa de oaspeţi. Înainte de anexare.

— Toate dormitoarele din casa principală au balcoane, adăugă Raughd, care făcuse în aşa fel încât să stea lângă mine şi acum îşi apropiase capul de al meu cu un zâmbet atotştiutor. Foarte convenabil pentru întâlnirile de taină.

Mi-am dat seama că încerca să *flirteze* cu mine. Chiar dacă eram în doliu şi astfel intenţia ei se dovedea cel puţin lipsită de decenţă.

— Ha-ha! făcu cetăţeanul Fosyf. Lui Raughd scara exterioară întotdeauna i-a fost utilă. Cum mi-a fost şi mie când eram de vârsta ei.

Oraşul cel mai apropiat era la o oră de zbor cu avioneta. Aici nu puteai avea întâlniri de taină decât cu membrii personalului – în casa principală bănuiam că locuiesc verişoarele şi clienţii. Nu toţi membrii personalului erau rude atât de apropiate, încât sexul să fie interzis, deci anumite relaţii care nu presupuneau intimidarea servitoarelor erau permise.

Căpitanul Hetnys şedea în faţa mea, iar unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* stătea în poziţie de drepţi la câţiva metri în spatele ei, gata să îndeplinească orice ordin ar fi primit. Ca unitate ancilară, nu era obligată să ţină doliu. Kalr Cinci stătea în spatele meu, părând să fi convins pe toată lumea că şi ea era o unitate ancilară.

Cetăţeanul Sirix şedea tăcută lângă mine. Mai toate servitoarele casei pe care le văzusem păreau să fie samire, doar câteva erau xhai, deşi printre cele care trebăluiau pe afară erau şi valskaayene. Servitoarele care ne conduseseră în camerele noastre avuseseră o mică ezitare, aproape imperceptibilă – bănuiesc că ar fi dus-o pe Sirix să stea cu ele dacă n-ar fi primit alte instrucţiuni. Se prea putea ca cineva de aici s-o recunoască, chiar dacă trecuseră douăzeci de ani de când călcase ultima oară pe plantaţie, în plus nu era de pe domeniul acesta, ci de pe unul aflat la o depărtare de mai bine de o sută de kilometri.

— Profesorilor lui Raughd li s-a părut întotdeauna un loc plictisitor, zise Fosyf.

— *Ei* erau plictisitori! exclamă Raughd şi, cu o voce nazală, tărăgănată, declamă: *Cetăţene*! *În metrul trei şi modul acut, spune-ne cum e* Dumnezeu *ca o raţă*!

Căpitanul Hetnys izbucni în râs.

— Tot timpul m-am străduit să le fac viaţa mai amuzantă, dar n-au ştiut să aprecieze, adăugă Raughd.

Cetăţeanul Fosyf râse şi ea. Eu nu. Auzisem de la locotenenţii mei despre astfel de încercări de a fi amuzant cu orice preţ şi remarcasem deja înclinaţia lui Raughd spre cruzime.

— Poţi? am întrebat eu. Să ne spui în versuri cum e *Dumnezeu* ca o raţă?

— N-aş zice că *Dumnezeu* are ceva în comun cu o raţă, zise căpitanul Hetnys, încurajată de calmul meu aparent din ultimele zile. Să fim serioşi! Cu o raţă!

— De ce nu? am întrebat eu. *Dumnezeu e* o raţă.

Dumnezeu era universul, iar universul era *Dumnezeu.*

— Poate, spuse Fosyf fluturând din mână, semn că nu era de acord cu mine. Dar asta se poate spune şi fără să faci caz de metru, de dicţie şi aşa mai departe.

— Dar de ce să alegi ceva atât de ridicol? De ce să nu spui că Dumnezeu e ca... un rubin sau ca o stea, sau... precum ceaiul? zise căpitanul Hetnys şi arătă în jur. Ceva de preţ. Ceva imens. Ar fi mult mai potrivit.

— O întrebare la care merită să cugeţi adânc, am răspuns. Cetăţene Fosyf, bănuiesc că ceaiul de aici este cules manual şi procesat la fel.

— Bineînţeles! exclamă Fosyf zâmbind larg.

Acesta era, evident, unul dintre principalele ei motive de mândrie.

— Cules manual... puteţi să vizitaţi manufactura oricând doriţi. E aproape.

O scurtă pauză în care clipi de câteva ori, semn că cineva din apropiere îi trimisese un mesaj.

— Parcela de peste creasta muntelui urmează să fie culeasă mâine. Şi, desigur, procesarea frunzelor – *prelucrarea* lor – se face zi şi noapte. Frunzele sunt lăsate să se usuce, apoi sunt încălzite până la temperatura optimă, când sunt rulate şi uscate din nou. Apoi sunt sortate şi uscate pentru ultima oară. Lucrurile astea pot fi făcute şi cu maşina, după cum procedează unii, iar ceaiul care iese este chiar acceptabil.

Fosyf rosti cuvintele „chiar acceptabil” cu o undă de dispreţ şi aroganţă aproape imperceptibilă.

— Ceaiul pe care-l poţi cumpăra de la magazin. Însă ca acesta nu găseşti la magazin.

La ceaiul lui Fosyf, Fiica Peştilor, aveai acces numai dacă-l primeai în dar. Sau – poate, dacă era cumpărat direct de la cetăţeanul Fosyf ca să fie dăruit. Radchul îl cumpăra cu bani, însă un număr incredibil de schimburi se făceau nu cu bani, ci dar contra dar. Cetăţeanul Fosyf nu primea foarte mult pe ceaiul ei, dacă primea ceva. Practic vorbind. Câmpurile acelea verzi peste care zburaserăm, tot ceaiul acela, procesul de producţie atât de complicat, nu aveau drept scop profitul – nu, scopul Fiicei Peştilor era *prestigiul.*

De aceea, chiar dacă, neîndoielnic, existau plantaţii mult mai mari pe Athoek, care aduceau profituri la prima vedere impresionante, singurul cultivator care se considerase îndeajuns de competent ca să mă abordeze atât de deschis era cel care nu-şi vindea ceaiul.

— Cred că trebuie să umbli delicat cu el, am remarcat eu. În timpul culesului, în timpul procesării. Muncitorii tăi trebuie să fie foarte îndemânatici.

Lângă mine, cetăţeanul Sirix tuşi aproape inaudibil, înecându-se uşor cu ultima lingură de cremă.

— Chiar sunt, comandant, chiar sunt! Înţelegi de ce nu i-aş trata niciodată urât, atâta nevoie am de ei! De fapt, şi ei locuiesc într-o casă de oaspeţi, mai veche, la câţiva kilometri de aici, dincolo de creasta muntelui.

Ploaia începu să bată mărunt în ferestruici. Aici ploua doar noaptea, îmi spusese Staţia Athoek, şi nu foarte mult, lăsând timp frunzelor să se usuce pentru a putea fi culese dimineaţa.

— Frumos din partea ta, am comentat eu pe un ton neutru.

•

M-am trezit înainte de răsăritul soarelui, când cerul era de un roz-perlat şi un albastru-pal, iar pe lac şi în valea lui încă domneau umbrele. Aerul era tocmai bun, răcoros, şi trecuse mai bine de un an de când nu mai aveam destul spaţiu ca să alerg. Devenise un obicei pentru mine în Tetrarhia Itran, un loc în care sportul echivala cu devotamentul religios, iar antrenamentul pentru jocul cu mingea era ca o rugăciune sau o meditaţie. Ideea că-mi puteam relua obiceiul îmi făcea bine, chiar dacă

nimeni de aici nu cunoştea jocul, nici măcar nu ştia că există. Am pornit spre creastă în pas uşor, atentă la şoldul drept la care mă rănisem cu un an în urmă şi care nu se vindecase pe de-a-ntregul.

Ajunsă în vârf, am auzit un cântec. O voce puternică, ce reverbera din aflorimente peste plantaţia pe care muncitorii, cu coşurile prinse pe umeri, smulgeau frunzele din tufele înalte până la brâu. Cel puţin jumătate dintre ei erau copii. Cântecul era în delsigă, o lamentaţie despre persoana iubită, îndrăgostită de altcineva. Un subiect specific valskaayenilor, deloc familiar unei relaţii între radchaiene. Era un cântec pe care-l mai auzisem şi care îmi trezea o amintire dureroasă din Valskaay, mirosul de calcar umed din cartierul plin de peşteri unde fusesem ultima oară.

Cântăreţul părea că stă de pază. Cuvintele se schimbau pe măsură ce mă apropiam. Tot în delsigă, aproape de neînţeles pentru supraveghetori, eram sigură.

Iată soldatul
Atât de lacom, atât de însetat de cântece.
Atât de multe-a înghiţit, încât acum încep să dea pe dinafară,
Ţâşnesc pe la colţurile gurii
Şi îşi iau zborul, lacome de libertate.

Mă bucuram că expresiile feţei mele nu erau deloc involuntare. Cântăreţul se descurca de minune, respectând cadenţa, şi n-aş fi vrut să zâmbesc ca să-i dau de înţeles că înţeleg ce cântă. Am continuat să alerg, aparent impasibilă. Dar cu ochii pe muncitori. Fiecare arăta a valskaayan. Cântecul satiric la adresa mea fusese adresat acestor oameni, în limba valskaayană. La Staţia Athoek aflasem că toţi muncitorii lui Fosyf erau valskaayeni şi, la momentul acela, mi se păruse ciudat. Nu că unii erau valskaayeni, ci că toţi erau la fel. Văzând cu ochii mei acum, anomalia mă frapă din nou.

Într-o situaţie ca aceasta, un transport de valskaayeni ar fi trebuit împărţit pe zeci de plantaţii şi în alte locuri unde era nevoie de forţă de muncă sau să fie păstraţi în anabioză şi folosiţi la nevoie, de-a lungul anilor. Aici ar fi trebuit să fie poate o jumătate de duzină de valskaayeni. Dar erau de şase ori pe

atât. Mă aşteptasem să văd şi câţiva samiri, poate şi câţiva xhai sau ychani, sau membri ai altor grupuri fiindcă, înainte de anexare, aici nu trăiseră mai mult ca sigur doar xhai şi ychani.

De asemenea, n-ar fi trebuit să găsesc o împărţire atât de strictă între servitoarele care munceau afară – toate valskaayene din câte văzusem în această dimineaţă şi cu o zi înainte – şi cele dinăuntru, majoritatea samire şi câteva xhai. Valskaayul fusese anexat în urmă cu o sută de ani şi, între timp, cel puţin unii dintre primii aduşi aici, sau copiii lor, ar fi trebuit să fie testaţi sau să ajungă, prin muncă, în alte poziţii.

Am alergat până la casa muncitorilor, o clădire din cărămidă cafenie, fără geamuri, doar ici şi colo câte o pătură întinsă cât să astupe fereastra. Era clar că nu fusese niciodată la fel de mare şi de luxoasă precum casa de lângă lac a lui Fosyf. Dar valea din jur, plină cu tufe de ceai, oferea o privelişte minunată, împreună cu drumul ce ducea direct spre lacul acela mare, ca de sticlă. Terenul bătătorit din jurul casei trebuie să fi fost cândva o grădină sau o peluză bine îngrijită. Eram curioasă să văd cum arăta interiorul, dar în loc să dau buzna neinvitată şi să fiu primită cu duşmănie, m-am pregătit să fac cale întoarsă.

— Comandant, îmi spuse *Mila lui Kalr* în ureche. Locotenent Seivarden te roagă să ai grijă de picior.

— Navă, n-am cum să uit că mă doare piciorul, am răspuns eu în gând.

Fapt pe care *Mila lui Kalr* îl ştia prea bine. Iar conversaţia cu Seivarden, care dusese la mesajul navei, avusese loc cu două zile în urmă.

— Locotenentul *chiar* îşi face griji, zise nava. Iar ţie se pare că nici nu-ţi pasă.

Oare în vocea ei aparent senină era şi un pic de dezaprobare?

— Am să mă odihnesc în restul zilei. Oricum, mai am puţin şi ajung.

Când am trecut de creastă, cerul şi valea se mai luminaseră, iar aerul era mai cald. L-am găsit pe cetăţeanul Sirix pe o bancă, sub bolta de viţă-de-vie, cu un bol de ceai aburind într-o mână. Fără haină, cu cămaşa pe dinafară, fără bijuterii. Îmbrăcată ca de doliu, deşi teoretic nu trebuia să ţină doliu după translatorul Dlique, motiv pentru care nu se răsese în cap şi nici nu-şi desenase dunga pe faţă.

— Bună dimineaţa, am strigat eu apropiindu-mă de terasă. Eşti bună să-mi arăţi baia, cetăţene? Şi poate să-mi explici câteva lucruri?

Şovăi, însă numai o clipă.

— Da, zise ea într-un târziu, precaută, de parcă aş fi rugat-o să facă ceva riscant sau periculos.

•

De la fereastra lungă şi curbată a băii se vedeau stâncile negre-cenuşii şi vârfurile munţilor acoperite de gheaţă, şi o parte din colţul casei în care stăteam. Oaspeţii trebuie să fi apreciat acest loc pentru priveliştea pe care o oferea – foarte puţine radchaiene s-ar fi gândit să transforme în fereastră un perete întreg al băii.

Ceilalţi pereţi erau uşori, din lemn şlefuit şi cioplit cu măiestrie. În podeaua din piatră era un bazin mic şi rotund, cu apă fierbinte, înconjurat de bănci, pe care stăteai şi asudai, iar alături un altul, cu apă rece.

— Te tonifică, după toată căldura asta, spuse Sirix de pe banca din apa fierbinte, faţă în faţă cu mine. Îţi închide porii.

Căldura îmi făcea bine la şoldul care mă durea. Poate că alergarea nu fusese cel mai înţelept lucru cu putinţă.

— Zău?

— Da. Te curăţă bine.

Un cuvânt ciudat. Bănuiam că e traducerea unuia mai complicat, din xhi sau liostă în radchaiană.

— Ce viaţă frumoasă duci, continuă Sirix.

Am înălţat o sprânceană.

— Ceaiul servit în clipa în care te trezeşti. Hainele spălate şi călcate în timp ce dormi. Măcar te îmbraci singură?

— În general, da. Dar la ocazii deosebite nu strică să mă ajute cineva care se pricepe.

Personal nu avusesem nevoie de aşa ceva, însă de câteva ori, îi ajutasem pe alţii.

— Povesteşte-mi despre strămoşii tăi. Primii samiri sosiţi aici. Toţi, sau aproape toţi, au fost trimişi în munţi să culeagă ceai?

— Majoritatea.

— Ţinând cont că anexarea s-a petrecut cu ceva timp în urmă, pe măsură ce deveneau civilizaţi, dădeau examenul şi primeau alte slujbe, am continuat eu lăsând ca vocea să-mi sune uşor ironică. Mi se pare logic. Dar ce nu mi se pare logic e de ce nu e

niciun samir care să muncească pe plantaţia de aici. De ce sunt numai valskaayeni? Care muncesc doar pe plantaţie, cu excepţia câtorva pe care i-am văzut în jurul casei. Anexarea Valskaayului a avut loc acum o sută de ani. În tot timpul acesta niciun valskaayan n-a reuşit să devină măcar supraveghetor?

— Comandant, nimeni nu vrea să rămână culegător de ceai dacă-şi poate găsi de lucru în altă parte, spuse Sirix cu o voce egală. Culegătorii sunt plătiţi la normă, care înseamnă o anumită cantitate de frunze culese. Dar norma este enormă – ca s-o îndeplineşti, ar fi nevoie de trei muncitori foarte rapizi care să culeagă o zi întreagă.

— Sau de un culegător şi câţiva copii, am presupus eu, aducându-mi aminte că, în timp ce alergam pe acolo, văzusem mai mulţi copii muncind pe câmp.

Sirix înclină din cap.

— Prin urmare, niciunul nu câştigă atât cât ar trebui. Ca să nu spun de mâncare. Măcinată – ai gustat din ea sus. O dreg cu rămurele şi cu praful rămas de la frunzele de ceai. Pentru care, apropo, Fosyf te taxează. Scump. Doar nu e vorba de resturi, e vorba de Fiica Peştilor!

Se opri o clipă ca să respire adânc, cât pe-aici să spună ceva ce-ar fi putut să regrete.

— Două boluri pe zi, de terci. Cât să te ţină-n viaţă, iar dacă mai vrei ceva, trebuie să cumperi.

— La un preţ ridicat, am presupus eu.

— Exact. Dacă vor să cultive legume, pot primi câte o parcelă din grădină, dar pentru asta trebuie să cumpere seminţe şi unelte, ceea ce înseamnă că lipsesc de la culesul ceaiului. Nu aparţin vreunei Case, deci nu au familii care să le dea lucrurile de care au nevoie, trebuie să le cumpere. Nu pot obţine permise de călătorie, deci nu pot merge foarte departe ca să-şi cumpere ceva. Nu pot comanda nimic, fiindcă n-au bani deloc, sunt prea îndatoraţi ca să obţină ceva pe credit, aşa că Fosyf le vinde câte ceva – staţii, distracţii, hrană mai consistentă şi aşa mai departe – la preţurile pe care le impune ea.

— Muncitorii samiri au reuşit să se descurce?

— Unele servitoare sigur achită şi acum datoriile bunicilor şi străbunicilor lor. Sau ale mătuşilor. Singura soluţie a fost să-şi facă o casă şi să tragă din greu. În privinţa valskaayenilor... aş

zice că nu sunt foarte ambiţioşi. Şi par să nu înţeleagă cât de important este să-ţi faci o casă, numai a ta.

Familiile valskaayene nu funcţionau după acelaşi principiu precum cele radchaiene. Dar ştiam că valskaayenii erau capabili să înţeleagă avantajul de a avea ceva ce măcar aducea cu casele radchaiene şi existau locuri în care grupuri de familii valskaayene îşi construiseră case de îndată ce li se ivise ocazia.

— Şi niciun copil nu dă examenul ca să obţină o altă slujbă? am întrebat eu, deşi cunoşteam deja răspunsul.

— În ziua de azi aceşti muncitori nu mai dau examenul de aptitudini, răspunse Sirix, luptându-se cu reflexele reeducării, care practic nu-i permiteau să-şi exprime furia fără să i se pună un nod în gât.

Se uită în altă parte, respirând sacadat, pe gură.

— Ceea ce nu înseamnă că ar obţine rezultate deosebite. Sunt nişte sălbatici, ignoranţi şi superstiţioşi, absolut toţi. Dar chiar şi aşa nu mi se pare *drept.*

Trase din nou aer în piept.

— Fosyf nu e singura care procedează aşa. Şi asta se întâmplă, sigur o să-ţi spună chiar ea, fiindcă *nu vor* să dea examenul.

Lucru pe care-l credeam. Ultima oară când fusesem pe Valskaay, a da sau nu examenul era o întrebare pe care mulţi şi-o puneau cu toată seriozitatea.

— Dar, din ce văd, alţii nu mai vin, continuă ea. De la ultima anexare n-a mai fost nimeni trimis aici. Prin urmare, în momentul în care cultivatorii de ceai rămân fără valskaayeni, cine va mai culege ceaiul pentru un amărât de terci şi, în cel mai bun caz, câţiva gologani? E mult mai convenabil dacă muncitorii sau copiii lor nu mai pot pleca de aici, în vecii vecilor. *Nu mi se pare drept.* Guvernatorului nu-i pasă de o adunătură de sălbatici fără casă, iar cei cărora le pasă nu-i pot atrage atenţia Stăpânei Radchului.

— Crezi că greva de acum douăzeci de ani i-a scăpat atenţiei?

— Da. Altfel ar fi luat măsuri.

Respiră de trei ori, repede, pe gură. Se lupta cu furia.

— Îmi cer scuze, zise ea, se ridică în grabă, stropindu-mă fără să vrea cu apa fierbinte, şi ieşi din bazin, apoi se apropie de cel cu apă rece şi se scufundă în el.

Cinci îi aduse un prosop şi Sirix ieşi din apa rece, părăsind baia fără să-mi adreseze niciun cuvânt.

Am închis ochii. În Staţia Athoek, Tisarwat dormea adânc, între două vise, cu un braţ pe faţă. Atenţia mea se mută asupra navei *Mila lui Kalr.* Seivarden era de cart. Tocmai îi spunea ceva uneia din decada ei.

— Nu-mi place când comandantul nostru aleargă pe plantaţie.

Ciudat. Seivarden nu avea de ce să discute subiectul acesta cu decada.

— O fi ceva absolut necesar sau e vreo nedreptate care o pune pe jar?

— Locotenent, răspunse soldatul, mult prea rigidă chiar şi pentru pasiunea acestui echipaj de a imita unităţile ancilare. Ştii că trebuie să raportez o astfel de întrebare comandantului.

Seivarden flutură din mână uşor exasperată.

— Desigur, navă. Şi totuşi...

Brusc, am înţeles ce se întâmplă. Seivarden vorbea cu *Mila lui Kalr,* nu cu soldatul. Aceasta doar vedea răspunsurile Navei şi i le citea lui Seivarden. Ca şi cum chiar ar fi fost o unitate ancilară, o parte din navă, una dintre zecile de guri prin care vorbea nava. Din fericire, niciun membru al echipajului nu încercase vreodată să facă aşa ceva cu mine. Aş fi fost total împotrivă.

Dar se vedea că lui Seivarden îi făcea bine. O liniştea. Era îngrijorată, iar felul în care îi vorbea nava o relaxa. Nu dintr-un motiv serios, raţional. Gestul conta.

— Locotenent, zise soldatul Amaat, mesagerul navei. Nu-ţi pot spune decât ceea ce comandantul ţi-a spus deja în discuţiile voastre. Dar dacă vrei să ştii care este opinia mea, cred că ambele motive sunt corecte într-o oarecare măsură. Iar absenţa comandantului, ca şi îndepărtarea cetăţeanului Raughd din Staţia Athoek, îi permit locotenentului Tisarwat să iniţieze contacte politice valoroase cu cetăţenii de vază mai tineri ai Staţiei.

— Ha! făcu Seivarden sceptică. Mai e puţin şi-mi spui că Tisarwat e un politician înnăscut.

— Cred că te-ar surprinde.

Era clar că Seivarden nu credea ce spune nava.

— În orice caz, navă, comandantul nostru ştie să se ferească de necazuri, dar când dă de ele, întotdeauna sunt serioase. Iar

noi suntem la ore întregi de ea, incapabile să-i sărim în ajutor. Dacă vezi că se coace ceva, iar comandantul nu-şi dă seama să ne cheme mai aproape ca să-i fim la îndemână în caz că are nevoie de noi, mă anunţi, da?

— Asta ar însemna să ştiu cu câteva zile înainte că, aşa cum spui, se coace ceva. Comandantul n-are cum să nu-şi dea seama în intervalul ăsta dacă are nevoie de noi sau nu.

Seivarden se încruntă.

— Dar să ştii că sunt la fel de preocupată de siguranţa comandantului ca şi tine, adăugă nava.

Un răspuns mai potrivit nici că putea să dea nava, iar Seivarden trebuia să se mulţumească doar cu atât.

— Locotenent, zise *Mila lui Kalr.* Un mesaj de la Hrad.

Seivarden îi făcu semn să-i dea curs. O voce necunoscută îi sună în urechi.

— Aici comandantul Uemi din nava *Sabia lui Inil,* trimisă de Palatul Omaugh. Am ordin să preiau controlul asupra securităţii sistemului Hrad.

Sistemul Hrad se afla la distanţă de un portal. Mai mult sau mai puţin vecin.

— Complimente comandantului Breq. La Palatul Tstur se duc lupte în continuare, cu aceeaşi intensitate. Câteva avanposturi au fost distruse. În funcţie de rezultat, Stăpâna Radchului s-ar putea să trimită o navă de transport desant. Vă transmite, oricum, salutări şi speră că totul e în ordine aici.

— Îl cunoşti pe comandantul Uemi, navă?

Seivarden nu se aştepta la un răspuns imediat, pe loc – Hrad se afla la câteva ore depărtare, cu viteza luminii, prin portalul de legătură.

— Nu foarte bine, răspunse *Mila lui Kalr.*

— Dar nava *Sabia lui Inil*?

— E din seria *Sabiei.*

— Ha! făcu Seivarden amuzată.

— Locotenent, comandantul a lăsat instrucţiuni în caz că un astfel de mesaj ajunge la noi în absenţa ei.

— Nu zău! exclamă Seivarden, nesigură dacă să fie surprinsă sau nu. Atunci să le auzim.

Instrucţiunile lăsate de mine nu erau cine ştie ce.

— Aici locotenentul Seivarden, la comanda navei *Mila lui Kalr* în absenţa temporară a comandantului Breq. Cele mai

respectuoase salutări comandantului Uemi şi mulţumiri pentru veştile aduse. Îmi cer iertare comandantului Uemi, însă comandantul Breq întreabă dacă *Sabia lui Inil* şi-a înnoit în vreun fel echipajul la Palatul Omaugh.

Deşi poate nu de un nou echipaj trebuia să-mi fac griji. Era foarte posibil ca adulţi mai în vârstă să devină unităţi ancilare.

Dar nu-mi puteam primi răspunsul mai devreme de cină. Întrebarea o puse pe gânduri pe Seivarden, care nu ştia ce hram poartă Tisarwat şi nici nava nu-i explicase ce şi cum.

•

În drum spre casă am întâlnit-o pe Raughd, care venea dinspre clădirea principală.

— Bună dimineaţa! zise ea cu un zâmbet însorit. E atât de înviorător să te trezeşti în zorii zilei. Cred că ar trebui să fac un obicei din asta.

Recunosc, era un zâmbet cât se poate de fermecător, în ciuda încordării aproape insesizabile din spatele lui – chiar dacă nu-mi dăduse de înţeles că ar face aşa ceva, eram sigură că aceasta nu era ora la care Raughd era obişnuită să se trezească. Deducţia reducea mult din efectul zâmbetului asupra mea.

— Să nu-mi spui că ai fost deja la baie, adăugă ea, pe un ton uşor dezamăgit, de timiditate calculată.

— Bună dimineaţa, cetăţene, am răspuns eu fără să mă opresc. Da, am fost.

Apoi am intrat în casă pentru micul dejun.

Capitolul 13

După micul dejun – fructe şi pâine, pe care servitoarele lui Fosyf le lăsaseră pe bufet cu o noapte în urmă, sub pretextul că ar fi rămas de la cină – trebuia, împreună cu căpitanul Hetnys, să petrec ziua în linişte, rugându-mă la intervale regulate şi mâncând frugal. Ne-am conformat, rămânând amândouă în camera de zi de la parterul casei. Cu trecerea zilelor, aveam voie să stăm mai mult timp afară – de exemplu, sub umbrar. Ritualul îngăduia o anumită libertare de mişcare, pentru cei care nu puteau să jelească stând nemişcaţi – mă folosisem de ea ca să alerg în dimineaţa aceea şi să fac baie. Dar zilele următoare le-am petrecut mai mult în camerele noastre sau aici, în această cameră de zi, doar noi două sau în compania vecinilor care se opreau să ne consoleze.

Căpitanul Hetnys nu purta uniforma – în aceste condiţii nu era obligată. Cămaşa trandafiriu-închis îi atârna în voie peste pantalonii verde-măsliniu. Hainele civile pe care le aveam erau fie prea pretenţioase pentru locul în care mă aflam, fie datau din anii petrecuţi dincolo de Radch şi, indiferent pe care le-aş fi purtat, nu s-ar fi potrivit cu doliul. De aceea îmi puneam cămaşa şi pantalonii de uniformă, negri-cafenii. Dacă ar fi fost să respect regula în litera ei, n-ar fi trebuit să port niciun obiect de podoabă, dar nu mă puteam despărţi de cel care-mi amintea de locotenentul Awn şi pe care-l prindeam pe sub cămaşă.

Am rămas tăcute o vreme, cu Kalr Cinci şi unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* în spatele nostru, în poziţie de drepţi, gata să intervină la nevoie. Căpitanul Hetnys era tot mai încordată, deşi fără să se exteriorizeze, până când Sirix coborî treptele ca să ni se alăture. Apoi căpitanul Hetnys se ridică brusc şi începu să măsoare încăperea cu paşi mari. Nu-i adresase un cuvânt lui Sirix, nici în timpul călătoriei, nici de când sosiserăm aici. Şi, după toate aparenţele, nici acum nu avea de gând s-o facă. Dar atitudinea ei se încadra în cerinţele doliului, care permiteau un comportament oarecum excentric în astfel de momente.

La prânz servitoarele aduseră tăvi cu mâncare – pâine, care era un lux în staţii, dar în rest, era considerată un fel de

mâncare simplu, obişnuit, şi mai multe paste şi amestecuri cu care s-o mâncăm, aproape toate fiind uşor condimentate. Chiar şi aşa, judecând după cina din ziua precedentă, eram sigură că celor de aici un asemenea prânz li se părea auster.

O servitoare se apropie de perete şi, spre surprinderea mea, trase de el. Aproape tot peretele era un şir de panouri pliante ce se deschideau spre terasa acoperită de umbrar, lăsând să intre în cameră lumina soarelui, filtrată, şi o boare de vânt plăcută, cu miros de frunze. Sirix îşi duse tava la una dintre băncile de afară – deşi uşa cât peretele de mare aproape că desfiinţa diferenţa dintre înăuntru şi afară.

În Staţia Athoek, locotenentul Tisarwat şedea într-o ceainărie – la o masă joasă, plină de sticle de arac goale sau pe jumătate goale, înconjurată de scaune late, confortabile. Consumase mai mult decât o ţinea buzunarul – cumpărase pe credit, probabil, sau primise băutura în dar, pe baza statutului ei, mai mult ghicit decât declarat. Sau al meu. Oricum, una dintre noi trebuia să găsească un mijloc de a achita consumaţia, ceea ce nu era o problemă prea mare. Cetăţeanul Piat şedea lângă Tisarwat, iar pe celelalte scaune erau aşezate vreo şase alte tinere. Cineva tocmai spusese ceva amuzant – toată lumea râdea.

În *Mila lui Kalr* medicul ridică din sprânceană auzind cum o Kalr fredonează un cântec aproape şoptit.

Cine-a iubit doar o dată?
Cine a spus „Nu voi mai iubi niciciând" şi s-a ţinut de cuvânt?
Eu nu.

La Athoek, în munţi, căpitanul Hetnys se opri brusc şi îşi duse tava la masă. Sirix, pe banca de pe terasă, părea că nici nu bagă de seamă. O servitoare trecu pe lângă ea, se opri, şopti ceva repede, fără ca eu să înţeleg ce, poate în liostă. Sirix o privi serioasă şi răspunse în radchaiană:

— Sunt un simplu consilier, cetăţene.

Fără urmă de ranchiună. Ciudat, după cât de nefericită păruse de dimineaţă, după cât o indignase nedreptatea.

Deasupra, în ceainăria din Staţia Athoek, cineva spuse:

— Acum că cele două, căpitanul Hetnys şi fiorosul comandant al flotei, sunt pe plantaţie, doar Tisarwat ne mai poate apăra de presgeri!

— Slabe speranţe, răspunse Tisarwat. Dacă presgerii se hotărăsc să ne atace, avem mâinile legate. Dar eu cred că va mai trece o vreme până să ajungă la noi.

Vestea disocierii Stăpânei Radchului încă nu se răspândise, iar problemele legate de portaluri erau considerate în continuare „dificultăţi neanticipate”. Previzibil într-un fel, cei care nu acceptau ideea considerau că o intervenţie din partea alienilor era mai plauzibilă.

— Nu vă faceţi griji, adăugă Tisarwat.

— Dar nici să fim atât de izolaţi, spuse altcineva.

— Încă e bine, zise Piat. Chiar dac-ar fi să rămânem izolaţi de planetă...

— Ferească zeii! exclamă cineva.

— ... tot n-ar fi mare lucru. Avem cu ce ne hrăni.

— Sau, dacă n-am avea, am putea cultiva skel în lacul din Grădină, am auzit eu altă voce.

Din nou râsete.

— Asta i-ar mai tăia din nas horticultorului! N-ar fi rău să-i propui asta, Piat.

Tisarwat aflase câte ceva de la decada Bo. Aşa că-şi păstră faţa şi vocea cât se poate de impasibile.

— Despre ce horticultor e vorba? întrebă ea.

— Cum o cheamă, Basnaaid? întrebă tânăra care râdea cel mai mult. E un nimeni. Dar ştiaţi că o Awer de la Palatul Omaugh a venit să-i ofere clientelaj şi ea a refuzat? Nu are familie, nu arată cine ştie ce, dar s-a ţinut băţoasă, adică e prea bună pentru o Awer!

Piat stătea de o parte a lui Tisarwat, iar de cealaltă parte, după cum îmi spuse nava, era verişoara lui Skaaiat Awer – deşi ea însăşi nu era o Awer. Tisarwat o invitase; de obicei nu făcea parte din acest grup.

— Skaaiat nu s-a supărat, zise verişoara şi zâmbi, înmuindu-şi vocea.

— Bineînţeles că nu s-a supărat. Dar nu se cuvine să refuzi o astfel de ofertă. Gestul ei arată ce fel de om e.

— Aşa e, întări verişoara lui Skaaiat.

— Însă e un horticultor priceput, spuse Piat dintr-o suflare, ca şi cum şi-ar fi făcut curaj ca să-i dea drumul. Are *tot dreptul* să fie mândră.

Urmă o tăcere stânjenitoare.

— Îmi pare rău că nu e şi Raughd aici, zise persoana care abordase subiectul. Nu înţeleg de ce a trebuit să coboare şi ea pe planetă. Are mult haz, întotdeauna ne face să râdem.

— Dar nu şi să râdem *de ea,* sublinie verişoara lui Skaaiat.

— A, nu, asta nu, fu de acord susţinătoarea lui Raughd. Altfel n-am râde de alţii. Tisarwat, trebuie neapărat să vezi cum o imită pe căpitanul Hetnys. Mori de râs.

Pe Athoek, în casă, Sirix se ridică de pe bancă şi urcă la etaj. Mi-am îndreptat atenţia spre Cinci, am văzut că asudă în uniformă şi se plictiseşte tot privindu-ne, pe mine şi pe căpitanul Hetnys. Se gândea la mâncarea de pe bufet, al cărei miros ajungea până la ea. Trebuia, probabil, să urc şi eu cât de curând şi să mă prefac că dorm, pentru ca Cinci să profite de pauză şi, împreună cu unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris,* să se înfrupte din ce mai rămăsese. Căpitanul Hetnys – fără să ştie că numele ei tocmai fusese pomenit în Staţie – ieşi pe terasă, acum că Sirix nu mai era acolo.

O servitoare se apropie de Kalr Cinci. Aşteptă o clipă, căutând, probabil, forma de adresare corectă, şi în cele din urmă optă pentru:

— Dacă nu ţi-e cu supărare.

— Spune, cetăţene, zise Cinci cu o voce plată, monotonă.

— A sosit în dimineaţa aceasta, continuă servitoarea şi îi întinse un pacheţel învelit într-o bucată de stofă violet, asemănătoare catifelei. Mi s-a cerut să-l predau direct comandantului.

Nu explică de ce i-l dădea lui Cinci.

— Mulţumesc, cetăţene, răspunse Cinci şi luă pacheţelul. Cine l-a trimis?

— Curierul n-a spus nimic.

Eu însă bănuiam că ştia.

Cinci desfăcu ambalajul şi dădu la iveală o cutie simplă, din lemn subţire, deschis la culoare. Înăuntru era ceva ce părea a fi o bucată de pâine groasă, triunghiulară, veche; un ac, un disc din argint cu diametrul de doi centimetri ce atârna de un şirag de mărgele din sticlă, albastre şi verzi; sub ele, o bucăţică de

carton pe care era scris ceva cu litere liostane, probabil. Limba vorbită de atât de mulţi samiri. O scurtă întrebare adresată navei îmi confirmă bănuiala. Şi-mi traduse o parte din ce stătea scris acolo.

Cinci puse capacul înapoi.

— Mulţumesc, cetăţene.

M-am ridicat în picioare, fără să spun nimic, m-am apropiat de Cinci, i-am luat cutia din mână, am urcat la etaj şi am pornit pe holul îngust, spre camera lui Sirix. Am bătut la uşă.

— Cetăţene, am spus eu când Sirix deschise uşa. Cred că asta e pentru tine.

I-am întins cutia, cu bucata de stofă violet împăturită dedesubt.

Sirix mă privi nesigură.

— Aici nu e nimeni care să-mi trimită ceva. Trebuie să fie o greşeală.

— Cu siguranţă nu e pentru mine, am zis eu, cu mâna întinsă. Cetăţene, am zorit-o când am văzut că nu face nicio mişcare.

Opt se apropie din spatele ei ca să ia cutia de la mine, dar Sirix îi făcu semn să stea deoparte.

— Nu poate fi pentru mine, insistă ea.

Cu mâna mea liberă am ridicat capacul ca să vadă ce era înăuntru. Sirix înlemni, părând că nici nu mai răsuflă.

— Condoleanţe, cetăţene, am spus eu.

Acul era un memento, numele de familie al decedatei era Odela. Pe bucăţica de carton erau trecute detalii despre viaţa şi funeraliile decedatei. Scopul sau semnificaţia pâinii îmi era necunoscută, dar evident că însemna ceva pentru cine o trimisese. Cu siguranţă însemna ceva pentru Sirix. Deşi nu-mi dădeam seama dacă reacţia ei era de durere sau de frustrare, fiindcă nu putea da frâu liber furiei.

— Spuneai că n-ai familie, cetăţene, am zis eu după câteva minute de tăcere stânjenitoare. E clar că cineva din familia Odela se gândeşte la tine.

Trebuie să fi auzit că Sirix era aici, cu mine.

— Nu are niciun drept, zise Sirix, aparent calmă, imperturbabilă, dar eu ştiam că era vital să păstreze aparenţele, pentru ea constituia o problemă de supravieţuire. Nimeni din familia asta nu are niciun drept. Nu pot avea şi una, şi alta, nu pot da timpul înapoi.

Inspiră adânc, părând că ar vrea să continue, şi inspiră din nou.

— Trimite-o înapoi. Nu e a mea, nu poate fi a mea, ţinând cont de tot ce-au făcut.

— Dacă asta vrei, cetăţene, aşa am să fac.

Am pus capacul la loc, am despăturit bucata de stofă şi am înfăşurat în ea cutia acum închisă.

— Cum? Niciun îndemn să mă arăt recunoscătoare, să nu uit că, la urma urmei, e vorba de fam...

Vocea i se frânse – Sirix se forţase prea mult. Faptul că, în clipa aceea, nu-mi trântise uşa în nas ca să sufere în voie, fără s-o vadă cineva, îmi demonstra câtă stăpânire de sine avea. Sau poate ştia că Opt încă era în cameră şi că, orice ar fi făcut, nu rămânea singură şi neobservată.

— Dacă doreşti, pot să-ţi dau astfel de îndemnuri, cetăţene, dar ar fi ipocrite, am zis eu şi m-am înclinat. Dacă ai nevoie de ceva, te rog să-mi spui. Îţi stau la dispoziţie.

Închise uşa. Aş fi putut s-o urmăresc prin ochii lui Opt, însă n-am făcut-o.

•

Cina sosi odată cu Fosyf şi Raughd. Sirix nu coborî, de la prânz nu mai ieşise din cameră. Nimeni nu comentă – era doar tolerată aici fiindcă venise cu mine. După ce-am mâncat, ne-am aşezat chiar la marginea camerei, cu uşile larg deschise. Partea de lac pe care o vedeam de aici îşi schimbase culoarea după lăsarea serii, fiind plumburie acum, umbrită, şi doar piscurile munţilor din spatele lui străluceau în apusul soarelui. Aerul era tot mai rece şi mai umed, motiv pentru care servitoarele aduseră băuturi fierbinţi, dulci-amărui, în boluri cu toarte.

— Stilul xhai, mă informă Fosyf.

Fără Sirix care să stea lângă mine, eram flancată de Fosyf şi de Raughd. Căpitanul Hetnys stătea în faţa mea, cu scaunul întors puţin ca să vadă lacul.

În *Mila lui Kalr* sosi, în sfârşit, răspunsul la întrebarea pe care i-o pusesem de dimineaţă comandantului Uemi. Nava îl transmise în urechea locotenentului Ekalu.

— Mii de mulţumiri, locotenent Seivarden, pentru salutările respectuoase. Complimentele mele comandantului Breq. N-am preluat niciun echipaj de la Palatul Omaugh.

Lăsasem instrucţiuni şi pentru asta.

— Comandantul Breq îi mulţumeşte comandantului Uemi pentru amabilitate, zise Ekalu, la fel de nedumerită cum fusese Seivarden cu ore în urmă. Dintre membrii echipajului navei *Sabia lui Inil* a petrecut vreunul câteva zile în Staţia Palatului fără să ia legătura cu nava?

— Ei, comandant, sper că ai petrecut o zi relaxantă, zise Fosyf, în întunericul ce se lăsa lângă lac.

— Desigur, mulţumesc, cetăţene.

Nu eram obligată să fiu mai amabilă de atât. De fapt, potrivit ritualului, puteam foarte bine să ignor pe oricine mi-ar fi vorbit în următoarea săptămână şi jumătate, dacă aşa aveam chef.

— Comandantul se trezeşte la o oră extrem de matinală, spuse Raughd. Eu m-am trezit devreme doar în caz că vrea cineva să vadă baia, iar comandantul era în picioare de nu ştiu când.

— E clar, cetăţene, că pentru tine a te trezi devreme nu înseamnă acelaşi lucru ca pentru noi, spuse căpitanul Hetnys veselă.

— Disciplina militară, Raughd, remarcă Fosyf înţelegătoare. În ciuda interesului manifestat în ultima vreme faţă de haina militară, sigur n-ai fi fost potrivită pentru aşa ceva, adăugă ea aruncându-mi o privire piezişă.

— Mda, ştiu şi eu..., spuse Raughd aeriană. Nu te convingi până nu încerci.

— Azi-dimineaţă am trecut de creasta muntelui şi v-am văzut oamenii la lucru, am zis eu neţinând să continui discuţia despre cât de mult i se potrivea lui Raughd o carieră militară.

— Sper că ai adăugat câteva cântece la colecţia ta, comandant, spuse Fosyf.

Am înclinat uşor din cap, în semn de răspuns, ceea ce era suficient.

— Nu înţeleg de ce n-au făcut unităţi ancilare din ei. Aşa le-ar merge mai bine, spuse Raughd zâmbind afectat. Două detaşamente dintr-o navă de transport desant ne-ar face treaba şi ar lăsa şi pentru alţii.

Fosyf izbucni în râs.

— Pe Raughd chiar o interesează viaţa militară! O apreciază tot mai mult. Nave, uniforme, tot felul de lucruri.

— Uniformele sunt atât de *atrăgătoare,* o aprobă Raughd. Mă bucur că o porţi pe a ta, comandant.

— Unităţile ancilare nu pot fi cetăţeni noi, am observat eu.

— Mda, făcu Fosyf. Mda. Cred că nici valskaayeni nu pot fi. Chiar şi pe Valskaay sunt probleme, nu? Cu religia aia a lor.

De fapt, pe Valskaay se practicau mai multe religii, ca şi în sistemul din care făcea parte, şi existau o mulţime de secte. Dar Fosyf se referea la religia majorităţii, cea pe care toată lumea o considera „valskayaană”. Era o varietate de monoteism exclusiv, pe care majoritatea radchaienilor o găseau mai mult sau mai puţin de neînţeles.

— Deşi nu sunt foarte sigură că poate fi numită religie. E mai degrabă o... o colecţie de superstiţii şi câteva idei filosofice foarte ciudate.

Afară se făcuse şi mai întuneric, copacii şi stâncile acoperite de muşchi dispărând în umbrele din jur.

— Dar religia e problema cea mai mică. Cei de acolo au toate condiţiile să *devină* civilizaţi. Uitaţi-vă la samiri! zise Fosyf şi arătă în jur, referindu-se, probabil, la servitoarele care aduseseră cina. Au început exact de unde se află valskaayenii acum. Da, valskaayenii au toate condiţiile, dar se folosesc de ele? Nu ştiu dacă aţi văzut unde stau – o casă de oaspeţi foarte frumoasă, la fel de frumoasă ca şi casa în care locuiesc eu, deşi acum practic e o ruină. Valskaayenii nici că vor s-o întreţină. Dar sunt în stare să se îndatoreze până peste cap pentru un instrument muzical sau nu ştiu ce tinichea.

— Sau alambic de făcut alcool, adăugă Raughd, strâmbându-se.

Fosyf oftă, aparent foarte afectată.

— Unii îşi folosesc raţiile pentru aşa ceva. Pe urmă se îndatorează şi mai mult ca să-şi cumpere alimente. Cei mai mulţi nici n-au văzut cum arată banii. Le lipseşte *disciplina,* ce mai!

— Câţi valskaayeni au fost trimişi în acest sistem? am întrebat-o pe Fosyf. După anexare. Ştii?

— N-am idee, răspunse Fosyf, întărindu-şi neştiinţa cu un gest resemnat. Eu pur şi simplu preiau muncitorii care îmi sunt trimişi.

— Azi-dimineaţă am văzut şi copii care munceau pe câmp. N-aveţi şcoală aici?

— Nu-i văd sensul. Mai ales în privinţa valskaayenilor. Sigur nu şi-ar trimite copiii la şcoală. N-au acea seriozitate absolut

necesară pentru aşa ceva. Acea *fermitate în gândire*... Dar tare aş vrea să facem un tur al plantaţiei aşa cum se cuvine, comandant! Poate când se sfârşesc cele două săptămâni de doliu. Vreau să mă mândresc cu producţia mea de ceai, în plus ştiu că vrei să asculţi cât mai multe cântece cu putinţă.

— Din întâmplare, comandantul Breq nu colecţionează numai cântece, zise căpitanul Hetnys, care până acum ascultase în tăcere.

— Zău? se miră Fosyf.

— Am stat în casa ei cât a ţinut postul şi am observat că vesela de care se foloseşte în fiecare zi e un serviciu din bractee, albastru cu violet. Complet. Şi în stare *perfectă.*

Nava mi-o arată pe Kalr Cinci, care îşi ascundea un zâmbet satisfăcut în spatele meu. De-abia ne atinseserăm de mâncare în timpul postului, după cum era regula, dar Cinci servise cele câteva îmbucături în vesela din bractee şi – bineînţeles că dinadins – lăsase farfuriile nefolosite ca să le vadă căpitanul Hetnys.

— Vai, ce gusturi rafinate ai, comandant! Mă bucur că Hetnys a adus vorba despre asta, spuse Fosyf şi, la semnul ei, o servitoare se aplecă spre ea, primi instrucţiunile murmurate şi se îndepărtă. Am ceva care sigur îţi va trezi interesul.

În întunericul din jur răsună o voce înaltă, inumană, o serie lungă, susţinută, de vocale cântate pe aceeaşi notă.

— Aha! strigă Fosyf. Asta aşteptam.

O altă voce se adăugă celei dintâi, puţin mai joasă, apoi alta, puţin mai înaltă, şi încă una, şi încă una, până se făcură cel puţin o duzină de voci care interveneau sau se opreau, disonante, ca într-un cor ieşit din comun.

Era clar că Fosyf aştepta o reacţie de la mine.

— Ce e asta? am întrebat eu.

— Sunt plante, răspunse Fosyf, vizibil încântată la gândul că reuşise să mă surprindă. Poate ai văzut câteva, azi-dimineaţă. Au un fel de sac, în care intră aer şi, când sacul se umple şi soarele apune, plantele elimină aerul. Atâta timp cât nu plouă. De asta nu le-ai auzit aseară.

— Buruieni, interveni căpitanul Hetnys. O adevărată pacoste. Cei de aici tot încearcă să le smulgă din rădăcini, dar fac ce fac şi cresc la loc.

— Se spune că persoana care le-a creat a fost un iniţiat al templului, continuă Fosyf, înclinând din cap la cuvintele căpitanului. Plantele cântă în limba xhi, iar cuvintele au legătură cu misterele templului. Când ceilalţi iniţiaţi au auzit plantele cântând, şi-au dat seama că misterele fuseseră revelate tuturor celorlalţi. De aceea l-au ucis pe cel care le crease. L-au sfâşiat, se pare, cu mâinile goale, chiar aici, lângă lac.

Până acum nu mă gândisem să întreb ce rol avusese casa de oaspeţi.

— Prin urmare aici a fost un loc sfânt? E vreun templu prin apropiere?

Din câte ştiam eu, templele mari erau aproape întotdeauna înconjurate de oraşe sau, în cel mai rău caz, de sate, însă de sus nu văzusem nici urmă de aşa ceva. M-am întrebat dacă existase vreunul, desfiinţat ca să facă loc plantaţiei de ceai, sau dacă nu cumva toată zona aceasta imensă fusese sacrosanctă.

— Lacul a fost sfânt? Sau casa de oaspeţi deservea templul?

— Comandantului nu-i scapă prea multe! exclamă Raughd.

— Într-adevăr, întări mama ei. Ce-a mai rămas din templu e dincolo de lac. O vreme a fost şi un oracol acolo, acum însă tot ce-a mai rămas e o superstiţie despre peşti care-ţi îndeplinesc dorinţele.

Şi numele plantaţiei ce se întindea pe un teren sacru cândva, bănuiam eu. M-am întrebat ce simţeau xhaii în privinţa asta.

— Care sunt cuvintele din cântecul plantelor?

Eu ştiam foarte puţine cuvinte în xhi şi nu recunoşteam niciunul din cântecul discordant ce răzbătea din întuneric.

— Depinde de persoana pe care o întrebi, răspunse Fosyf veselă.

— Când eram mică, ieşeam noaptea afară şi le căutam, spuse Raughd. Se opresc dacă le luminezi cu lanterna.

De când sosiserăm, văzusem copii numai pe câmp. Mi se părea ciudat, într-o astfel de aşezare, dar până să mă mir sau să întreb, servitoarea trimisă de Fosyf se întoarse ducând în braţe o cutie mare.

Era din aur, sau cel puţin aurită, încrustată cu bucăţele din sticlă roşie, albastră şi verde, într-un stil mai vechi decât mine. De fapt, mai vechi decât Anaander Mianaai, care avea peste trei mii de ani. Mai văzusem un obiect asemănător o singură dată,

când nici nu împlinisem zece ani, cu vreo două mii de ani în urmă.

— O copie, fără nicio îndoială, am zis eu.

— Ba nu, mă contrazise Fosyf, extrem de încântată că o spune direct.

Servitoarea aşează cutia jos, între noi, şi făcu un pas înapoi. Fosyf se aplecă şi scoase capacul. Înăuntru se afla un serviciu de ceai – ceainic, douăsprezece boluri, strecurătoare. Toate din aur, cu desene complicate, şerpuitoare, în verde şi albastru.

Ţineam în mână bolul cu toartă din care băusem. L-am ridicat. Cinci se apropie imediat şi îl luă, dar rămase lângă mine. Aşa cum voiam eu. M-am ridicat de pe scaun şi m-am ghemuit lângă cutie.

Capacul era tot de aur, iar între două fâşii din lemn, late de şapte centimetri, stătea prinsă o plăcuţă din aur pe care erau gravate mai multe cuvinte. În notaiană. Eu le înţelegeam, spre deosebire de ceilalţi din jur. Unele Case vechi (printre ele şi Casa lui Seivarden), precum unele mai noi, cărora ideea li se părea romantică, atrăgătoare, pretindeau că se trag din strămoşi notaiani. Dintre ele, unele poate ar fi recunoscut scrisul, ar fi înţeles câteva cuvinte. Foarte puţine s-ar fi deranjat să înveţe această limbă.

— Ce scrie? am întrebat eu, deşi bineînţeles că ştiam.

— Este o invocare a zeului Varden şi o binecuvântare a deţinătorului, răspunse căpitanul Hetnys.

Varden e puterea ta, Varden e speranţa ta, Varden e bucuria ta. Viaţă lungă şi prosperitate fiicei acestei Case. Cu această ocazie fericită şi binemeritată.

Am ridicat privirea spre Fosyf.

— De unde o ai?

— Aha, deci Hetnys avea dreptate când spunea că eşti o fină cunoscătoare! N-aş fi bănuit dacă nu mi-ar fi spus.

— De unde o ai?

Fosyf râse scurt.

— Şi de neclintit, dar asta ştiam deja. Am cumpărat-o de la căpitanul Hetnys.

A *cumpărat-o.* Acest obiect străvechi, de nepreţuit, ar fi fost aproape de neconceput să fie *dăruit.* Pe de altă parte, ideea că cineva putea primi orice sumă de bani pe el era pur şi simplu

imposibilă. Ghemuită cum eram, m-am întors spre căpitanul Hetnys care, la întrebarea mea nerostită, răspunse:

— Deţinătorul avea nevoie de bani lichizi. N-a vrut s-o vândă chiar ea, fiindcă îţi închipui ce s-ar fi întâmplat dacă s-ar fi aflat că avea *aşa ceva* de vânzare. Aşa că am intermediat eu tranzacţia.

— Şi ţi-ai luat partea, interveni Raughd căreia, bănuiam eu, îi displăcea să fie eclipsată de serviciul de ceai.

— Aşa e, recunoscu căpitanul Hetnys.

Chiar şi un mic procent din valoarea cutiei trebuie să fi fost uluitor. Acesta nu era genul de obiect care să fie deţinut de cineva, poate doar cu numele. Nicio Casă, cât de cât funcţională, n-ar fi permis unui membru al ei să înstrăineze aşa ceva. Serviciul de ceai pe care-l văzusem, când eram o navă nou-nouţă, de nici zece ani, nu aparţinea unui individ. Făcea parte din dotarea unei cabine dintr-o navă din seria *Sabiei,* expus pe masă ca să impresioneze în timpul vizitei făcute de căpitanul meu. Acela era un amestec de purpuriu, argintiu şi sidefiu, iar zeul din inscripţie era altul. Pe el scria: *Cu ocazia fericită şi binemeritată a promovării tale. Căpitan Seimorand.* Mai era inscripţionată şi data, cu o jumătate de secol înainte de urcarea lui Anaander Mianaai pe tron, înainte ca serviciul să fie luat ca amintire a înfrângerii deţinătorului său.

Eram sigură că restul inscripţiei de pe capacul cutiei din faţa mea fusese scos. *Cu ocazia fericită şi binemeritată* era doar începutul ei. Nu se vedea nicio urmă de tăietură – marginile plăcuţei de aur păreau netede, lemnul de dedesubt era şi el neatins. Dar eram sigură că cineva scosese inscripţia, tăiase o bucată din ea, apoi o pusese la loc, centrând-o bine ca să nu se vadă că nu mai era întreagă.

Cutia nu fusese lăsată moştenire, de-a lungul secolelor, de urmaşii vreunui căpitan – aceştia n-ar fi îndepărtat niciodată numele strămoşului care le lăsase un asemenea obiect. Sigur, numele putea fi scos pentru a ascunde originea obiectului, dar chiar şi aşa valora foarte mult. Originea putea fi ascunsă de ruşine – cel care o vedea îşi dădea seama imediat ce Casă fusese nevoită să se despartă de o asemenea comoară. Dar majoritatea familiilor care deţineau astfel de obiecte aveau alte mijloace, mai lucrative, ca să tragă foloase de pe urma lor. Casa

lui Seivarden, de exemplu, acceptase daruri şi bani în schimbul unor tururi în naveta aceea veche, capturată de la notaiani.

„Obiecte de artă antice furate”, spusese locotenentul din *Sabia lui Atagaris.* Dar nu-mi imaginasem chiar aşa ceva.

La care se adăuga magazia de materiale. Aşa-zisele „resturi”. Orice inscripţie, ştearsă ca să nu creeze probleme – ca şi în cazul acestui serviciu de ceai.

Căpitanul Hetnys considerase că era important să staţioneze cu nava ei lângă Portalul Fantomelor. Nişte resturi, probabil mai vechi de trei mii de ani – şi deloc probabil să fi ajuns aici, pe Athoek, ca din întâmplare – ieşiseră pe Portalul Fantomelor. Resturi dintr-o navetă notaiană.

Căpitanul Hetnys făcuse o grămadă de bani din vânzarea unui serviciu de ceai notaian aproape la fel de vechi ca şi magazia aceea de materiale. De unde-l avea? Cine îndepărtase numele primului proprietar şi de ce?

Ce era de partea cealaltă a Portalului Fantomelor?

Capitolul 14

M-am întors în cameră, mi-am scos cămaşa neagră-cafenie şi i-am dat-o lui Kalr Cinci. Tocmai mă aplecam să-mi scot cizmele când am auzit un ciocănit în uşă. Am ridicat ochii. Kalr Cinci îmi aruncă o singură privire, inexpresivă, şi se apropie de uşă ca s-o deschidă. Observase purtarea lui Raughd în ultimele zile, ştia cum va reacţiona, deşi recunosc că am rămas surprinsă că tânăra făcea o mişcare atât de ostentativă, atât de curând.

Am păşit lateral, ca să nu fiu văzută din camera de zi, am luat cămaşa de unde mi-o lăsase Cinci şi am pus-o din nou pe mine. Când deschise uşa care dădea în hol şi, prin ochii ei, am văzut zâmbetul prefăcut al lui Raughd.

— Aş putea să vorbesc între patru ochi cu comandantul? întrebă ea fără niciun preambul curtenitor.

O frază bine cumpănită, după părerea mea, fără s-o pună pe gânduri pe Cinci şi fără să sune nepoliticos faţă de mine.

„Las-o să intre”, i-am spus eu lui Cinci în gând. „Dar nu părăsi camera”. Deşi era foarte posibil – şi probabil – ca ideea lui Raughd despre ce însemna „între patru ochi” să includă şi prezenţa celor care mă serveau.

Raughd intră. Se uită după mine şi se înclină cu o privire piezişă, zâmbitoare, când am apărut din dormitor.

— Comandant, speram că am putea... să discutăm un pic.

— Despre ce anume, cetăţene?

N-am invitat-o să ia loc.

Clipi de câteva ori, sincer surprinsă, am bănuit eu.

— Credeam că dorinţele mele sunt destul de evidente.

— Cetăţene. Sunt în doliu.

Nu avusesem timp să-mi şterg dunga albă de pe faţă înainte de culcare. Iar ea nu avea cum să uite motivul pentru care o purtam.

— Haide, asta e aşa, de faţadă, zise ea, alintându-se.

— Întotdeauna a fost de faţadă, cetăţene. E foarte posibil să suferi şi fără s-o arăţi celorlalţi. Aceste lucruri sunt doar pentru cei din jur.

— E adevărat că aceste lucruri sunt aproape întotdeauna ipocrite sau cel puţin exagerate, răspunse Raughd, neînţelegând ce-am vrut să spun. Dar părerea mea e că faci asta numai din motive politice. Nu se poate să suferi pentru aşa ceva şi nimeni nu se aşteaptă la aşa ceva din partea ta. Doliul e necesar doar în public, iar aici nu suntem în public, adăugă ea şi arătă în jur.

I-aş fi putut argumenta că, dacă un membru al familiei ei ar fi murit departe de casă, poate ar fi vrut să ştie că cineva se îngrijeşte să-i organizeze funeraliile – chiar dacă după obiceiurile locului, chiar dacă persoana care se ocupa de ele îi era total străină. Dar, ţinând cont de ce fel de om părea a fi Raughd, un astfel de argument n-ar fi impresionat-o cu nimic, chiar dacă l-ar fi înţeles.

— Cetăţene, sunt uluită de lipsa ta de respect.

— Dar îmi poţi găsi vină dacă dorinţa mea e mult mai mare decât buna-cuviinţă? Iar buna-cuviinţă, ca şi doliul, sunt pentru public, nu?

Nu-mi făceam niciun fel de iluzii în privinţa farmecului meu personal. Era departe de a provoca un entuziasm care să uite de bunele maniere. Dar dacă mă gândeam mai bine, poziţia mea şi numele Casei mele puteau fi fascinante. Mai ales pentru o persoană bogată şi privilegiată ca Raughd. Chiar dacă poveştile erau pline de situaţii în care cei virtuoşi şi umili se căzneau să atragă atenţia celor sus-puşi, pentru propriul avantaj şi al Casei din care făceau parte, în viaţa de zi cu zi majoritatea oamenilor erau deplin conştienţi de ceea ce se putea întâmpla dacă întindeau prea mult coarda.

Şi totuşi, o persoană ca Raughd – desigur, o persoană ca Raughd îşi putea propune să mă seducă, punând totul pe seama atracţiei, a firii ei romantice şi chiar a dragostei. Indiferent dacă într-un astfel de caz cei implicaţi nu uitau nicio clipă de posibilele avantaje.

— Cetăţene, am spus eu pe un ton glacial. Ştiu foarte bine că tu ai scris cuvintele alea pe peretele din Grădina Subterană.

Mă privi cu ochii mari, clipind a neînţelegere. Kalr Cinci stătea nemişcată într-un colţ al camerei, impasibilă ca o unitate ancilară.

— Gestul tău a avut drept rezultat direct moartea cuiva, o moarte care, foarte posibil, a pus întregul sistem în pericol. Chiar dacă n-ai vrut ca acea persoană să moară, ştiai că

acţiunea ta poate cauza probleme, dar nu ţi-a păsat nici de ele, nici de cine va avea de suferit.

Îşi dădu capul pe spate, plină de indignare.

— Comandant! Nu înţeleg de ce-mi aduci această acuzaţie!

— Să zicem că te-ai înfuriat pe locotenentul Tisarwat, fiindcă s-a băgat între tine şi cetăţeanul Piat. Cu care, apropo, te porţi îngrozitor, am spus eu, netulburată de reacţia ei.

— Mda, dacă asta e problema..., răspunse ea domolindu-se un pic, mai relaxată. O cunosc pe Piat de când eram mici, întotdeauna a fost... mai ciudată. Exagerat de sensibilă. Simte că nu-şi găseşte locul, fiindcă mama ei este administratorul Staţiei şi, în plus, foarte frumoasă. Deşi are o slujbă fără cusur, îşi tot reproşează că, faţă de mama ei, nu înseamnă nimic. Pune totul la inimă şi recunosc că, din cauza asta, îmi cam pierd răbdarea.

Oftă, imaginea clasică a compasiunii şi a regretului, chiar a penitenţei.

— N-ar fi prima oară când mă acuză că mă port urât cu ea, doar ca să-mi facă rău.

— „M-apucă somnul când mă uit la tine”, am citat eu. Ciudat e că ultima oară când ţi-ai pierdut răbdarea a fost când toată lumea râdea la gluma ei, iar ea era în centrul atenţiei. Şi nu tu.

— Sunt sigură că Tisarwat a fost bine intenţionată când ţi-a povestit despre asta, dar ea n-a înţeles ce..., zise Raughd cu vocea tremurată şi chipul îndurerat. Nu se poate... Nu se poate ca Piat să mă fi acuzat că am scris cuvintele alea pe perete! Ar fi unul dintre acele lucruri oribile care i se par de tot hazul când o apucă hachiţele.

— Nu te-a acuzat de nimic, am răspuns eu cu vocea la fel de rece. Probele vorbesc de la sine.

Raughd înlemni, imobilă preţ de o secundă, fără ca măcar să respire. Apoi spuse, pe un ton aproape la fel de rece ca al meu:

— Ai acceptat invitaţia mamei doar ca să vii aici şi să mă ataci? E clar că ai venit aici cu un plan bine pus la punct. Apari ca din senin şi interzici, în mod absurd, orice traversare a portalurilor pentru ca ceaiul să nu poată părăsi sistemul. Eu văd asta ca pe un atac la adresa Casei mele şi n-am să-l tolerez! O să vorbesc cu mama despre asta!

— Chiar te rog, am zis eu, tot calm. Şi nu uita să-i spui cum au ajuns petele alea de vopsea pe mănuşile tale. Însă n-aş fi

surprinsă ca ea să ştie deja şi să mă fi invitat aici cu speranţa că mă va convinge să nu fac mare caz din asta.

Iar eu acceptasem, ştiind totul. Dorisem să ştiu cum e aici, pe planetă. De ce era Sirix atât de furioasă.

Raughd se întoarse şi părăsi camera în tăcere.

•

Cerul dimineţii era albastru-deschis, brăzdat de dungile argintii ale reţelei de control meteo şi, ici-colo, de câte un început de nor. Soarele încă nu apăruse de după munte, de aceea casele, lacul şi copacii încă erau învăluiţi de umbre. Sirix mă aştepta la marginea apei.

— Mulţumesc mult că m-ai trezit, zise ea înclinând ironic din cap. Sunt sigură că n-aş mai fi vrut să dorm.

— Te-ai obişnuit deja cu fusul orar?

În Staţie era de-abia trecut de prânz.

— Mi s-a spus că e o cărare de-a lungul malului.

— Nu cred că mă pot ţine după tine dacă vrei să alergi.

— Azi merg la pas.

Aş fi mers la pas oricum, chiar dacă Sirix n-ar fi trebuit să se ţină după mine. Am pornit spre cărare, fără să mă uit dacă vine din urmă, dar auzindu-i paşii, văzând-o (cum mă vedeam şi pe mine) prin ochii lui Cinci, care ne urmărea din colţul umbrarului.

În Staţia Athoek, locotenentul Tisarwat era în camera de zi din apartamentul nostru din Grădina Subterană şi vorbea cu Basnaaid Elming, care sosise cu mai puţin de cinci minute în urmă, cât îmi trăgeam eu cizmele, gata să ies la plimbare. Mă bătuse gândul s-o fac să aştepte pe Sirix, dar până la urmă hotărâsem că mă pot plimba şi, în acelaşi timp, pot urmări ce se întâmplă.

Vedeam – aproape că simţeam – emoţia puternică a lui Tisarwat în prezenţa lui Basnaaid.

— Horticultor, spunea Tisarwat, care se trezise şi ea de curând. Îţi stau la dispoziţie. Dar trebuie să te previn că am primit ordine de la comandant să stau departe de tine.

Basnaaid se încruntă, evident nedumerită şi întristată.

— De ce?

Tisarwat trase aer în piept, nehotărâtă.

— Ai spus că nu vrei să mai stai de vorbă cu ea. N-a vrut... nu vrea să crezi că e..., se opri neştiind cum să continue. În amintirea surorii tale, va face tot ce-i ceri.

— Mie mi se pare cam arogantă, răspunse Basnaaid pe un ton acru.

— Comandant, zise Sirix mergând lângă mine pe poteca de lângă lac.

Mi-am dat seama că-mi vorbea de ceva timp şi că nu-i răspunsesem.

— Scuze, cetăţene, am spus eu încercând să nu mai fiu atentă la Basnaaid şi Tisarwat. Mă gândeam la altceva.

— Evident, remarcă ea, ocolind o creangă ce se desprinsese dintr-un copac din apropiere. Încercam să-ţi mulţumesc că ai avut răbdare cu mine ieri. Şi pentru ajutorul dat de Kalr Opt. E adevărat că nu le laşi să-şi folosească numele? întrebă ea, încruntându-se.

— Dimpotrivă, ele vor să nu le folosesc numele, cel puţin decada Kalr, am răspuns, făcând un gest ca să întăresc ideea de ambiguitate, de nesiguranţă. Dacă o întrebi, Kalr Opt ţi-ar putea spune cum o cheamă.

Casa rămăsese mult în urmă, acoperită de un cot al cărării, de copaci cu frunze late, ovale, şi mici cascade de flori tivite cu alb.

— Spune-mi, cetăţene, accidentele produse în timpul anabiozei sunt frecvente printre muncitorii de aici?

Muncitorii erau trimişi pe plantaţie în moduluri pentru anabioză care, în general, funcţionau bine, dar uneori se defectau, ducând la moartea sau rănirea gravă a ocupanţilor.

Sirix înlemni cu piciorul în aer, o fracţiune de secundă, apoi păşi mai departe. Cuvintele mele o luaseră prin surprindere. În acelaşi timp mi-am dat seama că ştie ceva.

— Nu cred să fi văzut pe cineva decriogenizat, răspunse ea. Şi nu cred că cineva să fi fost decriogenizat, cel puţin nu în ultima vreme. Dar valskaayenii, unii dintre ei, cred că la decriogenizare, medicii nu-i lasă pe toţi în viaţă.

— Spun şi de ce?

Sirix ridică din umeri.

— Nu direct. Ei cred că medicii renunţă la cei pe care-i consideră inapţi. Dar nu spun exact ce înseamnă asta, cel puţin nu ca să aud eu. Şi nici nu vor să meargă la medic. Pentru nimic în lume. Chiar dacă ar avea toate oasele rupte, preferă să apeleze la prieteni ca să le fixeze cu beţe sau haine vechi.

— Azi-noapte am cerut o situaţie a valskaayenilor aduşi în acest sistem, am spus eu ca să-i explic într-un fel.

— Numai a valskaayenilor? întrebă Sirix înălţând o sprânceană. De ce nu şi a samirilor?

Aha.

— Deci am dat peste ceva!

— N-aş zice că ai peste ce da când vine vorba de valskaayeni. Dar înainte de a mă naşte eu, înainte de anexarea Valskaayului, s-a întâmplat ceva. Cu vreo sută cincizeci de ani în urmă. Nu ştiu sigur ce anume – cred că doar părţile implicate ţi-ar putea spune. Dar ştiu ce se zvoneşte. Persoana care răspundea de cei aduşi în sistem oprea o parte dintre ei ca să-i vândă stăpânilor de sclavi din afara sistemului. Da, spuse ea, şi flutură din mână observându-mi îndoiala de pe chip. Ştiu că e absurd. Dar înainte ca acest loc să fie civilizat, era ceva obişnuit ca acela care nu reuşea să-şi achite datoriile să devină sclavul celui căruia îi era dator, iar comerţul cu sclavi era legal. Nimeni nu se sinchisea prea mult, exceptând cazurile în care cineva avea prostul gust de a vinde câţiva xhai. Dar era un lucru foarte firesc şi, în acelaşi timp, plictisitor, dacă cei vânduţi erau ychani, sfârşi ea fără urmă de ironie în glas.

— Mda.

Când aflasem cifrele acelea – câţi valskaayeni fuseseră aduşi aici, câţi fuseseră scoşi din anabioză şi trimişi pe plantaţie, câţi rămăseseră – şi, în plus, fiindcă tocmai văzusem serviciul acela antic, de ceai, şi auzisem cum căpitanul Hetnys îl vânduse cetăţeanului Fosyf, mă interesasem şi de istoria sistemelor.

— Comerţul cu sclavi în afara sistemului s-a prăbuşit la scurt timp după anexare şi n-a mai fost practicat niciodată, am zis eu.

Pe de o parte, probabil, fiindcă se bazase pe preţul scăzut al sclavilor de pe Athoek, care au încetat să mai fie vânduţi după anexare. Pe de alta, din cauza problemelor interne din sistemele stăpânilor de sclavi.

— Şi asta când a fost, acum şase sute de ani? Nu se poate ca nimeni să nu fi prins de veste în tot acel timp.

— Îţi spun doar ce-am auzit, comandant. Diferenţa mare dintre cifre a fost acoperită – aproximativ, aş adăuga eu, dacă povestea e adevărată – de o rată alarmantă a cazurilor de anabioză ratată. Aproape toate se refereau la muncitori trimişi pe plantaţiile de ceai montane. Când a aflat, guvernatorul sistemului – asta înainte de mandatul guvernatorului Giarod, desigur – a oprit această practică, dar se pare că a şi trecut-o

sub tăcere. La urma urmei, medicii care semnaseră toate acele rapoarte false se conformaseră solicitărilor unora dintre cei mai importanţi cetăţeni de pe Athoek. Nu genul de oameni care se află în atenţia forţelor de securitate. Iar dacă se afla la Palat, Stăpâna Radchului sigur ar fi vrut să ştie de ce guvernatorul nu văzuse ce se petrecea sub nasul ei. Soluţia a fost ca mai mulţi cetăţeni sus-puşi să se retragă din afaceri. Inclusiv bunica cetăţeanului Fosyf, care şi-a petrecut tot restul vieţii în rugăciune, la o mănăstire din partea cealaltă a continentului.

Acesta era motivul pentru care discutam cu Sirix departe de casă. Ca să nu ne audă nimeni.

— Cifrele măsluite ale cazurilor de anabioză ratată nu puteau fi de ajuns ca să acopere totul. Trebuie să mai fi fost ceva, am spus eu.

În informaţiile primite, când cerusem istoria sistemelor, povestea asta nu apărea. Dar Sirix tocmai spusese că guvernatorul o trecuse sub tăcere. Era foarte posibil să nu figureze în documentele oficiale.

Sirix rămase tăcută o clipă. Gânditoare.

— S-ar putea. Eu am auzit doar zvonurile.

— ... poezie plină de emoţie, spunea Basnaaid în camera de zi din Grădina Subterană. Mă bucur că nimeni de aici n-a citit-o.

Basnaaid şi Tisarwat beau ceai acum.

— Ai trimis vreo poezie surorii tale, cetăţene? întrebă Tisarwat.

Basnaaid chicoti uşor.

— I le-am trimis aproape pe toate. Mereu spunea că sunt minunate. Ori voia să fie drăguţă cu mine, ori nu avea gust deloc.

Ciudat, cuvintele ei o întristară pe Tisarwat, o făcură să se simtă copleşită de ruşine şi dezgust faţă de sine. Dar, desigur, aproape că nu exista o radchaiană educată care să nu fi scris poezii în tinereţe şi, după reacţia ei, îmi închipuiam ce fel de poezii semnase Tisarwat când era mai mică. Şi se mândrise cu ele. Apoi le cântărise cu ochii lui Anaander Mianaai, Stăpâna Radchului de trei mii de ani. Mă îndoiam că evaluarea fusese în avantajul ei. Iar dacă nu mai era Anaander Mianaai, ce altceva putea fi decât o versiune reasamblată a lui Tisarwat, cu toată poezia proastă şi frivolitatea ei? Cum să vadă altceva în ea fără să-şi amintească dispreţul devastator al Stăpânei Radchului?

— Dacă i-ai trimis poeziile locotenentului Awn înseamnă că le-a văzut şi comandantul Breq, zise Tisarwat, simţind un junghi de invidie în inimă şi aceeaşi silă faţă de sine.

Basnaaid clipi de câteva ori, dădu să se încrunte, dar se opri. Poate ideea că-i citisem poezia o mâhnise sau poate o întristase încordarea locotenentului Tisarwat, tensiunea din vocea ei, când mai devreme fusese atât de relaxată şi zâmbitoare.

— Mă bucur că nu mi-a spus în faţă.

— N-ar face-o niciodată, spuse Tisarwat cu vocea la fel de încordată.

— Locotenent, zise Basnaaid şi puse bolul cu ceai pe măsuţa improvizată de lângă scaunul ei. În ziua aceea am vorbit foarte serios. Şi nu m-aş afla aici dacă n-ar fi vorba de ceva important. Am auzit că datorită comandantului au început reparaţiile în Grădina Subterană.

— D..., făcu Tisarwat şi renunţă să spună un simplu *da,* considerându-l nu foarte chibzuit. Ordinul îi aparţine în exclusivitate lui Celar, administratorul Staţiei, dar comandantul are şi ea contribuţia ei, da.

Basnaaid înclină din cap, de complezenţă.

— Lacul din Grădina de deasupra... Staţia nu poate vedea planşeul care nu lasă apa să inunde Grădina Subterană. Ar trebui inspectat cu regularitate, dar nu cred că se întâmplă aşa ceva. Iar horticultorului-şef nu-i pot spune nimic. Una dintre verişoarele ei trebuie să se ocupe de asta şi, ultima oară când am adus vorba, mi s-a spus să-mi văd de treabă şi cum de îndrăznesc s-o defăimez.

Foarte probabil că, dacă trecea de horticultorul-şef şi se adresa direct administratorului Staţiei, ar fi fost şi mai rău pentru ea. Sigur, ar fi meritat să-şi asume riscul dacă administratorul ar fi ascultat-o, dar nimeni nu putea garanta aşa ceva.

— Horticultor! exclamă Tisarwat, străduindu-se să nu strige cât de dispusă era s-o ajute. Mă ocup eu de asta! Nu e nevoie decât de puţină diplomaţie.

Basnaaid clipi din nou, oarecum surprinsă.

— Nu vreau... te rog să mă înţelegi, nu vreau să-i cer o favoare comandantului. Nu m-aş afla aici dacă n-ar fi foarte periculos. Dacă planşeul se prăbuşeşte...

— Comandantul Breq nu se va implica în niciun fel, zise Tisarwat pe un ton solemn, extatic în sinea ei. I-ai spus cumva despre asta şi cetăţeanului Piat?

— Era acolo când am abordat pentru prima oară subiectul. Nu că aş fi realizat mare lucru. Locotenent, ştiu că, de câteva zile, eşti în relaţii amicale cu ea. Nu vreau s-o critic...

Se opri, încercând să găsească cele mai potrivite cuvinte.

— Mda, în general se pare că n-o prea atrage ceea ce face, zise Tisarwat ca să umple tăcerea. Jumătate din timp, Raughd se ţine de capul ei, cealaltă jumătate ai spune că i s-au înecat corăbiile. Dar în ultimele patru-cinci zile Raughd n-a mai coborât pe planetă şi nici comandantul Breq nu se întoarce foarte curând, deci n-avem cum să-i ştim părerea. Cred că o să vezi o schimbare la Piat. După părerea mea, a fost convinsă să creadă că nu e capabilă de nimic. Că nu se poate baza pe propria judecată. Cred că i-ar prinde bine sprijinul tău la muncă.

Basnaaid lăsă capul pe o parte şi se încruntă şi mai mult, privind-o lung pe Tisarwat de parcă ar fi văzut ceva uluitor, cu totul neaşteptat.

— Locotenent, câţi ani ai?

Descumpănire, vină, dezgust de sine, un fior ce aducea a triumf sau satisfacţie, toate se învălmăşeau în mintea lui Tisarwat.

— Horticultor, am şaptesprezece ani.

O minciună care nu era tocmai o minciună.

— Adineauri nu păreai deloc că ai avea şaptesprezece ani. Comandantul Breq te-a adus cu ea ca să descoperi slăbiciunile fiicelor celor mai de seamă cetăţeni ai Staţiei?

— Nu, răspunse Tisarwat, vădit mâhnită şi, în sinea ei, disperată. Cred că m-a adus cu ea fiindcă, dacă n-ar sta cu ochii pe mine, aş intra în tot felul de încurcături.

— Dacă mi-ai fi spus asta acum cinci minute, nu te-aş fi crezut.

Pe planetă, deasupra cărării ce trecea prin pădure, cerul se luminase, devenind acum albastru intens. Lumina se intensificase şi în partea de est, făcând din piscul ce bloca soarele o siluetă neagră, neregulată. Sirix mergea tăcută pe lângă mine. Răbdătoare. Deşi îmi dăduse impresia că e aşa în funcţie de situaţie, cunoscându-i inabilitatea de a-şi exprima

furia fără un efort considerabil, poate chiar dureros. Deci aproape sigur era o mască.

— Ascultându-te, parcă aş fi la un concert, remarcă ea, uşor ironic, confirmându-mi bănuiala. Cântecele pe care le fredonezi mereu au legătură cu ceea ce gândeşti sau le cânţi la întâmplare?

— Depinde.

Fredonam cântecul pe care Kalr îl cântase cu o zi în urmă, la infirmerie.

— Uneori e doar un cântec pe care l-am auzit recent. E un obicei mai vechi. Scuze dacă ţi se pare enervant.

— N-am spus că mi se pare enervant. Deşi n-aş fi crezut că verişoarelor Stăpânei Radchului le pasă prea mult dacă sunt enervante sau nu.

— N-am spus că mă opresc din fredonat. Crezi că, în ciuda a tot ce s-a întâmplat – în primul rând mă refer la muncitorii care-au fost vânduţi – Stăpâna Radchului n-a ştiut nimic?

— Dacă ar fi ştiut, dacă ar fi înţeles cu adevărat ce se întâmpla, ar fi fost ca la Ime.

Acolo unde administraţia sistemului fusese coruptă până în măduva oaselor, ucisese şi transformase în sclavi o mulţime de cetăţeni şi fusese cât pe-ad să pornească un război cu rrrrrriii până în momentul în care situaţia îi fusese adusă la cunoştinţă lui Anaander Mianaai. Sau părţii din Anaander Mianaai care gândea corect. Sirix însă nu ştia asta.

— Vestea s-ar fi răspândit peste tot şi cei implicaţi ar fi fost traşi la răspundere, adăugă ea.

M-am întrebat când aflase Anaander Mianaai că oamenii, cetăţeni potenţiali, erau vânduţi pe bani grei aici. Nu m-ar fi surprins să descopăr că o parte din Anaander ştia sau că o parte din ea continuase practica sau o reîncepuse, ascunsă de cealaltă parte. Prin urmare, întrebarea era care parte din Anaander se implicase şi ce foloase trăgea ea din vânzarea sclavilor? Imediat m-am gândit că Anaander văduvea navele de unităţile lor ancilare. Nave ca *Mila lui Kalr.* Nave de transport desant, ca *Dreptatea lui Ente,* în care servise Skaaiat Awer. Pe soldaţii umani nu se putea baza pentru tabăra care voia să-i înlocuiască. În plus, unităţile ancilare erau doar extensii ale navei, îndeplineau fără şovăire ordinele date de navă. Partea din

Anaander care obiectase împotriva desfiinţării armatei radchaiane ştia prea bine cum să le folosească.

— Nu eşti de acord, zise Sirix văzând că tac. Dar nu dreptatea e singura raţiune a civilizaţiei?

Plus oportunitatea şi belşugul.

— Aşadar, dacă aici există nedreptate, e doar fiindcă Stăpâna Radchului nu-şi face prezenţa îndeajuns de simţită.

— Îţi poţi imagina că radchaienele, în condiţii normale, ar practica sclavia sau comerţul cu sclavi, cum făceau xhaii?

În spatele nostru, în clădirea în care stăteam, căpitanul Hetnys îşi lua probabil micul dejun, servit de un corp uman vândut ca sclav navei de război *Sabia lui Atagaris.* Unul dintre alte zeci. Eu însămi fusesem una dintre alte mii, înainte ca replicile mele să fie distruse. Sirix nu ştia asta, însă cu siguranţă ştia de existenţa altor nave de transport desant, supravieţuitoare, cu echipaje alcătuite şi acum din unităţi ancilare. Iar dincolo de creasta muntelui trăiau zeci de valskaayeni, ei, părinţii sau bunicii lor fiind transportaţi aici doar ca să pregătească terenul pentru ocupaţia radchaiană şi să ofere forţă de muncă ieftină. Sirix se trăgea din cei aduşi aici.

— Unităţile ancilare şi cei aduşi aici sunt, desigur, cu totul altceva, am spus eu sec.

— Mda, Stăpâna Radchului a pus piciorul în prag, nu?

N-am comentat.

— Deci numărul cazurilor de anabioză ratată a valskaayenilor ţi se pare exagerat?

— Da.

Eu însămi plasasem mii de corpuri în module pentru anabioză. Şi aveam o experienţă îndelungată în ceea ce priveşte cazurile de anabioză ratată.

— Acum sunt curioasă să aflu dacă traficul a încetat acum o sută cincizeci de ani sau doar a părut că încetează.

— Îmi pare rău că Stăpâna Radchului n-a venit cu tine. Ca să vadă cu ochii ei.

Deasupra noastră, în Grădina Subterană, Bo Nouă intră în camera în care Tisarwat şi Basnaaid îşi beau ceaiul.

— Locotenent, zise Bo. Avem o problemă.

Tisarwat clipi de câteva ori. Bău tot ceaiul din bol şi îi făcu semn să continue.

— Locotenent, am urcat la nivelul unu ca să-ţi aduc... prânzul.

Lăsasem instrucţiuni ca personalul să cumpere cât mai multă hrană (şi alte cele) din Grădina Subterană.

— În clipa aceasta sunt foarte mulţi oameni adunaţi în jurul ceainăriei. Sunt... sunt furioşi din cauza reparaţiilor pe care le-a ordonat comandantul.

— Furioşi! exclamă Tisarwat uluită. Că vor avea apă şi lumină? Şi *aer*?

— Nu ştiu. Dar tot mai multe persoane se adună la ceainărie şi nimeni nu pleacă. Aproape nimeni.

Tisarwat o privi fix pe Bo Nouă.

— E incredibil! Ar trebui să fie *recunoscători*!

— Nu ştiu.

Deşi îmi dădeam seama, din ceea ce-mi arăta nava, că era de acord cu locotenentul.

Tisarwat se uită la Basnaaid, care stătea tot în faţa ei. Şi ceva o făcu să se întristeze brusc.

— Nu, spuse ea fără să ştiu la ce se referă. Nu, repetă ea şi ridică ochii spre Bo Nouă. Ce-ar face comandantul în situaţia asta?

— Ceva ce numai comandantul ar face, răspunse Bo şi, amintindu-şi că şi Basnaaid era acolo, adăugă: Îmi cer iertare.

„Navă”, spuse Tisarwat în gând, „comandantul mă poate ajuta cu ceva?”

— Comandantul Breq este în doliu, îi veni răspunsul în ureche. Eu pot da mai departe doar mesaje de condoleanţe şi de felicitări. Ar fi nepotrivit să se implice, ţinând cont de circumstanţe.

Pe planetă, Sirix spunea:

— Toţi cei de aici sunt mult prea implicaţi. Chiar dacă domneşte peste tot, Stăpâna Radchului nu este prezentă acum, fizic. Dar tu ai fost împuternicită chiar de ea, nu?

În Grădina Subterană, Tisarwat spuse:

— Ce-au anunţat bobii în templu azi-dimineaţă?

— N-ai cum să câştigi fără să şi pierzi, zise Bo Nouă.

Desigur, poezia era mai complicată, dar cam asta era esenţa.

Pe planetă, sub copacii de lângă lac, Sirix continuă:

— Ştii, Emer a spus că în ziua aceea ai fost rece ca gheaţa.

Emer era patroana ceainăriei din Grădina Subterană.

— Translatorul împuşcat chiar în faţa ta ţi-a murit în braţe, era sânge peste tot şi totuşi ai rămas calmă, te-ai stăpânit

impecabil, niciun semn de tulburare în voce sau pe chip. A spus că doar te-ai întors şi i-ai cerut să-ţi aducă ceai.

— Încă nu luasem micul dejun.

Sirix scoase un *ha* scurt, ascuţit.

— Credea că bolul va deveni un sloi de gheaţă în clipa în care l-ai atins.

Privindu-mă mai atentă, adăugă:

— Iar te gândeşti la altceva.

— Da, am răspuns eu şi m-am oprit din mers.

În Grădina Subterană, Tisarwat ajunsese la o concluzie. Tocmai îi spunea lui Bo: „Condu-o pe Basnaaid înapoi, în Grădină". Pe planetă, lângă lac, i-am spus lui Sirix:

— Îmi cer scuze, cetăţene. Sunt multe lucruri la care trebuie să mă gândesc acum.

— Nu mă îndoiesc.

Am mers vreo treizeci de metri în tăcere (Tisarwat ieşi cu paşi mari din apartamentul nostru din Grădina Subterană şi o luă pe coridor). Apoi Sirix spuse:

— Am auzit că Raughd a plecat mânioasă azi-noapte şi nu s-a mai întors.

— Vasăzică Opt bârfeşte, ţi-a povestit despre ce se mai întâmplă în casă, am zis eu, în timp ce, în Grădina Subterană, Tisarwat urca la nivelul unu. Probabil că-i place de tine. Ţi-a spus şi de ce a plecat Raughd?

Sirix ridică sceptică din sprânceană.

— Nu. Dar cine are ochi vede. Oricine are puţină minte şi-ar da imediat seama cât de proastă a fost să încerce să te seducă în felul ăsta.

— Se pare că nu ţi-e deloc simpatică.

Sirix răsuflă scurt, ascuţit. Pufnind.

— Tot timpul e în birourile din Grădină. Distracţia ei preferată este să se lege de cineva, să glumească pe seama cuiva ca să stârnească râsul celor din jur. De cele mai multe ori se leagă de directorul-adjunct, Piat. Ciudat e că nimeni nu se sesizează, ea doar glumeşte şi-atât! Faptul că am fost arestată pentru un lucru săvârşit de ea e o distracţie în plus.

— Văd că ţi-ai dat seama.

Sus, în Grădina Subterană, Bo Nouă o ajuta pe Basnaaid să treacă peste resturile lăzii care ţineau deschisă uşa de la intrarea în nivelul patru. Tisarwat urca la nivelul unu.

Lângă lac, Sirix îmi aruncă o privire în care am văzut dispreţul faţă de ideea că nu şi-ar fi dat seama de implicarea lui Raughd.

— Probabil că s-a dus în oraş. Sau la casa culegătorilor ca să ridice din pat vreun amărât de valskaayan care s-o distreze.

Nu mă gândisem că, refuzând-o pe Raughd atât de brutal, s-ar putea ca furia ei să se reverse asupra altcuiva.

— În ce fel s-o distreze?

O altă privire grăitoare.

— Mă îndoiesc că ai putea interveni cu ceva. Pe oricine întrebi, îţi va răspunde că e mai mult decât fericit să îndeplinească orice dorinţă a fiicei lui Fosyf. Ce altceva să răspundă?

Şi, foarte probabil, dacă ar fi venit fără mine aici, pe planetă, s-ar fi dus direct acolo, sursa de amuzament şi plăcere cea mai la îndemână. La care, fără îndoială, apelau în mod curent familiile de cultivatori de aici. Aş fi putut găsi o modalitate de a o muta pe Raughd în altă parte, ca s-o împiedic să facă astfel de lucruri, dar probabil că s-ar întâmpla la fel în zeci de alte părţi, altor oameni.

La Staţie, în sala de la nivelul unu, în faţa ceainăriei, Tisarwat se urcă pe o bancă. Câţiva oameni o văzuseră sosind şi se trăseseră deoparte, dar cei mai mulţi erau atenţi la cineva care vorbea în ceainărie. Tisarwat inspiră adânc. Hotărâtă. Sigură. Decizia pe care o luase venea ca o uşurare pentru ea, ca o împlinire a dorinţei şi speranţei, ceva însă mă făcea s-o privesc cu îngrijorare.

— Navă, am zis eu în gând, mergând pe lângă Sirix.

— Văd, răspunse *Mila lui Kalr.* Dar cred că nu are de ce să se teamă.

— Anunţă medicul, te rog.

— Cetăţeni! strigă Tisarwat de pe bancă.

Strigătul nu se auzi prea bine, aşa că Tisarwat încercă din nou, cu mai multă forţă.

— Cetăţeni! Ce problemă aveţi?

Se făcu tăcere. Apoi cineva de lângă uşa ceainăriei spuse ceva în raswară, ceva ce mi s-a părut a fi o obscenitate.

— Sunt doar eu, continuă Tisarwat. Am auzit că aveţi o problemă.

Mulţimea din ceainărie se agită, apoi cineva se desprinse din grup şi se apropie de locul în care stătea Tisarwat.

— Unde-ţi sunt soldaţii, radchaiano?

Pe drum, Tisarwat fusese foarte sigură pe ea, însă acum se simţi cuprinsă de frică.

— Sunt acasă, spală vasele, cetăţene, zise ea, reuşind să-şi păstreze vocea calmă. Sau îndeplinesc diverse misiuni. Eu vreau doar să stăm de vorbă. Vreau doar să ştiu ce problemă aveţi.

Persoana care se apropiase de ea râse scurt, plină de amărăciune. Ştiam, din experienţa mea îndelungată cu acest gen de confruntări, că şi ei îi era frică.

— Până acum ne-am înţeles destul de bine. Acum, ca din senin, v-a prins grija de noi.

Tisarwat nu spuse nimic, căznindu-se să nu se încrunte. Nu înţelegea. Persoana din faţa ei continuă:

— Acum, când un comandant bogat are nevoie de un apartament, brusc vă pasă de cum stau lucrurile în Grădina Subterană. Pe de altă parte, suntem izolaţi, n-avem cum să ne plângem la Palat. Unde să ne ducem, dacă ne alungaţi din locul ăsta? Xhaii nu vor să ne aibă în preajmă. De ce credeţi că suntem aici?

Se opri şi aşteptă ca Tisarwat să spună ceva. Când văzu că rămâne tăcută – încurcată, derutată – continuă:

— Vă aşteptaţi să fim recunoscători? Noi nu contăm. Nici măcar nu ne-aţi întrebat de ce avem nevoie. Ce vreţi să faceţi cu noi? Să ne reeducaţi pe toţi? Să ne ucideţi? Să ne transformaţi în unităţi ancilare?

— Nu! strigă Tisarwat indignată.

Şi ruşinată – fiindcă ştia la fel de bine ca şi mine că existaseră momente şi locuri în care o astfel de atitudine ar fi fost îndreptăţită. Şi, după câte văzuserăm de la venirea noastră aici, după incidentul dintre vopsitor şi unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris,* aveam motive să bănuiesc că acesta era unul dintre acele momente şi locuri.

— Intenţia noastră e să confirmăm ceea ce există deja, zise locotenentul.

Câţiva oameni pufniră dispreţuitor.

— Şi aveţi dreptate, continuă ea. Administraţia Staţiei trebuie să vă asculte necazurile. Dacă vreţi, le putem discuta chiar acum.

Tisarwat arătă spre persoana din faţa ei şi adăugă:

— După care, le putem face cunoscute administratorului Staţiei. De fapt, am putea deschide un birou la nivelul patru pentru oricine vrea să discute problemele legate de reparaţii sau despre alte chestii şi apoi să le aducem la cunoştinţă Administraţiei.

— Nivelul patru? strigă cineva. Nu toată lumea poate urca şi coborî scările alea!

— La nivelul unu nu cred că e loc, cetăţene, răspunse Tisarwat. Doar aici, dar ar sta în calea clienţilor cetăţeanului Emer sau a celor care trec prin zonă.

Adică aproape toţi cei ce locuiau în Grădina Subterană.

— Atunci, când eu şi cu acest cetăţean destoinic – arătă către persoana din faţa ei – o să mergem azi la Administraţie, imediat după ce ne terminăm discuţia, îi vom spune administratorului că repararea lifturilor trebuie să fie o prioritate, spuse Tisarwat.

Tăcere. Oamenii începuseră să iasă încet, cu prudenţă, din ceainărie şi să ocupe spaţiul acela mic, improvizat, din faţa ei.

— Locotenent, obiceiul nostru e să stăm toţi jos şi cel care vrea să spună ceva să se ridice în picioare, zise unul dintre ei pe un ton ce suna aproape a provocare. Lăsăm banca pentru cei care nu pot sta pe podea.

Tisarwat se uită în jos, la banca pe care stătea. Apoi la oamenii din faţa ei – vreo cincizeci-şaizeci, la care se adăugau mereu alţii, din ceainărie.

— Am înţeles. Mă dau jos.

•

În timp ce mă întorceam acasă însoţită de Sirix, mesajul comandantului Uemi ajunse la *Mila lui Kalr.* Medicul era de cart.

— Cu tot respectul faţă de comandantul Breq, auzi medicul în ureche. Doreşte informaţii personale, la prima mână? Te asigur că sunt singura persoană din *Sabia lui Inil* care a petrecut mai mult de câteva minute pe Omaugh.

Medicul, spre deosebire de Seivarden sau Ekalu, înţelese importanţa întrebărilor pe care i le pusesem comandantului Uemi. De aceea se arătă mai degrabă îngrozită decât nedumerită când transmise mesajul pe care-l lăsasem în caz că răspunsurile la întrebările mele erau cele pe care tocmai le primisem.

— Cu permisiunea comandantului Uemi, comandantul Breq ar dori să ştie dacă nu cumva, în ultima vreme, comandantul Uemi nu s-a simţit ea însăşi.

Nu mă aşteptam la un răspuns şi nici nu l-am primit.

Capitolul 15

Servitoarele lui Fosyf vorbeau destul de liber în prezenţa tăcutelor şi inexpresivelor mele Kalr. Contrar aşteptărilor, Raughd nu se dusese imediat la mama ei, aşa cum ameninţase că va face, ci poruncise unei servitoare să-i pregătească bagajul, să-l urce în ascensor şi s-o ducă la prima navetă care zbura spre Staţia Athoek.

Majoritatea servitoarelor nu mă priveau cu ochi buni şi chiar recunoşteau asta când erau pe afară sau în bucătăria din clădirea principală, unde Cinci şi Şase intrau cu diverse treburi. Eram arogantă şi rece. Le călca pe nervi că fredonam cântece mai tot timpul şi, după ele, aveam mare noroc că însoţitorii mei erau unităţi ancilare (ceea ce le producea lui Cinci şi lui Opt un fior de plăcere), care nu se sinchiseau de astfel de lucruri. De asemenea, faptul că o adusesem cu mine pe Sirix Odela era, nici mai mult, nici mai puţin, o insultă calculată – ştiau cine e, îi cunoşteau povestea. În plus, mă purtasem extrem de urât cu fiica lui Fosyf. Niciuna nu ştia ce se întâmplase cu adevărat, dar toate înţelegeau implicaţiile.

Unele rămâneau tăcute la auzul acestor opinii, cu faţa aproape ca o mască, doar tresărirea unei sprâncene sau a colţului gurii trădând ceea ce-ar fi dorit să spună. Câteva dintre cele mai îndrăzneţe arătau (pe şoptite) că Raughd nu era nici ea uşă de biserică, amintind de accesele ei de furie când nu i se împlinea voia. „Exact ca maică-sa”, mormăia câte o nemulţumită, cât s-o audă doar Kalr Cinci.

— Dădaca a plecat când Raughd avea doar trei ani, îi spuse Cinci lui Opt în timp ce eu ieşisem la plimbarea obişnuită, iar Sirix încă dormea. N-a mai suportat-o pe maică-sa.

— Dar unde erau ceilalţi părinţi? întrebă Opt.

— A, maică-sa n-a vrut alţi părinţi. Sau poate *ei* n-au vrut-o. Fiica lui Fosyf e o clonă. Creată în aşa fel încât să fie *exact* ca maică-sa. Şi cred că i se dă peste nas atunci când nu e. De asta unele servitoare o căinează.

— Deci mamei nu-i plac copiii foarte mult, remarcă Opt, care observase că toţi copiii familiei erau ţinuţi departe de Fosyf şi de oaspeţii ei.

— Ca să fiu sincer, nici mie nu-mi plac copiii prea mult, răspunse Cinci. Mda. Copiii sunt şi ei diferiţi unul de altul, nu? Cred că, dacă aş şti mai multe despre ei, unii mi-ar plăcea, alţii nu, ca şi cu oamenii în general. Dar mă bucur că nu trebuie să am aşa ceva şi nici nu ştiu ce-aş *face* cu ei dacă înţelegi ce vreau să spun. N-am deloc experienţă.

•

După două zile, Raughd se întoarse acasă. Ajunsă la uşa navetei, i se interzisese să urce la bord. Insistase că putea oricând să facă drumul de la planetă la Staţie şi înapoi, dar degeaba. Nu era pe listă, nu avea permis, iar mesajele ei către administratorul Staţiei rămăseseră fără răspuns. Cetăţeanul Piat nu răspundea nici ea. Forţele de securitate îi sugeraseră, cu toată curtoazia şi deferenţa, că ar face mai bine să se întoarcă la casa de lângă lac.

Surprinzător, poate, Raughd se conformase. Eu m-aş fi aşteptat să rămână în oraş, în preajma navetelor, unde sigur şi-ar fi găsit companie pentru genul de jocuri care-i plăceau la nebunie, dar ea se întoarse cuminte la reşedinţa din munţi.

Sosi la miezul nopţii. Chiar înainte de micul dejun, când vestea încercării ei neizbutite de a părăsi planeta tocmai ajungea la servitoarele ce trebăluiau prin faţa bucătăriei din clădirea principală, Raughd îi porunci cameristei să-i ceară lui Fosyf, de îndată ce aceasta se trezea, să stea de vorbă cu ea. Cele mai multe bucătărese n-o aveau la inimă pe camerista lui Raughd – prea era cu nasul pe sus, li se părea lor, fiindcă o slujea direct pe fiica lui Fosyf. Şi totuşi (îi zise una alteia, aproape de Kalr Cinci), nici cei mai răi duşmani ai ei nu şi-ar fi dorit s-o vadă cum îi transmite lui Fosyf Denche un astfel de mesaj.

Discuţia dintre mamă şi fiică avu loc departe de ochii lumii. Ceea ce, în casa aceea, însemna cât să le audă două-trei servitoare. Sau, când Fosyf zbiera, vreo şase. Şi Fosyf zbiera, nu glumă. Toată situaţia asta era din vina lui Raughd. În încercarea de a drege lucrurile, le stricase şi mai rău, intenţionase să facă un aliat din mine, dar prin modul prostesc în care procedase, mă transformase într-un duşman. Nu e de mirare că o refuzasem

atât de categoric pe Raughd, la cât de lipsită de diplomaţie fusese. Fosyf strigă sus şi tare că-i este ruşine că e sânge din sângele ei. În plus, Raughd comisese o imprudenţă şi faţă de Celar, administratorul Staţiei. Fosyf n-ar fi făcut niciodată o asemenea greşeală şi era clar că, undeva, procesul de clonare avusese o hibă, fiindcă din ADN-ul lui Fosyf n-ar fi ieşit niciodată un astfel de rebut. O vorbă, o *respiraţie* a lui Raughd, ca protest la aceste adevăruri evidente, şi ar fi zburat din casă. Dar mai era timp pentru un nou moştenitor, mai bun. Auzind toate acestea, Raughd nu protestă, ci se întoarse, tăcută, în camera ei.

Chiar înainte de prânz, când tocmai ieşeam din camera mea, din clădirea noastră mai mică, camerista lui Raughd se opri în mijlocul bucătăriei principale, tăcută, tremurând, cu privirea fixă, pierdută, îndreptată în sus. Opt era acolo, voia să-i ducă ceva lui Sirix. La început nimeni nu o observă, toată lumea era ocupată cu pregătirea mesei, dar după câteva clipe, o bucătăreasă ridică ochii, o văzu pe servitoare cum stă acolo şi tremură, şi exclamă cu sufletul la gură:

— Mierea! Unde e mierea?

Toate bucătăresele ridicară ochii şi o văzură pe cameristă cum tremură tot mai tare, cum dă să deschidă gura, poate să spună ceva sau poate să vomite, apoi o închide şi o deschide din nou, de mai multe ori.

— Prea târziu! spuse altcineva.

— Am folosit toată mierea la prăjiturile pentru cină! zise bucătăreasa care dăduse alarma.

— *’Tu-i mama mă-sii*! exclamă o servitoare care tocmai adusese mai multe boluri de ceai murdare.

Nimeni nu se întoarse ca s-o admonesteze, ceea ce m-a făcut să cred că, pentru ele, era o problemă foarte serioasă.

Cineva trase un scaun şi trei bucătărese o siliră să se aşeze pe camerista lui Raughd, care tremura în continuare, deschizând şi închizând gura. O bucătăreasă veni în goană cu o prăjitură îmbibată în miere, rupse o bucăţică din ea şi o vârâ în gura cameristei. Bucăţica nu-şi găsi locul şi căzu pe podea, în strigătele disperate ale celor din jur. Camerista părea că, dintr-o clipă într-alta, va vomita, dar până la urmă, nu făcu decât să scoată un geamăt lung, abia auzit.

— Nu se poate, faceţi ceva! Faceţi ceva! imploră servitoarea cu bolurile murdare.

Nimeni nu se mai gândea la prânz.

Între timp, începusem să-mi fac o idee despre ce se întâmplă. Mai văzusem aşa ceva, deşi nu chiar o asemenea reacţie.

— Nu te simţi bine, comandant? întrebă Sirix, în cealaltă clădire, din holul pe care se aflau camerele noastre.

Sirix probabil că ieşise în timp ce eu eram absorbită de vânzoleala din bucătărie.

Am clipit de câteva ori ca să alung imaginea şi ca s-o văd mai bine pe Sirix.

— Nu ştiam că unii samiri se dau drept posedaţi de spirite, am zis eu.

Sirix nu încercă să-şi ascundă dezgustul provocat de cuvintele mele. Dar îşi întoarse privirea, de parcă s-ar fi ruşinat să mă privească în faţă, şi scoase un sunet neplăcut.

— Ce părere proastă ai despre noi, comandant.

Despre noi. Desigur. Sirix era samiră.

— Aşa fac cei ce se simt ignoraţi sau daţi deoparte, continuă ea. Toată lumea se repede să le dea dulciuri şi să le vorbească frumos, ca să-i liniştească.

Însă în situaţia de faţă, mi se părea că poate camerista chiar nu se prefăcea. Şi nu văzusem pe cineva care să-i vorbească frumos ca s-o liniştească. Dar atenţia îmi fusese distrasă cât vorbisem cu Sirix. Acum, în bucătărie, un supraveghetor de pe plantaţie, cel care ne întâmpinase în ziua sosirii noastre aici şi nu ţinuse cont că unii culegători ar putea vorbi sau înţelege radchaiana, îngenunche lângă scaunul pe care şedea, tremura şi gemea camerista lui Raughd.

— De ce nu m-aţi chemat mai devreme? întrebă el răstit.

— De-abia acum am văzut şi noi! răspunse cineva.

— Ideea e să opreşti spiritul să mai vorbească, zise Sirix, tot lângă mine, pe coridor, tot dezgustată şi, eram sigură acum, ruşinată. Dacă vorbeşte, cel mai probabil aruncă un blestem asupra cuiva. Oamenii fac orice ca să-l oprească. O persoană în starea asta poate da peste cap o familie întreagă zile la rând.

Eu nu credeam că oamenii pot fi posedaţi nici de spirite, nici de zei, dar mă îndoiam că slujnica lui Raughd se manifesta aşa în mod intenţionat sau fără să-şi dorească o anumită reacţie din

partea celorlalţi. În plus, era mereu la porunca lui Raughd Denche, fără prea multe momente în care să-şi tragă sufletul.

— Dulciuri? am întrebat-o eu pe Sirix. Nu doar miere?

Sirix clipi o dată, de două ori. Rămase nemişcată, cum o mai văzusem atunci când era furioasă sau se simţea ofensată.

— Mi-a pierit pofta de prânz, spuse ea pe un ton glacial, apoi se întoarse şi intră la loc în camera ei.

În bucătăria principală, bucătăreasa-şefă, evident mulţumită de prezenţa supraveghetorului, se luă de celelalte, care priveau buimace, şi, mai cu ameninţări, mai cu vorba bună, le puse la treabă. Între timp, supraveghetorul vâra câte o bucăţică de prăjitură cu miere în gura servitoarei. Chiar dacă fiecare bucăţică îi cădea în poală, supraveghetorul se încăpăţâna să-i dea alta, murmurând ceva în liostă, după câte am reuşit să-mi dau seama. Din context, trebuie să fi fost o rugăciune.

În cele din urmă, gemetele şi tremuratul încetară, iar camerista nu dădu glas blestemului. Rămase letargică tot restul zilei, stare pe care nimeni, nici celelalte servitoare, nici familia, nu o puseră la îndoială, cel puţin nu astfel încât să audă şi Opt. A doua zi dimineaţă se întoarse la muncă şi toată lumea se purtă mult mai atent cu ea.

Raughd mă evita. O vedeam doar în treacăt, în după amiezile târzii, sau înainte să se înnopteze, când se ducea la baie. Dacă drumurile ni se intersectau, întorcea capul în altă parte, fără să-mi vorbească. Mai tot timpul şi-l petrecea fie în oraşul din apropiere, fie, lucru care mă îngrijora, dincolo de creasta muntelui, în casa culegătorilor.

Mă gândeam să plec, dar mai aveam cel puţin o săptămână de doliu. Întreruperea ar fi părut de rău augur, ar fi compromis respectarea întocmai a ritualului funerar. Poate că presgerii, sau translatorii lor, n-ar fi înţeles sau nu s-ar fi sinchisit. Însă nu puteam risca. De două ori văzusem la ce rezultate dezastruoase dusese subestimarea presgerilor – o dată din cauza guvernatorului Giarod şi a căpitanului Hetnys, altă dată din cauza lui Anaander Mianaai în persoană, când crezuse că avea puterea de a-i distruge şi, în replică, presgerii oferiseră acele arme invizibile, care străpung orice, Garseddului cucerit atât de uşor, chipurile, de stăpâna Radchului. Presgerii n-o făcuseră ca să-i salveze pe garseddai, care în cele din urmă fuseseră complet distruşi, exterminaţi, toate planetele şi staţiile din

sistemul lor fiind arse din temelii, lăsate fără viaţă, în absenţa oricărei acţiuni de protest din partea presgerilor. Nu, o făcuseră, eram sigură, ca să-i trimită un mesaj lui Anaander Mianaai: „Nici să nu-ţi treacă prin gând”. Eu una nu voiam să-i subestimez.

•

Fosyf ne vizita în fiecare zi şi era la fel de jovială cu mine, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Acum vedeam în modul ei de a se purta, mult prea detaşat, atât un semn că se aştepta să obţină ceea ce-şi dorea, cât şi un instrument prin care voia să-l dobândească, o dovadă evidentă că era îndreptăţită să creadă că dorinţa i se va îndeplini. Era o metodă care, descoperisem eu, funcţiona excelent în cazul celor aflaţi deja în poziţii de forţă, obişnuiţi să capete ceea ce voiau. Evident, experienţa îi demonstrase lui Fosyf că metoda i se potrivea de minune.

•

Deasupra, în Staţia Athoek, în pofida insistenţelor locotenentului Tisarwat şi a implicării administratorului Staţiei, o examinare amănunţită a planşeului ce susţinea Grădina nu putea avea loc mai devreme de o săptămână.

— Ca să-ţi spun drept, sunt atât de multe lucruri care trebuie rezolvate urgent, încât trebuie să mai amânăm, îi explică Tisarwat lui Basnaaid într-o după-amiază, în camera mea de zi din Staţie.

I-am simţit hotărârea, dorinţa nestăvilită de a o ajuta pe Basnaaid, dar şi o undă de nefericire.

— Sunt sigură că, dacă ar fi aici comandantul, ar găsi o soluţie... ca lucrurile să se desfăşoare mai rapid, adăugă ea.

— Mă mir că se va întâmpla chiar şi mai târziu, zise Basnaaid, cu un zâmbet care, preţ de o clipă, o lăsă pe Tisarwat fără grai, mulţumită de sine.

— Sigur, nu e urgent, dar mă întreb dacă departamentul de horticultură ar putea pune mai multe plante la dispoziţia zonelor publice de aici, spuse Tisarwat după ce-şi recăpătă autocontrolul.

— Aşa ceva ar îmbunătăţi calitatea aerului! exclamă Basnaaid râzând. Dar s-ar putea ca lumina să nu fie suficientă.

Apoi, după ce se gândi puţin, adăugă, tot amuzată:

— Poate că aşa îşi vor cultiva ciupercile în văzul tuturor.

— Ciupercile! exclamă Tisarwat cu frustrare. Nimeni nu vrea să-mi spună unde le cultivă. Şi nu ştiu de ce se tem. Uneori am

impresia că le cultivă undeva, într-o cutie pe care o ţin sub pat, şi de-aia le e frică de prezenţa autorităţilor aici.

— Scot ceva bani cu ciupercile, nu? Dacă şefa departamentului de horticultură ar pune mâna pe ele, probabil că ar găsi o cale să le păstreze în Grădină şi să le vândă la preţuri scandaloase.

— Dar de ce n-ar continua să le cultive aici şi să le vândă cui vor? întrebă Tisarwat. Nu înţeleg care e problema, adăugă ea, încercând să renunţe la iritarea din glas. Apropo de ciuperci. S-o trimit pe Nouă să ne aducă ceva de mâncare?

În *Mila lui Kalr,* Seivarden şedea în cabina decadei cu locotenentul Amaat din *Sabia lui Atagaris.* Locotenentul adusese o sticlă de arac.

— Ce drăguţ, zise Seivarden cu o condescendenţă aproape insesizabilă, pe care celălalt locotenent nu păru s-o perceapă, îmi cer iertare, dar eu nu beau. Am depus un jurământ.

Aşa se proceda dacă cineva voia să facă penitenţă sau, din când în când, să practice abstinenţa în scopuri spirituale. Seivarden îi dădu sticla lui Amaat Trei, care o aşeză pe masa decadei, apoi îşi luă locul lângă unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* care-şi însoţise ofiţerul.

— Admirabil! exclamă locotenentul Amaat. Eşti mai bună decât mine.

Luă bolul cu ceai. Trei îi ceruse lui Kalr Cinci permisiunea să folosească cel mai bun serviciu de porţelan – împachetat în cabina mea din navă, fiindcă când avea grijă să nu se spargă ceva – ca s-o umilească pe locotenentul din *Sabia lui Atagaris* cu o demonstraţie a statutului meu social. Cinci refuzase, sugerând ca Amaat Trei să facă exact invers, să-i servească pe locotenenţi din serviciul emailat, vechi şi ciobit. Ideea o tentase oarecum pe Trei, amintindu-i, ca şi celorlalte membre ale echipajului, ameninţarea venită din partea navei *Sabia lui Atagaris* în clipa în care intraserăm în sistem. Dar până la urmă politeţea avusese câştig de cauză şi astfel locotenentul Amaat îşi bea ceaiul fără să ştie că trecuse pe lângă o insultă gravă.

— Seivarden e un nume demodat, zise ea cu o jovialitate care mi se păru falsă. Părinţilor tăi cred că le-a plăcut mult istoria.

Una dintre aliatele lui Anaander Mianaai, înainte ca aceasta să treacă dincolo de hotarele Radchului, avea numele de Seivarden.

— A fost un nume tradiţional în familia mea, răspunse Seivarden cu răceală în glas.

Indignată, dar încântată în acelaşi timp de nedumerirea celuilalt locotenent – Seivarden nu-i spusese numele Casei şi, cum aceasta nu mai exista, iar ea fiind separată de familie de aproximativ o mie de ani, Seivarden nu purta niciun fel de bijuterie care să-i indice apartenenţa la o familie. Şi, chiar dacă ar fi purtat vreo bijuterie, acest locotenent n-ar fi recunoscut-o, atât de multe se schimbaseră de-a lungul anilor.

Locotenentul din *Sabia lui Atagaris* păru să nu observe că Seivarden vorbise la trecut.

— Mi-ai spus că eşti din Inai. Ce provincie e asta?

— Outradch, răspunse Seivarden cu un zâmbet amabil.

Outradchul era cea mai veche provincie, de care majoritatea radchaienelor se simţeau la fel de apropiate ca şi de Radch.

— Te întrebi, probabil, care-mi sunt legăturile de familie, continuă Seivarden, nu din dorinţa de a o ajuta pe locotenentul venit în vizită să evite o situaţie stânjenitoare, ci, mai degrabă, din nerăbdare. Sunt Seivarden Vendaai.

Celălalt locotenent se încruntă, încercând să-şi amintească. Apoi se lumină la faţă.

— Eşti căpitanul Seivarden!

— Întocmai.

Locotenentul izbucni în râs.

— Pentru numele lui Amaat, ce ghinion! După ce că te-au ţinut îngheţată timp de o mie de ani, pe urmă te-au mai şi retrogradat şi te-au trimis în *Mila lui Kalr*! Acum va trebui s-o iei de la capăt, zise ea şi mai sorbi o gură de ceai. În cabina decadei noastre se fac tot felul de speculaţii. În primul rând, nu e normal ca un comandant de flotă să comande o astfel de navă. Ne întrebăm dacă nu cumva comandantul Breq o va trimite pe căpitanul Hetnys aici şi va lua *Sabia lui Atagaris.* La urma urmei, nava noastră e mai rapidă şi mai bine înarmată decât *Mila lui Kalr.*

Seivarden clipi des, apoi spuse pe un ton periculos de uniform:

— Nu subestima *Mila lui Kalr.*

— Haide, locotenent, n-am vrut să te ofensez. *Mila lui Kalr* e o navă excelentă pentru una din seria ei. Dar adevărul e că, dacă s-ar ajunge la o confruntare, *Sabia lui Atagaris* ar putea s-o

învingă foarte uşor. Ai comandant şi tu o *Sabie,* ştii cum stau lucrurile. Şi, în plus, *Sabia lui Atagaris* dispune de unităţi ancilare. Niciun soldat uman nu e la fel de rapid şi de puternic ca o unitate ancilară.

Amaat Trei, gata oricând să execute un ordin, nu se manifestă în niciun fel, deşi pentru o fracţiune de secundă, m-am temut că ar putea sări asupra locotenentului din *Sabia lui Atagaris.* Nu m-ar fi deranjat prea mult (deşi Seivarden s-ar fi văzut nevoită s-o mustre), dar Trei stătea chiar lângă unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris,* care mai mult ca sigur, n-ar fi lăsat pe nimeni să-i facă vreun rău locotenentului. Şi oricât de antrenată ar fi fost Amaat Trei, n-avea cum să-i facă faţă unei unităţi ancilare.

Seivarden, parcă mai liberă acum ca să-şi exteriorizeze furia, puse jos bolul cu ceai, se îndreptă de spate şi întrebă:

— A fost cumva o ameninţare, locotenent?

— Pentru numele lui Amaat, bineînţeles că nu! exclamă locotenentul din *Sabia lui Atagaris,* sincer şocată că vorbele ei fuseseră răstălmăcite. A fost doar o constatare. Aici toţi suntem în aceeaşi tabără.

— Oare? făcu Seivarden, strâmbând din buze, cu o furie şi un dispreţ aristocratic pe care nu le mai văzusem la ea de mai bine de un an. De-aia ne-aţi atacat când am intrat în sistem, fiindcă suntem în aceeaşi tabără?

— Pentru numele lui Amaat! repetă celălalt locotenent, căznindu-se să pară descumpănită de reacţia lui Seivarden. A fost o neînţelegere! De când s-au închis portalurile, trăim într-o tensiune continuă. Cât despre ce ţi-am spus adineauri, te asigur că n-a fost cu intenţie. N-am făcut decât să subliniez un fapt cât se poate de evident. Şi e, într-adevăr, ceva neobişnuit ca un comandant de flotă să aibă doar o navă ca *Mila lui Kalr,* deşi poate pe vremuri se practica acest lucru. Pe de altă parte, mi se pare absolut firesc să ne întrebăm dacă o vom pierde pe căpitanul Hetnys şi ne vom supune direct ordinelor comandantului Breq.

Surprinzător, Seivarden se arătă şi mai dispreţuitoare.

— Comandantul Breq va proceda cum crede de cuviinţă. Dar ca să evităm şi alte *neînţelegeri,* vreau să-ţi spun clar şi fără echivoc că, dacă mai ameninţaţi nava asta, să vă aşteptaţi la tot ce e mai rău.

Locotenentul din *Sabia lui Atagaris* repetă că nici nu se gândise la aşa ceva, iar Seivarden zâmbi şi schimbă subiectul.

•

În Staţie, Basnaaid îi spunea locotenentului Tisarwat:

— N-am cunoscut-o pe sora mea. M-am născut după ce-a plecat. M-am născut *pentru că* a plecat. Pentru că trimitea bani acasă şi, dacă ajungea ofiţer, puteam face şi eu ceva în viaţă. Ceva mai bun decât să fierb peştele şi să mărunţesc legumele.

Părinţii locotenentului Awn fuseseră bucătari.

— Ca Awn mi-am dorit să ajung. Ei îi voi fi tot timpul recunoscătoare. Sigur, părinţii n-au spus niciodată, dar am simţit mereu că parcă nimic din ce făceau nu era pentru *mine,* doar pentru mine, ci *ea* era pe primul loc. Mesajele ei erau întotdeauna atât de calde şi, bineînţeles, o veneram. Era un erou, prima din familia noastră care ajunsese *cineva*...

Râse scurt, mâhnit.

— Asta e. Ca şi cum familia mea ar fi fost alcătuită numai din fiinţe neînsemnate.

Locotenentul Tisarwat aştepta într-o tăcere deloc potrivită pentru cei şaptesprezece ani ai săi.

— A fost mai rău după ce-a murit, continuă Basnaaid. Nu puteam să uit cât de mult mă deosebeam de ea, cât mi-ar fi trebuit să fiu egala ei. Până şi în cazul prietenilor! Awer a fost atât de sus faţă de Elming, ai zice că nu fac parte din acelaşi univers. Ca să nu mai pomenesc de Mianaai.

— Iar aceşti prieteni îţi ofereau diverse lucruri datorită surorii tale, nu fiindcă ai fi făcut ceva deosebit ca să le meriţi, interveni Tisarwat.

Mă întrebam dacă Tisarwat îşi dăduse seama de ce se simţea atât de atrasă de Basnaaid. Poate că nu – în acest moment doar o asculta cu atenţie, încerca s-o înţeleagă. Încântată că o poate ajuta. Că Basnaaid i se confesa.

— Awn n-a îngenuncheat *niciodată.*

Basnaaid nu părea să observe cât de ciudate erau cuvintele sau comportarea locotenentului Tisarwat, sau cât de matură se arăta ea, în comparaţie cu vârsta ei aparentă. Poate se obişnuise în ultimele zile.

— N-ar fi încercat aşa ceva niciodată. Dacă-şi făcea prieteni, şi-i făcea pentru ceea ce era ea.

— Da, aşa spunea şi comandantul, întări Tisarwat.

Basnaaid nu comentă, iar cele două începură să discute despre alte lucruri.

•

Cu trei zile înainte de plecare, căpitanul Hetnys aduse vorba, în sfârşit, despre fiica lui Fosyf. Şedeam sub umbrar, cu uşile casei larg deschise în spatele nostru. Fosyf avea treabă la manufactură, iar Raughd era, bineînţeles, la casa muncitorilor. Sirix se refugiase pe o porţiune mai umbrită de pe malul lacului, chipurile ca să se uite la peşti, eu însă bănuiam că voia să fie singură şi să scape şi de Opt, care tot timpul stătea în spatele ei. Eram doar eu şi căpitanul Hetnys, plus unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* şi Kalr Cinci în apropiere. Ne uitam la întinderea de stânci acoperite de umbră şi muşchi, la creasta muntelui şi la piscurile negre, brăzdate de gheaţă, de dincolo de ea. Clădirea principală era în stânga noastră, baia în faţă, aproape de ea, dar fără să afecteze peisajul, un capăt al peretelui din sticlă curbându-se spre noi. Chiar dacă soarele după-amiezii bătea cu putere, aerul de sub copaci şi umbrar era umed şi răcoros.

— Comandant, zise căpitanul Hetnys. Permite-mi să vorbesc deschis.

Am înclinat din cap. Cât stătuserăm în casa lui Fosyf, căpitanul Hetnys nu amintise nici măcar o dată ce anume ne adusese aici, deşi purtase zilnic dunga de doliu şi spusese rugăciunile obligatorii.

— Comandant, m-am tot gândit la ce s-a întâmplat în Grădina Subterană. Şi consider că n-am greşit când am dat acele ordine. Din păcate, lucrurile au luat-o razna şi pentru asta îmi asum responsabilitatea.

În sinea lor, cuvintele erau sfidătoare, dar tonul era respectuos.

— Chiar aşa, căpitane?

O maşină de teren apăru de după creasta muntelui. Fie o aducea pe Fosyf, care se întorcea de la manufactură, fie pe Raughd, care venea de la casa muncitorilor. Situaţia nu putea rămâne aşa, chiar dacă nu reuşeam să găsesc o soluţie. Poate că nici nu exista o soluţie.

— Da, comandant. Recunosc că m-am înşelat când am ordonat arestarea cetăţeanului Sirix. Am presupus greşit că ea e

autoarea inscripţiei de pe perete, dar asta numai pentru că cealaltă alternativă era Raughd.

Întotdeauna am apreciat asta la un ofiţer – disponibilitatea de a recunoaşte că a greşit în clipa în care îşi dădea seama. Disponibilitatea de a insista că are dreptate, când era absolut sigură, chiar şi dacă prin asta îşi periclita situaţia. Căpitanul Hetnys mă urmări serioasă şi, mi s-a părut mie, puţin speriată de reacţia mea. Puţin provocatoare. Doar puţin. Niciun ofiţer radchaian nu-şi sfida pe faţă superiorul, decât dacă era sinucigaş. M-am gândit la serviciul acela de ceai vechi, nepreţuit. Vânzarea lui mai mult ca sigur era menită să acopere nişte profituri ilegale. M-am gândit la numărul prea mare de morţi printre cei care erau aduşi în acest sistem. M-am întrebat, preţ de o clipă, cum de puteau să coexiste aceste două trăsături în căpitanul Hetnys, pe de o parte curajul şi integritatea, pe de alta disponibilitatea de a vinde vieţile unor oameni de dragul profitului. M-am întrebat ce fel de ofiţer ar fi fost dacă m-aş fi ocupat de formarea ei de când era proaspăt locotenent. Poate că la fel ca acum. Poate că nu. Poate că ar fi fost moartă deja, evaporată împreună cu restul echipajului în clipa în care Anaander Mianaai îmi străpunsese scutul termic în urmă cu douăzeci de ani.

Sau poate că nu. Dacă în Ors, pe Shis’urna, m-ar fi comandat locotenentul Hetnys, şi nu locotenentul Awn, poate că acum aş fi eu însămi, *Răzbunarea lui Toren,* iar echipajul ar fi încă în viaţă.

— Ştiu că oricât de importantă ar fi această familie aici, pe Athoek, pentru tine nu înseamnă nimic, spuse căpitanul Hetnys, încurajată poate de faptul că nu-i răspunsesem. De la o distanţă atât de mare, Raughd Denche se diferenţiază foarte puţin de Sirix Odela.

— Dimpotrivă, am zis eu calmă. Eu văd o mare diferenţă între Raughd Denche şi Sirix Odela.

În timp ce vorbeam, Raughd ieşi agale din clădirea principală, în drum spre baie, cu o nonşalanţă studiată.

— Ce vreau să spun e că, de la înălţimea lui Mianaai, Denche probabil nu se deosebeşte de alţi supuşi. Şi ştiu ce se spune, că fiecare dintre noi are rolul său, misiunea sa, şi că niciuna nu este mai importantă sau mai puţin importantă decât alta, că sunt doar diferite.

Auzisem şi eu asta de multe ori. Ciudat cum „la fel de importante, doar diferite” părea că se traduce prin unele roluri „la fel de importante” mai demne de respect şi plătite mai bine decât altele.

— Dar nu toţi privim realitatea cu ochii tăi. Şi-mi imaginez..., zise căpitanul Hetnys, ezitând o fracţiune de secundă – îmi imaginez că, dacă verişoarele tale au făcut vreo prostie sau vreo indiscreţie specifice tinereţii, n-au fost tratate foarte diferit de cum a fost tratată Raughd. Aşa văd eu lucrurile, comandant.

Ridică mâinile acoperite de mănuşi verzi, ca un îndemn pios la înţelegere. Dar tot ce era, era Amaat. Universul era Dumnezeu însuşi, şi nimic nu se putea întâmpla, nimic nu exista fără voia lui.

— Dar poate înţelegi de ce toţi cei de aici o văd pe fiica lui Fosyf din această perspectivă şi de ce ea însăşi se crede egala unui comandant de flotă şi verişoară a Stăpânei Radchului.

Aproape. Căpitanul Hetnys era pe *aproape.*

— Căpitane, eu cred că Raughd e o tânără cumsecade, bine-crescută, care în ultimele săptămâni a întreprins nişte acţiuni nefericite, inexplicabile. Poate că sunt prea aspră cu cine nu se supune disciplinei militare cu care suntem noi obişnuite. Poate că fiica lui Fosyf chiar ţi-a vorbit despre anumiţi duşmani ai ei care mi-au şoptit acuzaţii la ureche, asmuţindu-mă pe nedrept asupra sa.

Căpitanul Hetnys se întunecă la faţă pentru o clipă, aproape ca o recunoaştere a faptului că aveam dreptate.

— Dar să ne oprim asupra acestor lucruri nefericite pe care le-a făcut. Au fost, de la început, rău intenţionate. Menite să le facă rău locuitorilor Grădinii Subterane. Menite, căpitane, să-ţi facă rău şi ţie. Să facă rău întregii Staţii. Sigur, nu putea anticipa moartea translatorului Dlique, dar ştia că unităţile ancilare sunt înarmate, ştia câte griji îţi faci în privinţa Grădinii Subterane.

Căpitanul Hetnys rămase tăcută, cu privirea plecată, cu mâinile goale, bolul cu ceai răcindu-se pe banca de lângă ea.

— Oamenii cumsecade şi bine-crescuţi nu se apucă să facă rău fără motiv.

Era clar, dacă o ţineam tot aşa, nu ajungeam nicăieri. Şi mai voiam să aflu nişte lucruri. Mă tot gândisem cum puteau fi scoase grupuri de oameni din sistem fără ca nimeni să afle.

— Portalul Fantomelor, am zis eu.

— Poftim? întrebă ea, nu chiar atât de uşurată de faptul că schimbam subiectul.

— Portalul terminus. N-ai întâlnit nicio navă acolo?

Era o ezitare? O schimbare a expresiei, dispărută înainte de a o vedea mai bine? Surpriză? Teamă?

— Nu, niciuna.

O minciună. Am vrut să mă uit la unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris,* care stătea în poziţie de drepţi şi tăcută lângă Kalr Cinci. Dar la o unitate ancilară nu aveam cum să surprind o reacţie, fie ea şi subtilă, la minciuna căpitanului. Iar privirea în sine mi-ar fi trădat gândurile. Adică îmi dădusem seama că era vorba de o minciună. Aşa că am privit spre baie. Raughd Denche venea cu paşi repezi dintr-acolo, pe acelaşi drum, cu o privire furioasă care ar fi băgat în sperieţi orice servitoare i-ar fi ieşit în cale. M-am uitat şi după camerista ei, dar spre surprinderea mea, am constatat că n-o urmase până la baie.

Căpitanul Hetnys o observă şi ea pe Raughd. Clipi de câteva ori, se încruntă, apoi clătină din cap, uşor, de parcă ar fi vrut să nu aibă de-a face cu ceva anume. Poate cu furia evidentă a lui Raughd, poate cu mine.

— Comandant, zise ea privind spre baie. Cu permisiunea ta. Azi e foarte cald.

— Desigur, căpitane, am răspuns eu şi am rămas pe loc.

Căpitanul Hetnys se ridică, se înclină şi se îndepărtă, păşind hotărât pe pietrele acoperite de muşchi, spre baie. Unitatea ancilară porni repede pe urmele ei.

Traversă jumătate din curtea umbrită, verde-cenuşie, şi, când ajunse în faţa capătului curbat al ferestrei de la baie, bomba explodă.

•

De douăzeci şi cinci de ani nu mai fusesem martora unei scene de luptă. Sau cel puţin a unei scene de luptă în care explodează bombe. Însă fusesem o navă ticsită cu corpuri gata de război. Tocmai datorită obiceiului vechi de două mii de ani, fără niciun efort, aproape în clipa în care am văzut fulgerul pe fereastra băii şi aproape instantaneu (sau după câteva clipe) cum geamul se face ţăndări şi cioburile zboară care-ncotro, am sărit în picioare, cu armura activată.

Credeam că unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* nu participase la nicio luptă, dar reacţionă aproape la fel de rapid

ca mine, activându-şi armura şi plasându-se cu o viteză supraomenească între cioburi şi căpitanul fără armură. Cea mai mare parte a cioburilor strălucitoare sfârtecară frunze şi crengi din copacii care umbreau pietrele şi se izbiră de unitatea ancilară, trântind-o la pământ, cu căpitanul Hetnys sub ea. O fracţiune de secundă mai târziu, alte cioburi, frunze şi rămurele ricoşară, inofensiv, din armura mea. Imediat am gândit că, deşi tocmai îşi activase armura, Kalr Cinci sigur nu păţise nimic.

— Dă-mi trusa medicală, i-am cerut eu.

După ce se conformă, am trimis-o după echipa medicală şi după securitatea planetară, apoi m-am apropiat de căpitanul Hetnys ca să văd dacă mai era în viaţă.

Flăcările se prelingeau pe marginile ferestrei distruse. Cioburi mai mari şi mai mici acopereau terenul din faţa băii, pocnind sau trosnind sub paşii mei. Căpitanul Hetnys zăcea pe spate, într-o poziţie nefirească, sub unitatea ancilară. O aripioară ciudată şi diformă ieşea dintre omoplaţii unităţii ancilare, o bucată de sticlă, din câte mi-am dat eu seama, care se înfipsese în spatele ei înainte să-şi activeze complet armura. Chiar dacă reacţia unităţii ancilare fusese rapidă, n-o egalase pe a mea; în plus, şi ea, şi căpitanul Hetnys se aflaseră cu douăzeci de metri mai aproape de fereastră decât mine.

Am îngenuncheat lângă ele.

— Unitate ancilară, cât de grav e rănită căpitanul?

— Nu e nimic grav, răspunse căpitanul Hetnys, luând-o înaintea unităţii ancilare, şi încercă să se întoarcă, s-o împingă de pe ea.

— Nu te mişca, i-am spus răstit în timp ce deschideam în grabă trusa medicală a lui Kalr Cinci. Unitate ancilară, raportează!

— Căpitanul Hetnys a suferit o comoţie minoră, răni anfractuoase, o julitură şi mai multe zgârieturi.

Armura îi distorsiona vocea şi, chiar dacă vorbea cu lipsa de expresivitate specifică unităţilor ancilare, mi s-a părut că sesizez o oarecare tensiune.

— În rest, e bine, după cum a şi spus.

— Ridică-te de pe mine, navă, zise căpitanul Hetnys iritată.

— Nu cred că poate, i-am zis eu. Are o bucată de sticlă înfiptă în coloana vertebrală. Dezactivează-ţi armura, unitate ancilară.

Trusa medicală conţinea un corectiv special, bun la toate, menit să încetinească sângerarea, să stopeze afectarea ţesuturilor şi, în general, să ţină în viaţă persoana respectivă până ajungea la spital.

— Comandant, spuse unitatea ancilară. Cu tot respectul, căpitanul nu are armură şi s-ar putea să mai fie o bombă.

— Dacă plecăm de aici, trebuie să te lăsăm să mori, am răspuns eu, deşi eram sigură că fusese vorba doar de o singură bombă şi că explozia avusese drept scop uciderea unei singure persoane, şi nu măcelărirea celor din jur. Cu cât îţi acord primul ajutor mai repede, cu atât te pot mişca mai repede din loc ca s-o scap pe căpitan de pericol.

În ciuda poziţiei şi stării evidente de iritare, căpitanul Hetnys se încruntă şi mai mult, privindu-mă de parcă aş fi vorbit într-o limbă pe care n-o mai auzise şi pe care, desigur, n-o înţelegea.

Unitatea ancilară îşi dezactivă armura, dând la iveală tunica, îmbibată de sânge între omoplaţi, şi ciobul mare de sticlă.

— Cât de adâncă e rana? am întrebat eu.

— E foarte adâncă, comandant, răspunse ea. Reparaţiile vor lua ceva timp.

— Fără îndoială.

În trusa medicală era şi o lamă cu care se putea tăia îmbrăcămintea din jurul rănilor. Am scos-o şi am decupat bucata de material care-mi stătea în cale. Am aplicat corectivul pe spatele unităţii ancilare, cât mai aproape de locul în care pătrunsese ciobul, fără să-l ating şi să agravez astfel rana. Corectivul accentuă hemoragia, dar în câteva momente (sau, în funcţie de natura şi amploarea rănilor, în câteva minute), situaţia avea să se stabilizeze şi sângele să se coaguleze. Apoi unitatea ancilară putea fi mutată din loc fără probleme.

Între timp focul pusese stăpânire pe baie, alimentat de structura din lemn atât de frumos lucrată. Trei servitoare priveau de lângă clădirea principală, îngrozite. Altele ieşeau în fugă din casă, curioase să vadă ce s-a întâmplat. Kalr Cinci şi o altă servitoare veneau în grabă spre noi, aducând un obiect mare şi plat – nava o anunţase că era vorba de o rană la şira spinării. Raughd nu se vedea nicăieri.

Căpitanul Hetnys continua să mă privească lung, încruntată, de sub unitatea ancilară.

— Comandant, zise unitatea ancilară. Cu tot respectul, această rană e prea gravă ca să merite s-o reparaţi. Vă rog s-o duceţi pe căpitan într-un loc sigur.

Vocea şi faţa îi erau, desigur, inexpresive, dar avea ochii în lacrimi, fie de durere, fie din altă cauză, nu-mi dădeam seama. Dar puteam ghici.

— Căpitanul tău e în siguranţă, unitate ancilară. Linişteşte-te.

Corectivul de pe spatele ei se limpezi de tot. Mi-am trecut uşor degetul înmănuşat peste el. Nicio dungă, nicio pată. Kalr se lăsă în genunchi lângă noi şi aşeză scândura pe pământ – părea să fie tăblia unei mese. Servitoarea care apucase de celălalt capăt nu ştia cum să umble cu cei care aveau răni la spate, aşa că eu şi Kalr Cinci am ridicat unitatea ancilară de pe căpitanul Hetnys. Căpitanul se ridică şi ea şi se uită la unitatea ancilară întinsă pe tăblie, tăcută şi nemişcată, cu ciobul de sticlă înfipt în spate. Apoi se uită, la fel de încruntată, la mine.

— Căpitane, i-am zis eu în timp ce Kalr Cinci şi servitoarea duceau cu grijă unitatea ancilară spre casă. Trebuie să purtăm o discuţie cu gazda noastră.

Capitolul 16

Explozia a pus capăt restricţiilor impuse de doliu. Ne-am întâlnit în salonul din clădirea principală, cu o fereastră lată (care, desigur, oferea privelişte asupra lacului), cu mai multe bănci şi scaune acoperite de pernuţe aurii sau albastru pal, cu măsuţe din lemn negru, cu pereţii la fel de ornamentaţi, încărcaţi de volute complicate, pentru a căror întreţinere probabil că nu era de ajuns o singură servitoare. Într-un colţ, pe un suport, era un instrument masiv, cu coarde, pătrat, cu gâtul lung, pe care nu l-am recunoscut, fiind probabil din partea locului. Lângă el, pe un alt suport, era acel serviciu de ceai străvechi, în cutia lui, cu capacul scos, ca să aibă şi mai mult efect.

Fosyf stătea în picioare, în mijlocul camerei, iar căpitanul se aşezase pe un scaun din apropiere, la insistenţa ei. Raughd se plimba de colo-colo prin încăpere.

— Stai jos, Raughd, zise Fosyf cu o voce voit plăcută, dar fără să reuşească să-şi ascundă iritarea.

Raughd se aşeză, încordată, cu spatele drept.

— A fost o bombă, nu încape îndoială, am spus eu. Nu una foarte mare, probabil furată de pe un şantier de construcţii, dar cine a amplasat-o acolo i-a adăugat bucăţi de metal care să-i schilodească sau să-i omoare pe cei care se nimereau prin preajmă.

Câteva dintre ele ajunseseră până la căpitanul Hetnys, dar fuseseră blocate de unitatea ancilară. La o fracţiune de secundă după ciobul de sticlă.

— Pe mine! strigă Raughd şi se ridică în picioare, cu mâinile încleştate, începând din nou să măsoare încăperea cu paşi mari. Pe *mine* mă viza! Ştiu cine e făptaşul, nu se poate să fi fost altcineva!

— O clipă, cetăţene, am intervenit eu. Probabil a fost furată de pe un şantier de construcţii fiindcă, deşi e uşor să găseşti bucăţi de metal, explozibilul e mult mai greu de procurat.

Foarte greu. Deşi, cu hotărâre şi ingeniozitate, se puteau găsi metode de a eluda orice restricţie.

— Sigur, explozibilul nu e lăsat la voia întâmplării. Cine a făcut asta ori are acces la un depozit, ori cunoaşte pe cineva care are acces. Presupun că aşa îi putem da de urmă.

— *Dar eu ştiu cine e făptaşul*! insistă Raughd şi ar fi spus mai multe dacă medicul şi magistratul din partea locului nu ar fi intrat chiar în acel moment.

Medicul se duse direct la căpitanul Hetnys.

— Căpitan, nu e de joacă, trebuie să te examinez ca să mă asigur că nu eşti rănită.

Magistratul tocmai voia să mi se adreseze, însă i-am făcut semn să aibă răbdare.

— Medic, din fericire rănile căpitanului sunt minore. Dar unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* e grav rănită şi are nevoie urgentă de tratament.

Medicul se îndreptă de spate, indignată.

— Eşti cumva medic, comandant?

— Dar tu? i-am întors eu vorba.

Nu puteam să n-o compar cu medicul navei mele.

— Dacă te uiţi la căpitanul Hetnys cu implanturile tale în funcţiune, o să-ţi dai seama imediat că are doar nişte tăieturi şi julituri. Unitatea ancilară, care vede mult mai bine, a spus că nu-i nimic grav. Pe de altă parte, unitatea ancilară are un ciob lung de douăzeci şi şase de centimetri înfipt în şira spinării. Cu cât o tratezi mai repede, cu atât mai bine.

— Comandant, răspunse medicul pe un ton la fel de glacial. Nu e nevoie să-mi dai lecţii despre cum trebuie să-mi fac eu meseria. După o astfel de rană, perioada de recuperare este lungă şi grea. Mă tem că cea mai bună soluţie e să renunţăm la unitatea ancilară. Sunt sigură că asta o va deranja pe căpitanul Hetnys, dar sincer vorbind, e singurul lucru rezonabil.

— Medic, interveni căpitanul Hetnys, luându-mi-o înainte. Poate că cel mai bine e să tratezi unitatea ancilară.

— Cu tot respectul, căpitan, eu nu sunt la ordinele comandantului, eu fac ce ştiu mai bine, bazându-mă pe judecata şi pregătirea mea medicală.

— Haide, medic, zise Fosyf, care rămăsese tăcută până acum. Şi comandantul, şi căpitanul vor să tratezi unitatea ancilară, iar căpitanul e dispus să se ocupe de recuperarea ei. Nu văd de ce n-ai trata-o...

Bănuiam că medicul, cum se obişnuia pe aici, nu lucra doar pentru plantaţia de ceai, ci era şi clienta lui Fosyf. Bunăstarea ei depindea de Fosyf, prin urmare nu-i putea răspunde la fel cum îmi răspunsese mie.

— Dacă *insişti,* cetăţene, spuse ea, şi se înclină uşor.

— Nu te deranja, am zis eu. Cinci.

În tot acest timp Kalr Cinci stătuse tăcută, în poziţie de drepţi, lângă uşă, gata să-mi îndeplinească ordinele.

— Caută un medic ca lumea în oraş şi adu-l rapid aici ca să se ocupe de unitatea ancilară.

Desigur, o intervenţie imediată ar fi fost mult mai eficientă, dar nu aveam deloc încredere în acest medic. Nici nu era de mirare că muncitorii de pe plantaţie preferau să moară decât să fie văzuţi de ea. Regretam că medicul din navă nu era cu noi.

— Am înţeles, zise Cinci, făcu stânga-mprejur şi dispăru pe uşă.

— Comandant, începu medicul. Am spus că voi...

I-am întors spatele şi m-am adresat magistratului, înclinându-mă spre ea.

— Încântată să te cunosc, deşi din păcate, în împrejurări nefericite.

Magistratul se înclină, cu o privire piezişă spre medic şi zise:

— Plăcerea e de partea mea, comandant. Am ajuns atât de repede pentru că tocmai veneam aici să-mi prezint omagiile. Şi să-mi exprim părerea de rău pentru pierderea pe care ai suferit-o.

Am încuviinţat din cap.

— După cum spuneai când am intrat în cameră, îl putem găsi pe cel care a fabricat bomba căutând sursa materialelor care au servit la fabricarea ei. Forţele de securitate examinează chiar în acest moment ce a mai rămas din baie. Mare pierdere, zise magistratul şi privi din nou spre cetăţeanul Fosyf.

— Fiica mea a scăpat nevătămată, zise Fosyf. Asta contează cel mai mult.

— Bomba era pentru mine! strigă Raughd, care spumega de furie. Ştiu cine e făptaşul! Nu-i nevoie să mai căutaţi nimic!

— Cine e, cetăţene? am întrebat eu.

— Queter. Queter e făptaşul. Dintotdeauna m-a urât.

Numele era valskaayan.

— E unul dintre muncitori? am întrebat eu.

— Lucrează în manufactură, are în grijă maşinile de uscat, răspunse Fosyf.

— Atunci am să trimit..., începu magistratul.

— O clipă, magistrat, am intervenit eu. Dintre oamenii pe care i-ai adus cu tine vorbeşte vreunul delsiga?

— Doar câteva cuvinte, nu mai mult, comandant.

— Din întâmplare, eu vorbesc delsiga fluent, am adăugat.

Petrecusem zeci de ani pe Valskaay, dar n-am mai spus şi asta.

— Aşteaptă până cobor la casa muncitorilor şi vorbesc cu cetăţeanul Queter ca să văd ce pot să aflu de la ea.

— Vă pierdeţi timpul, ce să mai aflaţi? insistă Raughd. Sigur e ea. Întotdeauna m-a urât.

— De ce? am întrebat eu.

— Crede că am corupt-o pe sora ei mai mică. Oamenii ăia au nişte idei de te doare capul.

M-am întors din nou spre magistrat.

— Magistrat, lasă-mă să mă duc singură la casa muncitorilor şi să vorbesc cu cetăţeanul Queter. Între timp, oamenii tăi pot încerca să dea de urma explozibilului.

— Să-ţi dau câţiva însoţitori, comandant, spuse magistratul. E riscant să arestezi o persoană de una singură, cu atâţia valskaayeni în jur – sigur ai nevoie de ajutoare.

— Nu e nevoie. Nu-mi trebuie niciun ajutor şi nu mă tem pentru siguranţa mea.

Magistratul clipi de câteva ori şi se încruntă, abia vizibil.

— Dacă spui tu...

•

Am pornit pe jos spre casa muncitorilor, deşi Fosyf mă îndemnase să-i folosesc maşina de teren. Era apusul soarelui, iar câmpurile erau pustii. Din casă nu răzbătea niciun zgomot, nimeni nu era pe afară, nicio mişcare. Dacă n-aş fi ştiut nimic despre ea, aş fi crezut că e abandonată. Toată lumea era, probabil, înăuntru. Şi aşteptau să vină cineva – Fosyf, securitatea planetară, magistratul districtului. Sigur era şi un valskaayan care stătea la pândă.

Ajunsă aproape de casă, am deschis gura, am tras adânc aer în piept şi am început să cânt:

Eu sunt soldatul

Atât de lacom, atât de însetat de cântece.
Atât de multe-am înghiţit, încât acum încep să dea pe dinafară,
Ţâşnesc pe la colţurile gurii
Şi îşi iau zborul, înnebunite de libertate.

Uşa de la intrare se deschise şi apăru observatorul care cânta acele cuvinte în prima dimineaţă când trecusem în fugă pe lângă muncitorii care culegeau ceai. Am zâmbit la vederea ei şi, pe măsură ce mă apropiam de ea, m-am înclinat.

— Voiam să te felicit pentru felul în care ai cântat, i-am zis eu în delsigă. Foarte frumos. L-ai compus pe moment sau mai demult? Sunt curioasă – oricum, m-ai impresionat mult.

— E doar un cântec pe care-l cântam pur şi simplu, radchaianule, răspunse ea.

Radchaian însemna doar „cetăţean”, dar ştiam că, în gura unui valskaayan, care vorbea desliga, pe tonul acela, cuvântul era o insultă voalată. Cuvânt de care nu mă puteam lega fiindcă, la urma urmei, fusese folosit conform regulilor.

I-am dat de înţeles că nu mă deranjează răspunsul ei.

— Dacă nu ţi-e cu supărare, am venit aici ca să vorbesc cu Queter. Doar ca să vorbesc. Şi am venit singură.

Aruncă o privire peste umărul meu, cu toate că mă văzuse de sus şi ştia că nu mă însoţea nimeni. Se întoarse în tăcere şi intră în casă. Am urmat-o, închizând cu grijă uşa după mine.

N-am întâlnit pe nimeni în drum spre celălalt capăt al casei, spre bucătărie, care era la fel de mare ca a lui Fosyf, dar în timp ce bucătăria lui Fosyf era plină de vase care străluceau de curăţenie şi de şiruri de congelatoare şi dulapuri suspendate, aceasta era pe jumătate goală: câteva plite, o chiuvetă. Un morman de haine boţite îngrămădite într-un colţ, decolorate şi pătate, fără îndoială salopete trecute prin mai multe mâini şi modificate. Un şir de butoaie lipite de un perete în care eram aproape sigură că fermenta ceva. Vreo şase persoane şedeau în jurul unei mese şi beau bere. Observatorul îmi făcu semn să intru, apoi plecă fără să scoată un cuvânt.

Una dintre persoanele de la masă era bătrânul care-mi vorbise în ziua sosirii aici. Care schimbase cântecul când văzuse că suntem în doliu.

— Bună seara, bunicule, am salutat eu şi m-am înclinat în faţa ei.

Dat fiind că trăisem atât de mult în Valskaay, eram destul de sigură că alesesem bine genul – cerut de limba pe care o vorbeam.

Mă privi zece secunde şi luă o gură de bere. Toate celelalte persoane se uitau în altă parte – la masă, în podea, la peretele din faţa lor.

— Ce doreşti, radchaianule? întrebă ea într-un târziu, chiar dacă eram convinsă că ştia de ce eram acolo.

— Aş vrea să vorbesc cu Queter, bunicule, dacă se poate.

Bunicul nu spuse nimic, se gândi o clipă şi se întoarse spre persoana din stânga ei.

— Nepoată, spune-i lui Queter să vină aici.

Nepoata şovăi, păru că vrea să se împotrivească, dar se răzgândi, evident nemulţumită de alegerea ei. Se ridică şi părăsi bucătăria fără să se uite la mine.

Bunicul indică un scaun gol.

— Ia loc, soldat.

M-am aşezat. Toţi cei de la masă priveau în continuare în altă parte. Am bănuit că, dacă bunicul le-ar fi spus să plece, ar fi fost prea fericiţi s-o tulească afară.

— După accent se pare că ai învăţat delsiga în Vestris Cor, constată bunicul.

— Aşa e. Am petrecut ceva timp acolo. Şi în Districtul Surimto.

— Eu sunt din Eph, zise bunicul cu amabilitate, ca şi cum vizita mea era doar de curtoazie. N-am fost niciodată în Vestris Cor şi nici în Surimto. Îmi închipui că s-au schimbat multe pe acolo, acum că voi, radchaienii, sunteţi la conducere.

— În unele privinţe, da. Dar n-am mai călcat de mult pe acolo.

Queter poate fugise sau nu voia să vină. Sosirea mea aici şi abordarea neprotocolară aveau riscurile ei.

— Câţi valskaayeni ai ucis cât ai stat acolo, radchaianule?

Nu întrebase bunicul, d una dintre cele care stăteau la masă, a cărei furie şi resentiment erau mai puternice decât teama faţă de mine.

— Destui, am răspuns eu calmă. Dar n-am venit aici ca să ucid pe cineva. Sunt singură şi neînarmată.

Am ridicat mâinile înmănuşate deasupra mesei, cu palmele în sus.

— E doar o vizită de curtoazie? întrebă aceeaşi persoană, cu vocea plină de sarcasm.

— Din păcate, nu.

— Cred că eşti prea tânără ca să fi participat la anexare, copilă, zise bunicul, încercând să dirijeze conversaţia într-o zonă care să nu fie atât de periculoasă.

Am înclinat uşor din cap, respectuoasă.

— Sunt mai în vârstă decât par, bunicule.

Mult, mult mai în vârstă. Dar cei de aici nu aveau cum să ştie.

— Eşti foarte politicoasă, spuse bunicul. Bravo.

— Mama îmi spunea că soldaţii care i-au ucis familia erau şi ei foarte politicoşi, spuse furioasă persoana care vorbise mai devreme.

— Îmi pare rău, am zis eu pe fondul tăcerii încordate cu care îi fusese întâmpinată remarca. Sunt conştientă că şi dacă ţi-aş garanta că nu eu i-am ucis, nu ţi-ar ajuta cu nimic.

— Nu i-ai ucis tu. Nu s-a întâmplat în Surimto. Dar ai dreptate, nu mă ajută cu nimic, spuse ea, îşi împinse scaunul în spate şi se uită la bunic. Îmi cer scuze. Am treabă.

Bunicul îi făcu semn că poate pleca, iar ea se conformă. În timp ce ieşea pe uşă, intră altcineva. Avea în jur de douăzeci de ani, una dintre tinerele pe care le văzusem la umbra arborelui în ziua în care sosisem. Trăsăturile ei sugerau că, genetic, se înrudea cu bunicul, deşi avea pielea mai măslinie. Ochii şi părul foarte cârlionţat, pe care şi-l strânsese şi acoperise cu un batic verde strident, erau mai deschise la culoare. Iar după cum îşi ţinea umerii şi după tăcerea de gheaţă care se lăsase la intrarea ei, era persoana pentru care venisem aici.

M-am ridicat în picioare.

— Domnişoară Queter, am zis eu şi m-am înclinat.

Nu spuse nimic, nu făcu nicio mişcare.

— Vreau să-ţi mulţumesc că te-ai hotărât să nu mă ucizi, am adăugat.

Tăcere, atât din partea bunicului, cât şi din partea celorlalţi de la masă. M-am întrebat dacă holurile erau pline de oameni care trăgeau cu urechea sau dacă toată lumea fugise, se ascunsese într-un loc sigur, până la plecarea mea.

— Ia loc, te rog.

Nu răspunse.

— Ia loc, Queter, zise bunicul.

— Nu vreau, răspunse Queter, îşi încrucişă braţele pe piept şi mă privi lung. Aş fi putut să te ucid, radchaianule. Probabil ai fi meritat, dar Raughd merita şi mai mult.

Am ridicat din umeri, resemnată, şi m-am aşezat pe scaun.

— Înţeleg că ţi-a ameninţat sora...

O privire derutată îmi spuse că greşisem.

— Fratele, am zis apoi. E teafăr?

Queter ridică din sprânceană şi îşi lăsă capul pe o parte.

— Salvatoarea celor neajutoraţi, spuse ea pe un ton acid.

— Queter, o avertiză bunicul.

Am ridicat o mână, cu palma spre ea – pentru majoritatea radchaienelor gestul ar fi părut nepoliticos, dar pentru un valskaayan avea o altă semnificaţie. *Uşurel. Calm.*

— Nu face nimic, bunicule. Eu sunt de partea dreptăţii.

O exclamaţie de surprindere din partea unei persoane de la masă, înăbuşită rapid. Ceilalţi se prefăcură că n-o auziseră.

— Cetăţeanului Raughd îi plăcea să-ţi chinuiască fratele. Îi merge mintea, în unele privinţe. Ştia că vei face orice ca să-l protejezi. Ştia şi că ai cunoştinţe de tehnică. Că, dacă reuşea să fure o cantitate de explozibil de pe un şantier de construcţii şi-ţi dădea instrucţiunile de folosire, vei fi în stare să le pui în practică. Dar bănuiesc eu, nu şi-a dat seama că vei adăuga ceva şi de la tine. Bucăţile de metal au fost ideea ta, nu?

Nu aveam nicio dovadă, doar semnele repetate care-mi spuneau că Raughd rareori întorcea un lucru pe toate feţele. Expresia lui Queter rămase neschimbată.

— Şi nu s-a gândit că vei folosi bomba împotriva ei, şi nu a mea.

Cu capul lăsat pe o parte, Queter întrebă pe un ton la fel de sardonic:

— Nu vrei să ştii cum am procedat?

Am zâmbit.

— Stimată Queter. Aproape toată viaţa m-am aflat printre oameni care erau foarte convinşi că universul ar fi mult mai bun în absenţa mea. Tare mă îndoiesc că ai vreo surpriză pentru mine. Dar apreciez priceperea ta şi, dacă n-ai fi calculat greşit momentul declanşării doar cu câteva secunde, planul ţi-ar fi reuşit. Talentele tale se irosesc aici.

— Daa, mai mult ca sigur, răspunse ea cu o voce şi mai tăioasă, dacă aşa ceva era posibil. Aici n-am de-a face decât cu *sălbatici superstiţioşi.*

Ultimele două cuvinte le rosti în radchaiană.

— Informaţiile de care ai nevoie ca să fabrici aşa ceva nu sunt disponibile, am continuat eu. Dacă le-ai fi căutat, ţi s-ar fi interzis accesul şi, foarte posibil, ai fi atras atenţia securităţii planetare. Dacă ai fi urmat şcoala aici, ai fi învăţat să reciţi pasaje din scriptură, o parte din istorie, periată bine, şi cam atât. Raughd ştia doar că explozibilul poate ucide. Tu singură ai descoperit ce şi cum.

Poate se gândise la asta cu mult înainte ca Raughd s-o abordeze.

— Să sortezi frunzele de ceai şi să repari maşinile din manufactură! Probabil că erai plictisită de moarte. Dacă ai fi dat examenul, cei de acolo sigur te-ar fi trimis într-un loc în care să-ţi foloseşti aptitudinile cu folos, unde n-ai fi avut timp şi nici ocazia să te gândeşti la ceva rău.

Queter strânse din buze şi trase aer în piept ca şi cum ar fi vrut să spună ceva.

— Şi n-ai mai fi fost aici ca să-l protejezi pe fratele tău, i-am luat-o eu înainte, întărind ironia situaţiei cu un gest elocvent.

— Ai venit să mă arestezi? întrebă Queter fără să se mişte, fără ca faţa ei să trădeze tensiunea care o silise să pună întrebarea, ghicită doar în voce.

Bunicul, şi cei din jurul mesei, înlemniseră, de-abia îndrăznind să respire.

— Da.

Queter îşi lăsă braţele jos. Îşi încleştă pumnii.

— Eşti atât de *civilizată.* De *politicoasă.* Atât de *curajoasă* ca să vii aici singură, ştiind că niciuna dintre noi nu va îndrăzni să te atingă. E atât de uşor să fii astfel când toată puterea e de partea ta.

— Ai dreptate.

— Atunci să mergem! zise ea şi îşi încrucişă din nou braţele pe piept, cu pumnii încleştaţi.

— Mda, am făcut eu calmă. Aş adăuga că am venit pe jos până aici, iar acum cred că plouă. Sau am pierdut şirul zilelor?

Niciun răspuns, aceeaşi tăcere încordată a celor din jurul mesei şi privirea hotărâtă, cruntă, a lui Queter.

— Şi am vrut să te întreb ce s-a întâmplat. Ca să fiu sigură că nu se face o nedreptate.

— Vai de mine! strigă Queter, ajunsă la capătul răbdării. Tu eşti dreptatea, bunătatea întruchipată... Între voi şi fiica lui Fosyf nu-i nicio diferenţă, adăugă ea în radchaiană. Toţi sunteţi la fel! Luaţi tot ce poftiţi sub ameninţarea armei, ucideţi, violaţi şi furaţi, şi spuneţi că *aduceţi civilizaţia.* Şi ce înţelegeţi prin civilizaţie? Recunoştinţa noastră că ne ucideţi, că ne violaţi şi furaţi de la noi? Spuneai că eşti de partea dreptăţii. Ce dreptate e asta, să fim trataţi cum aveţi voi chef, să fim condamnaţi fiindcă încercăm să ne apărăm?

— Recunosc, tot ce spui e adevărat.

Queter clipi de câteva ori, şovăind, surprinsă probabil că-i dădeam dreptate.

— Şi-ai venit ca să ne faci dreptate cu voia Stăpânei, nu? Ca să ne aduci mântuirea, nu? Iar noi ar trebui să-ţi cădem la picioare şi să-ţi înălţăm cântece de slavă? Ştim noi care-i dreptatea voastră, ştim noi care-i mântuirea voastră, indiferent de cum le-aţi ambala.

— Dreptate nu pot să vă fac, Queter. Dar te pot aduce în faţa magistratului ca să-i explici de ce-ai făcut ceea ce-ai făcut. Nu că ţi-ar fi de prea mare folos. Ai ştiut, din clipa în care Raughd Denche ţi-a spus ce are în gând, că aici vei ajunge, că nu ai de ales. Fiica lui Fosyf a fost prea sigură de isteţimea ei ca să-şi dea seama cum se va sfârşi totul.

— La ce bun, radchaianule? întrebă Queter sfidătoare. Nu ştiai că suntem nişte fătarnici, nişte mincinoşi? Duşmănoşi, când ar trebui să fim docili şi recunoscători? Că bruma de inteligenţă pe care o avem noi, sălbaticii superstiţioşi, e doar viclenie? Bineînţeles că voi minţi. Aş putea spune o minciună pe care mi-ai sugerat-o chiar tu, fiindcă şi tu o urăşti pe fiica lui Fosyf. Şi pe mine, mai ales pe mine. În timpul grevelor – favorita ta samiră bănuiesc că ţi-a povestit despre greve...

Am încuviinţat din cap.

— Bănuiesc că ţi-a spus cum ea şi verişoarele ei ne-au educat cu nobleţe, cum ne-au vorbit despre nedreptatea care ni s-a făcut, cum ne-au învăţat să ne organizăm şi cum ne-au îndemnat să acţionăm? Fiindcă singuri n-ar fi fost *posibil* să facem aceste lucruri.

— Chiar şi ea a fost reeducată mai târziu şi, în consecinţă, nu poate vorbi direct despre asta. Pe de altă parte, cetăţeanul Fosyf mi-a spus exact ce-mi spui tu acum.

— Nu, zău! Ţi-a spus şi că mama mea a murit în timpul grevelor? Ba bine că nu! Ţi-a spus, probabil, despre cât de frumos se poartă cu noi, cât de înţelegătoare a fost, hotărând să nu aducă soldaţi care să tragă în noi în timp ce stăteam pe loc.

Queter n-ar fi putut să aibă mai mult de zece ani când se întâmplase.

— Nu-ţi promit că magistratul te va asculta, dar îţi dau şansa să vorbeşti.

— Şi pe urmă? întrebă bunicul. Ce se va întâmpla, soldat? De mic copil am fost învăţată să iert şi să uit, dar lucrurile astea sunt greu de uitat, pierderea părinţilor, a copiilor şi a nepoţilor.

Expresia ei era neschimbată, hotărârea nestrămutată, doar vocea îi tremură uşor la ultimele cuvinte:

— Suntem totuşi oameni. Nu putem ierta chiar totul.

— În opinia mea, se pune prea mare preţ pe iertare. Într-adevăr, sunt momente şi locuri în care se impune. Dar nu şi atunci când ţi se cere să ierţi doar ca să-ţi păstrezi locul. Cu ajutorul lui Queter o pot muta de aici pe Raughd pentru totdeauna. Şi, dacă-mi stă în putere, voi încerca să fac mai mult pentru voi.

— Zău? zise o altă persoană de la masă, care tăcuse până acum. Bani pe măsura muncii depuse? Poţi obţine aşa ceva, soldat?

— Nu numai asta! interveni Queter. Mâncare ca lumea, pentru care să nu ne îndatorăm.

— Şi un preot, propuse cineva. Un preot pentru noi şi unul pentru recalcitranţi, sunt câţiva pe domeniul de alături.

— Li se spune *învăţători,* nu preoţi, zise bunicul. De câte ori să vă repet?

Recalcitrant era o insultă. Dar, înainte de a le lămuri, bunicul îmi spuse apăsat:

— N-ai cum să-ţi onorezi astfel de promisiuni. N-ai cum s-o scapi pe Queter.

— De asta nici nu fac promisiuni, iar Queter s-ar putea să iasă din asta mai bine decât sperăm noi. Oricum, voi face tot ce pot, chiar dacă nu e mult.

— Mda, făcu bunicul după câteva clipe de tăcere. Mda. Atunci cred că ar fi cazul să te invităm la cină, radchaianule.

— Cu mare plăcere, bunicule.

Capitolul 17

Am pornit împreună cu Queter spre casa lui Fosyf înainte de răsăritul soarelui, când aerul era încă umed şi mirosea a pământ reavăn. Queter mergea cu paşi mari, nerăbdătoare, cu spatele drept şi braţele încrucişate pe piept, luând-o mereu înainte şi apoi oprindu-se ca s-o ajung din urmă, de parcă de-abia aştepta să sosească la destinaţie, iar eu mă încăpăţânam s-o întârzii. Câmpurile şi munţii erau tăcuţi şi acoperiţi de umbre. Queter nu avea chef de vorbă. Am tras aer în piept şi am început să cânt, într-o limbă pe care, eram sigură, nimeni de aici n-o înţelegea.

Aducerea-aminte e o gaură neagră.
Tot ce s-a prins în ea e bun pierdut, dar e mereu acolo.

Era cântecul pe care decada Bo a lui Tisarwat îl cântase în cabina ei. *O*, *copacule*! Bo Nouă tocmai îl cântase, deasupra, în Staţie.

— Mda, ăsta a scăpat, zise Queter, care era înaintea mea cu un metru, fără să se uite înapoi.

— Şi va scăpa din nou, am zis eu.

Se opri şi mă aşteptă s-o ajung din urmă. Dar tot nu întoarse capul spre mine.

— Ai minţit, desigur, spuse ea, şi o luă din loc. N-ai să mă laşi să vorbesc cu magistratul şi nimeni nu va crede ce am de spus. Dar tot e bine că n-ai venit cu soldaţii după tine. Oricum, nimeni nu va avea încredere în cuvintele mele. Voi intra pe mâna securităţii planetare sau poate voi fi ucisă, dacă e vreo diferenţă, dar fratele meu va rămâne tot aici. Cum va rămâne şi Raughd.

Scuipă după ce rosti numele.

— O să-l iei cu tine? mă întrebă apoi.

— Pe cine?

Întrebarea mă luase prin surprindere, de asta n-o înţelesesem.

— Pe fratele tău?

Vorbeam tot în delsigă.

— Da! răspunse ea nerăbdătoare, la fel de furioasă. Pe fratele meu.

— Nu înţeleg.

Cerul pălise şi se luminase, dar pe unde mergeam noi era tot umbră.

— Te temi că-l voi lua cu mine sau vrei să-l iau cu mine?

Nu răspunse.

— Sunt militar, Queter, trăiesc într-o navă militară.

Nu aveam nici timp şi nici cu ce să am grijă de copii, resursele erau la limită chiar şi pentru cei maturi.

Queter scoase un strigăt exasperat.

— N-ai vreun apartament pe undeva, şi servitoare? N-ai *însoţitori*? N-ai zeci de oameni care să-ţi îndeplinească toate poftele, să-ţi facă ceai, să-ţi îndrepte gulerul şi să-ţi presare flori în cale? Nu se poate să n-ai loc pentru încă unul.

— Asta vrea fratele tău?

După câteva clipe în care n-am primit niciun răspuns, am adăugat:

— Bunicul n-ar suferi să vă piardă pe amândoi?

Se opri brusc şi se răsuci pe călcâie, spre mine.

— Crezi că ne cunoşti, dar nu înţelegi *nimic.*

Am dat să-i spun că ea nu înţelegea nimic. Că nu trebuia să răspund de toţi copiii amărâţi de pe planetă. Că nu aveam niciun amestec în tot ce se petrecuse. Stătea acolo, încordată, încruntată, aşteptând un răspuns.

— Crezi că fratele tău e vinovat? Fiindcă n-a opus rezistenţă, fiindcă te-a adus în situaţia asta?

— Da, sigur! N-are nimic de-a face cu faptul că *tu,* o persoană atât de civilizată, ai adus-o pe Raughd Denche aici. Ştiai destule despre fiica lui Fosyf ca să-ţi dai seama ce s-a întâmplat, ştiai destule despre ea ca să-ţi dai seama cum ne trata. Dar ai găsit de *cuviinţă* să intervii de-abia atunci când o radchaiană a fost cât pe-aici să-şi piardă viaţa. Şi, după ce pleci, iar fiica şi mama rămân *tot aici,* n-ai de ce să-ţi mai faci griji.

— Nu din cauza mea s-au întâmplat toate astea, Queter. Şi nu pot îndrepta toate nedreptăţile peste care dau, oricât de mult mi-aş dori.

— Bineînţeles că nu poţi, zise ea cu un dispreţ dublat de sarcasm. Le îndrepţi doar pe cele care-ţi afectează interesele.

Se întoarse şi porni din nou la drum.

Dacă aş fi avut obiceiul să înjur, aş fi făcut-o acum.

— Câţi ani are fratele tău?

— Şaisprezece, răspunse ea cu acelaşi sarcasm. L-ai putea lua din locul ăsta îngrozitor ca să-l duci acolo unde e *civilizaţia adevărată.*

— Queter, n-am decât nava şi un loc în Staţia Athoek, unde o să stau o vreme. Am soldaţi care au grijă de mine şi chiar îmi fac ceai, dar n-am o suită întreagă. Iar ideea ta cu florile e atrăgătoare, dar ar fi prea mare deranjul. Îmi pare rău, n-am unde să-l ţin pe fratele tău. Am să-l întreb totuşi dacă vrea să plece de aici şi, dacă vrea, am să-l ajut cât pot.

— Ba nu, spuse ea, fără să se întoarcă şi continuând să meargă. Ştii măcar...

Mi-am dat seama după cum îi suna vocea că mai avea puţin şi începea să plângă.

— Îţi poţi imagina cum e să ştii că, orice ai face, nu poţi schimba nimic? Că nimic din ce faci nu-i poate proteja pe cei pe care-i iubeşti? Că tot ce faci este pur şi simplu inutil?

Puteam să-mi imaginez.

— Şi totuşi, te străduieşti s-o faci.

— Fiindcă sunt o sălbatică superstiţioasă, spuse ea, plângând acum. Nimic din ce fac nu va schimba ceva. Dar pe tine o să te fac să *vezi* adevărul în faţă. O să te fac să vezi ce rău ai făcut şi, dacă ai să întorci privirea, dacă ai să susţii vreodată că ai procedat corect, cum se cuvine, să ştii că te vei minţi cu neruşinare.

— Stimată Queter, eşti prea idealistă şi prea tânără ca să ştii cât de uşor se pot amăgi oamenii.

Între timp, piscurile munţilor se luminaseră şi ne apropiaserăm de creastă.

— Eu oricum o să încerc.

— Sunt sigură, am spus şi restul drumului l-am parcurs în tăcere.

•

Ne-am oprit mai întâi la casa mai mică. Queter refuză să bea ceai sau să mănânce, rămânând lângă uşă, cu braţele încrucişate.

— Nu cred că cei din casa principală s-au trezit, i-am spus eu. Scuză-mă o clipă, vreau să mă schimb şi să mă ocup de câteva lucruri, pe urmă mergem acolo ca să-l aşteptăm pe magistrat.

Ridică din umeri, semn că n-o interesează ce fac sau ce nu fac.

Unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* era în camera de zi a căpitanului Hetnys, întinsă cu faţa în jos pe tăblia de pe podea. Un strat gros şi negru de corectiv îi acoperea spatele. M-am ghemuit lângă ea.

— Unitate ancilară, am şoptit eu în caz că dormea şi ca să nu o deranjez pe căpitanul Hetnys.

— Comandant, răspunse ea.

— Te simţi mai bine? Ai nevoie de ceva?

Mi s-a părut că ezită o fracţiune de secundă înainte să răspundă:

— Nu mă doare nimic, iar Kalr Cinci şi Kalr Opt m-au ajutat mult... Mulţumesc.

— Te rog să le spui dacă ai nevoie de ceva. Acum mă duc să mă schimb şi pe urmă urc la casa principală. Cred că va trebui să plecăm înainte de miezul nopţii. Ce zici, rezişti să te mutăm din loc?

— Da... Comandant, pot să te întreb ceva?

— Desigur, navă.

— De ce-ai chemat medicul?

Acţionasem fără să mă gândesc prea mult la motiv. Făcusem ceea ce, pe moment, mi se părea a fi corect şi ceea ce trebuia făcut.

— Fiindcă m-am gândit că nu vrei să stai prea departe de căpitanul tău. Şi nu văd de ce am irosi o unitate ancilară.

— Cu tot respectul, comandant, dacă portalurile nu se deschid cât de curând, acest sistem are un număr limitat de corective speciale. Iar eu am câteva rezerve în magazie.

Rezerve. Fiinţe umane în stare de anabioză, aşteptând să moară.

— Ai fi preferat să las acest segment să fie casat?

Trei secunde de tăcere.

— Nu, comandant. N-aş fi preferat.

Uşa se deschise şi în pragul ei apăru căpitanul Hetnys, pe jumătate îmbrăcată, arătând de parcă tocmai se trezise.

— Comandant, zise ea puţin surprinsă.

— Verificam starea unităţii ancilare. Scuze dacă te-am trezit, am spus eu şi m-am ridicat în picioare. De îndată ce mă schimb

şi mănânc ceva, urc la casa principală ca să mă întâlnesc cu magistratul.

— Comandant, ai găsit făptaşul? întrebă căpitanul Hetnys.

— Da, am răspuns eu scurt, fără să dau explicaţii.

Însă nici ea nu le ceru.

— Cobor şi eu în câteva minute, cu bunăvoinţa ta.

— Desigur, căpitane.

•

Queter stătea tot lângă uşă când am coborât la parter. Sirix şedea la masă, cu o bucată de pâine şi un bol de ceai în faţă.

— Bună dimineaţa, comandant, zise ea când mă văzu. Aş dori să te însoţesc.

Queter pufni.

— De acord, cetăţene, am răspuns eu, am luat o bucată de pâine şi mi-am umplut un bol cu ceai. Trebuie să vină şi căpitanul Hetnys.

Căpitanul Hetnys coborî câteva minute mai târziu. Nu-i spuse nimic lui Sirix, îi aruncă o privire scurtă lui Queter, apoi întoarse capul. Se apropie de bufet şi îşi turnă ceai.

— Kalr Opt rămâne aici ca să aibă grijă de unitatea ancilară, am hotărât eu, după care m-am adresat lui Queter în radchaiană: Cetăţene, eşti sigură că nu vrei nimic?

— Nu, mulţumesc *foarte* frumos, cetăţene.

Vocea lui Queter era sarcastică şi plină de amărăciune.

— Cum doreşti, cetăţene.

Căpitanul Hetnys mă privi lung, sincer uluită.

— Comandant..., începu ea.

— Căpitane, am zis eu, luându-i-o înainte. Mănânci ceva sau mergem?

Am înghiţit ultima bucăţică de pâine. Sirix terminase de mâncat.

— Cu permisiunea ta, o să beau ceaiul pe drum.

Am încuviinţat din cap, am golit bolul de ceai şi am ieşit pe uşă fără să mă uit dacă ceilalţi mă urmau.

•

O servitoare ne conduse în aceeaşi cameră de zi albastră-aurie în care ne întâlnirăm cu o zi înainte. Între timp, soarele era aproape deasupra munţilor, iar lacul, văzut pe fereastră, se făcuse argint viu. Căpitanul Hetnys se aşează pe un scaun, iar Sirix alese altul, cu precauţie, la trei metri de ea. Cinci îşi ocupă

poziţia obişnuită, lângă uşă, iar Queter rămase sfidătoare în mijlocul încăperii. M-am apropiat de instrumentul cu coarde ca să-l văd mai bine. Avea patru coarde, fără taste, iar corpul din lemn era încrustat cu sidef. M-am întrebat cum ar fi putut să sune. Dacă aveai nevoie de arcuş, dacă îţi plimbai degetele peste coarde sau doar le ciupeai.

Magistratul districtului îşi făcu apariţia.

— Comandant, ne-ai pus pe jar, ai venit atât de târziu. Dar soldatul tău ne-a asigurat că nu ţi s-a întâmplat nimic.

M-am înclinat.

— Bună dimineaţa, magistrat. Îmi pare rău că ţi-am dat dureri de cap. A început să plouă când ne-am hotărât să ne întoarcem, aşa că am petrecut noaptea acolo.

În timp ce vorbeam, intrară Fosyf şi Raughd.

— Bună dimineaţa, cetăţeni, am zis eu înclinând din cap spre ele, apoi m-am întors spre magistrat. Magistrat, ţi-o prezint pe cetăţeanul Queter. I-am promis că-i voi da şansa să ţi se adreseze direct. Cred e foarte important să asculţi ce are de spus.

Raughd pufni, ridică ochii în tavan şi clătină din cap.

Magistratul îi aruncă o privire şi întrebă:

— Cetăţeanul Queter vorbeşte radchaiana?

— Da, am răspuns eu, ignorând-o pe Raughd pentru moment şi întorcându-mă spre Queter. Cetăţene, te afli în faţa magistratului districtual, cum ţi-am promis.

Preţ de o clipă, Queter nu reacţionă, rămase dreaptă şi tăcută în mijlocul camerei. Apoi se întoarse spre magistrat şi spuse, fără să se încline:

— Magistrat, vreau să-ţi explic ce s-a întâmplat.

Vorbea rar, alegându-şi cuvintele cu grijă.

— Cetăţene. Comandantul ţi-a promis că-ţi va da şansa de a mi te adresa. Ascult, zise magistratul, articulând cuvintele ca şi cum i-ar fi vorbit unui copil mic.

Queter nu începu imediat, încercând, probabil, să-şi înfrâneze o replică sarcastică.

— Magistrat, poate ştii că proprietarii plantaţiilor de ceai şi fiicele lor se amuză uneori pe seama muncitorilor, spuse ea într-un târziu, la fel de rar şi de clar, ca s-o înţeleagă toată lumea, în ciuda accentului.

— Vai de mine! exclamă Raughd, întruchiparea perfectă a exasperării ofensate. Nu mă pot apropia nici la cincizeci de metri de un muncitor fără ca acesta să înceapă să mă flateze sau să flirteze cu mine, să încerce în toate felurile să-mi atragă atenţia în speranţa că-i voi dărui ceva sau că-i voi oferi clientelaj. Dacă asta înseamnă că mă amuz pe seama lor...

— Cetăţene Raughd, am intervenit eu cu o voce calmă, rece. I-am promis lui Queter că-i voi da şansa să vorbească. După ce termină, poţi vorbi şi tu.

— Şi până atunci să stau şi să ascult inepţiile ei?

— Da.

Raughd se uită la mama ei căutând ajutor.

— Haide, Raughd, spuse Fosyf. Comandantul i-a promis lui Queter că poate să vorbească. Dacă avem şi noi ceva de zis, o vom face după aceea.

Vocea lui Fosyf era uniformă, expresia ei era amabilă, ca de obicei, dar mi s-a părut că stăpâna casei se temea de ceea ce avea să urmeze. Căpitanul Hetnys arăta derutată, dădu de înţeles că ar vrea să spună şi ea ceva, însă îmi întâlni privirea şi se opri. Sirix privea ţintă şi cu furie undeva, în depărtare. O înţelegeam.

M-am întors spre Queter.

— Continuă, cetăţene.

Raughd plescăi din buze, dezgustată, şi se lăsă să cadă pe scaunul cel mai apropiat. Mama ei rămase în picioare. Calmă.

Queter inspiră adânc.

— Proprietarii de plantaţii şi fiicele lor se amuză uneori pe seama muncitorilor, repetă ea.

Nu ştiam dacă cineva putea să-şi dea seama cât de atent îşi controla vocea.

— *Sigur* că încercăm mereu să le flatăm şi să pretindem că vrem ceva de la ele.

Raughd scoase un sunet ascuţit, scandalizată.

— Nu toţi, majoritatea, continuă Queter. Cei din casa asta... pot face din viaţa noastră un iad.

Era să spună că cei din casa aceea dispuneau de viaţa muncitorilor, o expresie care, tradusă cuvânt cu cuvânt din delsigă în radchaiană, suna vulgar.

— Cetăţene, o acuzi pe cetăţeanul Fosyf sau pe oricare membru al familiei sale de maltratare a muncitorilor? întrebă magistratul cu o voce plină de neîncredere.

Queter clipi de câteva ori. Trase adânc aer în piept.

— A fi în graţiile sau în dizgraţia cetăţeanului Fosyf sau a oricărui membru al familiei sale poate face diferenţa dintre a primi sau a nu primi credit, a primi sau a nu primi hrană în plus pentru copii, a primi şansa de a munci sau a nu munci mai mult, a primi sau nu acces la asistenţă medicală...

— Dar avem medic pentru ei, interveni Fosyf, cu o voce uşor iritată, pe care n-o mai auzisem până acum.

— Am întâlnit acest medic, am zis eu. Nu învinovăţesc pe nimeni dacă nu vrea să aibă de-a face cu ea. Continuă, cetăţene Queter.

— În poveşti, radchaieni frumoşi şi umili sunt ajutaţi de cei bogaţi şi puternici. Poate că aşa se şi întâmplă, *nouă* însă nu ni se întâmplă niciodată. Numai un copil ar crede astfel de lucruri. Îţi spun toate astea ca să înţelegi de ce fiica lui Fosyf e flatată şi i se fac toate voile.

Mi-am dat seama după expresia magistratului că nu prea vedea diferenţa între spusele lui Queter şi cele ale lui Raughd. Se uită la mine, încruntându-se uşor.

— Continuă, Queter, am zis eu, înainte ca magistratul să spună ce crede. Ţi-am promis că te ascultăm.

— În ultimii ani, cetăţeanul Raughd a găsit o mare plăcere în a-i cere surorii mele mai mici... Să facă anumite lucruri.

Raughd izbucni în râs.

— A, dar n-a fost nevoie să-i *cer.*

— N-ai ascultat cu atenţie, cetăţene, am intervenit eu. Cetăţeanul Queter tocmai a explicat că cea mai neînsemnată dorinţă a ta este, în realitate, o obligaţie şi că, dacă nu se conformează, îi faci viaţa grea muncitorului în cauză.

— Dar n-am greşit cu nimic, continuă Raughd de parcă nici n-aş fi vorbit. Ştii ceva, comandant? Eşti mai ipocrită decât te credeam. Condamni hărţuirea sexuală, dar ţi-ai adus favorita samiră ca să te amuze în timp ce, chipurile, ţii doliu după toate datinile străbune.

Înţelegeam acum de ce Raughd încercase să mă seducă atât de repede şi de direct – se grăbise să-i ia locul lui Sirix.

Surprinsă, Sirix scoase un hohot de râs ascuţit.

— Mă flatezi, cetăţene Raughd. Mă îndoiesc că comandantul nostru s-a gândit astfel la mine.

— Şi nici invers, sunt sigură, am întărit eu.

Sirix încuviinţă din cap, sincer amuzată, după câte îmi dădeam eu seama.

— Dar să revenim, cetăţene, asta-i a patra oară când o întrerupi pe cetăţeanul Queter. Dacă nu te poţi abţine, vei părăsi încăperea până va spune tot ce are de spus.

Raughd ţâşni în picioare înainte să-mi termin fraza.

— Cum *îndrăzneşti,* strigă ea. Chiar dacă ai fi şi verişoara Celui-de-Sus, chiar dacă te-ai *crede* mai bună decât oricine altcineva din sistem, în casa *asta* n-ai voie să dai ordine!

— Nu credeam că locatarii acestei case habar n-au ce înseamnă buna-cuviinţă, am remarcat eu cu o voce cât se poate de calmă. Dacă aici nu e posibil ca un cetăţean să vorbească fără să fie întrerupt, n-am nimic împotrivă ca cetăţeanul Queter să-şi spună povestea magistratului în altă parte, între patru ochi.

Am accentuat uşor ultimele cuvinte. Fosyf sesiză accentul şi se uită spre mine.

— Stai jos şi taci din gură, Raughd, spuse ea.

Mai mult ca sigur îşi cunoştea fiica îndeajuns de bine ca să ghicească ce se întâmplase, cel puţin în linii mari.

Auzind-o, Raughd rămase nemişcată. Părea că nici nu mai respiră. Mi-am amintit cum Kalr Cinci şi Şase ascultaseră discuţia dintre servitoare, cum Fosyf spusese că mai avea timp să crească o nouă moştenitoare. M-am întrebat cât de des auzea Raughd acea ameninţare.

— Ascultă, Raughd, zise magistratul, încruntându-se abia perceptibil, contrariată probabil de tonul vocii lui Fosyf. Îţi înţeleg supărarea. Dacă cineva ar fi încercat ieri să mă ucidă, cu greu mi-aş găsi calmul. Dar comandantul n-a făcut decât să promită acestei persoane...

Arătă spre Queter, care stătea tăcută în mijlocul camerei.

— ... că-i va da şansa să-mi spună ceva şi apoi va încerca să-şi ţină promisiunea... Queter, recunoşti că ai plasat explozibilul în baie?

— Recunosc. Am vrut s-o ucid pe fiica lui Fosyf. Îmi pare rău că n-am reuşit.

Linişte de mormânt. Toţi ştiam, desigur, dar adevărul, spus pe şleau, suna parcă altfel.

— Nu-mi imaginez ce-ai putea să-mi spui ca să schimbi ceva, zise magistratul. Tot mai vrei să-mi vorbeşti?

— Da.

Magistratul se întoarse spre Raughd.

— Raughd, înţeleg dacă preferi să ieşi din cameră. Dacă rămâi, te sfătuiesc s-o laşi să termine ce are de spus.

— Rămân, răspunse Raughd pe un ton sfidător.

Magistratul se încruntă din nou şi-i făcu semn, imperativ, lui Queter:

— Mda. Atunci termină-ţi povestea.

— Fiica lui Fosyf ştia că o urăsc fiindcă a profitat de sora mea. A venit la mine şi mi-a spus că vrea moartea comandantului, că aceasta are obiceiul să se îmbăieze dis-de-dimineaţă, când ceilalţi încă dorm, şi că o explozie în baie la momentul potrivit sigur o va ucide.

Raughd pufni din nou, dădu să spună ceva, dar surprinse privirea mamei sale şi rămase tăcută. Îşi încrucişă braţele pe piept şi se întoarse spre serviciul de ceai străvechi, verde-albastru, de pe consola lui, la trei metri şi jumătate de locul în care stătea ea.

— Fiica lui Fosyf mi-a spus că-mi va da ea explozibilul dacă nu ştiam de unde să fac rost de el, continuă Queter cu o voce sigură, însă mai ridicată, în caz că cineva ar fi vrut să intervină. Dacă refuzam, fiica lui Fosyf avea să se ocupe chiar ea de asta şi să dea vina pe sora mea. Dacă o făceam eu, îi acorda clientelaj surorii mele şi avea grijă ca vina să cadă pe altcineva.

Se uită la Raughd, care stătea cu spatele la ceilalţi.

— Fiica lui Fosyf mă crede proastă, adăugă ea cu un dispreţ profund, apoi privi spre magistrat. Înţeleg că cineva ar dori moartea comandantului, dar eu n-am ce să-i reproşez. Cu fiica lui Fosyf însă e o altă problemă. Ştiam că, indiferent de ce se întâmplă, voi ajunge pe mâna securităţii planetare, iar sora mea va avea numai de suferit. Pentru un astfel de preţ, de ce să nu scap de persoana care-mi ameninţa sora?

— Pentru vârsta ta te exprimi foarte logic, observă magistratul după trei secunde de tăcere. Şi după câte se pare, eşti destul de inteligentă. Sper să-ţi dai seama că nu poţi minţi

într-o asemenea privinţă fără ca, mai devreme sau mai târziu, să se afle adevărul.

Un interogatoriu bine conceput, susţinut de droguri, scotea la iveală până şi cele mai tainice gânduri ale cuiva.

Dar dacă autorităţile luau de bună recunoaşterea vinei, nu se mai apela la un astfel de interogatoriu. Iar dacă cineva credea cu tărie, dar greşit, că era sau nu vinovat, prin interogatoriu se ajungea sigur la adevăr.

— Interogheaz-o pe fiica lui Fosyf, magistrat, zise Queter. Aşa vei descoperi că ceea ce spun eu e adevărat.

— Recunoşti, deci, că ai încercat s-o ucizi pe cetăţeanul Raughd, remarcă magistratul cu o voce seacă. Şi că ai, ca să te citez, o problemă cu ea. N-am niciun motiv să cred că nu inventezi toată povestea asta ca să-i faci cât mai mult rău posibil.

— Voi formula o acuzaţie oficială dacă e nevoie, magistrat, am zis eu. Dar, spune-mi, s-a descoperit sursa explozibilului?

— Securitatea planetară bănuieşte că ar proveni de pe un şantier de construcţii, deşi niciunul dintre şantierele din apropiere nu a raportat că ar lipsi aşa ceva.

— Poate că n-ar fi rău ca şefii acestor şantiere să-şi verifice stocul de explozibili şi să se asigure că ceea ce găsesc acolo corespunde cu actele oficiale, am sugerat eu.

M-am gândit dacă să adaug şi că securitatea planetară ar fi bine să acorde o atenţie specială locurilor în care lucrau prietene de-ale fiicei lui Fosyf sau locurilor pe care aceasta le vizitase recent.

Magistratul ridică din sprânceană.

— Am şi dat ordinul. L-am dat chiar înainte de a coborî aici să mă întâlnesc cu voi.

Am încuviinţat din cap.

— În cazul acesta, mai am o solicitare, numai una, după care te las să rezolvi problema după cum găseşti de cuviinţă.

Magistratul îmi făcu semn să continui.

— Aş dori să-i pun o singură întrebare cameristei cetăţeanului Raughd.

Camerista lui Raughd intră în încăpere după câteva minute tensionate.

— Cetăţene, i-am spus eu. Braţele tale sunt binecuvântate şi niciun neadevăr nu va trece de buzele tale.

M-am adresat în radchaiană, deşi era doar o traducere aproximativă a cuvintelor pe care le auzisem în bucătărie, în ziua aceea, prin Opt, rostite de supraveghetor în timp ce vâra bucăţele de prăjitură cu miere în gura cameristei lui Raughd.

— De unde a luat cetăţeanul Raughd explozibilul?

Camerista mă privi fix, înlemnită. Îngrozită, mi s-a părut mie. Nimeni nu acorda atenţie servitoarelor, doar alte servitoare, mai ales în casa aceasta.

— Îmi cer iertare, comandant, zise ea după o tăcere interminabilă. Nu înţeleg ce vrei să spui.

— Haide, cetăţene. Ştii tot ce face cetăţeanul Raughd, fiecare respiraţie a ei. Sigur, uneori nu eşti cu ea în Grădina Subterană, alteori te trimite cu treburi prin alte părţi în timp ce ea se ocupă de altceva, dar în general, ştii tot ce ştie o cameristă destoinică. Iar treaba cu explozibilul n-a fost de moment, cum a fost inscripţia „Sânge, nu ceai!” de pe perete.

Încercase să cureţe mănuşile lui Raughd înainte ca alţii din jur să vadă că erau mânjite de vopsea.

— Aici a fost altceva. Ceva complicat, plănuit din timp, un lucru pe care nu avea cum să-l facă de una singură, ci avea nevoie de camerista ei destoinică, nu? Şi, oricum, s-a aflat. Cetăţeanul Queter i-a spus magistratului totul.

Ochii i se umplură de lacrimi. Gura începu să-i tremure, buzele i se strâmbară.

— Dar eu nu sunt o cameristă destoinică.

O lacrimă i se desprinse şi îi alunecă pe obraz. Am aşteptat în tăcere în timp ce se întreba ce să spună sau să nu spună – nu-mi dădeam seama –, dar i-am văzut pe chip frământările interioare. Ceilalţi rămaseră tăcuţi.

— Dacă aş fi o cameristă destoinică, nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat, zise ea într-un târziu.

— Întotdeauna a fost aşa, instabilă, spuse Raughd. Încă de când eram mici am încercat s-o protejez, s-o feresc de emoţii.

— Nu-i vina ta, i-am zis eu cameristei, ignorând-o pe Raughd. Dar ştiai ce-a făcut Queter. Sau bănuiai ceva.

Ajunsese probabil la concluzia evidentă pe care Raughd, în superficialitatea ei, n-o văzuse – dacă i se forţa mâna, Queter pur şi simplu nu se supunea.

— De asta n-ai venit ieri la baie, când Raughd te-a chemat, am adăugat eu.

Iar Raughd îşi pierduse răbdarea ca s-o mai aştepte, ieşise din baie s-o caute şi aşa scăpase cu viaţă.

— De unde a luat Raughd explozibilul? am repetat eu.

— L-a luat ca să arate cât de curajoasă e, acum cinci ani. De atunci îl păstrează într-o cutie.

— Ne poţi spune de unde, când şi cum l-a luat, ca să verificăm? am întrebat eu, chiar dacă ştiam răspunsul.

— Da.

— Vorbeşte aiurea! După tot ce-am făcut pentru ea, uite ce-mi face ea mie! Şi tu! strigă Raughd şi se întoarse spre mine. *Breq Mianaai.* Erai pornită împotriva familiei mele încă de când ai sosit în sistem. Povestea asta absurdă despre cât de periculos e să treci prin portaluri e clar inventată. Ai adus un *infractor cunoscut* în casă.

Ultimele cuvinte le rosti fără să se uite la Sirix.

— Şi acum mă învinuieşti pentru ce? Pentru că am încercat să mă arunc în aer? N-aş fi deloc surprinsă dacă aş afla că tu ai pus totul la cale.

— Vezi? i-am spus eu cameristei lui Raughd care rămăsese pe loc, plângând în continuare. Tu nu ai nicio vină.

— Cetăţene, e foarte simplu să verificăm spusele cameristei, îi zise magistratul lui Raughd, încruntându-se.

Am văzut că Fosyf sesizează modul de adresare, trecerea de la „Raughd” la „cetăţene”, apelativ mult mai distant.

— Dar asta o vom discuta în altă parte, continuă magistratul. Cred că cel mai bine e să stai cu mine, în oraş, până lămurim lucrurile.

Desigur, camerista lui Raughd şi Queter nu au primit o astfel de invitaţie. Ele urmau să stea în celulă până la terminarea interogatoriilor şi reeducarea lor. Pe de altă parte, nu era greu de ghicit ce însemna invitaţia aceea.

Fosyf ghicise prea bine.

— Ar fi trebuit să mă aştept la aşa ceva. Prea mult am protejat-o pe Raughd în speranţa că se va îndrepta. Dar n-am crezut...

Se opri, parcă nefiind în stare să spună ce anume nu crezuse.

— Când mă gândesc că eram gata să-mi las plantaţia de ceai pe mâna cuiva capabil de asemenea fapte! sfârşi ea.

Raughd încremeni preţ de o secundă.

— Imposibil, zise ea, aproape în şoaptă, apăsând fiecare silabă.

— Ce altă soluţie am? întrebă Fosyf, întruchiparea perfectă a regretului şi a onoarei rănite.

Raughd se întoarse. Făcu trei paşi spre serviciul de ceai de pe consolă. Luă cutia, o ridică deasupra capului şi o trânti de podea. Porţelanul se sparse, cioburile verzi-albastre împrăştiindu-se peste tot. Kalr Cinci, lângă uşă, scoase un sunet pe care nu l-am auzit decât eu.

Apoi tăcere. Nimeni nu se mişcă, nimeni nu vorbi. După câteva momente, în pragul uşii apăru o servitoare, atrasă, fără îndoială, de zgomotul de sticlă spartă.

— Mătură tot şi aruncă la gunoi, zise Fosyf la vederea ei, cu o voce îndeajuns de calmă.

— Îl arunci la gunoi? am întrebat eu surprinsă, dar şi ca să acopăr micul sunet de protest scos de Cinci.

Fosyf dădu din mână, nepăsătoare.

— Acum nu mai are nicio valoare.

Magistratul se întoarse spre Queter, care rămăsese în picioare, dreaptă şi tăcută, în tot acest timp.

— Asta ai vrut, Queter? Toată supărarea asta, o familie distrusă? Nu înţeleg nici în ruptul capului de ce nu ţi-ai concentrat atâta hotărâre şi energie pe munca ta, ca s-o duceţi, şi tu şi familia ta, mai bine. Ai preferat să ţii în tine această... această ranchiună, s-o transformi în ură, şi uite...

Aici magistratul se întrerupse, arătând în jur.

— ... unde s-a ajuns.

Cu mult calm, cu multă detaşare, Queter se întoarse spre mine.

— Ai avut dreptate în privinţa autoamăgirii, cetăţene.

Pe un ton dezinvolt, de parcă ar fi vorbit despre vreme. În radchaiană, deşi ar fi putut la fel de bine să folosească delsiga, pe care ştia c-o înţeleg.

Cu toate că remarca ei nu-mi era adresată, i-am răspuns totuşi.

— Oricum ai fi vorbit dacă ai fi putut, indiferent că te ajuta sau nu.

Înălţă sarcastic dintr-o sprânceană.

— Bineînţeles, răspunse ea.

Capitolul 18

Din clipa în care părăsisem camera de zi a lui Fosyf, Sirix fusese încordată şi tăcută, rareori scoţând o vorbă pe tot drumul de întoarcere la Staţia Athoek. O tăcere greu de suportat, ţinând cont că rana unităţii ancilare din *Sabia lui Atagaris* însemna că aveam nevoie de mai multe locuri în naveta care urma să ne ducă de la lift la Staţie, de aceea a trebuit să aşteptăm o zi întreagă ca să găsim o navetă îndeajuns de încăpătoare.

Sirix vorbi de-abia în navetă, cu o oră înainte de a ajunge în Staţie. Fixaţi de locurile noastre, cu Cinci şi Opt în spate, atente mai ales la sora lui Queter, care se simţi rău aproape toată călătoria, printre străini, fiindu-i dor de casă, dezorientată şi cu stomacul întors pe dos de microgravitaţie, dar refuzând să ia vreun medicament, deranjată de lacrimile care-i umpleau ochii sau o luau la vale, ca nişte sfere mici, apoase, când se ştergea pe faţă. În cele din urmă adormi.

Sirix acceptase medicamentele şi, drept rezultat, se simţea mai bine din punct de vedere fizic, dar se vedea că avea ceva pe suflet încă de când lăsaserăm munţii în urmă. Chiar şi de mai înainte, bănuiam eu. Ştiam că nu-i place de Raughd, dimpotrivă, avea motive întemeiate să-i poarte ranchiună, însă eram aproape sigură că, dintre toate persoanele care se aflaseră atunci în cameră, ea înţelesese cel mai bine cum se simţise Raughd când îşi auzise mama anunţând atât de nonşalant, atât de calm, că-şi dezmoşteneşte fiica. Înţelesese pornirea ei de a sfărâma acel serviciu de ceai vechi la care mama ei ţinea atât de mult, cu care se mândrea atât de mult. Cetăţeanul Fosyf nu se răzgândise în privinţa fiicei ei sau a serviciului de ceai. Kalr Cinci recuperase cutia şi bucăţelele de porţelan şi sticlă, ce mai rămăsese din bolurile şi ceainicul care supravieţuiseră, neatinse, mai bine de trei mii de ani. Până acum.

— Asta a fost dreptate? întrebă Sirix încet, de parcă nu mi s-ar fi adresat mie, deşi numai eu o puteam auzi.

— Ce e dreptatea, cetăţene? am răspuns eu cu o întrebare. În toată situaţia asta, unde era dreptatea?

Sirix nu răspunse, fie pentru că era furioasă, fie pentru că nu ştia ce să spună. Ambele erau întrebări dificile.

— Vorbim despre ea ca despre un lucru simplu, pe care trebuie să-l faci cum se cuvine, ca atunci când bei ceaiul după-amiaza, alături de alţii, şi problema e cine ia ultima prăjitură de pe platou. Simplu ca bună ziua. Dai vina pe cel vinovat.

— De ce-ar fi complicat? întrebă Sirix după câteva momente de tăcere. Acţiunile sunt de două feluri: corecte şi incorecte. Eu cred că, dacă ai fi fost în locul magistratului, ai fi lăsat-o în pace pe cetăţeanul Queter.

— Dac-aş fi fost în locul magistratului, aş fi fost o cu totul altă persoană. Dar să nu-mi spui că ai mai puţină compasiune faţă de cetăţeanul Queter decât faţă de cetăţeanul Raughd.

— Te rog, zise ea după ce inspiră adânc de trei ori, furioasă. Te rog să nu mă iei de proastă. Ai petrecut noaptea în casa muncitorilor. Îi cunoşti destul de bine pe valskaayeni şi vorbeşti delsiga fluent. Mi se pare ieşit din comun că te-ai dus pe jos până acolo şi te-ai întors dimineaţa cu Queter. Fără proteste, fără nicio dificultate. Şi că înainte să plecăm – înainte de plecarea *magistratului* – Fosyf a primit o listă cu revendicări de la muncitori. Chiar în momentul în care Fosyf nu se putea baza pe sprijinul necondiţionat al magistratului.

Am avut nevoie de câteva secunde ca să-mi dau seama ce voia să-mi spună.

— Crezi că eu i-am îndemnat să facă asta?

— Nu cred că e o simplă întâmplare că nişte muncitori needucaţi, necivilizaţi, care de mai bine de zece ani n-au reuşit să organizeze o grevă, au ales tocmai momentul acesta.

— N-a fost deloc o întâmplare. Şi chiar dacă nu sunt educaţi, sunt departe de a fi necivilizaţi. Sunt perfect capabili să gândească aşa ceva şi singuri şi înţeleg poziţia lui Fosyf la fel ca oricine. Poate chiar mai bine decât mulţi alţii.

— Iar faptul că cetăţeanul Queter vine cu tine fără să se împotrivească în niciun fel nu face parte din înţelegerea cu muncitorii? Şi că, până la urmă, Queter va scăpa ieftin din toată tărăşenia asta? În dauna cetăţeanului Raughd, a cărei viaţă va fi distrusă?

— N-ai niciun pic de înţelegere pentru Queter? Raughd a acţionat din răutate şi mândrie rănită şi, dacă planul i-ar fi reuşit, m-ar fi distrus nu numai pe mine. Queter s-a confruntat

cu o situaţie imposibilă. Orice ar fi făcut, lucrurile s-ar fi terminat rău pentru ea.

Un moment de tăcere.

— Tot ce trebuia să facă era să meargă la magistrat de la bun început.

A trebuit să cuget câteva clipe ca să înţeleg de ce tocmai Sirix considera că cetăţeanul Queter ar fi putut sau ar fi trebuit să facă asta.

— Înţelegi, sper, că cetăţeanul Queter n-ar fi ajuns la mai puţin de un kilometru de magistratul districtului fără permisiunea mea. Şi te rog să-ţi aminteşti ce s-a întâmplat nu demult, când cetăţeanul Raughd nu s-a purtat cum trebuie.

— Şi totuşi, dacă ar fi vorbit cum se cuvine, s-ar fi făcut ascultată, răspunse Sirix.

Queter avusese dreptate că nu va primi niciun fel de ajutor de la magistratul districtului.

— Queter s-a hotărât să meargă pe drumul ei şi acum trebuie să suporte consecinţele. Mă îndoiesc că va scăpa uşor. Dar nu pot s-o condamn. A vrut să se sacrifice ca să-şi apere sora.

Sirix ar fi trebuit să fie de acord măcar cu atât.

— Crezi că dacă Stăpâna Radchului ar fi fost aici, ar fi procedat mai bine, ar fi cântărit mai judicios motivele şi acţiunile fiecăreia? Ar fi făcut dreptate în totalitate? Crezi că se poate să primeşti exact ce meriţi, nici mai mult, nici mai puţin?

— Nu asta înseamnă dreptate, cetăţene? întrebă Sirix cu un calm ostentativ, deşi i-am simţit încordarea din voce, aproape imperceptibilă, şi i-am auzit tonul acela plat care-mi spunea că e din nou furioasă. Dacă Raughd sau Queter vor să facă apel, nu au cum, din moment ce suntem izolaţi de Palate, continuă ea. Acum tu eşti autoritatea cea mai apropiată de Stăpâna Radchului, dar din păcate, nu te dovedeşti deloc imparţială. Şi nu pot trece cu vederea că, de fiecare dată când ajungi într-un loc nou, o iei de jos, de la baza ierarhiei, şi începi să-ţi faci aliaţi. Sigur, aş fi naivă să cred că o fiică a lui Mianaai ar putea ajunge undeva fără să se angajeze imediat în politică. Acum însă, după ce am observat că i-ai asmuţit pe valskaayeni asupra lui Fosyf, mă întreb asupra cui vrei să-i asmuţi pe ychani.

— Nu i-am asmuţit pe valskaayeni asupra nimănui. Muncitorii sunt perfect capabili să se organizeze singuri şi te asigur că aşa au şi făcut. Cât despre Grădina Subterană, doar locuieşti acolo.

Ştii care sunt condiţiile şi ştii că ar fi trebuit reparată acum mult timp.

— Dar poate că ai avut o discuţie separată cu magistratul despre valskaayeni.

— Chiar am avut.

— Multe dintre problemele ychanilor ar putea fi remediate dacă ar deveni cetăţeni mai buni, continuă Sirix ca şi cum n-aş fi spus nimic.

— Cât de bun trebuie să fie un cetăţean ca să aibă apă, aer şi asistenţă medicală? Vecinii tăi ştiu ce părere proastă ai despre ei?

Nu mă îndoiam că ştiau, ca şi muncitorii valskaayeni.

Sirix rămase tăcută tot restul călătoriei.

•

Locotenentul Tisarwat ne întâmpină în zona de andocare. Uşurată că ne vede, de-abia aşteptând să se întâmple... ceva. Temându-se, poate, de acelaşi lucru. În timp ce alţi pasageri treceau pe lângă noi, am văzut, prin ochii lui Cinci şi Opt, cum unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* era îngrijită de medici şi de un alt segment al ei, şi cum o a treia unitate ancilară se plasase în spatele căpitanului Hetnys.

Tisarwat se înclină:

— Bine ai venit, comandant.

— Mulţumesc, locotenent, am răspuns eu şi m-am întors spre căpitanul Hetnys. Căpitane, ne vedem mâine la prima oră.

Căpitanul înclină din cap şi, la semnul meu, am pornit toate pe coridor, spre liftul care urma să ne ducă în Grădina Subterană. Festivalul Genitalia se încheiase de mult – pe coridoare nu mai atârnau penisuri minuscule, în culori vii, iar ultimele ambalaje din celofan fuseseră date la reciclat.

Şi – chiar dacă ştiam, văzusem prin ochii lui Tisarwat şi ai lui Bo Nouă – la intrarea în Grădina Subterană nu era nicio masă ruptă. Era o uşă deschisă şi, lângă ea, un afiş pe care scria, corect şi citeţ, că uşa trebuia să rămână aşa, pentru ca aerul să circule în voie. Dincolo de uşă, un coridor ca vai de el, dar bine luminat. *Mila lui Kalr* mă făcu atentă la cât de mândră privea Tisarwat, care de-abia aştepta să-mi arate cât de mult se străduise în absenţa mea.

— Toate uşile secţiunilor care se deschid în exteriorul Grădinii Subterane de pe acest nivel au fost reparate, comandant, zise

ea în timp ce înaintam pe coridor. Uşile de la nivelul doi sunt aproape gata. Urmează cele de la nivelurile trei şi patru, desigur.

Am intrat în sala mică, improvizată, a Grădinii Subterane. Bine luminată acum, cu vopseaua fosforescentă din jurul uşii ceainăriei abia vizibilă, ca şi petele de pe jos şi urmele de paşi. Două jardiniere flancau banca din mijlocul spaţiului liber, pline de frunze ca nişte lame groase de cuţit, verticale, unele înalte de aproape un metru. Locotenentul Tisarwat observă că mă uit la ele, dar nimic din teama pe care o simţea nu-şi făcu loc pe chipul ei. Plantele erau, desigur, rezultatul discuţiei cu Basnaaid. Spaţiul mic părea şi mai mic, acum că era atât de luminos, şi chiar aglomerat, nu doar cu rezidenţi, pe care i-am recunoscut, ci şi membri ai serviciului de întreţinere al Staţiei, în salopete gri, care treceau încolo şi-ncoace.

— Şi instalaţia de apă şi canal? am întrebat fără să spun nimic despre jardiniere.

— Această parte a nivelului unu dispune de apă acum.

Satisfacţia cu care vorbea aproape că-i eclipsa teama că ştiam că-şi petrecuse timpul în compania lui Basnaaid.

— În celelalte secţiuni încă se lucrează, iar la nivelul doi munca de-abia a început. În unele locuri se lucrează mai greu, iar nivelul patru prezintă... cele mai mari dificultăţi. Rezidenţii de aici au fost de acord să începem cu zonele cele mai populate.

— Foarte bine, locotenent.

Bineînţeles că ştiam deja toate astea, verificasem din când în când ce făceau Tisarwat, Bo Nouă şi Kalr Zece, ce se întâmpla aici, în Staţie, cât stătusem pe planetă.

În spatele meu şi al lui Tisarwat, Sirix se opri brusc, făcându-le pe Cinci şi Opt să se împiedice de ea, obligând-o pe sora lui Queter, care suferea în tăcere, să se lovească de ele.

— Şi unde vor sta ele pe durata lucrărilor? Unde voi stau eu, locotenent?

Tisarwat zâmbi, afişând o expresie diplomatică, îndelung exersată, pe care o văzusem deseori în ultima săptămână.

— Toţi cei care locuiau în Grădina Subterană în momentul în care au început lucrările au rămas, oficial, pe loc. Apartamentul tău e acelaşi, cetăţene, deşi acum e mai bine luminat şi, foarte curând, va fi mai bine ventilat... Au existat unele... resentimente privind instalarea camerelor de luat vederi.

De fapt, avusese loc o întâlnire plină de scântei cu administratorul Staţiei, aici, în această sală mică – lifturile încă nu fuseseră date în funcţiune – aranjată de Tisarwat, care-şi pusese la bătaie toată voinţa şi tot şarmul, fapt ce mă surprinsese până şi pe mine, care bănuiam ce fel de lucruri e în stare să facă. Fără forţele de securitate, doar Tisarwat şi administratorul Staţiei.

— Până la urmă s-a luat hotărârea să fie instalate pe coridoare, nu şi în camere, exceptând cazurile în care rezidenţii solicită instalarea lor.

Sirix scoase un mic hohot de râs, batjocoritor.

— Chiar şi videocamerele instalate pe coridoare vor fi prea mult pentru unii, remarcă ea. Dar cred că cel mai bine ar fi să mă duc acasă şi să văd cu ochii mei ce-aţi făcut.

— Cred că vei rămâne plăcut impresionată, cetăţene, zise Tisarwat pe acelaşi ton diplomatic. Dar dacă ai vreo problemă sau vreo reclamaţie, te rog să ne anunţi, pe mine sau pe oricine din *Mila lui Karl.*

Sirix nu răspunse, se înclină doar şi plecă.

— Ai putea trimite oamenii direct la administratorul Staţiei, am zis eu, ghicind ce anume o deranja pe Sirix.

Am pornit din nou, punând mica noastră procesiune în mişcare. După primul colţ am dat de câteva lifturi deschise în aşteptarea noastră. Staţia era cu ochii pe noi.

În *Mila lui Kalr,* Seivarden stătea în picioare, goală-puşcă în cadă, ajutată de un Amaat.

— Aşadar, comandantul s-a întors, teafără şi nevătămată, spuse ea.

— Întocmai, locotenent, răspunse Amaat, vorbind în numele navei.

În Staţia Athoek, în Grădina Subterană, am urcat în lift cu Tisarwat, cu decada mea Kalr şi cu sora lui Queter. *Mila lui Kalr* îmi arătă îndoiala de moment a lui Tisarwat în timp ce se gândea, nu pentru prima dată, că era foarte posibil ca eu să fi văzut, de pe planetă, tot ce făcuse ea aici.

— Ştiu că *ar trebui* să-i trimit la Administraţie, comandant. Dar cei mai mulţi preferă să nu meargă acolo. Noi suntem mai la îndemână. Noi am început asta şi tot noi locuim aici. Spre deosebire de cei din Administraţie... Ştii, nu toată lumea din locul ăsta e fericită când vede ce se întâmplă. Sunt mulţi care

fac contrabandă cu bunuri furate, cu droguri interzise. Cei care-şi asigură traiul din asta nu sunt deloc mulţumiţi că Staţia va vedea ce se întâmplă aici, chiar dacă numai pe coridoare.

M-am gândit din nou la Seivarden. Mă asigurase, ferm, că nu va mai pune gura pe kef şi, până acum, se ţinuse de cuvânt. Dar, pe vremea când bea kef, se pricepea de minune să-l găsească, avea metodele ei, indiferent unde s-ar fi aflat. Făcusem bine că o lăsasem la comanda navei, în loc s-o iau cu mine.

Tot în cadă, Seivarden îşi încrucişă braţele pe piept. Apoi le descrucişă. Un gest pe care-l mai văzusem, cu luni în urmă. Şi care o surprinse pe Amaat, deşi aceasta reacţionă doar clipind scurt din ochi, de două ori. Cuvintele „Ai fost foarte îngrijorată” apărură în faţa ochilor acelui soldat Amaat.

— Ai fost foarte îngrijorată, îi spuse ea, în numele navei.

În lift, în Grădina Subterană din Staţia Athoek, mândria cu care Tisarwat îmi arăta cât de multe realizase fu brusc copleşită de neliniştea şi dezgustul faţă de sine care nu o părăseau niciodată.

— Văd şi eu, comandant, îmi spuse nava, luându-mi-o înainte. Dar, în general, le ţine sub control. Cred că întoarcerea ta pune presiune pe ea. Se teme că nu vei fi de acord cu ce-a făcut.

În *Mila lui Kalr,* Seivarden nu-i răspunse navei imediat. Îşi dăduse seama de gestul pe care tocmai îl făcuse şi se temea că i-ar putea trăda starea de spirit.

— Bineînţeles că am fost îngrijorată, răspunse ea într-un târziu. Cineva a încercat să-mi arunce comandantul în aer.

Soldatul îi turnă un vas cu apă pe cap, iar ea se scutură un pic, ferindu-şi gura şi nasul.

În liftul din Grădina Subterană, Tisarwat îmi spuse:

— În afara Grădinii Subterane au existat mai multe proteste privind felul în care s-a alocat spaţiul de aici.

Vorbea cu un calm ostentativ, emoţia răzbătându-i prea puţin în voce.

— Protestatarii sunt cei care cred că nu e corect ca ychanii să aibă parte de camere luxoase şi de atâta spaţiu când, de fapt, n-au făcut nimic ca să merite aşa ceva.

— Câtă înţelepciune, să ştii ce merită fiecare, am remarcat eu, sec.

— Întocmai, comandant, zise Tisarwat, simţindu-se şi mai vinovată, vrând să adauge ceva, dar răzgândindu-se.

— Îmi cer scuze că aduc vorba despre asta, îi spuse nava lui Seivarden, prin vocea soldatului. Înţeleg că ai putea fi îngrijorată de atentatul asupra comandantului. Şi eu am fost îngrijorată. Dar eşti militar, locotenent. Ca şi comandantul. Meseria aceasta presupune un anumit grad de risc. Credeam că te-ai obişnuit cu aşa ceva. Comandantul sunt sigură că s-a obişnuit deja.

Nelinişte dinspre Seivarden, care se simţea de două ori mai vulnerabilă, fiindcă se afla în cadă, în pielea goală şi fusese descoperită şi de replica navei.

— N-are cum să fie expusă riscului când stă în grădină şi bea ceai, navă, zise ea.

În tăcere, degetele ei tresăriră uşor, transmiţând mesajul: „Nici tu nu vrei s-o pierzi”. Nevrând să-l spună cu glas tare, ca să n-o audă soldatul.

— Nicăieri nu eşti absolut în siguranţă, locotenent, zise Nava prin Amaat, apoi în faţa ochilor lui Seivarden, apărură cuvintele: „Cu tot respectul, locotenent, poate ar trebui să te vadă medicul”.

Panică dinspre Seivarden, preţ de o fracţiune de secundă. Soldatul, descumpănită, o văzu cum înţepeneşte. Văzu cuvintele Navei în faţa ochilor: „Nu-i nimic, Amaat. Continuă”.

Seivarden închise ochii şi trase adânc aer în piept. Nu le spusese, nici Navei, nici medicului, despre problema pe care o avusese cu keful. Crezuse, sunt sigură, că se rezolvase de la sine.

Nava vorbi tare – sau, mai degrabă, Nava îi arătă soldatului ce voia să spună şi aceasta zise:

— Nu ai de ce să-ţi faci griji că, în caz de ceva, va trebui să preiei comanda navei. Doar ai comandat o navă şi înainte.

Seivarden nu răspunse, rămase nemişcată în cadă în timp ce soldatul îşi continua treaba. Cuvintele îi erau adresate în aceeaşi măsură ca şi lui Seivarden.

— Nu, Navă, nu de asta-mi fac griji.

Răspunsul lui Seivarden îi era adresat mai ales soldatului de lângă ea. În gând, transmise mesajul: „Înseamnă că ţi-a spus”.

„Nu a fost nevoie”, răspunse Nava în faţa ochilor lui Seivarden. „Am ceva experienţă în privinţa oamenilor, locotenent, te citesc foarte bine”.

— Ai avut dreptate, zise Nava cu voce tare. Când comandantul face valuri, nu le face pentru o cauză măruntă. Bănuiesc că te-ai obişnuit cu asta.

— Nu e ceva cu care să te obişnuieşti foarte uşor, spuse Seivarden, căznindu-se să adopte un ton jucăuş, amuzat.

Şi nu confirmă, nici în gând, nici cu voce tare, că va vorbi cu medicul.

În liftul din Grădina Subterană, în Staţia Athoek, i-am spus locotenentului Tisarwat:

— Vreau să vorbesc cu guvernatorul Giarod cât mai curând posibil. Dacă merg la reşedinţa ei ca s-o invit la cină, crezi că va accepta?

Rangul şi statutul meu social aparent îmi permiteau o anumită derogare de la eticheta strictă şi scuza de a fi oarecum arogantă chiar şi faţă de guvernatorul sistemului, dar pentru ceea ce voiam să discut cu ea, aveam nevoie de discreţie. Şi chiar dacă-i puteam transmite invitaţia prin Cinci, a cărei misiune era să se îngrijească de astfel de lucruri pentru mine, ştiam că, până şi în acest moment, trei cetăţene (una dintre ele verişoara lui Skaaiat Awer) se delectau cu ceai în camera mea de zi, în aşteptarea lui Tisarwat. Întâlnirea nu avea cum să fie doar de complezenţă.

Locotenentul Tisarwat clipi des. Apoi inspiră adânc.

— Mă interesez şi-ţi spun, comandant, zise ea, inspiră din nou şi se strădui să nu se încrunte. Vrei să cinezi acasă? Nu sunt sigură că interiorul e pe măsura guvernatorului sistemului.

— Cu alte cuvinte, le-ai promis amicelor tale că veţi lua cina împreună şi speri să nu vă scot în şuturi din sufrageria noastră, i-am răspuns calmă.

Tisarwat vru să privească în jos, sau să-şi ferească privirea cumva, dar se abţinu, înroşindu-se la faţă.

— Du-le în altă parte.

Dezamăgire. Ar fi vrut să cineze acolo din acelaşi motiv ca şi mine – să aibă o discuţie cu ele în privat. Sau cât de privat se putea, în prezenţa decadei Kalr, sub ochii navei şi, poate, şi ai mei.

— Poţi să le spui că sunt cel mai mare tiran. Îţi vor da dreptate.

Uşa liftului se deschise la nivelul patru. La câţiva metri de liftul bine luminat, panourile stăteau şi acum rezemate de pereţi.

Eram acasă. Cel puţin deocamdată.

•

— Recunosc, comandant, că nu mă dau în vânt după mâncarea ychană, zise guvernatorul Giarod la cină. Când nu e fadă, e acră şi râncedă.

Mai luă o îmbucătură din farfurie, peşte cu ciuperci în sos fermentat, de unde şi epitetele „acră şi râncedă”. De data aceasta însă mâncarea fusese îndulcită şi condimentată bine, după cum o preferau radchaienii.

— Dar ce avem aici e foarte bun.

— Îmi pare bine că-ţi place. E adus dintr-un loc de la nivelul unu.

Guvernatorul Giarod se încruntă.

— Ciupercile de unde sunt?

— Sunt crescute undeva în Grădina Subterană.

— Va trebui să le spun celor de la sectorul horticol.

Am înghiţit o îmbucătură de peşte cu ciuperci şi am luat o gură de ceai.

— N-ar fi rău să-i laşi pe cei care au devenit experţi în creşterea lor să profite de pe urma experienţei. Vor ieşi în pierdere dacă şi sectorul horticol va începe să le cultive, nu crezi? Imaginează-ţi cât de bucuroşi ar fi cultivatorii dacă însăşi guvernatorul ar începe să cumpere ciuperci de la ei.

Guvernatorul Giarod puse furculiţa jos şi se lăsă pe spătarul scaunului.

— Vasăzică locotenentul Tisarwat acţionează conform ordinelor tale.

Observaţia ei nu era nonsensul care părea a fi. Tisarwat petrecuse ultima săptămână încurajându-i pe muncitorii de la întreţinere să guste din hrana produsă în Grădina Subterană, iar noua instalaţie de apă şi canal de la nivelul unu înlesnise activitatea celor care primiseră aşa ceva. Scopul era evident pentru o persoană asemenea guvernatorului Giarod.

— De asta m-ai invitat aici?

— Locotenentul Tisarwat nu acţionează conform ordinelor mele, deşi aprob tot ce-a făcut aici. Îţi dai seama, desigur, că a continua izolarea Grădinii Subterane de restul Staţiei poate avea

rezultate dezastruoase, ca şi în cazul în care i-ai sili pe rezidenţii de aici să trăiască la fel ca toţi ceilalţi, i-am spus, gândindu-mă că o astfel de comparaţie ar fi... interesantă. Eu aş fi nefericită să văd cum tot ce e de valoare aici este scos din subteran pentru a le aduce profit altora, în altă parte. Lasă familiile de aici să profite de pe urma a ceea ce au făcut până acum.

Am mai luat o gură de ceai şi am adăugat:

— Aş zice că şi-au câştigat acest drept.

Guvernatorul inspiră adânc, gata să pună la îndoială ceea ce făcuseră familiile *până acum,* am bănuit eu.

— Dar în seara asta v-am invitat să vă întreb despre transporturile de valskaayeni.

Aş fi putut aborda problema mai demult, încă de pe planetă, dar fiind în doliu, aşa ceva nu s-ar fi cuvenit.

Guvernatorul Giarod clipi de mai multe ori. Lăsă jos furculiţa pe care tocmai o ridicase.

— Transporturile de valskaayeni? repetă ea, vădit surprinsă. Ştiu că te interesează Valskaayul, mi-ai spus din ziua în care ai sosit. Dar...

Dar interesul meu n-ar fi scuzat o invitaţie grăbită, urgentă, la o cină privată, cu mai puţin de o oră după ce coborâsem pe Athoek din naveta de călători.

— Bănuiesc că aproape toţi au fost trimişi pe plantaţiile de ceai din munţi, corect?

— Cred că da.

— E adevărat că unii dintre ei sunt puşi la păstrare?

— Desigur.

Acum venea partea mai delicată.

— Aş dori ca un membru al echipajului meu să examineze locul în care sunt depozitaţi, am spus eu pe fondul tăcerii uluite a guvernatorului. Aş dori, de asemenea, să compar inventarul oficial cu realitatea de acolo.

Acesta era motivul pentru care cina trebuia să aibă loc aici. Nu la reşedinţa guvernatorului şi, mai mult ca sigur, nu în vreo ceainărie, indiferent cât de populară sau de discretă era ea.

— Ai auzit zvonuri potrivit cărora, în trecut, grupuri de samiri au fost deturnate şi vândute unor stăpâni de sclavi din afara sistemului?

Guvernatorul Giarod oftă.

— E doar un zvon, comandant, nimic mai mult. Majoritatea samirilor au devenit cetăţeni destoinici, deşi unii încă se agaţă de resentimente vechi. Într-adevăr, athoekanii îi înrobeau pe datornici şi chiar a existat un trafic de sclavi dincolo de sistemul nostru, dar când am ajuns noi aici, situaţia era de domeniul trecutului. Şi cred că aşa ceva n-ar mai fi posibil acum. Fiecare străin are un locator, cum are şi fiecare modul pentru anabioză, fiecare locator primeşte un număr, care este indexat, şi nimeni nu este înmagazinat fără codurile de acces corespunzătoare. De asemenea, fiecare navă din sistem are locatorul ei, prin urmare, chiar dacă cineva ar pătrunde în magazie şi ar scoate ilegal module pentru anabioză, ar fi uşor de depistat ce navă s-a oprit acolo.

De fapt, guvernatorul ştia de existenţa a trei nave din sistem care nu aveau locatori pe care să-i poată vedea. Una dintre ele era nava mea.

— Ca să fiu sinceră, nu înţeleg de ce ai da crezare unui astfel de zvon, continuă ea.

— Magazia nu are o IA?

Guvernatorul Giarod clătină din cap. Aş fi fost surprinsă dacă ar fi confirmat.

— Deci, în esenţă, este automată, am conchis eu. Orice modul pentru anabioză este preluat şi se înregistrează în sistem.

— Sunt şi oameni acolo, iar ei ţin totul sub supraveghere. O muncă extrem de plictisitoare, mai ales în ultimele zile.

— Doar câţiva. Stau câteva luni, poate un an, apoi sunt înlocuiţi. Şi dat fiind că de ani de zile n-a mai venit nimeni să ia alţi străini, n-are rost să se facă un nou inventar. Iar dacă magazia seamănă cu cala unei nave de transport desant, nu-i chiar atât de simplu să intri în ea şi să te uiţi în jur. Modulele nu sunt aliniate frumos, ca să poţi să treci pe lângă ele, ci sunt înghesuite şi, când ai nevoie de ele, sunt ridicate de o maşinărie. Există modalităţi de a pătrunde acolo şi de a face un inventar, dar sunt greoaie şi, cum spui chiar tu, nimeni nu s-a gândit până acum că ar fi nevoie de aşa ceva.

Guvernatorul Giarod tăcu, privindu-mă lung, uitând de peşte şi de ceaiul care se răcea.

— La ce bun? întrebă ea în cele din urmă.

— Dacă ar fi cerere de sclavi sau de organe, aş zice că pentru bani. Dar nu cred că există o asemenea cerere, deşi s-ar putea

să greşesc. Pe de altă parte, nu pot să nu mă gândesc la toate navele militare care nu mai dispun de unităţi ancilare şi la toţi oamenii care le regretă.

Căpitanul Hetnys putea fi unul dintre acei oameni. Însă n-am spus-o.

— Nava ta nu are unităţi ancilare, remarcă guvernatorul Giarod.

— Într-adevăr. Dar faptul că o navă are sau nu unităţi ancilare nu ne spune şi ce crede ea despre decizia noastră de a renunţa la fabricarea lor.

Guvernatorul Giarod clipi de mai multe ori, părând surprinsă şi derutată.

— Ce contează opinia unei nave? Navele se supun ordinelor.

N-am comentat nimic, deşi ar fi fost multe de spus. Guvernatorul oftă.

— Mda, m-am tot întrebat cât contează toate astea când suntem în toiul unui război civil care s-ar putea să ajungă şi aici. Acum văd legătura, comandant, dar tot cred că e vorba de un simplu zvon. Iar despre valskaayeni n-am auzit nimic, doar despre samiri, şi asta înainte să vin aici.

— Dă-mi codurile de acces.

Puteam trimite *Mila lui Kalr.* Seivarden ştia cum arată cala unei nave de transport desant, ştia ce trebuie să facă dacă-i spuneam ce vreau de la ea. În acest moment era de cart pe puntea centrală. Agitată după conversaţia purtată cu nava. Rezistând pornirii de a-şi încrucişa braţele pe piept. Un Amaat din apropiere fredona ca pentru sine: *Mama spunea că totul se-nvârteşte.*

— Mă ocup eu de asta, am adăugat. Dacă totul e în regulă, n-ai pierdut nimic.

— Mda, făcu guvernatorul, se uită în farfurie, ridică furculiţa, dădu s-o înfigă în peşte, dar se opri, apoi lăsă mâna jos şi se încruntă. Mda. Recunosc, în privinţa lui Raughd ai avut dreptate.

Mă întrebam dacă va aduce vorba despre asta. Vestea că Raughd fusese dezmoştenită avea să se răspândească în mai puţin de o zi, bănuiam eu. Zvonul despre ce se mai întâmplase urma şi el să ajungă la Staţie, însă fără ca nimeni să-l pomenească pe faţă, mai ales în prezenţa mea. Guvernatorul Giarod era totuşi singura persoană de aici care avea acces la un raport oficial, complet.

— Nu mi-a făcut deloc plăcere să am dreptate.

— Îmi închipui, spuse guvernatorul Giarod şi puse din nou furculiţa jos, oftând.

— Aş dori şi ca vice-guvernatorul planetar să vadă care sunt condiţiile de muncă şi de viaţă ale muncitorilor de pe plantaţiile de ceai din munţi. Mă tem că modul de calcul al salariilor nu e deloc corect.

Era foarte posibil ca muncitorii să obţină de la magistratul districtului orice voiau. Însă n-am vrut să menţionez asta.

— Ce încerci să faci, comandant? întrebă guvernatorul Giarod sincer nedumerită. Imediat ce-ai sosit aici, ai coborât în Grădina Subterană. Ai făcut o vizită pe planetă şi, brusc, au apărut probleme cu valskaayenii. Credeam că prioritatea ta este să garantezi siguranţa cetăţenilor din acest sistem.

— Guvernator, am răspuns eu pe un ton măsurat, calm. Rezidenţii din Grădina Subterană şi valskaayenii care culeg ceai sunt *şi ei* cetăţeni. Nu mi-a plăcut ce-am găsit în Grădina Subterană, cum nu mi-a plăcut nici ce-am găsit pe plantaţia din munţi.

— Atunci când vrei ceva, doar îţi faci cunoscute dorinţele şi gata, s-a rezolvat, remarcă guvernatorul cu o voce răstită.

— Ca şi tine, am zis eu serioasă şi la fel de calmă. Ţine de funcţia de guvernator al sistemului, nu? Din poziţia ta îţi poţi permite să ignori lucrurile pe care nu le consideri importante. Dar dacă schimbi poziţia, perspectiva asupra acelor lucruri se modifică.

— O banalitate, comandant. Deşi din unele perspective vezi mai multe decât din altele.

— Şi cum de ştii că din perspectiva ta vezi mai multe? Dacă nu încerci s-o schimbi? Guvernatorul Giarod nu răspunse imediat. Cu cea a bunăstării cetăţenilor, de pildă, am adăugat eu.

Oftă.

— Fosyf a luat deja legătura cu mine. Ştii, probabil, că muncitorii ei ameninţă cu încetarea lucrului dacă nu dă curs unei liste întregi de revendicări.

— Am auzit despre asta cu doar câteva ore în urmă.

— Dacă plecăm urechea la ce vor ei, nu facem decât să-i recompensăm pentru că ne ameninţă. Nu crezi că, după asta,

vor încerca din nou, din moment ce le-am făcut o dată pe plac? N-avem nevoie de tulburări aici.

— *Oamenii aceştia* sunt cetăţeni, am răspuns eu cu o voce cât se poate de uniformă şi de calmă, fără să ating inexpresivitatea unei unităţi ancilare. Când se comportă cum se cuvine, voi, cei de aici, spuneţi că nu e nicio problemă. Când reclamă ceva cu voce tare, spuneţi că-şi creează singuri probleme prin comportamentul lor neadecvat. Iar când, ajunşi la capătul răbdării, recurg la violenţă, spuneţi că nu veţi ceda unor astfel de presiuni. Cât vă trebuie ca să ascultaţi?

— Nu-nţelegi, comandant, aici nu e ca...

Am întrerupt-o, fără să mai ţin cont de etichetă.

— Şi ce te costă să iei în calcul această posibilitate?

De fapt, o putea costa destul. Recunoaşterea faptului, chiar şi în sinea ei, că nu mai era la fel de corectă pe cât crezuse până acum.

— Aici trebuie să conducem în aşa fel încât, indiferent de ce se întâmplă în afara sistemului – indiferent dacă nu vom mai auzi de Stăpâna Radchului, indiferent dacă se închid toate portalurile din spaţiul radchaian – indiferent de ce se întâmplă prin alte părţi, acest sistem să fie sigur şi stabil. Şi nu vom putea face asta ameninţând zeci sau sute de cetăţeni cu intervenţia soldaţilor înarmaţi.

— Dar dacă valskaayenii hotărăsc să se revolte? Sau dacă, ferească zeii, se revoltă ychanii chiar aici, lângă uşa ta?

Sincer vorbind, erau momente în care guvernatorul Giarod mă exaspera.

— Eu nu voi da ordin soldaţilor să tragă în cetăţeni.

Chiar aveam de gând să le spun asta, în mod explicit.

— Oamenii nu se revoltă fără motiv. Iar dacă ţi se pare că ychanii ar putea fi o problemă, motivul e felul în care sunt trataţi.

— Atunci ar trebui să privesc din perspectiva lor, nu? întrebă ea, cu o sprânceană ridicată, cu vocea un pic sarcastică.

— Întocmai. Cealaltă alternativă e să-i strângi la un loc şi, fie să-i reeduci, fie să-i omori pe toţi.

Reeducarea depăşea resursele securităţii Staţiei. Iar la uciderea lor declarasem deja că nu voi ajuta cu nimic.

Făcu o grimasă, dezgustată şi consternată.

— Drept cine mă iei, comandant? De ce crezi că cineva de aici s-ar gândi la aşa ceva?

— Sunt mai în vârstă decât par. Am participat la multe anexări. Am văzut oameni făcând nişte lucruri despre care cu o lună sau un an înainte ar fi jurat că nu le-ar face niciodată.

Tisarwat lua cina cu invitatele ei – nepoata şefului securităţii Staţiei, tânăra verişoară de-a treia a unui cultivator de ceai – nu Fosyf, ci unul dintre cei despre care Fosyf declarase, cu aroganţă, că ceaiul lor e „acceptabil”. Verişoara lui Skaaiat Awer. Şi cetăţeanul Piat. Tisarwat se plângea de firea mea aspră, neînduplecată, insensibilă la orice rugăminte. Basnaaid, desigur, nu se afla acolo. Nu făcea parte din acest cerc social şi, oricum, îi ordonasem lui Tisarwat să stea departe de ea.

Guvernatorul sistemului mă întrebă peste masa din sufrageria apartamentului meu din Grădina Subterană:

— Comandant, de ce crezi că aş fi unul dintre acei oameni?

— Fiecare dintre noi poate fi unul dintre acei oameni, guvernator. Cel mai bine e să afli, înainte de a face ceva, dacă acel lucru îţi va da dureri de cap.

Cel mai bine era să afli înainte ca o persoană – poate zeci de persoane – să moară pentru ca tu să înveţi o lecţie.

O lecţie pe care, oricum, era greu s-o înveţi, după cum ştiam din proprie experienţă.

Capitolul 19

Seivarden îmi înţelese imediat instrucţiunile privind inventarierea celor în stare de anabioză.

— Doar nu crezi că cineva a reuşit să fure corpuri de acolo, zise ea tare, de pe marginea patului din cabina ei, vocea răsunându-mi în ureche, aşa cum stăteam în Grădina Subterană. De ce-ar face asta? Şi cum s-o facă? În cursul unei anexări mai merge, atunci se întâmplă tot felul de lucruri, adăugă cu un gest ambiguu, şi de respingere, şi de îndoială. Dacă mi-ai spune că, în momente ca acelea, cineva vindea corpuri unor stăpâni de sclavi, n-aş fi deloc surprinsă.

Dar din clipa în care o persoană era înregistrată, primea un număr, o etichetă şi se ştia de existenţa ei, situaţia se schimba total. Ştiam la fel de bine ca Seivarden ce li se întâmpla oamenilor în timpul anexărilor – oameni care nu erau radchaieni. Ştiam şi că numărul cazurilor în care oamenii fuseseră vânduţi ca sclavi era aproape de zero – niciun soldat radchaian nu putea respira fără să ştie nava.

Desigur, în ultimele secole, Stăpâna Radchului vizitase o mulţime de nave şi le schimbase codurile de acces, ba chiar dăduse coduri de acces, bănuiam eu, unor oameni pe al căror ajutor credea că se poate baza, care să acţioneze în secret, nevăzuţi de nave şi de staţii ce, altfel, i-ar fi raportat autorităţilor. Şi jumătăţii nedrepte a lui Anaander Mianaai.

— Dacă ai nevoie de unităţi ancilare, corpurile acelea pot fi extrem de utile, am răspuns eu încet, singură în camera de zi din Staţia Athoek, după plecarea guvernatorului Giarod.

Seivarden rămase tăcută câteva clipe, cugetând la cuvintele mele, displăcându-i complet concluziile la care ajunsese.

— Vrei să spui că cealaltă tabără are o reţea aici.

— Noi nu suntem de partea nimănui, i-am amintit eu. Sigur că are aşa ceva. Oriunde e o tabără, e şi cealaltă. Fiindcă sunt la fel. Nu-i de mirare că agenţii acelei părţi din tirană sunt foarte activi aici.

Anaander Mianaai era, inevitabil, peste tot în spaţiul radchaian.

— Dar recunosc că nu mă aşteptam la una ca asta.

— Corpurile nu sunt de ajuns, remarcă Seivarden, se rezemă de perete, îşi încrucişă braţele pe piept, apoi le descrucişă. E nevoie şi de echipamente, adăugă ea şi, scuzându-se parcă, încheie: După cum prea bine ştii. Şi totuşi...

— Poate fac stocuri. Sau se folosesc de o navă de transport desant.

O astfel de navă putea fabrica echipamente dacă dispunea de timp şi de materialele necesare. Unele nave din seria *Sabia* şi *Mila,* care încă foloseau unităţi ancilare, aveau şi în stoc, de rezervă. În teorie, din altă parte nu aveai cum să faci rost de ele. Nu mai aveai cum. Acesta era şi unul dintre motivele pentru care Stăpâna Radchului avusese problema cu Tisarwat – tehnologia adecvată era greu de procurat, de aceea se văzuse obligată s-o modifice pe a sa.

— Şi poate că, odată ajunsă acolo, vei descoperi că totul e în ordine.

Seivarden pufni şi spuse:

— Nu sunt mulţi pe aici care să poată face aşa ceva.

— Aşa e.

— Bănuiesc că nu e vorba de guvernator, din moment ce ţi-a dat cheile ca să intri acolo. Deşi, dacă mă gândesc bine, n-avea de ales.

— Ai pus punctul pe i.

— Văd că nu vrei să-mi spui pe cine ai luat în colimator, zise ea oftând. Breq, vom fi la depărtare de câteva zile dacă nu intrăm prin portalul de acolo.

— Indiferent unde vei fi, în caz că se întâmplă ceva, nu vei putea să-mi sari în ajutor.

— Mda. Mda, făcu Seivarden, încordată, nefericită. Presimt că, în următoarele luni, viaţa va fi foarte cenuşie. Ca de obicei.

Ca de obicei, pentru amândouă. Tensiune maximă, apoi luni sau chiar ani în care aşteptam să se întâmple ceva.

— Şi chiar dacă vor să vină pe Athoek...

Se referea, probabil, la acea parte din Stăpâna Radchului care pierduse bătălia de la Palatul Omaugh, ai cărei susţinători distrugeau portalurile cu tot cu navele de acolo.

— ... nu vor veni de prima dată. Athoekul nu e primul pe lista lor.

Călătoria între sisteme putea dura săptămâni sau luni întregi. Uneori chiar şi ani.

— Probabil că mult timp de-acum încolo nu se va întâmpla nimic, adăugă ea şi făcu ochii mari. Ce-ar fi să trimiţi *Sabia lui Atagaris*? Şi aşa stă degeaba.

N-am răspuns imediat, nici nu era nevoie.

— A, pe ţâţele lui Aatr! *Bineînţeles.* Ar fi trebuit să-mi dau seama de la început, dar nu credeam că acea *persoană*...

Cuvântul ales, care de-abia recunoştea apartenenţa la umanitate, exprima dispreţul lui Seivarden faţă de căpitanul Hetnys.

— ... e îndeajuns de isteaţă ca să pună la cale aşa ceva.

De când cu moartea translatorului Dlique, Seivarden avea o părere execrabilă despre căpitanul navei *Sabia lui Atagaris.*

— Dar dacă stau bine să mă gândesc, nu ţi se pare ciudat că *Sabia lui Atagaris* a ţinut cu tot dinadinsul să culeagă magazia aia de pe drum? Poate n-ar strica să aruncăm o privire de partea cealaltă a Portalului Fantomelor.

— Bănuiesc ce-am putea găsi acolo. Dar să începem cu ce-i mai urgent. Şi nu trebuie să-ţi faci griji în privinţa mea. Ştiu să-mi port şi singură de grijă.

— Am înţeles, comandant.

•

A doua zi dimineaţă, la micul dejun, sora lui Queter stătea tăcută, cu ochii în jos, în timp ce eu şi locotenentul Tisarwat spuneam rugăciunea zilnică. *Floarea dreptăţii e pacea.* A rămas tăcută şi când i-am pomenit pe cei morţi. A continuat să stea în picioare şi după ce eu şi Tisarwat ne-am aşezat la masă.

— Ia loc, copilă, i-am spus în delsigă.

— Am înţeles, radchaianule.

Se aşează supusă. Privind tot în jos. Călătorise cu decada Kalr şi mâncase cu ele până în această dimineaţă.

Tisarwat şedea alături de ea. Îi aruncă o privire scurtă, curioasă. Relaxată – sau cel puţin calmă – şi preocupată, mi s-a părut mie, de ceea ce voia să facă azi. Uşurată că nu-i spusesem nimic – până acum – despre iniţiativa pe care o luase cât fusesem plecată pe planetă. Cinci ne aduse micul dejun – peşte şi felii de fructe confiate – în vasele albastre-violet din bractee, desigur, cărora când le dusese dorul. Şi care o bucurau atât de mult.

Cinci arăta totuşi neliniştită – aflase de cu seară despre apartamentele preluate de Tisarwat pe acelaşi coridor. Nimeni dintre cei prin ochii cărora puteam vedea nu se uitase acolo în această dimineaţă, dar eram sigură că deja se strânseseră vreo cinci-şase rezidenţi din Grădina Subterană, iar acum aşteptau pe scaune improvizate să i se adreseze locotenentului Tisarwat. Alţii aveau să sosească în următoarele ore. Reclamaţii legate de reparaţii şi construcţii aflate deja într-o fază avansată, cereri de începere a lucrului în alte zone, mai devreme sau mai târziu faţă de când fuseseră planificate.

Cinci turnă ceaiul – nu era Fiica Peştilor, din câte mi-am dat seama iar Tisarwat începu să mănânce cu multă poftă. Sora lui Queter nu se atinse de mâncare, ci rămase cu privirea în jos. M-am întrebat dacă nu cumva se simte rău, dar dacă era vorba numai de dorul de casă, îndemnând-o să-şi exprime sentimentele cu voce tare n-aş fi făcut decât să pun paie pe foc.

— Uran, dacă vrei terci, Cinci îţi poate aduce o porţie, i-am spus tot în delsigă. Să ştii că nimeni nu-ţi cere bani pentru mesele pe care le iei aici, copilă.

Reacţionă aproape imperceptibil, ridicând puţin capul.

— Tot ce primeşti de mâncare aici ţi se cuvine de drept. Dacă vrei mai mult, primeşti mai mult, nu e nicio problemă.

La şaisprezece ani cu siguranţă îi era foame aproape tot timpul.

Ridică din nou capul, puţin mai mult de data aceasta, şi privi spre Tisarwat, care terminase deja trei sferturi din porţia de peşte. Şi începu, şovăind, cu fructele.

— Vor trece câteva zile până îţi vom găsi tutori pe măsură, cetăţene, i-am zis în radchaiană de astă dată, ştiind că mă înţelege. Până atunci eşti liberă să-ţi petreci timpul cum vrei. Înţelegi indicatoarele de avertizare?

Viaţa în staţie se deosebea radical de viaţa pe planetă.

— Ştii inscripţiile de pe uşile care duc spre diverse secţiuni?

— Da, cetăţene.

De fapt, nu ştia să citească în radchaiană foarte bine, dar indicatoarele de avertizare erau luminoase, în plus aflasem că, în timpul călătoriei, Cinci şi Opt o învăţaseră ce reprezintă fiecare.

— Dacă iei în serios indicatoarele de avertizare, cetăţene, şi asculţi Staţia ori de câte ori ţi se adresează prin telefon, te poţi plimba în voie pe aici. Te-ai gândit la examenul de aptitudini?

Tocmai vârâse în gură o bucăţică de peşte. Înţepeni panicată, apoi, ca să vorbească, înghiţi îmbucătura aproape pe nemestecate.

— Îţi stau la dispoziţie, spuse ea cu glas pierit şi tresări, fie la auzul propriilor cuvinte, fie pentru că peştele i se oprise în gât.

— Nu asta am întrebat. N-am să te oblig să faci ceva împotriva voinţei tale. Poţi primi raţia de hrană în continuare chiar dacă soliciţi să fii scutită de examen, doar că nu poţi activa nici în viaţa civilă, nici în cea militară.

Uran clipi surprinsă de câteva ori şi fu cât pe-aci să înalţe capul ca să mă privească, dar se opri.

— Da, e o regulă introdusă recent, în primul rând pentru valskaayeni, iar în afara Valskaayului, mai degrabă neglijată.

O regulă pe care orice muncitor valskaayan ar fi putut s-o invoce, dar nu ar fi schimbat nimic.

— Pe de altă parte, trebuie să accepţi orice însărcinare vine din partea Administraţiei. Însă pe moment, nu e nicio grabă să soliciţi aşa ceva.

Totuşi, înainte de a face această cerere, cel mai bine era ca Uran să petreacă ceva timp în compania tutorilor. Înţelegeam când vorbea radchaiana, dar supraveghetorii de pe planetă se purtau de parcă modul în care vorbeau muncitorii valskaayeni ar fi fost absolut de neînţeles. Poate din cauza accentului, deşi eu eram obişnuită cu tot felul de accente, fiind familiarizată cu cele ale vorbitorilor nativi de delsigă.

— Încă n-ai primit nicio însărcinare, cetăţene? întrebă locotenentul Tisarwat, un pic nerăbdătoare. Ştii să faci ceai?

Uran răsuflă adânc. Ca să-şi ascundă panica, m-am gândit eu.

— Sunt gata să fac orice doriţi.

— Locotenent, am zis pe un ton răstit. Te rog să nu-i ceri nimic cetăţeanului Uran. În următoarele zile e liberă să facă tot ce doreşte.

— Dar, comandant, zise Tisarwat, cetăţeanul Uran nu e xhai. Sau ychana. Când rezidenţii...

Îşi dădu brusc seama că era gata-gata să spună ce avea de gând să facă.

— Aş fi cerut Administraţiei să-mi trimită câţiva oameni, dar rezidenţii din Grădina Subterană se simt mult mai în largul lor când vorbesc cu mine, ţinând cont c-am ajuns de curând aici.

Nu ajunseserăm chiar de curând aici şi, fără îndoială, toţi cei din Grădina Subterană erau conştienţi de asta.

— Cetăţeanului Uran s-ar putea să-i facă plăcere, adăugă Tisarwat. Şi ar fi o experienţă bună pentru ea.

Experienţă în ce domeniu? Tisarwat nu mă lămuri.

— Cetăţene Uran, am zis eu. Cu excepţia respectării regulamentelor legate de siguranţă şi securitate, nu trebuie să faci nimic din ce-ţi cere locotenentul Tisarwat.

Uran privea şi acum în jos, la farfuria pe care o golise între timp. M-am uitat cu subînţeles la Tisarwat.

— Clar, locotenent?

— Clar, comandant, răspunse ea, apoi întrebă cu nelinişte: Pot lua mai multe Bo?

— Peste o săptămână, locotenent. Tocmai am trimis nava într-o inspecţie.

Nu puteam citi gândurile lui Tisarwat, dar din reacţiile ei emoţionale – surpriza de moment, exasperarea, înlocuite rapid de o certitudine care o făcuse să se însenineze la faţă, apoi ezitarea şi agitaţia – am ghicit că-şi dăduse seama că i-aş putea ordona lui Seivarden să-şi trimită decada Bo cu o navetă. Apoi a tras concluzia că mai mult ca sigur aş fi propus aşa ceva dacă aş fi vrut.

— Am înţeles, comandant, mi-a răspuns abătută şi, în acelaşi timp, uşurată, poate, că încă nu dezaprobasem instalarea ei în biroul acela improvizat şi negocierile cu rezidenţii din Grădina Subterană.

— Singură te-ai băgat în asta, locotenent, am spus eu cu blândeţe în glas. Acum încearcă să nu ţi-l faci duşman pe administratorul Staţiei.

Ceea ce era puţin probabil. Între timp, Tisarwat şi Piat se împrieteniseră la cataramă, iar cercul în care se învârteau îi includea pe subordonaţii direcţi ai administratorului Staţiei, pe cei care răspundeau de securitatea ei, dar şi pe unii dintre cei care lucrau pentru guvernatorul Giarod. Mai mult ca sigur la aceşti oameni apelase Tisarwat pentru a primi mână de lucru, oameni care nu ajunseseră aici de curând, ca să folosesc cuvintele ei.

— Am înţeles, comandant.

Expresia lui Tisarwat nu se schimbă – învăţase câteva lucruri de la decada Bo, am gândit eu –, iar ochii ei liliachii mă lăsară numai să întrevăd cât de mulţumită şi de uşurată era la auzul vorbelor mele. Apoi, dincolo de aceste reacţii, se simţea aceeaşi undă de nelinişte, de nefericire. Puteam doar bănui din ce cauză – deşi eram convinsă că nu se întâmplase nimic rău aici. Ceva rămas din călătoria spre Athoek, din ce se întâmplase în acea perioadă. Se întoarse din nou spre Uran.

— De fapt, cetăţene, nu ar trebui să faci ceai. Bo Nouă se ocupă de asta, cel puţin ea aduce apa dimineaţa. Tu doar ar trebui să serveşti oamenii cu ceai şi să fii amabilă cu ei.

Uran, care din clipa în care o întâlnisem fusese atât de tăcută, străduindu-se din răsputeri să nu deranjeze pe nimeni (când nu-şi arătase, la fel de tăcută, nefericirea), ridică ochii, direct la Tisarwat şi spuse în radchaiană:

— Nu cred că aş fi foarte pricepută la aşa ceva.

Tisarwat clipi de câteva ori, uimită. Surprinsă.

— Mă bucur să văd, cetăţene Uran, că nu numai sora ta e aprigă, am spus zâmbind.

Dar n-am adăugat că mă bucuram şi fiindcă Raughd nu reuşise s-o îmblânzească.

— Ai grijă, locotenent. Nu voi avea niciun pic de înţelegere dacă te vei arde din nou.

— Am înţeles, comandant. Pot pleca?

Uran lăsă repede ochii în jos, spre farfuria goală.

— Desigur, locotenent, i-am răspuns şi m-am ridicat de la masă. Am şi eu treabă. Cetăţene.

Uran îmi aruncă o privire scurtă, apoi coborî din nou ochii.

— Dacă nu ţi-ai potolit foamea, te rog să-i ceri lui Cinci să-ţi mai aducă ceva. Nu uita de indicatoarele de avertizare şi ia-ţi telefonul cu tine dacă părăseşti apartamentul.

— Am înţeles, comandant, răspunse Uran.

•

Trimisesem după căpitanul Hetnys. Căpitanul trecu pe lângă uşa mea, spre biroul improvizat al locotenentului Tisarwat, şi privi înăuntru. Şovăi, se încruntă. Tisarwat, prin ochii căreia vedeam scena, se înclină în faţa ei. Încruntătura căpitanului îi produse o mică plăcere maliţioasă, dar n-o arătă. Bănuiam că Hetnys se va întoarce ca s-o vadă pe Tisarwat retrăgându-se în

birou, însă, cum Tisarwat nu se întoarse să se uite, nu m-am întors eu.

Opt o conduse pe căpitanul Hetnys în camera mea de zi. După ce, bineînţeles, am băut primul bol de ceai (din serviciul trandafiriu, pentru că Hetnys ştia acum despre bractee, iar când era sigură că aceasta ştia din ce bea), am întrebat:

— Cum se mai simte unitatea?

Mi s-a părut că pentru o fracţiune de secundă căpitanul Hetnys s-a blocat, surprinsă.

— Poftim?

— Unitatea ancilară care a fost rănită.

Aici rămăseseră doar trei unităţi ancilare din *Sabia lui Atagaris*. Îi ordonasem decadei Var să părăsească Staţia.

— Se reface repede, comandant, răspunse căpitanul încruntându-se. Îmi cer iertare, adăugă ea după o scurtă ezitare.

I-am făcut semn să continue.

— De ce-ai ordonat ca unitatea ancilară să fie tratată?

Răspunsurile pe care le-aş fi dat ar fi fost, mai mult ca sigur, de neînţeles pentru căpitanul Hetnys.

— Altfel nava ar fi avut de pierdut, căpitane. Şi ar fi fost nefericită.

Hetnys rămase încruntată. Avusesem dreptate. Nu înţelegea.

— M-am gândit cum să ne folosim resursele în cel mai bun mod cu putinţă.

— Portalurile, comandant, protestă căpitanul Hetnys. Îmi cer iertare, dar oricine ar putea pătrunde prin ele.

— Nu, căpitane, nimeni nu va pătrunde prin ele. Sunt prea uşor de ţinut sub observaţie şi prea uşor de apărat.

Şi oricum, aveam de gând să le minez. Nu eram sigură dacă Hetnys luase acea posibilitate în calcul sau dacă se gândise că eu n-o voi lua. Ambele alternative erau posibile.

— Prin Portalul Fantomelor cu siguranţă nu va pătrunde nimeni.

O tresărire aproape imperceptibilă a muşchilor din jurul ochilor şi gurii ei, o schimbare a expresiei mult prea rapidă ca să poată fi sesizată.

Credea că cineva ar putea totuşi să pătrundă pe acolo. Eram tot mai convinsă că minţise când spusese că nu întâlnise pe nimeni în cealaltă parte a sistemului, chipurile pustie. Că voia să ascundă prezenţa cuiva acolo sau că cineva fusese acolo. Sau

că mai era şi acum în acel loc. Bineînţeles, dacă vânduse valskaayeni, acum voia s-o ascundă ca să evite reeducarea sau ceva mult mai rău. Mai rămânea întrebarea cui i-ar fi putut vinde şi de ce.

Nu mă puteam baza pe ea. Nici nu aveam de gând s-o fac. Dimpotrivă, intenţionam să fiu mereu cu ochii pe ea şi pe nava ei.

— Ai alungat *Mila lui Karl,* comandant, zise ea apăsat.

Plecarea navei mele fusese uşor de observat, mai greu de ghicit era motivul.

— O chestie de rutină, am spus eu, nevrând să intru în amănunte, mai ales cu căpitanul Hetnys. Revine peste câteva zile. Ai încredere în capacitatea locotenentului Amaat?

Căpitanul Hetnys se încruntă, derutată.

— Da, comandant.

— Foarte bine.

Deci nu avea motiv să insiste să se întoarcă imediat în *Sabia lui Atagaris.* Din clipa în care se întorcea – dacă-şi putea da seama de acest fapt – poziţia ei devenea mai puternică decât mi-ar fi convenit. Am aşteptat să-mi ceară permisiunea de a se întoarce în navă.

— Comandant, zise ea, stând faţă în faţă cu mine, la masă, cu bolul trandafiriu în mâna înmănuşată. Sper ca, până la urmă, să nu fie nevoie de toate astea şi să ne fi ambalat degeaba.

Trase aer în piept. Încet, am apreciat eu, voit calmă.

Cu alte cuvinte nu aveam de ce s-o mai ţin în preajma mea. Şi dacă era posibil, s-o trimit înapoi, în navă. Doar ştiam ce înseamnă căpitanul pentru o navă. Şi chiar dacă nicio unitate ancilară nu-şi exterioriza starea emoţională, o văzusem pe cea din *Sabia lui Atagaris,* pe planetă, cu ciobul înfipt în spate. Cu lacrimi în ochi. *Sabia lui Atagaris* nu voia să-şi piardă căpitanul.

Fusesem şi eu navă. Nu doream s-o despart de căpitanul ei. Dar dacă trebuia, aveam de gând s-o fac. Dacă sacrificiul însemna să apăr viaţa celor care populau acest sistem. Dacă însemna s-o apăr pe Basnaaid.

•

După micul dejun, înainte s-o las pe Uran să colinde Staţia, Opt merse cu ea ca să-i cumpere haine. Le-ar fi putut obţine de la magazinele Staţiei, desigur, fiecare radchaiană avea dreptul la hrană, adăpost şi haine. Opt însă nici nu se gândea la această

posibilitate. Uran făcea parte acum dintre însoţitorii mei şi trebuia să se îmbrace corespunzător.

Aş fi putut să-i cumpăr eu hainele, dar pentru o radchaiană asta ar fi însemnat fie s-o adopt, fie să-i ofer clientelaj. Mă îndoiam că Uran şi-ar fi dorit ceva care s-o îndepărteze şi mai mult de familie şi, chiar dacă o relaţie precum clientelajul nu implica nimic sexual, în situaţii în care statutul social al protectorului era foarte diferit de cel al clientului, sexul nu era exclus. Poate pentru unii nu conta, dar nu voiam să cred acelaşi lucru despre Uran. De aceea îi stabilisem o cotă pentru astfel de lucruri. Sigur, aş fi putut să i le dau direct, fără să mă complic, însă regulile bunei-cuviinţe trebuiau respectate.

Am văzut că Opt şi Uran se opriseră la intrarea în templul lui Amaat, pe podeaua de un alb murdar, chiar sub EskVar, vopsit în culori vii, dar plin de praf, iar Opt îi explica, pe un ton nu foarte detaşat, ancilar, că Amaat şi zeul valskaayan erau, evident, unul şi acelaşi, prin urmare chiar se cuvenea ca Uran să intre şi să-i aducă o ofrandă. Uran, nu foarte în largul ei în haine noi, refuza cu îndârjire. Tocmai voiam să-i trimit un mesaj lui Opt s-o lase în pace când, aruncând o privire peste umărul lui Uran, Opt o văzu trecând pe căpitanul Hetnys, însoţită de o unitate ancilară din *Sabia lui Atagaris,* care vorbea aprins cu Sirix Odela.

Din câte îmi aminteam eu, căpitanul Hetnys nici măcar n-o băgase în seamă pe Sirix, darămite să-i adreseze un cuvânt, cât stătuserăm pe planetă. Opt rămase şi ea surprinsă. Se opri în mijlocul frazei, se strădui să nu se încrunte şi se gândi la ceva care o făcu să se ruşineze.

— Îmi cer mii de scuze, cetăţene, îi zise ea lui Uran.

— ... tăţenii nu vor fi deloc încântaţi, îmi spunea guvernatorul Giarod în biroul ei şi m-am hotărât să-i acord toată atenţia.

Capitolul 20

A doua zi Uran intră în biroul improvizat al locotenentului Tisarwat. Nu fiindcă aşa i s-ar fi spus – Tisarwat nu mai pomenise nimic despre asta. Uran intră pur şi simplu – se oprise şi privise înăuntru de câteva ori, cu o zi în urmă – şi rearanjă serviciul de ceai până se declară mulţumită. Tisarwat nu comentă.

Ritualul se repetă trei zile la rând. Ştiam că prezenţa lui Uran fusese un succes – întrucât era valskaayană şi de pe planetă, nimeni nu putea spune că se situase deja de o parte sau cealaltă a vreunei dispute locale; în plus, ceva din seriozitatea şi timiditatea ei atrăgea simpatia rezidenţilor care treceau pe acolo. Câţiva descoperiseră în tăcerea ei un bun auditoriu pentru poveştile lor despre neînţelegerile pe care le aveau cu vecinii sau cu Administraţia Staţiei.

Despre cele trei zile n-am adus vorba nici eu, nici Tisarwat. Tisarwat era îngrijorată că ştiam deja şi că nu voi fi de acord, dar totodată spera să nu fiu prea dură – la urma urmei, succesul ei de până acum o făcea să creadă că aş putea trece cu vederea şi această mică întâmplare.

— Cetăţene Uran, am zis eu în timpul cinei tăcute din cea de-a treia seară. Poimâine începi lecţiile.

Din câte mi s-a părut, Uran a ridicat ochii din farfurie cu surprindere, apoi şi-a lăsat din nou privirea în jos.

— Am înţeles, comandant.

— Comandant, interveni Tisarwat, reuşind să-şi ascundă nerăbdarea, cu o voce calmă, măsurată. Îmi cer iertare...

I-am făcut semn că nu-i nevoie să se scuze.

— Da, locotenent, cetăţeanul Uran pare să aibă mare succes în sala ta de aşteptare. Nu mă îndoiesc că-ţi va fi de folos în continuare, dar n-am nicio intenţie să-i ştirbesc din educaţie. Am aranjat să studieze după-amiezile. Dimineaţa poate face tot ce doreşte. Cetăţene, ţinând cont de locul în care ne aflăm, am angajat pe cineva să te înveţe raswara, pe care o vorbesc ychanii de aici.

— E mult mai utilă decât poezia, remarcă Tisarwat, uşurată şi mulţumită.

Am înălţat o sprânceană.

— Mă surprinzi, locotenent, am spus eu, sesizând o accentuare a stării ei generale de nefericire, dintr-un motiv care-mi scăpa. Spune-mi, ce părere are Staţia despre ce se petrece aici?

— Se bucură, cred, că reparaţiile continuă, dar ştiţi cum sunt staţiile, niciodată nu-ţi spun direct dacă sunt nemulţumite.

În anticameră cineva dorea să intre. Kalr Opt se duse să deschidă uşa.

— Vrea să-i vadă pe toţi, tot timpul, zise Uran, printr-un act de mare curaj. Spune că nu-i acelaşi lucru cu a fi spionat de cineva.

— Lucrurile stau altfel într-o staţie decât pe o planetă, am răspuns în timp ce Opt îi deschidea uşa lui Sirix Odela. Staţiile vor să ştie că rezidenţii lor sunt în siguranţă. Altfel nu se simt bine. Vorbeşti des cu Staţia, cetăţene?

M-am întrebat ce căuta Sirix aici, n-o mai văzusem de când o văzuse Opt vorbind cu căpitanul Hetnys.

— Îmi vorbeşte, rad... comandant, spuse Uran în sufragerie. Şi-mi traduce sau îmi citeşte indicatoarele.

— Mă bucur, i-am răspuns eu. E bine că te-ai împrietenit cu Staţia.

În anticameră cetăţeanul Sirix se scuza în faţa lui Opt că sosise la o oră atât de nepotrivită, când lumea cina.

— Horticultorul Basnaaid a ţinut să stea de vorbă cu comandantul, dar din păcate, e nevoită să rămână la Grădină.

În sufragerie m-am ridicat în picioare, fără să comentez răspunsul lui Tisarwat la cuvintele mele, şi am ieşit în anticameră.

— Cetăţene Sirix, am spus eu, în timp ce se întorcea spre mine. Cu ce-ţi pot fi de ajutor?

— Comandant, zise ea, înclinând scurt din cap, stingheră, reacţie deloc surprinzătoare după discuţia noastră din urmă cu trei zile şi după această apariţie neaşteptată. Horticultorul Basnaaid ţine mult să vi se adreseze în persoană, într-o problemă care, după câte am înţeles, este foarte delicată. Ar fi venit aici, dar cum spuneam, a fost nevoită să rămână la Grădină.

— Cetăţene, îţi aminteşti probabil că atunci când am vorbit ultima oară cu ea, mi-a spus foarte clar că nu vrea să mă mai vadă. Dacă între timp s-a răzgândit, îi stau, desigur, la dispoziţie, dar trebuie să recunosc că sunt oarecum surprinsă. Nu-mi dau seama ce ar fi atât de urgent, încât să nu poată aştepta până să vină chiar ea ca să-mi spună.

Sirix înţepeni preţ de o clipă, pradă, dacă ar fi fost vorba de altcineva, unui acces de furie.

— I-am propus şi eu acelaşi lucru, comandant. Dar ştii ce mi-a răspuns? „Precum zicea poetul: Regretul, amar şi rece ca un peşte marinat”.

Poetul fusese Basnaaid Elming la vârsta de nouă ani şi trei sferturi. Mi-ar fi fost greu să-mi imaginez o încercare mai ingenioasă de a-mi stârni emoţiile, Basnaaid ştiind foarte bine că locotenentul Awn îmi citea toate poeziile.

Văzând că tac, Sirix flutură din mână, derutată.

— Spunea că vei recunoaşte versul.

— Îl recunosc.

— Sper că nu-i aparţine vreunui clasic preaiubit.

— Nu-ţi place peştele marinat? am întrebat-o calmă, serioasă.

Sirix clipi des, surprinsă, stânjenită.

— Nu-i aparţine unui clasic, ci unei persoane pe care ştia că o voi recunoaşte, cum spui tu. O poezie cu implicaţii personale.

— Bănuiam eu, remarcă Sirix, acru. Acum te rog să mă scuzi, comandant, am avut o zi lungă şi deja am întârziat la cină.

Se înclină şi ieşi din încăpere.

Am rămas singură în anticameră, doar cu Opt, nemişcată şi curioasă în spatele meu.

— Staţie, am spus eu cu voce tare. Care e situaţia în Grădină?

Răspunsul Staţiei păru că întârzie doar o fracţiune de secundă.

— Totul e în ordine, comandant. Ca întotdeauna.

La vârsta de nouă ani şi nouă luni, Basnaaid Elming fusese o poetă ambiţioasă, fără un simţ deosebit al limbii, dar extrem de melodramatică şi sentimentală. Versul citat de Sirix făcea parte dintr-un lung poem narativ despre prietenia trădată. Rămas neterminat. Distihul suna cam aşa: *Regretul, amar şi rece ca un peşte marinat,/ o-nfioră. O, cum de crezuse-n acele minciuni îngrozitoare*?

„Spunea că vei recunoaşte versul”, mă avertizase Sirix.

— Staţie, Sirix s-a dus acasă sau s-a întors în Grădină?

— Cetăţeanul Sirix este în drum spre casă, comandant.

De data aceasta fără ezitare.

M-am dus în camera mea, am scos arma pe care Staţia n-o putea vedea, invizibilă oricăror senzori, mai puţin ochilor umani. Am vârât-o sub haină, într-un loc din care o puteam scoate uşor.

— Spune-le locotenentului Tisarwat şi cetăţeanului Uran să termine de mâncat, i-am ordonat lui Opt, în timp ce treceam pe lângă ea, în anticameră.

— Am înţeles, răspunse Opt nedumerită, însă fără să-şi facă griji.

Foarte bine.

Poate că exageram. Poate că Basnaaid doar se răzgândise şi chiar dorea să-mi vorbească. Poate că neliniştea pe care i-o pricinuia planşeul de susţinere a lacului o făcea să treacă peste resentimentele faţă de mine. În plus, nu-şi adusese aminte propria poezie cu exactitate, sau îşi amintise numai un vers din ea, cu intenţia de a-mi aminti (de parcă aş fi avut nevoie de aşa ceva) de vechea mea prietenie cu sora ei moartă demult. Poate chiar voia să-mi vorbească, urgent, la o oră când mulţi cetăţeni îşi luau cina, şi chiar nu putea să plece de la lucru. Nu voia să pară nepoliticoasă chemându-mă prin intermediul Staţiei, drept care o trimisese pe Sirix cu un mesaj. Mai mult ca sigur ştia că voi veni imediat dacă şi când mi-o va cere.

Mai mult ca sigur ştia şi Sirix. Iar ea vorbise cu căpitanul Hetnys.

M-am gândit pentru o clipă să iau cu mine decada Kalr şi pe locotenentul Tisarwat. Nu-mi făceam prea multe griji că puteam să mă înşel. Dacă era o alarmă falsă, îi trimiteam înapoi, în Grădina Subterană, şi aveam discuţia cu horticultorul Basnaaid. Dar dacă nu mă înşelam?

Căpitanul Hetnys avea cu ea două unităţi ancilare din *Sabia lui Atagaris* aici, la Staţie. Niciuna nu avea arme, doar dacă nesocotiseră ordinul meu de a le preda. Ceea ce era posibil. Însă chiar şi aşa eram sigură că le puteam face faţă căpitanului Hetnys şi celor două unităţi ancilare. N-avea rost să apelez la alţii.

Dar dacă era vorba de mai multe persoane? Dacă şi guvernatorul Giarod mă indusese în eroare, sau Celar, administratorul staţiei? Dacă forţele de securitate ale staţiei mă

aşteptau în Grădină? De una singură nu mă puteam descurca. Chiar şi cu ajutorul locotenentului Tisarwat şi al celor patru Kalr. Cel mai bine era să-i las de rezervă, pentru orice eventualitate.

Mila lui Kalr era însă altceva.

— Da, zise nava fără să-i spun nimic. Locotenentul Seivarden este pe puntea de comandă, iar echipajul se pregăteşte de luptă.

Prea multe nu puteam face pentru *Mila lui Kalr,* motiv pentru care m-am concentrat pe ceea ce avea să urmeze.

•

Mi-ar fi fost foarte uşor să intru în Grădină la fel cum procedasem imediat după sosirea pe Athoek. Nu că ar fi contat – Grădina avea două intrări de care ştiam eu, ambele păzite de câte două unităţi ancilare. Dar între a fi aşteptată de cineva care presupunea că voi veni pe drumul cel mai scurt şi a mă baza pe faptul că Staţia s-ar putea să reziste cum ştia ea mai bine fără să mă anunţe, am preferat drumul mai lung.

Intrarea dădea spre un povârniş stâncos cu vedere spre lac. În dreapta lui, cascada se prăvălea spumegând peste stâncile de dedesubt. Cărarea o lua la stânga, spre apă, pe lângă o jardinieră masivă, cu iarbă ornamentală, înaltă de aproape doi metri. Pe acolo nu puteam trece decât cu mare precauţie.

În faţă, o balustradă care-mi ajungea până la brâu te ferea să nu cazi în lac, peste pietrele care se iţeau ici şi colo din apă. Pe insula minusculă, cu stânca ei canelată, căpitanul Hetnys o înşfăcase de braţ pe Basnaaid, iar cu cealaltă mână îi ţinea un cuţit lipit de gât, unul dintre cele cu care se curăţă peştele de oase. Mic, dar suficient ca să-şi facă treaba. Tot pe insulă, la capătul podului, era o unitate ancilară din *Sabia lui Atagaris,* cu armura activată şi arma scoasă.

„Of, *Staţie*!” am exclamat eu în gând.

Staţia nu răspunse. Îmi imaginam motivele pentru care nu mă avertizase sau nu ceruse ajutor. Fără îndoială, pentru ea viaţa lui Basnaaid valora mai mult decât a mea. Fiind ora cinei pentru mulţi dintre rezidenţii staţiei, nu era niciun gură-cască prin preajmă. Poate că Staţia găsise un pretext ca să-i îndepărteze de aici.

Pe povârniş iarba tremura. Fără să mai stau pe gânduri, am scos arma din haină şi mi-am activat armura. O împuşcătură, pe care am simţit-o din plin – cel care se ascunsese în jardinieră

ochise partea acoperită prima de armură. Înainte de a doua împuşcătură eram deja protejată din cap până-n picioare.

O unitate ancilară cu armura argintie ţâşni din iarbă, inuman de rapid, şi încercă să mă imobilizeze, crezând mai mult ca sigur că arma pe care o ţineam în mână nu avea cum să-i facă vreun rău, apărată fiind de armură. În condiţii egale, n-ar fi fost o problemă pentru mine, dar în spate nu aveam niciun punct de sprijin, iar agresorul avea avantajul vitezei. Am tras exact în clipa în care m-a aruncat peste balustradă.

Armura radchaiană este, în esenţă, impenetrabilă. Energia glonţului tras de unitatea ancilară era, în cea mai mare măsură, termică. Nu toată, desigur, fiindcă i-am simţit impactul. Când m-am izbit cu umărul de stânca zimţuită de la baza peretelui înalt de şapte metri şi jumătate, n-am simţit o durere foarte mare. Însă vârful stâncii era îngust şi, chiar dacă umărul mi s-a prins de el, restul corpului şi-a continuat căderea. Umărul mi-a trosnit şi s-a îndoit în spate, nefiresc, apoi am alunecat de pe stâncă în apă. Care, din fericire, în locul acela, la vreo patru metri de insulă, era adâncă doar de un metru şi ceva.

M-am ridicat în picioare, cu apa până la brâu şi icnind de durerea ascuţită din umărul stâng. Ceva se întâmplase în timpul căderii, n-aveam când să-ntreb nava ce anume, cert e că locotenentul Tisarwat mă urmărise, iar eu, prea absorbită de gânduri, nu prinsesem de veste. Stătea la capătul dinspre mal al podului, cu armura activată şi arma ridicată. În faţa ei era unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris,* de asemenea cu arma ridicată. Oare de ce nava nu mă avertizase că Tisarwat mă urmărise?

Căpitanul Hetnys stătea întoarsă spre mine, şi ea într-o armură argintie. Ştia, probabil, că unitatea ancilară de pe povârniş fusese rănită sau poate chiar zăcea moartă, dar nu-şi dădea seama, de asta eram sigură, că armura ei nu era de niciun folos în faţa armei mele. Doar dacă presgerii omiseseră să-şi facă arma impermeabilă.

— Observ, comandant, că până la urmă şi tu eşti umană, zise căpitanul Hetnys.

— Proasta dracului! strigă locotenentul Tisarwat, tonul ei vehement răzbătând prin armură. Dacă n-ai fi fost atât de uşor de manevrat, în viaţa ta n-ai fi apucat să comanzi o navă.

— Linişte, Tisarwat, am spus eu.

Dacă locotenentul era aici, atunci Bo Nouă nu putea fi departe. Dacă umărul nu m-ar fi durut atât de tare, sigur mi-aş fi dat seama unde era.

— Dar, comandant, asta *habar n-are*...

— Locotenent!

Nu voiam ca Tisarwat să gândească aşa. Şi nici nu aveam nevoie de ea aici. *Mila lui Kalr* nu-mi spunea cum stăteam cu umărul, dacă era dislocat sau rupt. Şi nici nu-mi spunea ce simţea Tisarwat sau unde se afla Bo Nouă. Am încercat fără folos să dau de Seivarden, care ultima oară fusese văzută pe puntea de comandă şi care-i spusese locotenentului Amaat din *Sabia lui Atagaris,* cu zile în urmă: „Dacă mai ameninţaţi nava asta, să vă aşteptaţi la tot ce e mai rău”. *Sabia lui Atagaris* trebuie să fi trecut la acţiune în momentul în care căzusem în apă. Poate că nava nu fusese luată total prin surprindere. Dar cele din seria *Sabia* erau mai rapide şi mai bine înarmate şi, chiar dacă *Mila lui Kalr* plecase, intenţia mea era să pun ameninţarea lui Seivarden în practică, atât cât îmi stătea în putere.

Căpitanul Hetnys stătea pe insulă, cu faţa spre mine, ţinând-o în continuare pe Basnaaid, care privea cu ochii mari, nemişcată.

— Cui îi vindeai, căpitane? am întrebat eu. Cui îi vindeai pe străini?

Căpitanul Hetnys nu răspunse. Faptul că o ameninţa pe Basnaaid demonstra că era ori proastă, ori disperată, ori ambele.

— De asta te-ai grăbit să treci la acţiune, nu?

Fie guvernatorul Giarod scăpase o vorbă, fie îi spusese direct căpitanului Hetnys. Eu nu-i pomenisem niciun suspect, altfel ar fi fost mai precaută.

— Aveai un complice la magazie, îţi încărcai nava cu module pentru anabioză, pe care le scoteai prin Portalul Fantomelor. Cui i le vindeai?

Sigur le vânduse. Serviciul de ceai notaian. Iar Sirix nu auzise cum i-l vânduse căpitanul Hetnys lui Fosyf şi, în consecinţă, nu putuse să facă legătura. Dar căpitanul Hetnys îşi dăduse seama că eu o făcusem. Şi dorise să afle care era punctul meu sensibil, aşa că, după două săptămâni petrecute în aceeaşi casă, chiar şi dacă nu-i adresase niciun cuvânt, înţelesese la ce ar reacţiona

Sirix cel mai bine. Sau poate că *Sabia lui Atagaris* îi sugerase o astfel de abordare.

— Dacă am făcut ceva, am făcut-o din loialitate, zise căpitanul Hetnys cu îndârjire. Un concept care aş zice că ţi-e aproape străin.

Dacă umărul nu m-ar fi durut atât de tare, dacă această situaţie n-ar fi fost atât de serioasă, poate că aş fi izbucnit în râs.

— *Adevărata* Stăpână a Radchului n-ar scoate niciodată unităţile ancilare din navele ei, n-ar slăbi flota care apără Radchul, continuă căpitanul Hetnys pe acelaşi ton.

— Stăpâna Radchului n-ar fi atât de proastă, încât să-ţi plătească în natură cu un serviciu de ceai. Cum poate fi aşa ceva *mai* discret decât o sumă de bani?

Din mijlocul lacului, unde bănuiam că apa era mai adâncă, am auzit cum pleoscăie şi bolboroseşte ceva. Preţ de o clipă am crezut că cineva aruncase un obiect sau că un peşte ieşise la suprafaţă. Am rămas în apă, cu arma îndreptată către căpitanul Hetnys, aproape îndoită de durerea feroce din umăr. Apoi, cu coada ochiului, am văzut o băşică de aer cum se ridică şi se sparge deasupra apei. Nu mi-a luat mult ca să înţeleg ce anume era.

După spaima de pe faţa lui Basnaaid mi-am dat seama că înţelesese şi ea. Că aerul care se ridica de pe fundul lacului nu putea veni decât dintr-un singur loc – din Grădina Subterană. Iar dacă aerul se ridica, însemna că apa o lua în direcţia opusă.

Jocul se sfârşise. Căpitanul Hetnys încă nu-şi dăduse seama. Staţia rămăsese tăcută ca să-i salveze viaţa lui Basnaaid şi chiar blocase apelurile, pornite de aici, către forţele de securitate. Însă nu ar fi pus în pericol întreaga Grădină Subterană. Singura întrebare care rămânea era dacă Basnaaid – sau cei de aici – aveau să supravieţuiască.

— Staţie, am spus eu cu voce tare. Evacuează Grădina Subterană *imediat.*

Nivelul unu era primul vizat, doar câteva console fiind reparate. Dar nu aveam timp să-mi fac griji în privinţa numărului de rezidenţi care urmau să audă ordinul de evacuare sau să-l transmită mai departe.

— Şi anunţă-i pe însoţitorii mei că Grădina Subterană va fi inundată şi că trebuie să ajute la evacuarea ei.

Mila lui Karl i-ar fi anunţat deja, dar plecase. Cât de mult avea să regrete căpitanul Hetnys, la fel şi *Sabia lui Atagaris.* După ce-o scăpăm pe Basnaaid de cuţitul acela.

— Ce tot vorbiţi acolo? întrebă căpitanul Hetnys. Staţie, nu-i asculta ordinele.

Basnaaid icni când căpitanul Hetnys o strânse şi mai tare şi o scutură ca s-o înfricoşeze şi mai mult.

Prostia întruchipată, căpitanul Hetnys.

— Căpitane, chiar vrei să pui Staţia să aleagă între Basnaaid şi rezidenţii Grădinii Subterane? Chiar nu înţelegi care ar fi consecinţele?

Tisarwat avusese dreptate s-o facă *proasta dracului.*

— Lasă-mă să ghicesc? am zis apoi. Ai vrut să mă omori, să-mi întemniţezi soldaţii, să distrugi *Mila lui Kalr* şi să susţii în faţa guvernatorului că sunt o mare trădătoare.

Apa bolborosi din nou – de două ori, rapid, cu bule mai mari de data asta. Deşi încă nu înţelegea că pierduse, în clipa în care se lămurea, căpitanul Hetnys avea să recurgă, probabil, la soluţia cea mai disperată. Era momentul să pun capăt acestei situaţii.

— Basnaaid, am spus eu.

Tânăra făcu un pas înainte, cu privirea fixă, îngrozită.

— Cum zicea poetul: „Ca gheaţa. Ca piatra”, am continuat.

Acelaşi poem din care citase, poemul care mă adusese aici. Înţelesesem mesajul. Acum speram să mă înţeleagă şi ea pe mine. „Indiferent ce faci, să nu clinteşti un muşchi”. Degetul meu se încordă pe trăgaci.

Ar fi trebuit să fiu mai atentă la locotenentul Tisarwat. Ea nu le slăbise din ochi nici pe căpitanul Hetnys, nici pe unitatea ancilară din capătul podului. Se apropiase încet, cu precauţie, de insulă, milimetru cu milimetru, fără ca eu, căpitanul Hetnys şi, se pare, nici unitatea ancilară, să prindem de veste. Când îi vorbisem lui Basnaaid, Tisarwat îmi pricepuse intenţia, ştiind că arma mea va străpunge armura căpitanului Hetnys. Dar şi că unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* putea fi în continuare un pericol pentru cetăţeanul Basnaaid. Cu o clipă înainte de a trage, Tisarwat renunţă la armură şi se repezi, strigând, la unitatea ancilară.

Bo Nouă apăru şi ea – stătuse ghemuită după balustrada de lângă povârnişul stâncos. Văzând intervenţia suicidală a

locotenentului, Bo Nouă scoase un strigăt şi ridică arma, dar mai mult de atât nu putu face.

Căpitanul Hetnys auzi strigătul lui Bo Nouă. Ridică ochii şi-o văzu pe povârniş, cu arma ridicată. Tresări şi se lăsă pe vine chiar în clipa în care apăsam pe trăgaci.

Arma presgeră se dovedi impermeabilă şi, desigur, eram o ţintaşă bună. Dar glonţul trecu pe deasupra căpitanului Hetnys, pe deasupra lui Basnaaid şi-şi continuă zborul până se lovi de bariera dintre noi şi vid.

Cupola de deasupra grădinii era construită astfel încât să reziste la impact. Dacă ar fi tras Bo Nouă sau unitatea ancilară, n-ar fi suferit nici măcar o zgârietură. Dar gloanţele din arma presgeră ardeau tot ce întâlneau în univers, până la o adâncime de 1,11 metri. Bariera nu avea nicio jumătate de metru grosime.

Alarmele se declanşară brusc. Toate intrările în Grădină se închiseră etanş. Eram cu toţii prinşi ca într-o capcană, în timp ce aerul ieşea pe gaura făcută de glonţ în cupolă. Dar un spaţiu atât de mare avea nevoie de timp ca să se golească. Acum mai mult ca sigur intraserăm în colimatorul forţelor de securitate. Apa care se scurgea din lac însemna că nu mai exista o barieră reală între Grădină (cu planşeul ei) şi Grădina Subterană. Era foarte posibil ca uşile dintre secţiuni (cele care funcţionau, toate fiind la nivelul unu, imediat sub noi) să se închidă, blocându-i pe rezidenţii care nu apucaseră să iasă. Iar dacă lacul se prăbuşea, rezidenţii prinşi acolo se înecau.

Era problema Staţiei. M-am îndreptat, anevoie, spre insulă. Bo Nouă o luă la fugă pe cărare, spre apă. Unitatea ancilară o imobilizase uşor pe Tisarwat, iar acum ridica arma spre Basnaaid, care scăpase din mâinile căpitanului Hetnys şi urca în patru labe spre pod. Am împuşcat unitatea ancilară în încheietura mâinii, făcând-o să scape arma.

Unitatea ancilară îşi dădu seama că eram un pericol iminent pentru căpitanul ei. Cu o iuţeală specifică, se repezi la mine crezând probabil că fiind doar un om, îi va fi uşor să-mi ia arma, chiar şi aşa rănită cum era. Intră ca un berbec în mine, izbindu-mă în umărul beteag. Mi s-a înceţoşat vederea, dar n-am dat drumul armei.

În clipa aceea, Staţia rezolvă problema revărsării apei în Grădina Subterană suspendând gravitaţia.

Sus şi jos dispărură. Unitatea ancilară se agăţă de mine, încercând în continuare să mă dezarmeze. Impactul ei ne ridicase în aer. Ne-am învârtit, am încercat să ne agăţăm una de alta, îndreptându-ne spre cascadă. Apa nu mai cădea acum, ci se acumula în creasta stâncilor, tot mai multă, tot mai învolburată, în timp ce se ridica din lac.

Dincolo de durerea din umăr şi efortul de a nu da drumul armei, am auzit cum Staţia spunea că funcţia de autoreparare a cupolei nu mai răspundea cum trebuie şi că era nevoie de o oră pentru a aduna o echipă de intervenţie pe care s-o trimită la locul accidentului, ca să acopere spărtura.

O oră era prea mult. Toţi cei de aici fie ne înecam, incapabili fără gravitaţie să scăpăm de valurile de apă tot mai mari, pompate de cascadă, fie muream asfixiaţi cu mult înainte ca imensa cupolă să fie represurizată. Nu reuşisem s-o salvez pe Basnaaid. O trădasem şi o ucisesem pe sora ei, iar acum, venind aici ca să încerc, cât de cât, să mă revanşez, îi pricinuisem moartea. N-o vedeam. Nu vedeam prea multe, ameţită de durerea din umăr, de atacurile neobosite ale unităţii ancilare şi de strălufgerarea neagră-argintie a apei în timp ce ne apropiam de ea.

Aveam să mor aici. *Mila lui Kalr,* Seivarden, Ekalu şi medicul, întreg echipajul, nimeni nu mai exista. Mai mult ca sigur. Altfel nava ar fi răspuns apelurilor mele.

Şi chiar în clipa în care mă gândeam la asta, dincolo de cupolă se deschise o poartă fără stele, nici măcar neagră, lăsând să intre *Mila lui Kalr,* mult prea aproape ca să nu fie în pericol, şi am auzit în ureche vocea lui Seivarden spunându-mi că de-abia aşteaptă s-o cert de îndată ce scap de necaz.

— *Sabia lui Atagaris* se pare că a ieşit pe o poartă, undeva, continuă ea veselă. Sper că nu nimereşte în locul pe care tocmai l-am părăsit. Nu de alta, dar fără să vreau, am lăsat acolo cam jumătate dintre minele din dotare.

Eram sigură că aveam halucinaţii din cauza lipsei de oxigen şi nu mi-a venit să cred ce văd decât atunci când jumătate din decada Amaat, bine ancorate, prinseră unitatea ancilară din *Sabia lui Atagaris* şi ne traseră prin spărtura pe care o făcuseră în cupolă şi de acolo într-una dintre navetele navei mele.

•

După ce am ajuns cu toţii la loc sigur, în sasul navetei, m-am uitat să văd dacă Basnaaid este teafără şi am pus pe cineva din decada Amaat să o supravegheze. Şi pe altcineva pentru Tisarwat, care vomita din cauza stresului şi a microgravitaţiei – Bo Nouă stătea cu o pungă la îndemână şi cu corective pentru nasul care-i sângera şi pentru coastele rupte. La ordinul meu, căpitanul Hetnys şi unitatea ancilară fuseseră legate bine. Deabia după aceea am lăsat-o pe medic să-mi scoată haina şi cămaşa, să-mi pună umărul la loc cu ajutorul unei Amaat şi să mi-l imobilizeze cu un corectiv.

Până să-mi treacă durerea nu mi-am dat seama cât de tare scrâşnisem din dinţi. Cât de încordat fusese fiecare muşchi din mine şi cât avusese de suferit piciorul meu beteag din cauza asta. *Mila lui Kalr* nu-mi spusese nimic direct, nici nu fusese nevoie – doar îmi arătase imagini disparate şi crâmpeie din ceea ce simţea decada mea Kalr, care ajuta în ultimele etape ale evacuării Grădinii Subterane (Uran ajuta şi ea, acum fiind obişnuită cu microgravitaţia după călătoria până aici), ca şi decada lui Seivarden, ca şi ea însăşi. Îngrijorarea şi tristeţea medicului. Durerea lui Tisarwat, ruşinea şi dezgustul faţă de sine. Cu celălalt braţ sănătos, mi-am luat avânt pe lângă ea, lăsând-o pe Bo Nouă să-i aplice corective pe răni, neavând puterea de a mă opri ca să-i vorbesc.

Mi-am continuat drumul spre locul în care stăteau legate căpitanul Hetnys şi unitatea ei ancilară, păzite de decada mea Amaat. Ambele în armuri argintii. Teoretic, *Sabia lui Atagaris* se putea întoarce la Staţie prin acelaşi portal, ca să ne atace. Practic, chiar dacă nu nimerise peste minele lăsate de Seivarden – care foarte probabil i-ar fi produs daune minime, mai mult panică decât orice altceva – ca să ne atace pe noi însemna să-şi atace propriul căpitan.

— Dezactivează-ţi armura, căpitane, am spus eu. Şi tu, Atagaris. Ştiţi că le pot străpunge cu arma mea. Până nu vă dezactivaţi armurile, nu vă putem trata.

Unitatea ancilară se conformă. Medicul îşi luă avânt pe lângă mine cu un corectiv, încruntându-se şi mai tare când îi văzu încheietura rănită.

— Du-te-n mă-ta! îmi răspunse Hetnys.

Încă mai ţineam arma presgeră în mână. Piciorul căpitanului Hetnys era la mai bine de un metru de peretele navetei, dar

chiar dacă glonţul perfora nava, aveam cu ce să astupăm gaura. M-am sprijinit de un scaun din apropiere şi am ochit-o în genunchi. Căpitanul scoase un ţipăt, iar unitatea ancilară de lângă ea trase de legături cât putu, fără să le poată rupe.

— Căpitane Hetnys, ţi s-a luat comanda, am hotărât eu după ce medicul îi aplică un corectiv şi cheagurile de sânge care plutiseră prin cabină fură strânse. Am tot dreptul să te împuşc în cap după tot ce s-a întâmplat astăzi. Nu-ţi promit că n-o voi face. Şi tu, şi ofiţerii tăi sunteţi arestaţi... *Sabia lui Atagaris,* trimiţi imediat toţi oamenii pe care-i ai la bord la Staţia Athoek. Neînarmaţi. Deconectezi motoarele şi, până la noi ordine, plasezi absolut toate unităţile ancilare în module pentru anabioză. Căpitanul Hetnys şi toţi locotenenţii tăi vor fi plasaţi în module în Staţia Athoek. Dacă ameninţi Staţia, alte nave sau vreun cetăţean, ofiţerii tăi vor muri.

— Dar nu se poate..., începu căpitanul Hetnys.

— Linişte, cetăţene, am întrerupt-o eu. Acum vorbesc cu *Sabia lui Atagaris.*

Căpitanul Hetnys rămase tăcută.

— Spune-mi cu cine a făcut afaceri căpitanul tău de cealaltă parte a Portalului Fantomelor.

— Nu vreau, răspunse *Sabia lui Atagaris.*

— Atunci o voi omorî pe căpitanul Hetnys.

Medicul, care controla dacă aplicase bine corectivul pe piciorul căpitanului, ridică ochii scurt spre mine, consternată, însă nu spuse nimic.

— Aş vrea să-ţi pot arăta cum este, zise *Sabia lui Atagaris* cu o voce plată, ancilară, lăsându-mă totuşi să ghicesc emoţia din ea. Aş vrea să ştii exact ce înseamnă să fii în situaţia mea. Dar nu vei şti niciodată, un motiv în plus să cred că nu există dreptate.

Sigur, puteam să-i spun şi eu câte ceva. Să-i dau răspunsuri. Dar n-am făcut decât s-o întreb:

— Cu cine a făcut afaceri căpitanul tău de cealaltă parte a Portalului Fantomelor?

— Nu şi-a dezvăluit identitatea, răspunse *Sabia lui Atagaris,* cu o voce la fel de plată şi de calmă. Părea ychana, dar era imposibil, nicio ychana nu vorbeşte radchaiana cu un astfel de accent. Judecând după cum vorbea, mai degrabă era din Radch.

— Poate şi cu un pic de notaiană, am zis eu gândindu-mă la serviciul de ceai, făcut zob acum, în cutia din Grădina Subterană, şi la magazia de materiale.

— Poate. Căpitanul Hetnys credea că e în slujba Stăpânei Radchului.

— O să-l ţin pe căpitan aproape de mine, navă. Dacă nu faci cum spun eu sau dacă aflu că m-ai dezinformat, moare. Fii sigură de asta.

— Cum să nu fiu? întrebă *Sabia lui Atagaris,* amărăciunea răzbătând chiar şi din vocea ei monotonă.

I-am întors spatele şi am încercat să mă dau din calea soldaţilor lui Seivarden care tocmai aduceau un modul pentru căpitanul Hetnys. Privirea mi-a fost atrasă de Basnaaid, care stătea la doar câţiva metri mai încolo şi care poate că auzise tot schimbul de replici dintre mine şi *Sabia lui Atagaris.*

— Comandant, zise ea când am ajuns în dreptul ei. Voiam să-ţi spun...

M-am agăţat de un mâner şi m-am oprit.

— Spune.

— Mă bucur că sora mea a avut o prietenă ca tine şi regret... mă gândesc că dacă ai fi fost acolo când s-a întâmplat ce s-a întâmplat, poate că s-ar fi terminat altfel şi acum ar fi în viaţă.

Acum îşi găsea să spună asta. Dintre toate lucrurile pe care ar fi putut să le spună, tocmai acum, când de-abia ameninţasem că, o voi împuşca pe căpitanul Hetnys doar fiindcă ştiam cât de mult ţinea nava la ea. Tocmai acum să aud aşa ceva din gura surorii locotenentului Awn.

Îmi pierdusem capacitatea de a rămâne tăcută, de a da impresia că sunt de neatins, indiferent de tot ce mi se spune.

— Cetăţene, am răspuns eu, conştientă de inexpresivitatea vocii mele. Am *fost* acolo când s-a întâmplat, dar n-am putut s-o ajut cu nimic pe sora ta. Ţi-am spus că aveam alt nume când am cunoscut-o – *Dreptatea lui Toren.* Am fost nava în care a servit ea şi, la ordinul lui Anaander Mianaai însăşi, am împuşcat-o pe sora ta în cap. Ce s-a întâmplat după aceea a dus la distrugerea mea. Acum eu sunt tot ce-a rămas din nava aceea. Nu sunt om. Pe de altă parte, ai avut tot dreptul să-mi vorbeşti cum mi-ai vorbit când ne-am întâlnit prima oară.

Am întors capul pentru ca Basnaaid să nu vadă nimic din tulburarea cu care rostisem acele cuvinte.

Toţi cei din navetă mă auziseră. Şocată, Basnaaid rămăsese fără glas. Seivarden ştia toate astea, la fel şi medicul. În clipa aceea nu voiam să ştiu ce gândeşte decada lui Seivarden. Nu voiam să văd sau să aud părerea *Sabiei lui Atagaris.* M-am întors spre singura persoană care părea să nu fi ascultat – locotenentul Tisarwat, care îşi plângea de milă, gândindu-se că nu putea nici să trăiască, nici să moară mulţumită de sine.

Mi-am luat avânt spre locul de lângă ea şi m-am fixat de scaun. Preţ de o clipă am vrut să-i spun cât de neghioabă fusese acolo, în Grădină, şi cât noroc avuseserăm toţi să supravieţuim neghiobiei sale. Dar n-am făcut decât să-i desfac legăturile cu braţul meu teafăr – cel stâng îmi era imobilizat de corectivul aplicat pe umăr – şi s-o trag spre mine. Tisarwat se agăţă de mine, îşi lipi faţa de gâtul meu şi începu să plângă în hohote.

— Linişteşte-te, i-am spus eu apucând-o, neîndemânatică, pe după umerii care i se scuturau de plâns. Linişteşte-te.

— Cum poţi spune aşa ceva? şopti ea între două suspine, scăpând o lacrimă, o sferă minusculă, tremurândă, care se îndepărtă încet de noi. Cum e posibil? Nimeni n-ar îndrăzni să-ţi servească o asemenea platitudine.

Trecută de trei mii de ani. Ambiţioasă până la Dumnezeu. La vârsta de doar şaptesprezece ani.

— Gândeşti greşit.

Dacă se gândea mai bine, dacă putea, în acele momente, să gândească limpede, ar fi ghicit cine mi-ar fi putut spune aşa ceva. Rămase tăcută, chiar dacă îşi dăduse seama.

— E atât de greu, la început, când te conectează la sistem, am zis eu. Tot ce reprezinţi e în jurul tău, ştii că e doar pentru moment, ştii că foarte curând va fi mai bine. Şi când, într-adevăr, ţi-e mai bine, e uimitor. Să ajungi unde vrei, să vezi atât de mult, în acelaşi timp. Este...

Dar nu existau cuvinte ca să pot descrie acea stare. Poate că şi Tisarwat avusese parte de ea, chiar dacă pentru câteva ore, în ciuda nefericirii şi a medicamentelor pe care le lua.

— Te-a ferit mereu de aşa ceva. Sigur n-a vrut să ai parte de asta.

— Crezi că nu ştiu?

Bineînţeles că ştia. Cum să nu ştie?

— Nu-i plăcea cum mă simt, mă îndopa cu medicamente. Nu-i păsa dacă...

Suspinele care se mai potoliseră reveneau în forţă. Alte lacrimi i se prelinseră pe obraji şi începură să plutească în jur. Aproape în tot acest timp, Bo Nouă, îngrozită de dezvăluirea pe care o făcusem cu câteva minute în urmă, groază deloc atenuată de discuţia pe care o aveam cu Tisarwat, le prindea cu o batistă pe care, la sfârşit, o împături şi o vârî între gâtul meu şi faţa locotenentului.

Decada Amaat a lui Seivarden plutea nemişcată, toate clipind derutate. Universul, aşa cum îl percepeau ele, îşi pierduse sensul odată cu vorbele mele şi acum nu ştiau cum să încadreze ceea ce auziseră de la mine într-o realitate pe care s-o poată înţelege.

— Voi ce aşteptaţi aici? se răsti Seivarden la ele, cu o asprime pe care n-o mai folosise în relaţia lor, dar care păru să le dezmeticească. Hai, la treabă!

Iar ele se puseră imediat în mişcare, bucuroase că puteau găsi ceva pe înţelesul lor.

Tisarwat se mai liniştise.

— Îmi pare rău, am zis eu. Nu pot da timpul înapoi, nici pentru tine, nici pentru mine. Dar te asigur că va fi mai bine. Trebuie să fie.

Nu răspunse şi, cinci minute mai târziu, epuizată de câte se întâmplaseră, de disperare şi suferinţă, adormi.

Capitolul 21

După sosirea echipei de intervenţie, naveta lăsă în urmă spărtura pe care o făcuse în cupola Staţiei şi, la ordinul meu, se îndreptă spre *Mila lui Kalr.* Medicul-şef al Staţiei nu trebuia să ştie cine sunt şi, oricum, era ocupată cu problemele cauzate sau accentuate de absenţa gravitaţiei, care putea reveni doar odată cu zăgăzuirea apelor lacului. Şi, la drept vorbind, mă bucuram să mă întorc la navă, chiar şi pentru scurt timp.

Medicul îmi găsi un loc în care să se poată încrunta la mine şi să-mi spună să nu mă ridic din pat fără permisiunea ei. M-am hotărât să-i fac pe plac, măcar o zi. În consecinţă, Seivarden veni să-mi raporteze la pat, în infirmerie. Cu un bol de ceai în mână.

— E ca pe vremuri, zise ea, zâmbind, dar tensionată, anticipând ce i-aş putea spune, acum că lucrurile se mai calmaseră.

— Aşa e, am aprobat-o eu şi am luat o gură de ceai.

Nu era chiar Fiica Peştilor, însă avea gust bun.

— Săraca Tisarwat a ieşit şifonată rău, remarcă Seivarden când văzu că tac.

Tisarwat se afla în firida alăturată, sub îngrijirea lui Bo Nouă, care avea ordine clare să n-o lase singură nicio clipă. Coastele încă nu i se vindecaseră, iar medicul hotărâse s-o ţină acolo ca să evite eventualele complicaţii.

— Ce-o fi fost în mintea ei, să se repeadă asupra unei unităţi ancilare fără armură?

— A încercat să-i distragă atenţia, ca să-mi dea timp să trag înainte s-o împuşte ea pe Basnaaid. A avut mare noroc că nu a nimerit-o pe ea.

Unitatea ancilară trebuie să fi fost mult mai tulburată de moartea translatorului Dlique decât îmi închipuisem eu. Sau şovăise să ucidă un ofiţer din proprie iniţiativă.

— E vorba de horticultorul Basnaaid, nu? zise Seivarden.

Chiar dacă experienţa pe care o avea cu locotenenţii foarte tineri nu era la fel de mare ca a mea, era totuşi considerabilă.

— Nu înţeleg ce interes avea... Sau aşa se explică lacrimile şi sacrificiul de sine?

Am ridicat o sprânceană.

— De-abia acum mă gândesc la câţi locotenenţi debutanţi au plâns pe umerii tăi de-a lungul anilor! continuă ea.

Lacrimile lui Seivarden nu-mi udaseră niciodată uniforma cât fusesem navă.

— Eşti geloasă?

— S-ar putea. La şaptesprezece ani, decât să-mi arăt slăbiciunea, mai bine îmi tăiam braţul drept.

Şi la douăzeci şi şapte, şi la treizeci şi şapte.

— Acum însă regret, adăugă ea.

— Ce-a fost a fost, am spus eu dând pe gât restul ceaiului. *Sabia lui Atagaris* a recunoscut că Hetnys a vândut străini unei persoane dincolo de Portalul Fantomelor.

Guvernatorul Giarod fusese în spatele eşecului misiunii în care îmi trimisesem nava.

— Dar cui? întrebă Seivarden, încruntată mai mult decât nedumerită. *Sabia lui Atagaris* credea că Hetnys e în legătură directă cu Stăpâna Radchului. Dar dacă de partea cealaltă a Portalului Fantomelor e cealaltă Stăpână a Radchului, de ce n-a intervenit în niciun fel?

— Fiindcă de partea cealaltă a Portalului Fantomelor nu e Stăpâna Radchului. Serviciul acela de ceai – nu l-ai văzut, dar e vechi de cel puţin trei mii de ani. De origine nataiană, fără doar şi poate. Cineva a înlăturat cu mare grijă numele proprietarului. A reprezentat plata către Hetnys pentru străinii vânduţi. Aminteşte-ţi de magazia de materiale, aşa-zisa grămadă de fier vechi, după care s-a întors *Sabia lui Atagaris.*

— Bineînţeles. Numele navei nu se mai cunoştea, fusese şters.

Seivarden făcuse legătura, dar nu mersese până la capăt.

— Deşi când am găsit-o la bordul *Sabiei lui Atagaris,* nu era nimic în ea.

— Mai mult ca sigur nu era goală când a fost urcată la bord.

Cu siguranţă înăuntru fusese ceva – sau cineva.

— Magazia are şi ea mai bine de trei mii de ani. E clar că dincolo de portalul acela e o navă. Una notaiană, a cărei vârstă o depăşeşte chiar şi pe cea a lui Anaander Mianaai.

— Dar Breq, protestă Seivarden, toate navele acelea au fost distruse. Chiar şi cele loiale au fost casate între timp. Şi suntem departe de locurile în care s-au dus acele bătălii.

— Nu toate au fost distruse.

Vru să protesteze mai departe, dar i-am făcut semn să se abţină şi am continuat:

— Unele s-au refugiat prin alte părţi. Autorii de divertismente au stors cât au putut din treaba asta, imaginând ore întregi de aventuri pline de dramatism. Sigur, acum se crede că toate navele au dispărut, neavând cine să le întreţină. Dar dacă una s-a refugiat în Sistemul Fantomelor? Dacă a găsit o modalitate de a-şi reaproviziona stocul de unităţi ancilare? Ţi-aduci aminte când *Sabia lui Atagaris* spunea că persoana cu care trata Hetnys semăna cu un ychana, dar vorbea o radchaiană aleasă. Şi că athoekanii vindeau ychani îndatoraţi unor stăpâni de sclavi din afara sistemului, înainte de anexare.

— Pe ţâţele lui Aatr! înjură Seivarden. Făceau afaceri cu o unitate ancilară!

— Cealaltă Anaander are susţinători aici, însă bănuiesc că evenimentele de pe Ime au făcut-o mai precaută. Poate că nu e în contact direct cu ei, poate că nu se amestecă prea mult. La urma urmei, cu cât o face mai des, cu atât e mai uşor de detectat. Poate că vecina noastră din Sistemul Fantomelor s-a folosit de asta. Motiv pentru care Hetnys a acţionat doar în disperare de cauză. Aştepta ordine de la Stăpâna Radchului.

— Despre care credea că e dincolo de Portalul Fantomelor. Dar spune-mi, Breq, ce vor face susţinătorii celeilalte Anaander când îşi vor da seama?

— Mă îndoiesc că vom aştepta prea mult ca să aflăm, am răspuns eu şi am sorbit din bol. Deşi s-ar putea să greşesc.

— Nu cred. Tot ce spui tu are logică. Vasăzică avem o navă de război nebună de partea cealaltă a Portalului Fantomelor...

— Nu nebună. Când pierzi tot ce-a contat pentru tine, e logic să te ascunzi undeva şi să încerci să-ţi revii.

— Da, zise Seivarden ruşinată. Eu ar trebui să ştiu mai bine, nu? Doar am trăit-o pe pielea mea. Aşadar, nu e nebună. Însă-i ostilă. O navă de război inamică de partea cealaltă a Portalului Fantomelor, cu o jumătate din Stăpâna Radchului gata, poate, de atac, şi cu presgerii care pot apărea dintr-o clipă într-alta, ca

să-ntrebe ce-am făcut cu translatorul lor. Asta e tot, sau mai e ceva?

— Pe moment cred că e suficient, am răspuns eu şi Seivarden izbucni în râs. Eşti pregătită pentru mustrări, locotenent?

— Sunt, să trăiţi, răspunse ea, înclinându-se.

— Când nu mă aflu la bord, tu eşti căpitanul navei. Dacă n-ai fi reuşit să mă salvezi, dacă ţi s-ar fi întâmplat ceva, locotenentul Ekalu ar fi preluat comanda. E un locotenent destoinic, poate că va deveni un bun căpitan, dar tu ai mai multă experienţă decât ea, tocmai de-aia n-ar fi trebuit să-ţi rişti viaţa.

Nu asta se aştepta să audă de la mine. Faţa i se înroşi de furie şi indignare. Dar era militar de mult timp – prin urmare, nu protestă.

— Am înţeles.

— Cred că ar trebui să-i povesteşti medicului despre dependenţa ta de droguri. Cred că ai fost mult timp sub tensiune şi n-ai reuşit să gândeşti foarte limpede.

Am simţit cum îi tresar muşchii braţelor, cum îşi înăbuşă pornirea de a le încrucişa.

— Am fost îngrijorată.

— Şi crezi că n-ai să mai fii?

Clipi de câteva ori, surprinsă. Colţurile gurii i se arcuiră.

— În privinţa ta? Nu, răspunse ea râzând scurt, apoi se lăsă copleşită de un amestec ciudat de regret şi stânjeneală. Vezi ce vede nava?

— Uneori. Uneori îi cer navei să-mi arate, alteori îmi arată ea ceva anume, un lucru pe care crede că ar trebui să-l văd. O parte din ce văd e probabil ceea ce-ţi arăta şi ţie nava în care erai căpitan. Unele informaţii ţi s-ar părea fără sens, eu însă le înţeleg.

— Întotdeauna ai văzut prin mine, zise ea la fel de stânjenită. Chiar şi atunci când m-ai găsit pe Nilt. Cred că ştii deja că horticultorul Basnaaid e în drum spre noi...

Basnaaid insistase să urce în vehiculul echipei de intervenţie care reparase cupola în Staţie. Ceruse să fie adusă aici cât dormisem eu, iar Seivarden fusese de acord, oarecum surprinsă şi dezamăgită.

— Da. Aş fi făcut exact ce-ai făcut tu dacă n-aş fi dormit.

Ştia asta, însă îmi era recunoscătoare că o spuneam cu voce tare.

— Altceva?

Nu mai era nimic de spus sau cel puţin nu mai avea ea ce să spună, aşa că am expediat-o.

La treizeci de secunde după plecarea lui Seivarden, Tisarwat intră în firida mea. M-am ridicat în capul oaselor şi m-am tras pe marginea patului, făcându-i semn să se aşeze.

— Locotenent, i-am zis eu în timp ce se aşeza cu băgare de seamă.

Avea bustul acoperit cu corective, coastele rupte şi alte răni care se vindecau greu.

— Cum te simţi?

— Mai bine. Cred că medicul m-a îndopat cu medicamente. Îmi dau seama de asta fiindcă nu regret la fiecare zece minute că nu m-ai aruncat din sas imediat după ce m-ai găsit.

— Regretul ăsta-i ceva recent, nu?

Până acum n-o bănuisem de gânduri sinucigaşe. Dar poate că nu-i acordasem atenţia cuvenită.

— Nu, întotdeauna l-am avut. Dar până acum n-a fost... atât de real. Atât de intens. Ca atunci când am văzut ce făcuse căpitanul Hetnys, cum amenințase că o va ucide pe horticultorul Basnaaid ca să ajungă la tine. Mi-am dat seama că era vina mea.

— Vina *ta*?

Nu credeam că era vina cuiva anume, cu excepţia lui Hetnys, desigur.

— Nu mă îndoiesc că purtarea ta ambiţioasă a alarmat-o. Era evident că încercai să capeţi influenţă. Dar la fel de adevărat e şi c-am ştiut asta încă de la început şi, dacă aş fi fost împotrivă, sigur te-aş fi împiedicat.

Uşurare – un pic. Era calmă, stăpână pe sine. Şi ghicise că medicul îi dăduse ceva.

— Tocmai asta e problema. Pot să-ţi vorbesc deschis?

I-am făcut semn că da.

— Comandant, înţelegi că amândouă facem exact ce vrea ea?

Ea nu putea fi decât Anaander Mianaai, Stăpâna Radchului.

— *Ea* ne-a trimis aici ca să facem exact ceea ce facem. Nu te deranjează că a luat un lucru pe care ştia că-l vrei şi l-a folosit ca să te convingă să faci exact ce voia *ea*?

— Uneori mă deranjează, dar imediat îmi amintesc că ceea ce vrea ea nu este foarte important pentru mine.

Medicul intră în încăpere înainte ca Tisarwat să aibă timp să răspundă.

— V-am internat aici ca să vă odihniţi, nu ca să ţineţi şedinţe interminabile.

— Care şedinţe? am întrebat eu, făcând pe nevinovata. Şi eu, şi locotenentul suntem paciente aici, amândouă ne odihnim, după cum se poate vedea.

— Hm, făcu medicul.

— Şi nu-mi poţi găsi vină că mi-am pierdut răbdarea. Nu uita că m-am odihnit două săptămâni pe planetă. Trebuie să recuperez timpul pierdut.

— Asta numeşti tu odihnă?

— Până a explodat bomba.

— Medic, chiar trebuie să iau medicamente toată viaţa? întrebă Tisarwat.

— Nu ştiu, răspunse medicul pe un ton serios, sincer. Sper că nu, dar nu-ţi pot promite nimic... Ţi-aş recomanda să nu mai primeşti alţi vizitatori, dar ştiu că, pentru horticultorul Basnaaid, nu vei ţine cont de ce spun eu.

— Vine Basnaaid? întrebă Tisarwat care, deşi stătea dreaptă din cauza corectivului din jurul toracelui, părea că se îndreaptă şi mai mult. Comandant, pot să mă întorc la Staţie cu ea?

— În niciun caz, zise medicul.

— S-ar putea să nu fie nevoie, am răspuns eu. S-ar putea să nu vrea să mai petreacă mult timp în compania noastră. Cred că nu ascultai, în navetă, când i-am spus că eu i-am ucis sora.

— Aoleu!

Nu ascultase. Fusese prea prinsă de propria nefericire. Lucru de înţeles.

— Hai, la pat, locotenent, insistă medicul.

Tisarwat mă privi rugătoare, dar m-am făcut că nu văd, aşa că oftă şi plecă spre firida ei, urmată de medic.

Mi-am lăsat capul pe pernă şi am închis ochii. Basnaaid mai avea peste douăzeci de minute până la andocare. Motoarele navei *Sabia lui Atagaris* erau deconectate. Toţi ofiţerii ei erau în stare de anabioză. Împreună cu aproape toate unităţile ei ancilare, doar câteva rămânând să închidă ce mai era de închis sub supravegherea Amaaţilor mei. De la cuvintele pline de

amărăciune pe care mi le adresase în navetă, *Sabia lui Atagaris* se mărginise să spună doar ce era absolut necesar şi funcţional. Răspunsuri scurte la întrebări factuale. *Da. Nu.* Atât.

Kalr Doisprezece intră în infirmerie şi se opri lângă patul meu. Neştiind cum să înceapă. Stânjenită. M-am ridicat în capul oaselor şi am deschis ochii.

— Comandant, zise ea încet, încordată, aproape în şoaptă. Sunt nava.

Apoi se aplecă şi-şi trecu un braţ peste umerii mei.

— Doisprezece, ştii deja că sunt o unitate ancilară.

Surpriză. Consternare. Da, ştia, dar o luase pe nepregătite că-i spusesem direct.

— Te rog să nu-mi spui că nu contează, fiindcă nu te gândeşti la mine ca la o unitate ancilară, am continuat, nelăsându-i timp să răspundă.

O consultare rapidă între Doisprezece şi navă.

— Îţi cer iertare, comandant, zise Doisprezece, încurajată de navă. Nu cred că e corect. Ţinând cont că de-abia am aflat, ne va fi greu să ne gândim la tine altfel decât am făcut-o până acum.

Aici avea dreptate.

— Şi nici n-am avut prea mult timp ca să ne obişnuim cu ideea, adăugă ea. Pe de altă parte, acum înţelegem unele lucruri.

Fără îndoială.

— Ştiu că nava apreciază tot ce faci pentru binele ei şi că, în tendinţa ta de a semăna cât mai mult cu o unitate ancilară, te simţi invizibilă şi în siguranţă. Dar a fi o unitate ancilară nu e deloc o joacă.

— Ai dreptate, comandant. Înţeleg foarte bine ce spui. Într-adevăr, nava apreciază ceea ce facem pentru ea şi are grijă de noi. Uneori avem senzaţia că noi şi nava suntem împotriva tuturor, adăugă Doisprezece, timidă, stingheră.

— Ştiu. De asta nici n-am încercat să intervin, am zis eu şi am inspirat adânc. Deci nu te deranjează ce-ai aflat...

— Nu, răspunse Doisprezece, la fel de stingheră, dar cu sinceritate.

Am închis ochii şi mi-am sprijinit capul de umărul ei, iar ea îşi trecu braţele în jurul meu. Nu era acelaşi lucru, nu eu mă ţineam în braţe, deşi simţeam nu numai uniforma lui Doisprezece lângă

obrazul meu, ci şi greutatea propriului cap lipit de umărul ei. Am încercat să trăiesc din plin momentul, în care simţeam stânjeneala lui Doisprezece, dar şi grija ei faţă de mine. Celelalte Kalr îşi vedeau de treabă la bordul navei. Nu era acelaşi lucru. Nici nu putea fi.

Am rămas în tăcere câteva clipe, apoi Doisprezece spuse, în numele navei:

— Nu-i găsesc vină *Sabiei lui Atagaris* fiindcă şi-a făcut griji în privinţa căpitanului ei. Deşi, din partea unei *Săbii* m-aş fi aşteptat să aibă gusturi mai rafinate.

Săbiile erau atât de arogante, atât de sigure că sunt mai bune decât navele din seriile *Mila* şi *Dreptatea.* Dar unele lucruri pur şi simplu nu se puteau schimba.

— Navă, am spus eu cu voce tare. Braţul lui Doisprezece mă cam deranjează. Şi trebuie să mă pregătesc de primirea horticultorului Basnaaid.

Doisprezece făcu un pas înapoi.

— Medic, am strigat şi mi-am şters ochii cu dosul mâinii.

Medicul era departe, pe coridor, dar ştiam că mă va auzi.

— Nu vreau s-o primesc pe Basnaaid aici. Mă întorc în apartament.

Trebuia să mă spăl pe faţă, să mă îmbrac şi să mă asigur că am ce să-i ofer, ceai şi o gustare, chiar dacă eram sigură că mă va refuza.

— Crezi că a bătut atâta cale doar ca să-ţi spună cât de mult te urăşte? întrebă nava prin Doisprezece.

— Dacă e aşa, o voi asculta fără s-o contrazic. La urma urmei, are tot dreptul s-o facă.

•

Umărul acoperit de corectiv nu-mi încăpea în cămaşă deşi, după mai multe manevre, am putut să-mi vâr braţul în tunică. Doisprezece nu suporta ideea că o voi întâlni pe Basnaaid fără cămaşă, cu sau fără haina de la uniformă, prin urmare, cu o privire fioroasă, despică mâneca unei cămăşi.

— Cinci va înţelege după ce-i voi explica, zise ea, chiar dacă, în sinea ei, se temea de contrariu.

Cinci era tot în Grădina Subterană, unde ajuta la fixarea obiectelor pentru ca nimeni să nu fie rănit în clipa în care gravitaţia îşi reintra în drepturi.

Până să sosească Basnaaid, eram îmbrăcată şi nu mai arătam precum cineva care tocmai căzuse în apă de pe o stâncă, aproape să se înece sau să se asfixieze. M-am gândit dacă să port plăcuţa bătută în aur a locotenentului Awn din moment ce o înfuriase pe Basnaaid ultima oară când o văzuse şi, până la urmă, am pus-o pe Doisprezece să mi-o prindă de tunică, lângă însemnul din argint şi opal al translatorului Dlique. Doisprezece reuşise să pregătească mai multe prăjituri pe care le aranjase pe masă, alături de fructe uscate şi, în sfârşit, cel mai bun serviciu din porţelan, serviciul alb de ceai, elegant şi simplu, pe care nu-l mai văzusem de la Omaugh, în timpul acelei întrevederi cu Anaander Mianaai. Iniţial am fost uimită că Cinci avusese curajul să-l ceară. Pe urmă nu m-a mai surprins deloc.

M-am înclinat în clipa în care am văzut-o intrând.

— Comandant, spuse, înclinându-se şi ea. Sper că nu te deranjez prea mult. M-am gândit că se cuvine să avem o discuţie faţă în faţă.

— Nu e niciun deranj, horticultor. Îţi stau la dispoziţie, am răspuns eu şi i-am făcut semn, cu braţul meu teafăr, spre un scaun. Ia loc, te rog.

Ne-am aşezat. Doisprezece turnă ceaiul în boluri, apoi se retrase în colţul încăperii, unde rămase în poziţie de drepţi, imobilă, ca o unitate ancilară.

— Vreau să ştiu ce s-a întâmplat cu sora mea, spuse Basnaaid după ce sorbi politicos din bolul cu ceai.

I-am povestit cum locotenentul Awn descoperise disocierea lui Anaander Mianaai şi ce făcea o parte a acesteia. Cum refuzase să se supună ordinelor acelei Anaander şi, drept rezultat, Stăpâna Radchului poruncise executarea ei, pe care o dusesem la îndeplinire. Apoi cum, din motive pe care încă nu le înţelegeam pe deplin, întorsesem arma spre Stăpâna Radchului. Care mă distrusese aproape total, doar o parte din mine, Unu Esk Nouăsprezece, reuşind să scape.

Când am terminat, Basnaaid rămase tăcută preţ de zece secunde.

— Aşadar, făceai parte din decada ei... Adică Unu Esk, zise ea.

— Unu Esk Nouăsprezece, întocmai.

— Mereu spunea că aveai mare grijă de ea.

— Ştiu.

Râse scurt.

— Bineînţeles că ştii. Aşa ai ajuns să-mi citeşti toate poeziile, nu? Doamne, ce ruşine mi-e!

— Dacă stau bine să mă gândesc, nu erau rele deloc.

Awn nu fusese singurul ofiţer a cărei soră scria poezii.

— Locotenentului Awn îi plăceau foarte mult. Nu exagerez. De-abia aştepta să-ţi primească mesajele.

— Mă bucur, spuse ea, simplu.

— Horticultor, eu...

Nu puteam continua fără să mă pierd cu firea. O prăjitură sau un fruct era prea mult ca să mă scape de emoţii. O gură de ceai era prea puţin. Aşa că am aşteptat, la fel ca Basnaaid, care şedea răbdătoare şi tăcută, dincolo de masă.

— Navele ţin la ofiţerii lor, am zis, când am crezut că pot vorbi din nou. N-avem încotro, aşa suntem construite. Iar la unii ofiţeri ţinem mai mult decât la alţii.

Acum, poate, reuşeam să mă stăpânesc.

— Pe sora ta am iubit-o foarte mult.

— Mă bucur să aud şi asta. Sincer. Şi înţeleg de ce mi-ai făcut oferta aceea. Dar tot nu pot s-o accept.

Mi-am amintit de discuţia ei cu Tisarwat în camera de zi din Grădina Subterană. „Nimic din toate astea nu erau pentru mine”.

— Nu cred că-ţi poţi cumpăra iertarea, nici măcar la acest preţ, adăugă ea.

— Nu iertare am vrut eu.

Singura persoană care mi-o putea acorda, şi de la care ar fi contat, era moartă.

Basnaaid cugetă la cuvintele mele şi, într-un târziu, spuse:

— Nici nu-mi pot imagina. Să faci parte din ceva atât de mare, atât de mult timp şi apoi, brusc, să fii atât de singur... Faptul că Stăpâna Radchului a făcut o Mianaai din tine bănuiesc că te-a derutat un pic.

— Nu m-a derutat deloc.

Zâmbi cu tristeţe. Apoi adăugă serioasă şi calmă:

— Nu ştiu ce să cred despre ce mi-ai spus adineauri.

— Nu trebuie să-mi spui ce crezi sau de ce crezi. Important este că oferta mea rămâne valabilă. Chiar dacă n-o accepţi acum.

— Dacă vei avea copii?

Întrebarea ei neaşteptată mă lăsă fără grai.

— Chiar mă vezi cu un prunc în braţe, cetăţene? am răspuns eu în cele din urmă.

Zâmbi.

— Poate ai dreptate. Dar tot felul de persoane devin mame.

Adevărat.

— La fel cum tot felul de persoane rămân fără copii. Oferta va fi valabilă tot timpul. Dar nu voi mai aduce vorba despre ea – doar dacă te răzgândeşti. Cum merge horticultura? Cei de acolo sunt gata să reintroducă gravitaţia?

— Aproape gata. Când Staţia a întrerupt-o, era mai multă apă decât încăpea în lac. A fost greu până am scăpat de ea. Partea bună e că n-am pierdut prea mulţi peşti.

M-am gândit la copiii pe care-i văzusem coborând în fugă până la pod ca să hrănească peştii cu solzi multicolori, purpurii, verzi, portocalii şi albaştri.

— Foarte bine.

— Cea mai mare parte din nivelul unu al Grădinii Subterane a scăpat neatinsă, dar planşeul va trebui refăcut din temelii înainte ca lacul să fie reumplut. Se pare că era fisurat de ceva timp, apa se infiltra, însă nu în cantităţi mari.

— Lasă-mă să ghicesc, am zis luând bolul de ceai în mână. Spre bucuria ciupercilor!

— Întocmai! exclamă ea râzând. Ar fi trebuit să-mi dau seama din clipa în care am auzit că se cultivau ciuperci în Grădina Subterană. Da, cei de acolo se strecuraseră până la planşeu ca să crească ciuperci. Se pare că structurile pe care le-au construit sub planşeu, ca şi toată materia organică adunată acolo, au întârziat inundarea Grădinii Subterane. De fapt, aceea este şi zona cea mai afectată. Mă tem că s-a terminat cu creşterea ciupercilor.

— Sper să se reia după ce va fi refăcut planşeul.

Mi-am zis că trebuie să le spun administratorului Staţiei şi guvernatorului despre asta. Şi să-i amintesc guvernatorului să nu le ia exclusivitatea rezidenţilor Grădinii Subterane.

— Bănuiesc că, dacă pui o vorbă bună, aşa se va întâmpla.

— Sper. Ce s-a întâmplat cu Sirix?

Basnaaid se încruntă.

— Am închis-o. Nu... nu ştiu. Îmi place de Sirix, chiar dacă uneori pare cam... arţăgoasă. Tot nu-mi vine să cred că a... Dacă m-ai fi întrebat mai demult, aş fi spus că nu e capabilă să

facă ceva rău. Atât de rău. Dar am auzit, nu ştiu dacă e adevărat, că s-a predat forţelor de securitate, care erau în drum spre Grădină când uşile dintre secţiuni s-au închis.

Mi-am spus că trebuie să-mi amintesc să-i zic şi despre Sirix guvernatorului Giarod.

— Cred că am dezamăgit-o mult, am zis eu.

Era imposibil să fi acţionat la furie.

— A aşteptat atâta vreme să se facă dreptate... Poate a crezut că o voi face eu. Doar că ideea ei despre dreptate nu e... la fel cu a mea.

— Cum se simte Tisarwat? întrebă Basnaaid oftând.

— Bine.

Mai mult sau mai puţin.

— Horticultor, să ştii că Tisarwat te place mult.

Basnaaid zâmbi.

— Ştiu. Ce drăguţ! exclamă ea şi se încruntă. De fapt, ce-a făcut deunăzi în Grădină a fost mai mult decât drăguţ.

— Aşa e. Sănătatea ei e cam şubredă acum, de asta am şi pomenit de pasiunea pe care o are pentru tine.

— Tisarwat, şubredă? repetă Basnaaid râzând. Mda, dacă mă gândesc mai bine, unii oameni pot părea foarte puternici pe dinafară, deşi nu sunt. Ţie, de exemplu, nu ţi-ar strica să stai întinsă puţin, chiar dacă n-o arăţi. Cred că n-ar fi rău să mă retrag.

— Te rog să rămâi la cină.

Avea dreptate, trebuia să mă întind puţin sau poate că n-ar fi fost rău ca Doisprezece să-mi aducă nişte perne.

— Te aşteaptă un drum lung şi e mult mai bine să mănânci când gravitaţia funcţionează normal. Nu vreau să te incomodez cu prezenţa mea, dar ştiu că Tisarwat s-ar bucura mult să te vadă, ca şi ceilalţi ofiţeri ai mei. Într-un cadru mai oficial.

Nu răspunse imediat.

— Nu te simţi bine? Ai trecut prin clipe grele, ca şi noi.

— Ba da... Să zicem. Ca să fiu sinceră, mă simt de parcă... de parcă toate lucrurile pe care credeam că mă pot baza au dispărut, că de la bun început nimic n-a fost adevărat şi că de-abia acum mi-am dat seama de asta. Nu ştiu... Credeam că sunt *în siguranţă,* credeam că ştiu cine e şi ce poate fiecare. Dar nu ştiu.

— Cunosc senzaţia.

Nu mai rezistam mult fără perne pe care să mă sprijin. Iar piciorul începuse să mă doară ca din senin.

— Dar, până la urmă, ai să ştii.

— Aş dori să iau cina cu tine şi cu Tisarwat, zise ea ca răspuns la ceea ce tocmai spusesem. Şi cu cine mai vreţi voi.

— Mă bucur.

Fără să aştepte ordinul de la mine, Doisprezece îşi părăsi locul din colţ, înălţă capacul uneia dintre banchete şi scoase trei perne.

— Horticultor, poţi să-mi spui, în versuri, cum e Dumnezeu ca o raţă?

Basnaaid clipi des, surprinsă, şi izbucni în râs. Reacţia pe care o dorisem în clipa în care schimbasem subiectul atât de brusc. Doisprezece îmi împinse o pernă la spate şi două sub cotul braţului stâng, imobilizat.

— Mulţumesc, Doisprezece.

— „A fost odat-o raţă care era Dumnezeu,/ Ce ciudat, zicea ea mereu,/ Zbor când vreau eu/ Şi-not ca un zmeu...” începu ea şi se încruntă. Atât îmi amintesc. Versuri însăilate, fără valoare. Mi-am ieşit din mână.

— Sunt mai bune decât mi-au reuşit mie vreodată.

Am închis ochii doar o clipă. Tisarwat stătea întinsă pe patul din infirmerie, cu ochii închişi în timp ce nava îi cânta muzică în ureche. Bo Nouă stătea de veghe, aproape de ea. Etrepii curăţau coridoarele sau făceau de cart împreună cu Ekalu. Amaaţii se odihneau, se antrenau sau se îmbăiau. Seivarden şedea pe patul ei, melancolică dintr-un motiv numai de ea ştiut, gândindu-se poate la şansele ratate în trecut. Medicul îi bombănea navei despre cum îi nesocoteam eu sfaturile, fără să fie însă furioasă. Kalr Unu, care gătea pentru mine în locul lui Cinci, aflată şi acum în Staţie, se lamenta în faţa lui Trei despre schimbarea bruscă privind cina din seara aceea, deşi curând lamentarea lăsă loc convingerii că, împreună, vor reuşi să facă faţă provocării. În baie, un Amaat începu să cânte: *Mama spunea că totul se-nvârteşte, totul se-nvârteşte, nava se-nvârteşte în jurul Staţiei.*

Nu era la fel. Nu era ceea ce voiam eu, nu, nu era ceea ce ştiam că voi vrea mereu. Deocamdată însă mi-era de-ajuns.

virtual-project.eu